

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljaka izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozestvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SCLOVENEK

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011;
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Novo slovanstvo

»Najprej zastava Slave!« so včasih peli naši očetje, vsi navdušeni za sveto slovanstvo, vzajemnost v času najhujšega pritiska v tuji državi, upirajoč svoje oči v »svjetoj Rusji«. Tedaj so romali k »matuški Moskvi« polni upanja, da veliki severni stric ne bo dopustil, da bi ta mali njegov slovenski sorodnik omagal v svoji življenjski borbi. Tedaj je nas zavest enotnega slovanstva rodila navdala s ponosom in borbentnostjo »Hej, Slovani!« saj pol sveta otrokom sliši Slave! Kaj bo, če se ta politična strnjnost obnovi? Kaj bi taka zedinjena državna sila pomenila v zgodovini? Preobrazila bi svet. Živijo! — Tako miselnost je prevzela vse slovanstvo v minulim stoletju. In iz nje smo rasli najbolj mi — najmanjši in najbednejši —, ki nismo imeli nikomur nič dati, temveč smo vse le pričakovali od močnejših. Le tako se je zgodilo, da imamo mi, najmanjši slovenski rod, najširšo politično vaseslovanstvo misel za svojo narodno himno, vsi odločeni, da z navdušenjem utonemo v slovanstvo, če nam je že usojeno kje utiniti.

Toda vse to čustveno navdušenje se je razbilo ob dejstvu, da se nasprotno veliki slovanstvi niso brigali za male, kar nam je danes povsem jasno: imeli so pač svojo samostojnost, oblast, ki je imela svoje interese, katerim so žrtvovali slovanstvo podložne pravtako kot katerekoli druge. Zato so morda Poljaki najbolj in najprej spoznali, da je vaseslovanstvo čustvo samo srčna fraza, samo zadnji up zatiranih, dočim je oblastnežem le pretveza za politično nadvlado. Živeli so pač v železnem objemu takega slovanstva »strica«. Mi smo jih tedaj obojali kot izdajalce slovanstva zamislili, za nekatere so še danes to. Danes deli z njimi že večina mišljenja, da je bilo to vaseslovanstvo navdušenje samo naivno ljubezen. In morda smo bili res Slovenci v tej veri najnaivnejši: saj smo pisali celo slovanstvo za enotni vaseslovanstvi jezik, ki bi temeljil na našem gorenjskem narčju, in jih pošiljali v Petrograd, da jih Akademija vpelje za vse Slované. Razume se, da Akademija ni niti sprejela takih predlogov potrdila. In mi smo se razočarani umaknili za stopnjo nižje: v ilirstvo, dokler nismo doživeli tudi tu istega.

In ko se sedaj iz okene svoje rodne hišice oziramo po slovanstvu, ne vidimo nič bolj razveseljevalne podobe: velika Rusija nikakor ne postane »slovanstva matuška«. Pač hoče ves svet zediniti, pa ne v vaseslovanstvu, kakor so verovali naši očetje, ampak v svetovni socialni revoluciji, ki je njena »religija«, vzvišena nad narodnostjo. Kot taka je naperjena sovražno prav proti slovanstvu, krščanskemu etosu sploh. V tem smislu se danes dele njene sovražniki in prijatelji, in če išče zveze s Čehi, ni to še znak njih slovanstva usmerjenosti. Prav tako zaman išče 40 milijonov Ukrajincev v zboru narodov, ker pač njih slovanstvi oblastniki nimajo nikakršnega »slovanstva« čuta. Saj se jim ne godi prav nič bolje kot slovanstvi narodnim manjšinam v neslovanstvih državah. Morda se godi slabše samo še umirajočim Lužiškim Srbom, ki prav te dni obhajajo svojo žalostno tristoletnico, odkar so bili dani v fevd saškim kraljem. Prav to nam je dalo med drugim tudi pobudo za današnje razmišljanje. Urejeno ni niti razmerje najbližjih slovanstvih sosedov, kot n. pr. Čehov in Poljakov, da, celo v svobodnih državah z več državnimi slovanstvi slovanstvi rodovi, kot n. pr. med Čehi in Slovaki so trenja večja, kot bi pričakovali. Vse to nam jasno govori, da še niti od daleč ni prišel čas, ko bi bili slovanstvi narodi zreli za zvezo slovanstvih držav v smislu starega romantičnega vaseslovanstva. Prevelike so historične razlike med njimi, preveč samostojne posamezne narodne in »plemenske« vrednote, ki se po naravnem pravu še vedno bolj razvijajo vsakebri, preveč materialistični interesi vladajočih, da bi stopili na istovredno stopnjo z vladanimi v smislu etično-človečanske misli vaseslovanstva. Problem se namreč še za dolgo dobo ne da rešiti — politično.

Slovanstvo vzajemnost moramo torej postaviti na realnejšo podlago. Nikakor se spričo političnega neuspeha ne smemo odreči ljubezni do vsega slovanstva. Najti moramo nov temelj za ustvaritev slovanstva skupnosti. Prejšnje čustveno navdušenje za politično veličnost moramo spremeniti v podrobno znanstveno težnjo po poznanju vseh samobitnosti vsakega slovanstva naroda, njih svojstvih čustev, njih gospodarskih, političnih in — ne v najmanjši meri — umetnostnih smernic. Duh je, ki zedinjuje, čeprav politika razdvaja. Naj nas ločijo kakršne koli meje, ali pa tudi ne, dolžni smo spoštovanje tudi najmanjši slovanstvi samobitnosti!

Pozdraviti moramo zato na tem mestu razna naša slovanstva društva: češkoslovanstvo, poljsko kakor bolgarsko ligo, razne slovanstve klube itd. in jim želimo čimveč sodelovanja in uspehov. Prav ta društva zblizujejo Slované, prirejajo predavanja, omogočajo kulturne obiske, pevске in gledališke, vodijo jezikovne tečaje in sprejemajo vse, ki prihajajo k nam v goste. Tako izmenjavajo kulturne vrednote, prav v smislu tega novega kulturnega slovanstva. Tako spoznavanje tvori vsakogar prvo in najmočnejšo podlago za zavestni bratstva in medsebojnega spoštovanja, četudi se politične smeri ne strinjajo. V času največjega ruskega nasilja nad Poljaki se je veliki Mickiewicz podpisoval »prijatelj Puškinove«, hoteč istočasno biti »krvnik carjeve«. Vedel je pač dobro, da sta politično samoderstvo in kulturna vrednota ena in ista naroda dvojca.

Tudi med različnimi samobitnimi rodovi, ki žive v istih mejah, se morajo v čim večji meri izmenjavati kulturne vrednote. Med njimi še najbolj, ker le tako jim je omogočeno spoštljivo sožitje. Z veseljem sprejemamo vsakega, ki pride med nas in nam prinese svojo

Strahoten potres, ki je razdejal celo deželo v Aziji

30.000 mrtvih v Belučistanu

Glavno mesto Quetta porušeno - Obsedno stanje iz strahu pred nemiri

London, 1. junija. SE. Dodatno k včerajšnjim poročilom o groznem potresu, ki je porušil ogromno pokrajino Belučistan (zajema od Indije in južno od Afganistana), ki spada upravno pod Indijo, objavljajo listi še naslednje podrobnosti, ki pa tudi še ne dajo pravilne slike o katastrofi, ker so vse brzojavne zveze prekinjene in niso prišle v svet, še resnične številke o razdejanju in o smrtnih žrtvah.

Quetta v razvalinah

Samo iz Quette so prišle pomanjkljive podrobnosti vesti, ki pravijo, da je bilo mesto spremenjeno v kup razvalin, pod katerimi se nahaja najmanj 1000 prebivalcev. Mesto je sedaj popolnoma osamljeno in more stopiti v zvezo s svetom edino s pomočjo brezžičnega brzojava. S pomočjo radija je angleški generalni guverner Belučistana poslal tudi svoja prva poročila o strahotah tega potresa. V mestu Quetta je ostala nepoškodovana samo guvernerjeva palača in nekaj vladnih poslopij okrog nje. Guverner je takoj odredil prvo pomoč in iz vojaških skladišč so dobili potrebne stvari in prva živila za prebivalstvo, ki je vse preplašeno in ga je le težko pomiriti. General Chotwood, poveljnik belučistanske vojske je prišel z letalom v Quetto in je z vojaškimi oddelki prevzel organizacijo prve odprave. Strahotno je bilo razdejanje na letišču v Quetto, kjer se je nahajalo 43 angleških pilotov in letalskih častnikov. Potresni sunek, ki je trajal samo kakšne pol minute, je bliskovito spremenil letališče v razvaline, nekaj barak je izginilo v žrelih, ki so se nenadoma odprla. Od 43 pilotov ni ostal nobeden živ. Samo trupla nekaterih so mogli najti, ostala so izginila v podzemeljske globoi. Iz Quette vodi državna cesta proti Katali. Ob njej je zad-

nja leta zraslo mnogo poslopij, ki so se jih posluževali trgovci in domačini. Potresna črta je menda šla ravno pod to mesto, ker je sedaj vsa razdejana in vse hiše do Katala se razpadle in pokopale mnogo žrtev, katerih števila pa še ni mogoče dognati.

Štiri petine prebivalcev mrtvih?

Nocojnje vesti, ki prihajajo iz Karačija, so še bolj alarmantne. Točnih števil o smrtnih žrtvah tudi nocoj še ni, toda obveščeni ljudje, ki poznajo razmere v potresnem ozemlju, strahoma pripovedujejo, da je potres usmrtil štiri petine vsega prebivalstva. Vojaštvo, ki je v potresnem ozemlju na reševalnem delu, vlačijo vedno več človeških trupel izpod razvalin. Ponekod slišijo zdihovanje pod ruševinami, a se ponesrečencem ne morejo približati. V ozemlju, ki so ga vojaški oddelki mogli dozdaj pregledati, so našli 72 angleških smrtnih žrtev in 3578 domačinov, med hudo ranjenimi je pa 95 Angležev in 6000 domačinov. Železnica, ki pelje iz Karačija (na iztoku Indusa v morje) do Quette na afganistanski meji ter od Quette vzdolž vse afganistanske meje do Perzije, po dobljenih poročilih ni preveliko trpela od potresa.

(Belučistan je danes indijska provinca, ki meri 140.445 kv. kilometrov površine in ima 450.000 prebivalcev. Glavno mesto je Quetta.)

Uradno poročilo

Komunike letalskega ministrstva pravi, da je potres v Belučistanu zahteval 44 žrtev med angleškimi vojaškimi letalci. Po poročilu Reuterja se ni nobene vesti o usodi drugih 34 angleških državljanov. Izredno močni so bili potresni sunki od železniški prog. Zato kaže, da bodo izgube med

železničarji velike. V epicentru potresa med Kalato in Meto je smrt pokosila štiri petine prebivalstva. Vse hiše so popolnoma razdejane. Ponekod je potres vrgel otroke iz zibelk. List »Star« priobčuje poročilo iz dobro poučenih krogov, da je število žrtev potresa v Belučistanu že doseglo 30.000. Iz Lahora poročajo, da cenijo celotno število žrtev potresa samo v pokrajini Lahori na več ko 20.000.

Obsedno stanje

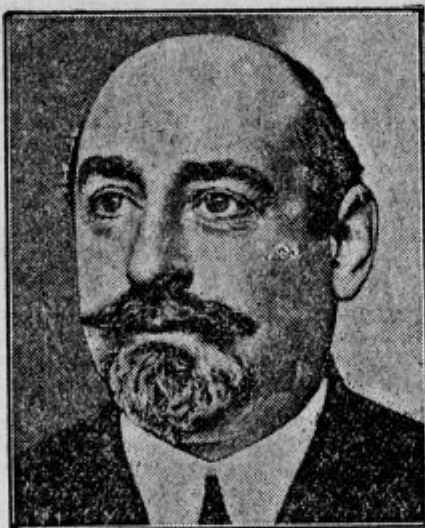
Bombay, 1. junija. c. Iz potresnega ozemlja v okolici mesta Quetta prihajajo zmeraj hujše vesti o katastrofi, ki je zadela to mesto. Danes še ves dan gori mesto in veter še požar širi. Po najnovejših ugotovitvah je sedaj približno trideset tisoč mrtvih. Nad deset tisoč je ranjenih. Ker se je bati epidemij, sedaj vse mrtve zažigajo in jih mečejo v požar. Žrtev je zato toliko, ker je potres bil ponoči, ko je vse spalo. Glavni sunek je trajal samo pol minute in je moral biti strašen. Mestna bolnišnica se je takoj porušila. V njej je bilo 300 bolnikov in jih je 200 našlo takoj smrt pod razvalinami. 100 pa jih je težko ranjenih. Reditelj po potresu tudi ni bilo nobenih na razpolago, ker so vse policijske čete mrtve. Tudi zdravstveno osebje je vse obležalo. Ker je velika nevarnost spopadov obupanega preostanka meščanstva, so oblasti proglasile obsedno stanje nad mestom.

Bombay, 1. junija. c. V potresno ozemlje sedaj pošiljajo pomožne vlake, ker so sedaj že progo toliko popravili, da lahko vlaki z bolničarji in zdravniški prihajajo v bližino nesrečnega ozemlja. Ker pa se ta promet vrši zelo počasi, so danes mobilizirali na vseh večjih letališčih vsa razpoložljiva letala. Na teh so pripeljali zdravnike in bolničarje nesrečnemu mestu na pomoč.

Nova francoska vlada gotova

Sunek na levo

Caillaux - germanofil

Fernand Bouisson

Pariz, 1. junija. AA. Nova francoska vlada je takole sestavljena: Predsednik vlade in notranji minister Fernand Bouisson (bivši socialist); ministri brez portfelja: Edouard Herriot (radikal), Louis Marin (desnica) in maršal Pétain (izven strank); zunanji minister Pierre Laval, senator (pri nobeni skupini); pravosodni minister Georges Perrot (Marinova skupina); vojni minister general Maurin (izven strank); mornariški minister François Piétri (republikanska levica); letalski minister ster Josef Caillaux (radikal); prosvetni minister Laurent-Eynae (radikalna levica); finančni minister Josef Caillaux (radikal); prosvetni minister Mario Roustan (radikal); gradbeni minister Paganon (radikal); kolonijski minister Louis Rollin (republikanski centum, Tardieujeva skupina); delovni minister Frossard (socialist); pokojninski minister Perfetti (radikal); kmetijski minister E. Roy (radikal); minister za narodno zdravje Ernest Lafont (novi socialist); minister za pošto in brzojav Georges Mandel (neodvisen); državni podtajnik pri predsedstvu vlade in v notranjem ministrstvu Catala (radikalna levica). Naslednik sedanjega trgovskega ministra Bertranda bo imenovan šele, ko se Bertrand vrne iz Newyorka, kamor je odpotoval na parniku »Normandie«.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljiva oblačnost. Nevihite. Naraščanje temperature.

vrednoto. Priti pa mora vsekakor s spoštovanjem do naše kulture kot nosilec svoje lastne, kot glasnik novega slovanstva in ne morda starega, temelječega na politični romantiki. Kakor se je namreč izpremenilo mišljenje v slovanstvu kot celoti, pravtako naj bi se izpremenilo tudi v razmerju med manjšimi enotami!

Ali ni na tako slovanstvo opozarjal prof. Horák, govoreč o velikem kulturnem Slovanu Massaryku? Zgodovina je pač različno oblikovala različne narodne duševnosti, ki jih mehanična črta ne bo izbrisala. Pravkar je pri nas izšel roman srbskega pisatelja Cosića, kot pred njim Stankovića: ali ni to prava pot k notranjemu poznavanju dveh bližnjih kulturnih enot? Nasprotno pravijo, da je bilo na koncertu slovenskega akademskega

Pariz, 1. junija. c. Bouissonova vlada se bo sestala na prvo sejo v ponedeljek, parlamentu pa se bo predstavila v torek popoldne. Pričakuje se, da bo dobila zelo veliko večino.

Ponoči je bila sestavljena vlada, v kateri je bil radikal Palmade izbran za finančnega ministra. A je izjavil kmalu nato, da si ne upa sprejeti finančnega ministrstva. Zato je finančno ministrstvo nato sprejel Caillaux. Ta ima v finančni politiki zelo diktatorska nagnjenja in je kmalu nato izjavil častnikarjem, da ne bo dopustil nobenih pokusov s frankom in da bo na vsak način vzdržal zlato valuto. Sploh je treba reči, da je Caillaux v tej vladi najmočnejša in hkrati najbolj kočljiva osebnost. S sedanjim vstopom v vlado se sedaj sklepa med njim in elizejske palače mir po vojni, ki je trajala nad petnajst let. Caillaux je trpel na posledicah svoje drzne politike pred in med svetovno vojno. Zmeraj je bil osumljen, da je germanofil in noben predsednik republike si ni upal spraviti tega moža po njegovi osebnosti med svetovno vojno zaradi delovanja na vodilno mesto. Zato je vsa ta leta Caillaux ves čas intrigiral proti Elizeju in sovražnost med njim in Doumergom je bilo že legendarna. Spravo med Elizejem in njim je hotel pred leti izvesti še pokojni kardinal Dubois, ki je bil polbrat Caillauxa. Toda takrat je kardinal uspel samo toliko, da je Caillauxu odprl vrata nazaj v pariško vodilno družbo.

Zato je treba sklepati, da se sedaj Caillaux ne vrača v politiko samo zaradi tega, ker je sijalen gospodarski strokovnjak. Caillaux ima tudi velike skušnje z nemško diplomacijo še iz Viljemovih časov. Kot tak bo v marsičem lahko pomagal ali pa celo vodil Laval, posebno še zaradi tega, ker je Caillaux že objavil mnogo načrtov o sodelovanju med nemškim in francoskim gospodarstvom za vodstvo v evropskem in svetovnem prometu.

15 bankirjev aretiranih

Pariz, 1. jun. c. Bouisson je moral danes že drugič izmenjati nekatera ministrstva v svoji vladi. Najprej je bil določen za poljedelskega ministra Henry Roy. Toda nato je ta izjavil, da ne more prevzeti ministrstva zaradi opozicije enega dela radikalov.

Danes je policija aretirala 16 bančnih ravnateljev zaradi spekulacij s frankom.

Značilnost nove vlade

Sedanja vlada Fernanda Bouissona je v 65 letih obstoja tretje republike že osem in devetdeseta vlada, tako da pride povprečno na vsako vlado okrog 9 mesecev življenja. Tudi sestava sedanje vlade, čeravno se v njej nahajajo zelo močne osebnosti, ne nudi nobenih jamstev za dolgo trajanje. V bistvu pomeni nova vlada močan sunek na levo, saj se nahaja v njej 7 radikalnih socialistov in trije bivši socialisti, ki so zadnje čase postali »neodvisneži«. Socialistični privesek tvori novi ministrski predsednik sam, nadalje dolgoletni tajnik socialistične stranke Frossard, ki je prevzel ministrstvo za delo, in Ernest Lafont, dolgoletni gromovnik na marksističnih shodih, ki je kot neosocialist prevzel ministrstvo za socialno skrbstvo. Izrazita desničarja sta Marin in pravosodni minister Pernot, ki pripadata Marinovi skupini republikanskega združenja. K desnici je treba prišteti tudi Louis Rollina, ki je dobil kolonije. Po simpatijah in svetovno nazornost spada na desnico, čeravno je kot vojak nad strankami, tudi maršal Pétain, ki je brez dvoma največja osebnost v vladi in največje jamstvo za njeno življenje. Najnovejša pridobitev Perfetti, ki so mu dali ministrstvo za vojaške pokojnine, spada k Daladierovim levčarjem radikalno socialistične stranke. Najsvetlejša točka nove vlade, ki je prevzela skupaj 9 ministrov iz Flandinovega kabineta, je to, da je izginil notranji minister Reigner, zagrozen framasen, ki nosi odgovornost za razcvetenje komunizma in je bil temna postavka prejšnje vlade.

V kolikor pa tiče čisto gospodarskih vprašanj, je zelo malo verjetno, da bo francoski varčevalec tej vladi, ki je znatno bolj levčarska kot prejšnja, rajši zaupal svoje prihranke. Verjetno je, da bo zlato še z isto brzino bežalo iz države, ako nova vlada z drakoničnimi sredstvi odтока ne prepreči. Toda to bi mogel storiti le diktator, ki ga v Franciji — deželi svobode — še dolgo ne bo. Tudi veliki kapital, ki se v Franciji instinktivno boji levčarskih vlad, Bouissonovi vladi ne bo daroval svojega zaupanja oziroma ji bo zaupal samo tako dolgo, dokler ga ne bo ogrožala. Dejstvo, da oficinski socialisti v vladi ni, nič ne spreminja na stvarni resnici, da je Bouisson levčarski eksperiment, ki bo mirno lahko računal na podporo Blumovih socialnih demokratov. Čestitati je treba Marinovi skupini, ki je žrtvovala največ, da je bilo mogoče ustvariti »vlado narodne sloge« na tako široki podlagi, čeravno ima pravico takoj spočeska sumiti, da bo vlada hotela živeti v glasovi desnice, a izvajati več ali manj program leve. Ne smemo pa pozabiti, da se bližajo v Franciji parlamentarne volitve, ki padejo v mesec majnik prihodnjega leta.

Novi poljski poslanik

zboru, ki je ponesel slovensko narodno pesem v prestolnico, komaj desetina Neslovencev... Ob tem dejstvu naj mar živimo v veri, da smo ponesli našo narodno pesem tja, kamor smo jo hoteli! Ali ne moremo tega občutiti kot omalovaževanje naših kulturnih vrednot?

Da, politična in kulturna slovanstva vzajemnost je dvojca. Po vsem tem, kar smo videli v preteklosti in brez česar ni sedanjost, more le spoštovanje kulturnih vrednot posameznih rodov tvoriti tisto novo podlago medsebojni slovanstvi ljubezni, na temelju katere bo šele mogoče graditi trdno državniško stavbo. Dokler pa te ne bo, bo vsaka taka kretnja mehanična, neživljenjska, ki bo vodila v razočaranje kot vaseslovanstvo preteklega stoletja, ki medlo živi samo še v enem odtenu naše narodne budnice. td.

Iz notranje politike

V krožka slovenskih poslancev

Na sestanku senatorjev in poslancev Jevtičeve liste, ki je bil v Ljubljani v petek popoldne, je minister za socialno politiko dr. Marušič poročal o političnem položaju in o programu vlade ter narodne skupščine. Povdaril je, da je treba ustvariti ozračje splošnega pomirjenja. Glavni volilni odbor za dravsko banovino je bil nasproti vsem kandidatom povsem nevtralen. Slovenska delegacija mora pokazati enotnost, ki je toliko bolj potrebna, ker razpoloženje med narodom pri splošno vladajočem kritičizmu ni povoljno za poslanca, ki hoče delati. Veljati morata dve načeli: državno in narodno edinstvo in politika malega človeka. Potresov v nar. skupščini ne bo, ker ima vlada 303 poslance, opozicija pa le 67. Ni še znano, ali pride opozicija sploh v parlament, ali ostane doma. Znano je, da se bo nadaljevala politika 6. januarja. Narodna skupščina bo morala rešiti vprašanje kmečke zaštite, vprašanje združništva in denarne krize. Najprej pride na dnevni red načrt o dekoncentraciji. Ta zakon ne sme zapreti Slovencev po v drugih banovine. Gre za izgraditev Slovenije kot dežele turizma in za problem naše industrijalizacije, kateri se čisto postavljajo ovire, češ, da smo preblizu meji. Izdelana je uredba o sikhosih, v katere bo investiranih okoli 200 milijonov dinarjev. Prometni minister pripravlja uredbu o premožnosti, ki naj omogoči v bodoče izkločit kvaliteto neustreznih vrst pri nabavi za železnice. Dovršen je tudi načrt o ustanovitvi radio-družbe s pomočjo tujega kapitala. Minister je zaključil s povdankom, da bo slovenska delegacija svojim nalogam kos le, če bo enotna.

Nato je g. Pucelj predlagal, naj se slovenski poslanci in senatorji organizirajo v poseben krožek, ki bi se sestajal dvakrat na teden. Poslanec dr. Semrov je bil mnenja, da mora krožek izdelati gospodarski, socialni in kulturni program, ki bo upošteval prvenstvo dravsko banovino. Ta delegacija mora prevzeti tudi vodstvo politike doma. Dr. Novčan je izrazil proti temu svoje pomisleke, češ, da je treba vprašanje rešiti za časa zasedanja v Belgradu. Nato je spregovoril poslanec Ivan Mohorič. Prosil je ministra, da bi omogočil, da se pred objavo uradnih posredovanj in senatorjem da možnost za nasvete v korist gospodarskih in socialnih razmer v dravski banovini. Največje važnosti je proračun. Ministra Djordjeviča ni več, ostalo pa je njegovo delo. Glede na to, da mora dravska banovina uvoziti 7000 vagonov žita iz drugih krajev, bi pomnilo povišanje žitne cene obremenitev našega prebivalstva. Končno naj bi gospod minister posredoval, da bi se zagotovila večja udeležba dravske banovine na kreditu za javna dela, ki znaša 1200 milijonov dinarjev. Minister dr. Marušič je odgovoril glede uredb o javnih delih, da morajo pred posebnimi banovinskimi interesi imeti prednost splošni državni interesi in da so iz tega vidika krediti za javna dela že razvrščeni. Minister je še dodal, da bo reformiran šele proračun za l. 1936-27. Krožek slovenskih poslancev in senatorjev se je takoj konstituiral in izvolil za predsednika poslanca Ivana Mohoriča. Ta je med tem časom že zapustil dvorano in se tako ni mogel izjaviti, ali sprejme to mesto. Za podpredsednike so izvoljeni senator Ivan Hribar ter poslanca dr. Režek in dr. Vebler, za tajnika dr. Fux in dr. Koče, za blagajnika inž. Zupančič in Janžekovič.

JNS - kader nove organizacije?

Vode so v Sloveniji tako blodne, da marsikateri ribiča prijema skušnjava, da bi ribaril v kalnem. Mi bi radi samo kot nevtralni kronisti zapisali potek dogodkov, da bi naši bralci lahko pogledali vsaj malo pod vodo.

»Jutro« je kot glasilo glavnega tajnika Jugoslovanske nacionalne stranke (JNS) poznano sprožilo misel, da je po volitvah nastopil čas za reorganizacijo in pomladitev JNS, kajti škoda bi bilo zrtvovati bujne sadove večletnega dela poštvalnih ljudi v JNS. Oglasil se je »Glas naroda«, ki ga izdaja drugo krilo nekdanje JNS in tako zadostil radovednosti naše javnosti. Pomladitev JNS? To je po mnenju »Glas naroda« poskus gospode okoli »Jutra«, da bi spričo sestanka narodne skupščine lahko zopet »sramežljivo prilezla na dan«. Sadovi poštvalnega dela JNS? Poostrievali gospodarske krize, polom finančne politike. Moral je končno priti pogreb politike JNS, »stranke žalostnega spominca«, za »Glas naroda« je JNS potopljena barka.

Kdo bi torej odkril cepivo, ki bi pomladilo JNS, ko jo je »Glas naroda« že pokopal in po čem jo volitve stisnile? »Glas naroda« hoče »socialno in gospodarsko akcijo«, medtem ko se »Kmetički list«, ki ga označuje »Jutro« za glasilo podpredsednika JNS (g. Pucelja), zavzema za agrarno demokracijo. Le JNS šorej nikakor ne!

Na konferenci slovenskih senatorjev in nedavno izvoljenih poslancev na listi g. Jevtiča, ki jo je sklical minister za socialno politiko dr. Marušič v petek popoldne, se je poslanec dr. Lovrenčič pritožil radi pisanja »Glas naroda«. On sicer ni član JNS, misli pa, da takšno pisanje le škoduje, koristi pa ne more nikomur. Kakor poroča »Jutro«, so gospodje minister dr. Marušič, ban dr. Puc in senator Pucelj izjavili, da nikakor ne odobravajo pisanja »Glas naroda« o JNS in da bo treba to napako popraviti. Minister dr. Marušič je potem povdaril, da vidi v JNS in njenih edinih kadre, okoli katerih bo mogoče zbrati prijatelje nove gospodarske in socialne politike.

»Glas naroda« je bil torej na vsej črti dezavuiran.

Pod idiličnim naslovom »Moralčne in politične zanimivosti« je drugi dan, to je v soboto, priobčil »Slovenski narod« članek »od narodnega poslanca, ki se je udeležil omenjene konference«. Poslanec se ne more načuditi pisanju »Glas naroda«, ko ga vendar izdaja zadruga »Narodna prosveta«, katere vodilni član je podpredsednik JNS. Takšno pisanje je naivna demagogija. Za listom stoji ljudje, ki še niso prekalili članstva JNS in takšni, ki so kot odličniki JNS imeli vpliv na vodstvo javnih poslov in zavzemali visoke položaje. Odgovornost za politične grehe, ki jih pripisuje »Glas naroda« JNS, nosijo tudi tisti, ki so sklepe JNS kot nosilci upravne oblasti po možnosti tudi izvršili. Če je namreč res, da se v preteklih časih ni mogel brez pristanka JNS namestiti niti zadnji dnevničar, kakor je trdil »Glas naroda«, je pisca tistega članka dana možnost, da preišče, čigavo ime stoji na predlogu za imenovanje zadnjega dnevničarja in čigavo ime se zopet blesti na nastavljenem dekretu. Večna borba proti JNS postaja po mnenju poslanca skrajno neokusna.

Blodne vode iz Slovenije se bodo nemara razčistile, preden se steejo v Donavo. Po sestanku narodne skupščine se bo tudi položaj v Sloveniji razbistril.

Napredništva ni več. »Glas naroda« trdi, da je napredništvo ostalo le še kot antiklerikalizem. Ker klerikalizma ni in ga tudi ni bilo — pač pa je obstajala Slovenska ljudska stranka — mora po logiki »Glas naroda« biti jasno, da tudi napredništva ni bilo in ga seveda tudi danes ni.

Glas proti slovenski akademiji

Ivan Nevistič iz Zagreba se v »Pravdi« z dne 1. junija bavi s predlogom vseučiliškega profesorja Nachtigalla za ustanovitev Slovenske akademije znanosti. S tem predlogom se strinja velika večina slovenskih prosvetljencev. Nachtigall je samo formuliral to skupno željo. Clankar trdi, da se na vseh področjih kulturnega življenja kaže sistematična izdelava in utrjevanje kulturnega partikularizma. Kulturno življenje gre svojo pot in se ne briga za politično konstelacijo. Ustvarjajo se tri kulturna središča, namesto, da bi pospeševali razvoj kulturne in duhovne integracije. Akademije bi morale voditi razvoj našega zedinjenja in spajanja. Ze prve dni po ustanovitvi Jugoslavije bi se morali zagrebška in belgrajska akademija združiti. Ko bi jih danes vodili njihovi ustanovitelji, bi se bilo to zgodilo. Izhlapel je duh, ki jih je ustvaril in po večini so to samo še udobne sinekure majhnih in sterilnih duhov. Ker je položaj že takšen, je predlog ljubljanskega profesorja logičen in povsem upravičen. Če gremo po tej poti naprej, bo treba ustanoviti akademije še v Cetinju, Sarajevu, Splitu, Novem Sadu in Dubrovniku. — Za danes smo Nevističeva izvajanja samo registrirali.

Zaplenjen je bil v Zagrebu »Völkischer Beobachter« z dne 23. maja.

Nagrade svoje vrste. Na obravnavi radi po neverb pri »Našici« v Osijeku je Adolf Schlesinger izjavil, da je po njegovem mnenju bilo izplačanih dr. Nikiču 30.000 Din za nagrado kot pravnemu svetniku. Ervin Lovrič, ravnatelj bilgrajske podružnice »Našice« je izjavil, da je bil dr. Nikola Nikič pravi svetovalec »Našice« in da mu je bilo izplačanih 115.000 Din za nagrado. Druge podrobnosti mu niso znane. Ta denar mu je on izplačal.

Neumestna pripomba. »Politika« se je v nekem svojem poročilu posmehovala duhovnim vajam. Nato je »Glasnik belgrajske nadškofije« odgovoril v uvodniku, da se duhovnih vaj udeležujejo tudi slavni ljudje, ker so prepričani, da so duhovne vaje koristne in potrebne, da se človek lahko zbere. Vsekakor »Politika« tu pa tam pokaže svoje pravo lice.

Obleke za botre in birmance

nudimo po najnižjih cenah

Drago Schwab

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta

Slovenski Rdeči križ

Belgrad, 1. jun. m. Kakor je »Slovenec« že poročal, je včeraj prispelo semkaj pod vodstvom g. dr. Fetiha in nasvetnika v pok. Skalarja, I. podpredsednika in banovinskega tajnika organizacije Rdeči križ v Sloveniji, okoli 80 članov in članice te organizacije.

Pred odhodom na Oplenac je bila skupina Rdečega križa iz Slovenije sprejeta pri Nj. Vel. kraljici Mariji. Ob tej priliki je dr. Fetič pozdravil najvišjo pokroviteljico te organizacije s krajšim govorom ter ji izrazil brezemno udanost vseh članov Rdečega križa v Sloveniji. Zatem sta dr. Fetič in Skalar predstavila Nj. Vel. kraljici vse članice te skupine. Ob tej priliki je voditeljica samarijank Pressl izročila kraljici materi venec narcis z Golice in šopek daphen in encijana v obliki Rdečega križa. Kraljica tega šopeka ni izročila, kakor je to običajno, dvorni dami, temveč ga je nosila ves čas avdiencije s seboj ter ga je tudi sama odnesla iz sprejemne dvorane.

Srednješolske sportne tekme

Zagreb, 1. junija, b. I. 100 m predtek: Batošič iz Zagreba 11,3; Kišpatič iz Zagreba 14,5; II. predtek: Pinka iz Belgrada 11,9; Zunač iz Zagreba 11,9. Ljubljanci se tukaj niso plasirali. Met krogle: Kajfež iz Ljubljane 13,56; Pogelšek iz Ljubljane 13,50; Jurković iz Zagreba 12,87; 200 m predtek: Seni iz Zagreba 25,5; Čuk iz Ljubljane 25,5; Bajda iz Ljubljane 25,8; II. predtek: Janžekovič iz Zagreba 24,7; Djurašević iz Zagreba 24,8; Stare iz Ljubljane 26,5; 1500 m tek: Džinovski iz Ljubljane 4,39,4; Kralj iz Zagreba 4,42; Polšak iz Ljubljane 4,46. — Ljubljanci so danes vodili s 23 točkami proti Zagrebu, ki jih ima 15, Belgrad pa 4. — Ob času, ko to poročamo, se vrši rokometna tekma med Zagrebom in Ljubljano. Stanje je 2:2. Ljubljana je v rahli premoči.

Mednarodna konferenca za delo

Belgrad, 1. junija. AA. Kakor lani se tudi letošnje sešanje v Ženevi 4. junija t. l. mednarodna konferenca za delo. Na dnevni red so prišla naslednja vprašanja: 1. Zaščita koristi delavcev, ki se selijo iz ene države v drugo, da ne izgube pridobitnih pravic, kakor starostno in smrtno zavarovanje itd. 2. Zaposlitev žensk pri podzemeljskih delih v rudnikih vseh vrst. 3. Nezaposlenost mladih ljudi. 4. Nabiranje mladih ljudi za delo v kolonijah ali drugih krajih, kjer so podobni delovni pogoji. 5. Plačan dopust in skrajšanje delovnega časa, zlasti pri a) javnih delih, ki jih vrše vlada ali jih pa subvencionirajo, b) pri pridobivanju železa in jekla, c) pri gradbeno tehniških delih, d) pri pridobivanju premoega. 6. Delna revizija konvencije iz leta 1931 o delovnem času v premoegokopih.

Osebnosti

Belgrad, 1. junija. M. Za sodnika kasacijskega sodišča v Belgradu je postavljen Trajko Stamenković. Premješčen je dr. Stanislav Luković za sodnika v Krško iz Kragujevca. Napredovali so v V. pol. skup.: Anton Arigler, šolski nadzornik v Kamniku, Josip Velnar, šolski nadzornik v Murski Soboti in Josip Korban, šolski nadzornik v Gornjem gradu. Za sodnika okrožnega sodišča v II. 2. v Novem mestu je postavljen Mio Černoš, doslej sodnik v Trzinu. Upokojeni so: Stefan Vodošek, starešina okrajnega sodišča v Slov. Bistrici, Anton Kacijan, starešina okrajnega sodišča v Novem mestu, Jože Rajner, višji pisarniški predstojnik v Ljubljani, Martin Gašper, višji pisarniški predstojnik v Mariboru, in Josip Korošak, višji pisarniški oficial v Ljubljani.

Belgrad, 1. junija. Premošeni so za višjega poštnege kontrolorja v 6. skupini pri pošti in brzojavu v Rušah Franjo Zehelj, iz Maribora I, za višjega poštnege kontrolorja v 6. skupini pri pošti in brzojavu Maribor I. J. Hinterleher iz Ruš, za višjega poštnege kontrolorja pri pošti in brzojavu v Murski Soboti H. Dekleva iz Maribora.

Belgrad, 1. junija. Postavljen je za bana drinske banovine pomočnik notranjega ministra Predrag Lazić.

Abesinci napadajo Alarmantne vesti italijanskega tiska

Rim, 1. junija. AA. Agencija Stefani poroča: Iz Džibutija javljajo, da so tja prispeli vesti o mnogostilnih barbarstvih, ki se zadnje čase množe v Abesiniji. Tako so 18. maja napadli vojaki neke abesinske čete, ki je korakala pod poveljstvom svojega poveljnika po ulicah, češkoslovaškega državljanca g. Heliga, mehanika, ko se je peljal s svojima dvema otrokoma na motornem kolesu na delo v cesarsko palačo v Gebi. Vojaki so udrihali po mehaniku s kopti pušk in niso priznali niti njegovima otrokoma. Častnik je vse to gledal in ni posegel vmes. Mehanika so prepeljali v bolnišnico, kjer zdaj leži nevarno ranjen. Prav tako nevarno pobit je tudi eden izmed njegovih otrok.

Iz Osmare javljajo te-le podrobnosti o napadu Abesincev na italijanskega poštnega kurirja, ki periodično prenaša pošto na italijanski konzulat v Gondariu. Kurirja so 12. t. m. aretirali vojaki in ga niso hoteli izpustiti vse dotlej, dokler ni protistral italijanski konzul. Njegova poštna torba s pismi in drugimi pošiljkami je pa izginila. To ni bil prvi napad na italijanskega poštnega kurirja. Ze meseca marea so ga napadli pri Mudi-Badu na poti med Addu in Gondarom. Napadlo ga je 12 oseb, ki so mu odnesli pošto in jo skoraj vse uničili. Meseca februaria je več do zob oroženih Abesincev ustavilo karavano na poti iz italijanske Somalije v Aden. Karavano so zadržali v Lamasu in ni mogla iti dalje prej, dokler nisi italijanske oblasti večkrat intervenirale v Addis-Abebi. To še bolj potrjuje, kakšno je razpoloženje v Abesiniji proti Italiji, in je nov dokaz neredov, ki vladajo na meji.

Berger Waldenegg: „Podonavska konferenca še pred velikimi počitnicami“

Današ, 1. junija. (Tel. poročilo »Slovenec«.) Zunanji minister baron Berger-Waldenegg je sprejel inozemske častnike in jim je izjavil, da je bil njegov obisk pri dr. Benešu zelo koristen in da je sedaj po tem razgovoru sklicanje podonavske konference še pred velikimi počitnicami takorekoč zagotovljena stvar, čeravno je še izgledalo, da bo morala biti preložena. Največje težave so bile odstranjen vsak kolikor tise Avstrije in je on bil v položaju, da dr. Beneša pomiri glede pomislekov, ki jih je Mala zveza navajala.

Častniki so vprašali zunanjega ministra tudi glede prisostvovanja Nemčije pri podonavski konferenci. Minister je odgovoril, da je vse, kar je treba vedeti o tem, itak že povedal zvezni kancler v svojem zadnjem govoru, ko je navedel pogoje, ki so potrebni, da Avstrija sodeluje in da je sodelo-

„Bolniki se vračajo“

Bolniška ladja »Uranac« se je vrnila iz vzhodne Afrike s 350 vojaki in delavci, ki so večinoma oboleli na tropskih boleznih. Njihovo stanje je v splošnem hudo.

Pristna naravna čokolada brez primesi se imenuje Maslita. Ona sestoji izključno le iz dozorelih in plemenitih kakaovih zrn ter iz kakaovega masla, to je rastlinske krvi in mozga. To je tisto, kar da Masliti že v okusu njeno nezgreljivo posebnost in ji omogoči, da Vaše občutke tako skoncentrira, da se ji ves predaste. Ta naslada se ne da opisati, temveč samo doživeti. Poskusite jo en zavitek!

MIRIM
KRALJICA ČOKOLADE

Od nedelje do nedelje

V mednarodni politiki

Je pretekli teden pokazal dosti prozornosti, da hoče nastopiti Nemčija z vso energijo, da se izvijne iz osamljenosti, v katero je prišla in da poskusi s svojimi načrti razbiti koalicio velikih in malih držav, ki se združene proti njej, ter si ustvariti svojlasten blok za dosego nemških ciljev.

Hitlerjev govor v državnem zboru je dal signal. Hitler je govoril zmerno, previdno, predvsem za angleška ušesa in za tiste narode, ki nečje imeti opravkov z boljševiško Rusijo. Bil je moder v svojih izjavah glede Avstrije, ljubezniv do Italije. Hitlerju so v zaporednih dneh odgovorili vodilni državniki Italije, Madžarske in Avstrije, tako da ima človek vtis, da je bilo vse v naprej dogovorjeno. Mussolini je bil v svojem odgovoru silno ljubezniv do Nemčije, a zelo odločen glede avstrijske neodvisnosti. Madžar Gumböš je z njemu lastno brutalnostjo oznanil, da želi Madžarska slejko prej ostati na črti Varšava—Dunaj—Budimpešta—Rim in privezati na to črto še Berlin. Avstrijski kancler Schuschnigg je bil kategoričen glede neodvisnosti Avstrije, prijateljstva do Italije in pripravljenosti, da se poravnava z Nemčijo pod pogojem, da prizna njeno državno neodvisnost. Nemški kancler je torej dobil hkrati iz Rima, Budimpešte in Dunaja prav prijazne odgovore, ki razodevajo skupno dobro voljo, da se napravi nekaj otipljivega v Podonavju s sodelovanjem vseh teh držav. Naposled je prišel še odgovor iz Londona, kjer sta oba, zunanji minister sir John Simon in bodoči zunanji minister Anthony Eden hvalila Hitlerjevo dobro voljo in takorekoč dala svoj dragoceni blagoslov za to novo politično zbiranje pod nemškim pogonom.

Če se ne motimo, dokazuje niz dogodkov preteklega tedna, da ima Nemčija v načrtu ustvaritev velikega bloka držav, ki bi tvoril nekaj obrambni zid proti boljševikom. Ta blok bi segal od Baltika do Sredozemlja, od Hamburga do Črnega morja. Poleg navedenih treh govorov državnikov italijanskega polit. bloka (Italija, Avstrija, Madžarska) govorijo za resničnost naše navedbe še sledeči politični dogodki:

1. Havas poroča iz Rima o ponehavanju napetosti med Italijo in Nemčijo in to na podlagi pomirljivih predlogov, ki jih je nemška vlada dala Italiji z ozirom na avstrijsko neodvisnost. Pričakovati je celo izrečne Hitlerjeve izjave da bo Avstrijo pustil na miru.

2. Madžarska se je izrecno izrazila za sodelovanje z Nemčijo in uglasen nemški državnik je preteklo sredo izjavil častnikarjem v Budimpešti, da je nemško prijateljstvo do Madžarske vprašanje srca in stvar starega bojnega tovarištva.

3. Bolgarska delegacija, ki se nahaja v Berlinu, je dosegla velike uspehe, dobila je 3 milijardne kredite za gradbo železnice in je baje pristala na tesno pogodbo o prijateljstvu in nenapadanju z Nemčijo.

4. Glede Poljske je pa položaj itak jasen. Predsednik zunanje-političnega odbora poljskega parlamenta knez Januš Radzivil je napisal v krakovskem »Casu« značilen članek v katerem pravi, da je za Poljsko življenjsko važno, da ostane v tesnem sodelovanju z Nemčijo, Avstrijo, Madžarsko in Italijo, ker je treba njeno ozemlje zavarovati pred boljševiško nevarnostjo.

Iz navedenega bi sledilo torej, da se pod impulzom Nemčije in s stilim blagoslovom v Angliji vrši novo zbiranje držav v blok, ki bi pritegnil k skupnemu sodelovanju Nemčijo, Italijo, Poljsko, Avstrijo in Madžarsko ter morda še katero drugo državo na Balkanu, da bi bilo obzidje proti ruskim boljševikom popolno, oziroma jarek med francosko-boljševiškim blokom izkopen od severa do juga.

Zelo verjetno je, da bo kriza francoske vlade, ki je odgla Flandina in prisotneta Evropa z novo vlado pod predsedstvom socialista Bouissona in s sodelovanjem dveh socialistov Frossarda in Ernesta Lafontona nemško diplomatsko ofenzivo le še okrepila, ker je nova vlada slabotna in se ne bo mogla dolgo držati ter bo Nemčija to slabost v polnem obsegu iskala izkoristiti. Tudi skrbi Italije v Abesiniji prihajajo v prilog nemške diplomatske ofenzive, ker je Italija pripravljena sprejeti nemško roko, samo, da si zavaruje hrbet, če bi prišla v potrebo, da vse svoje moči zbere v daljni Afriki.

To je mednarodnopolitična bilanca preteklega tedna, na katero naše bralce s posebnim poudarkom opozarjamo, da bodo razumeli nadaljni potek mednarodnopolitičnih dogodkov.

V domovini

motamo v preteklem tednu zabeležiti veličastno proslavo 85-letnice nadškofa A. Bonaventura Jegliča. Kresovi po slovenskih hribih, molitve po slovenskih cerkvah, slavnostne akademije po slovenskih kulturnih dvoranh so dokazale v vsej svoji skromnosti — prevzvišeni nadškof je sam tako želel — kaj je Jeglič slovenskemu narodu in kaj je slovenski narod nadškofu-samotarju v Gornjem gradu.

Z veliko vsenarodno zbranostjo smo pretekli teden prenesli posmrtno ostanke pred 17 leti v Radgoni vsled ljubezni do Jugoslavije ustrejenih slovenskih fantov na jugoslovanska tla, da bodo počivali v zemlji, za katere svohodo so dali svoje kri.

S posebno uredbo je naša vlada uredila tudi študij na bogoslovni fakulteti, ki je sedaj razgneten na dobo 6 let.

Francoska mornarica, ki je bila v naših vodah nad teden dni, nas je zapustila po veličastnih manifestacijah za francosko-jugoslovansko prijateljstvo v Belgradu.

Planinci, pozor!

Ob začetku poletne turistične sezone opozarja kraljevska banska uprava na stroge dolžnosti, ki jih imajo obmejni stražniki pri varovanju državne meje. Vsak turist ali izletnik, ki gre v obmejne planine, mora imeti pri sebi kako veljavno legitimacijo, in sicer kolikor mogoče s fotografijo. Take legitimacije so: Članske legitimacije planinskih društev potrjene od prvostopnega upravnega ali policijskega oblastva, obmejne karte, uradni legitimacije, dijaške knjižice in druge službene legitimacije zlasti take s fotografijo, sicer pa kaka veljavna osebna listina. Vsek je dolžan, da se na poziv obmejnih stražnikov ustavi, legitimira in da vljudno in brez prekanja poda pojasnila o svoji osebi ter o namenu in cilju svojega pota.

Belgrajske vesti

Belgrad, 1. junija. m. Da bi se čimbolj uredila telefonska služba v Belgradu, je sklenjeno, da se ustanovi v Belgradu dve novi avtomatski telefonski centrali, prva s 5000 številkami, druga z 1000 številkami. Zgraditev teh novih telefonskih central bi stala 25 milijonov Din. Po proračunu je dobila telefonska centrala 26.301.000 Din za prejšnje leto, in to od predjudov 10 milijonov, od takš za instalacijo novih telefonskih central 2.300.000 Din, od telefonskih medkrajevnih razgovorov 8.301.000 Din, od mednarodnih razgovorov 5.500.000 Din.

Belgrad, 1. jun. m. Nj. Vis. knez namestnik Pavle je na VII. pomladanski razstavi odkupil 19 umetniških del za 101.000 Din, da bi podprl naše umetnike.

Belgrad, 1. jun. m. Današnji »Službeni vojni list« prinaša ukaz, da izgubi Ivan Podržaj, ki je bil obsojen od ameriških pristojnih oblasti na pet let zaporu, svoj vojaški čin.

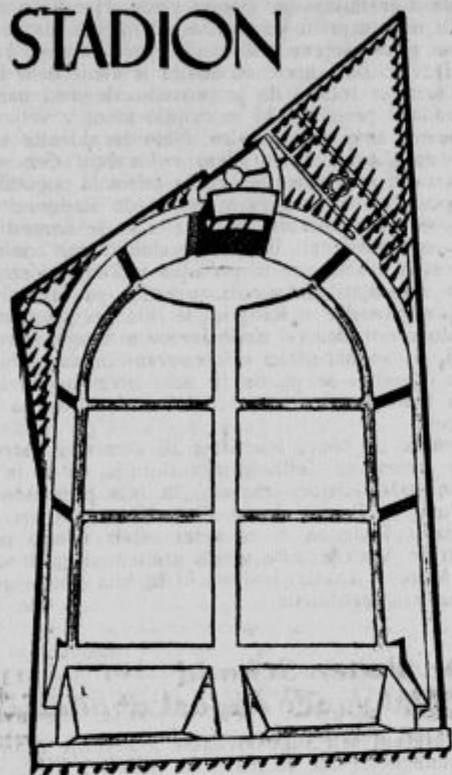
II. Evharistični kongres za Jugoslavijo

Odlično spremitvo papežev legata. Na izredno željo sv. očeta Pija XI. bo njegovega legata Nj. Eminenco kardinala Hlonda ob priliki II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo spremljalo poudarjeno spremitvo visokih cerkvenih odličnikov. V spremitvu bodo: msgr. Calleri di Vignale, papežev osebni komornik; msgr. Juraj Madjerec, papežev hišni prelat in rektor kolegija sv. Hieronima v Rimu; msgr. Tadej Zakrzewski, papežev hišni prelat; g. Edvard pl. Potworowski, papežev tajni komornik, in g. Edvard pl. Grabski, papežev častni komornik, oba častnika papežev garde; msgr. Nikodem Medlewski, poznanski kanonik; g. Ivan Zoltowski, komornik; g. Anton Baraniach, tajnik; g. Stefan Iglinski, kaudatarij. Legatovo spremitvo se bo sešlo s kardinalom v Gradcu, odkoder odpotuje legat nato v Ljubljano.

Zanimanje inozemstva za kongres. Z zadoščenjem lahko ugotovimo, da je prireditelj II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo v Ljubljani našla v inozemstvu vsesplošni simpatični odziv. Od velikih listov med drugimi poročila o pripravah na naš kongres tudi »Prager Presse«. Sedaj sporoča znani prijatelj naših izseljencev g. vikar Tensundern iz Vestfalije, da dospe z našimi izseljenci na kongres tudi sto nemških, holandskih in francoskih odličnikov, med njimi 20 duhovnikov, več profesorjev, zdravnikov, advokatov in trgovcev. Vsi so pri kongresnem stanovanjskem odseku tudi že rezervirali stanovanja.

Stadion — središče kongresnih svečanosti

STADION

Glavne svečanosti II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo bodo v Stadionu, ki zadnje mesece dobiva stalno lepšo obliko. V Stadionu bo 29. junija sv. maša za mladino. Očarljiv bo prizor, ko bo okrog 15.000 mladih grl prepevalo naše lepe evharistične pesmi ter bodo vsi pristopili k sv. obhajilu. Popoldne istega dne bo v Stadionu I. evharistično manifestacijsko zborovanje. Po zborovanju bo v spremitvu mladine, ki bo nosila palmovce, v Stadionu preneseno Najsvetejšo, pred katerim

bodo zbrane množice odpele litanije. Opolnoči med 29. in 30. junijem bo Stadion pozorišče veličastne verske manifestacije moških. Ves Stadion bo razsvetljen z reflektorji, med sv. mašo pa samo s plamenicami. Zadnji dan kongresa se bodo skoraj vse svečanosti vršile v Stadionu: tako slovesna sv. maša, ki jo bo daroval papežev legat in med katero bo mogočen zbor nad 500 pevcev izvajal koralno Angeljsko mašo; dalje II. evharistično manifestacijsko zborovanje, popoldne pa slovesni zaključek kongresa.

Pripravljalna dela na Stadionu obsegajo predvsem gradnjo glavne tribune, ki zadnje dni dobiva svoje končno lice. V vidu grškega templja zgrajena stavba vzbuja vseobčo pozornost. Pa tudi terenska oblika bo močno spremenjena, da bo omogočeno prav vsem udeležencem prisostvovati svečanostim na Stadionu. Mnogi se boje, da ne bodo na Stadionu ničesar videli in ničesar slišali. V tolažbo jim povemo, da bo pri novi terenski obliki prav vsakomur omogočen pogled na glavni oltar. Da bo vsakdo lahko tudi res prisostvoval vsem svečanostim, bodo mogočni zvočniki prenašali sleherni pred oltarjem zgovorjeno besedo.

Lavantinci na kongresu

Iz Lavantinske škofije bodo vozili posebni vlaki:

1. vlak: Maribor—Ljubljana. Vstopijo udeleženci na postajah: Maribor, Hoče, Orehova vas-Slivnica, Rače-Fram, Pragersko, Slovenska Bistrica. Na ta vlak se pripeljejo udeleženci s postaj: Ptuj, Hajdina, Sv. Lovrenc in Cirkovce. Voznina znaša 39 Din tja in nazaj (od Ptuja do Pragerskega je treba priti z rednim vlakom in ga plačati).

2. vlak: Konjice—Poljčane—Ljubljana. Voz iz Konjic, stoji na vseh postajah do Poljčan, kjer vstopijo vsi na 2. vlak v Poljčanah. Tu vstopijo tudi domačini. Ta vlak bo sprejemal tudi udeležence na postajah Sladka gora in Ponikva. Cena je 33 Din za vse postaje enako, za tja in nazaj.

3. vlak: Ljutomer—Ljubljana. Do Ljutomera se morajo udeleženci voziti z rednimi vlaki, tu vstopijo v 3. vlak. Ta bo sprejemal udeležence na vseh postajah Ljutomer—Ormož—Moškanjci. Cena za vse postaje enako: 47 Din za tja in nazaj.

4. vlak: Grobelno—Ljubljana. Na ta vlak vstopijo vsi, ki so se z rednim vlakom pripeljali na progi Rogatec—Grobelno, nato vsi, ki vstopijo na postajah: Grobelno, Sv. Jurij, Store, Celje, Laško. Cena za vse postaje enako: 29 Din za tja in nazaj.

5. vlak: Velenje—Ljubljana. Na postaje Slovenj-gradec—Velenje se, žal, ne moremo ozirati. Treba se je pripeljati do Velenja z rednim vlakom in ga posebej plačati, nato pa stopiti v 5. vlak v Velenju. Ta vlak bo stal na vseh postajah: Velenje—Petrovče. Cena voznine je 33 Din za vse postaje enako, za tja in nazaj. Udeleženci s proge Prevalje—Maribor se pripeljejo v Maribor z rednim vlakom in imajo polovično vožnjo do Maribora, od tu pa se peljejo v 1. vlak.

6. vlak: Brežice—Ljubljana. Voz iz Brežic in sprejema udeležence na vseh postajah do Zidanega mosta. Cena za vse postaje enako 29 Din za tja in nazaj.

S postaj Rimske Toplice do Trbovelj imate ugodnejšo vožnjo, ako se peljete z rednimi vlaki in zahtevate le polovično vožnjo. Posebne vlake smo organizirali le na dolžino z vsaj 100 km, ker so pač taki predpisi. Vozni red bo še objavljen.

Prijavite se pri domačih župnih uradih. Tam poleg voznine vplačate še za kongresno knjižico 4 Din, za znak 1 ali 2 Din in, če hočete, za skupno prenočišče še 3 Din.

Posebni vlaki bodo imeli dovolj prostora. Vozilji bodo kot brzovlaki. Kdor se vozi s posebnim vlakom, se mora držati le tega posebnega vlaka!

Gg. župnike prosimo, da prijaviijo z dopisnico, koliko je udeležencev, da lahko že v binkoštnem »Slovencu« poročamo, kateri vlaki bogo gotovo vozili.

nikdar ne bila in bi nikdar ne mogla biti »beseda večnega življenja«, versko oznanilo človekovo bi nikdar ne bilo »zveličavno« oznanilo, če bi ga ne spremljal »oživljajoči Duh« Tolažnik, ki od Očeta izhaja. Po njem, ki ga je božji Sin postal, je pridiga apostolov in učenje Cerkve »duh in življenje«.

2. »To sem vam povedal, da se ne pohujšate. Iz shodnih vas bodo izobčevali; pride celó ura, da bo vsak, ki vas umori, menil, da služi Bogu. In to bodo storili, ker niso spoznali ne Očeta ne mene.« Druga perspektiva v usodo Kristusove Cerkve: nasprotovanje do krvavega preganjanja, celó pod pretvezo, da se branijo višje dobrine človeške. Kdor ima oči, da ne gleda samo, temveč vidi, in ima ušesa, da ne posluša samo, marveč sliši, spozna pravi vzrok očitnega preganjanja in prevečano prikritega opiranja in omejevanja Cerkve v izvrševanju njenega poslanstva, ki ji ga je določil in naročil Kristus, njen ustanovitelj. Državni interesi, skrb za kulturno napredovanje, skrb za družabno pravico, skrb za duhovno svobodo in podobno, so vabljive in mamljive krilatice, s katerimi so se na sunaj opravičevale in olepševale vse odkrite in prikritke borbe zoper Cerkev od Nerona, ki je dal sodnijsko ugotoviti, da so kristjani »sovražniki človeškega rodu«, in Decija, ki je menil, da je krščanstvo krivo propadanja rimske države in ginevanja rimske nacionalne zavesti, pa do nasilnežev v Mehiki in Rusiji in kjerkoli so. In pravi vzrok? »Ker niso spoznali — in nitejo spoznati — ne Očeta ne mene.«

3. »A to sem vam rekel, da se boste, ko pride ura za to, spominjali, da sem vam jas to povedal.« Tako je dejal Gospod, ki je poznal človeško srce do dna, kakó v uri trpljenja trepeče in omahuje in obupuje. Tako je dejal Gospod, ki je gledal naprej v stoletja, koliko se jih bo v trpljenju in preganjanju pohujšalo in strahopetno odpadlo, videl pa tudi, koliko se jih bo spominjalo njegovih preroških besed in vztrajalo, ker bodo zaupali vanj, ki je svet premagal.

Za filateliste

Francoska pošta je izdala ob priliki blagoslovitve in prve vožnje največjega potniškega parnika »Normandije« posebne znamke. Naš prijatelj g. Viktor Kubelka nam je poslal eno tako znamko, čije slike danes priobčujemo.

Kako veder in prijazen je naš dom!

No — to pot si pa sama sebe prekosilal!

„Seveda, Vi moški to nikoli ne opazite. Zdaj lahko vidiš, kako skrbim za Tebe.“

„Topa že moram reči — takolepe in čiste zavese napravijo naš dom še enkrat tako prijeten.“

„Jaz imam pa tudi zares odlično pomoč: Schichtovo terpentinovo milo. Ono opere vse tako lepo, tako dišeče čisto, da je kar veselje!“

SCHICHTOVO
TERPENTINOVNO MILO

... in za namakanje Ženska hvala

Zgradba cerkve v Zgornji Rečici

Nekaj korakov od zdravilišča v Laškem se odcepi na levo proti zahodu cesta, ki vodi v Rečico, oziroma Gornjo Rečico. To ime spremlja raztresena naselja ob cesti in nad njo, levo in desno od potoka Rečice, ki se izliva v Laškem v Savinjo. Prijazno rečičsko dolino oklepajo vrhovi, obrasli s košatimi domačimi in gozdnimi drevjem. Na vzhodu Smihel, na desni Malič, poleg znani Smohor, na levi Golce s cerkvico sv. Magdalene, na zahodu Gozdnič, v ozadju Mrzlica, savinjski Triglav; vsi ti vrhovi so privlačne točke bližnjih in daljnih izletnikov. Tamburica in miko hrvatsko petje spremljata izletnike celo iz Zagreba na te vrhove in z njih. Vsi štirje letni časi vzbujajo prijateljem prirode tod zajemanje in občudovanje božjega stvarstva.

Gornja Rečica spada v župnijo Sv. Jedert, do katere je čez hrib poldrugo uro hoda. Tudi v Laško je toliko poti. V zimskem času je za prebivalce kraja pot dokaj težavna, bodisi k Sv. Jederti ali v Laško, šolskim otrokom skoraj nemogoča. Prava muka je v zimskem času nesti mrliča k oddaljeni fari.

Posesnik Golouh Matija je daroval svet, na katerem naj bi stalo svetišče v Gornji Rečici, posvečeno sv. Antonu, patronu našega apostola Antona Martina Slomška. V to svetišče naj bi prihajali domačini, romarji in ljubitelji tukajšnjih vrhov molit za priznanje blaženosti našega Slomška in se priporočati njegovi priprošnji. Kadar bo Slom-

Kmetje so pripeljali kamenje za novo cerkev.

šek proglašen za svetnika, bo sv. Anton prepustil svoje mesto njemu.

Spretna roka slovenskega inženjerja-arhitekta-umetnika iz Ljubljane je ustvarila načrt (glej sliko), ki bo ustrezal namenu Slomškovega svetišča.

Dobri moške in fantje so zasadili v zemljo že leta 1933 prve lopate ter pripravili raznega materiala na darovanem prostoru »Brusišče« v bližini narodne šole, od koder se bo belila cerkva po tihi rečičski dolini in njenih obronkih.

Ob mogočnem slavlju II. evharističnega kongresa za Jugoslavijo v Ljubljani naj bo zamisel Slomškovega svetišča v Gornji Rečici ključ vsem blagim srcem in častilcem največjega slovenskega apostola po širni domovini, da pripomorejo vsak po svojih močeh k zgraditvi božjega hrama, kjer bodo odrasli in otroci, domačini in popotniki, verske dolžnosti lažje izpolnjevali.

DARMOL
čokolada za odvajanje

deluje blago in zanesljivo
Ne škoduje!

Oglas reg. pod S. Br. 249 od 15. II. 1932.

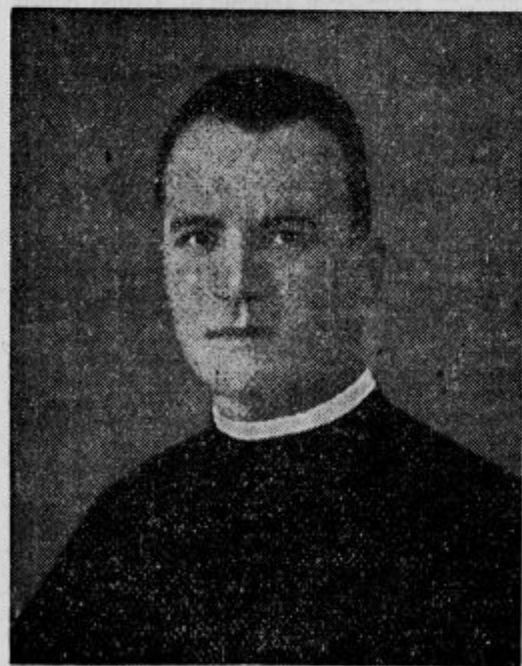
Ker domačini sami, ki so vkljub hudim časom že veliko žrtvovali v ta namen, tega ne bi zmogli, zato sprejema prostovoljne prispevke z dovoljenjem knezo-škofijskega ordinariata v Mariboru 8. julija 1926, št. 1400 in kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani 26. februarja 1930, št. 10.916

odbor za zidavo nove cerkve v Gornji Rečici pri Laškem

(črk. položnica hranilnice in posojilnice v Laškem št. 11.7328).

Prevalje

Novi grobovi. V preteklem tednu nam je božja dekla iztrgala iz naše srede kar dva farana. Komaj smo pokopali zemске ostanke g. N. Vehovca, 78 letnega cestarja in koroškega emigranta izza nesrečnega plebiscita, ki je tolikim zaprl pot nazaj do domače grude, že so spet zapeli zvonovi mrtvaško pesem. Nenadoma je umrl obratovodja prevaljske elektrarne in večletni funkcionar pri požarni brambi, 35 letni g. Tomaž Dobrodel. Naj jima sveti večna luč! Zahajočim naše iskreno sožalje!

Dr. Viktor Buril,
novi senjsko-modruški škof. Star je 37 let.

Za pet tihih minut

(Misli ob nedeljskem evangeliju Jan 15, 26—16, 4.)

1. »Kadar pride tolažnik, ki vam ga bom jaz poslal od Očeta, Duh resnice, ki izhaja od Očeta, bo on pričeval o meni. Pa tudi vi boste pričevali, ker ste od začetka pri meni.« — Velika, v tisočletja segajoča perspektiva o učiteljskem delovanju apostolov in Cerkve. Pričevanje apostolov in Cerkve je pričevanje, da je Jezus Sin božji, ki se je ulovečil in nas s svojo smrtjo na križu odrešil. To je spoznanje, do katerega se ne povzpne »meso in kri«, t. j. človek, uklenjen v meje empiričnega sveta, ampak »duhovni človek«, t. j. ti, ki se da razsvetliti od božjega Duha, kateri izhaja od Očeta in ki ga je Sin poslal. Ko bodo apostoli deležni tega Duha, bo ta Duh po njih pričeval o Jezusu-Odrešeniku in oni bodo pričevali po Duhu. To je versko učitelstvo cerkve: ljudje ga vrše, pa pod vodstvom Svetega Duha; besede so besede človeškega jezika, vsebina pa je božja. Človeška beseda sama bi

Ob stoletnici rojstva Pija X.

1835 2. junija 1935

»Danes praznujemo praznik svetnika, v katerem se raznovrstni občutki milosti božje združujejo na čudoviti način. Bil je učitelj duhovnega življenja, bil je apostol... bil je svetovalec... bil je bil proti zmotam. Kaj naj povemo danes v njegovo hvalo? Ali naj ga vam predstavim kot vzor škofov, ki je Cerkev z nepopisljivim naporom očistil od starih madežev in jo okrasil z izrednimi okraški? Ali naj vam govorim o njegovi ljubezni, po kateri je postal veselje vsega sveta? Ali naj vam razpravljam o privlačni sili njegove krotkosti, s katero je deloval njegovo srce... ki je sedež in čuvar vseh njegovih plemenitih čustev. Tedaj pa vam ne morem zarisati lepše slike, kakor je ona, ki jo je kraljevi pevec v svojem psalmu (21) začrtal o prihodnjem Mesiju: »Moje srce je postalo kakor razstopljen vosek.« To so besede, ki jih moremo dati v usta tudi našemu svetniku... Vosek je celica za mod: in tako vidite svetnikovo srce polno sladkih čednosti, ki nam napravljajo njegovo svetost tako prikupljivo. Moje srce je kakor razstopljen vosek.« Vosek je netivo za luč: tako vidite, je srce svetnikovo ožarjeno v pravi modrosti in razsvetljuje ter vnema tudi druga srca...»

Kdo je to govoril? In o kom je govoril? Takoj vam bo vse jasno.

Enajst let je sedel na Petrovem prestolu v Rimu Pij X., prenovitelj krščanskih rodov po Evharistiji. Stoletnica njegovega rojstva, nam daje le slovesno priliko, da govorimo o velikem pomenu tega papeža za evharistično življenje v krščanskem ljudstvu. Samo mož, ki je živel in deloval med preprostimi ljudstvom kot kaplan in župnik in generalni vikar in škof in patriarh in kardinal, si je mogel v pastirstvu pridobiti tistih izkušenj, ki so bile potrebne za izvršitev njegovega evharističnega apostolstva v katoliški Cerkvi. Gratiya supponit naturam: milost gradi na naravnem temelju. O velikem pomenu Evharistije more biti uverjen le tisti, ki ga odklikuje dvojna ljubezen: ljubezen do Kristusa in ljubezen do ljudstva.

Ljudstvo, preprosto ljudstvo, je v praktičnem pogledu kakor otrok, ki hitro spozna in čuti, kdo ga ljubi, in rado sprejme nauk le od tistega, ki ga ljubi. V tem je skrivnost vseh uspehov, ki jih more imeti župnik v svoji župniji. V tej skrivnosti je bila tudi moč Pija X. Prišel je na Petrov prestol kot tak, ki so ga ljudske množice že mnogo prej povsod in vselej spremljale z ljubeznijo. Ko je bil še kaplan, se na njegovem službenem mestu o nikomer ni z večjo ljubeznijo govorilo ko o kaplanu, ki jim je bil signor Giuseppe. Ko je bil župnik, je bil v vsem okraju najbolj priljubljen župnik Sarto. In Italija tisti čas ni poznala škofa, ki bi bil med svojim ljudstvom bolj popularen ko mantovski škof. Beneška nadškofija pa je bila naravnost zaverovana v svojega patriarha kardinala Sarta. Po vseh hišah in družinah si mogel in še moreš videti njegovo sliko in kajkrat se je ob njej slišal oserčujoč vzklík »un santok«.

Ljudska ljubezen je božja ljubezen, to nam pomeni več, nego če rečemo: ljudski glas je božji glas. »Ta je prijatelj ljudstva, ki veliko moli za njega,« se glasi pohvala o preroku Jeremiju; ali ta je še večji njegov prijatelj, ki dvigne ljudstvo k Bogu, kakor je storil Pij X. s svojimi evharističnimi odkliki. Nihče ne more dati drugemu, česar sam nima. Pij X. je bil s svojim duhom in delom ves naslonjen na Božje Srce v zakramentu sv. Rešenja Telesa.

Kako bi mogli pogledati v skrito duhovno življenje tega svetega moža? Ako hočete videti duhovno podobo Pija X., berite z veliko pozornostjo slavnostni govor, ki ga je beneški patriarh kardinal Jožef Sarto posvetil svetemu Frančiškemu Saleškemu. V tem slavnostnem govoru je svet oče nehoti in nevede odkril svojo notranjost. Uvod pričujočega članka je le uvod k njegovemu slavnostnemu govoru.

Taka je pot božje Previdnosti, da izredne može najprej na tihem v kreposti vzgoji in pripravi in jih potem postavi za očeta ljudstev in dobrotnike narodov. Tako je bil tudi Jožef Sarto izbran in poklican, da očuva in ožari najsvetlejšo Gospodovo dediščino in oporo: »Vzemite in jejte: To je moje telo«.

Ako pomislimo, v kakšnih okoliščinah je Pij X. svoj evharistični apostolat sprejel in izvršil, nam je jasno, kakšno resnično junaštvo je moralo napolnjevati njegovo srce. Že davno se ni zmotila pojava na tako zapeljiv način kakor modernizem, že davno se niso interesi naravnega življenja pospeševali tako krivično in očitno na škodo nadnaravnega življenja, že davno se ni brezbožni egoizem kazal v taki sili in strasti kakor ob vladi Pija X. In v to divjo zmedo in zablodo zakliče izvoljeni krmar: »Vse prenoviti v Kristusu!« In kako?

Le eno orodje je, ki se mu človeška jeza in zloba dolgo ustavljati ne more, to je ljubezen. Ob pogledu na vso grozo, ki se je zgrnila veliki četrtek nad Gospoda, je rekel svojim učenecem: »Srčno sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami, preden bom trpel.« Prav to željo Gospodovo je slišal in razumel Pij X. in navdihnen z močjo od zgoraj je vrzel bakljo v temno viharino noč, še o pravem času, pred trpljenjem narodov, pred svetovno vojno. Ali je Pij X. pokazal na skriti zaklad ljubezni zato, ker so ga bili narodi takrat najvrednejši? Ne! Ker so ga bili takrat, kakor učenci pred Gospodom trpljenjem, najpotrebnejši. Kakor jagnje med volkovi se je nenadoma pojavil Pij X. s svojimi evharističnimi okrožnicami. Ali bodo narodi njegovo evharistično vabilo umeli in sprejeli?

Spomnimo se, kako je bil v stari zavezi: 70 let skrit »sveti ogenj«, kako so namesto ognja našli le blatno močvirje, dokler ga ni dosegel in obsjal prvi sončni žarek in spet je vzrastle ogenj z vso močjo. To je primerna podoba za veliko poslanstvo in delo papeža Pija X. »Prikazalo se je sonce in narod je posijalo, so odsajale gore in predznaki narodov je upadla...« Evharistično sonce je vzšlo... V posameznih škofijah se je pričelo buditi novo življenje. Pij X. je postal oče ljudstev, dobrotnik narodov, ker je bil apostol

Evharistije. Bil je pripravljen in se je Gospodu tudi izrečno ponudil — kakor kaže spominška soha v cerkvi sv. Petra — kot žrtev za mir in blagor narodov. Pij X. je vtisnil globok pečat novim rodovom; od vzhoda do zapada odmeva na vseh evharističnih kongresih: »Živela vera v skrivnost sv. Rešenja Telesa.«

Živel tudi apostol presv. Evharistije: Pij X. Koliko je duš, ki so mu hvala dolžne, da so čiste kot golobice pohitele k nebu! Koliko je pobožnih vernikov, ki jih je on pridobil in ohranil za Kristusa! Veliko je številno teh, ki so na bojiščih in drugod prešli zadnjo tolažbo, ki jim jo je posredoval Pij X. Stopimo v stopinje njegovega evharističnega apostolata! Spet ne moremo tega sestavka primerneje zaključiti kakor z besedami, s katerimi je on sam sklenil svoj slavnostni govor: »Ako vas muči lakota — pojdite k njemu; in našli boste mano v pušavi. Ako vas nadleguje žeja — on vam odpre studence žive vode... Toda mi stojimo še na bojišču; od vseh strani nas oblegajo sovražniki; pojdimo ponižno k njemu na sveto goro. Vsi čutimo, kako potrebna nam je milost božja... Pogledj nas torej z višine!... Podaj nam roko in nas drži, da pojdemo v teh žalostnih časih po tvojih stopinjah ter da se od tebe učimo, ne samo za Boga trpeti, marveč tudi za Boga delati. In naša pobožna zveza? (Mislite na kongres!) Blagoslovi te, ki se ob tebi kot ob svoji zvezdi zbirajo in se veselo luči, ki ga jim tvoje zmago-slavje pripravlja. Spomni vendar naše neumorne nasprotnike, da jim ne pristojno dobro, da iz znatnosti izključujejo Boga, in da ni prav, če napadajo skalo resnice. In potem... navdušuj četo visokosrčnih bojevnikov, da ne odlože orožja, preden je

boj končan. In če v boju padejo, so padli kot božji borci in njih duše bodo živele v večni sreči in v večnem sijaju...«

Blagoslovljeno rojstvo, ki mu je sledilo življenje, trpljenje in povišanje v Evharistiji! —lv—

Kako smo rešili Radgono

Maribor, 30. maja.

Koncem novembra ali v začetku decembra 1918 je zasedla vojska generala Maistra železniško progo Spilje-Radgona, da omogoči reden promet in zvezo z Murskim poljem ter severnim delom Slovenskih gor. Vojaštvo je zasedlo vse postaje na tej progi, a poleg tega je vršilo tudi potrebno zavarovanje, da se preprečuje tihotapstvo živih v Avstrijo. Glavna moč se je nahajala v Spilju in v Radgoni. Poveljnik teh odredov, oziroma bataljona je bil tedajni major Vauport v Spilju, a poveljnik posadke v Radgoni tedajni nadporočnik Zeilhofer. Nemcem je bila ta zasedba trn v peti, ali si niso mogli pomagati, ker je njihovo vojaštvo bilo popolnoma demoralizirano in se ni dalo uporabiti za napad. Radi tega so zbirali dobrovoljce med domačini, katere so pridobivali z razpihovanjem političnih strasti in raznašanjem tobožnjih krivic in preganjanj, ki jih je baje doživljalo prebivalstvo od naše posadke. Te dobrovoljce so organizirali razni bivši častniki, opremo pa so dobili od vojaških oblastev. Oni, ki so napadli Radgono, so bili opremljeni v Fürstenfeldu.

Nočni napad na Radgono

Ko so se čutili dovolj močne, so v začetku februarja 1919 udarili na celi črti nižje Spilje do Radgone v Apaški kotlini. V premoči so se polastili naših straž po vseh postajah proge, zajeli so celo eno stotnjo blizu Purkle in udarili tudi na Radgono v noči na 4. februar 1919. V Radgoni smo stitili napad in bili smo v vedni pripravljenosti že več ko osem dni, kar je jako izpralo možstvo, ki ga je bila močna stotnja 200 do 250 mož. Glavni del posadke se je nahajal v vojašnici v vzhodnem delu mesta ob cesti proti Poterni, stalne straže pa so bile postavljene na vseh dovodnih žilah, od katerih je bila najmočnejša na kolodvoru. Napad se je izvršil okoli 3 zjutraj v istem času od vseh strani, tako, da so bile istočasno napadene vse straže in pa glavna posadka v vojašnici. Straže so pri tem imele velike izgube, posebno na ranjenih in so napadalcem v premoči zajeli večji del moštva, v kolikor se ni mogel rešiti v vojašnico.

Boji v mestu

Vzdržala je le straža pri mostu čez staro Muro, ki ji je poveljeval, če se prav spominjam, štabni narednik Ošlak, in pa straža, na sedežu poveljstva. Poslednja se je nahajala sredi mesta v kotu glavnega trga. Ker so meščani spustili napadalce skozi svoje hiše, so mogli ti vreči iz zasede v stražnico ročno granato, od katere je bilo par mož takoj mrtvih, skoraj vsi ostali pa ranjeni. Jaz sem bil tedaj službovali častnik na sedežu poveljstva. Bil sem baš pri telefonu v pisarni, kjer sem sprejemal poročila, ko sem čul eksplozivno granate in regljanje strojne puške v stražnici v prtiličju. Vzel sem karabinko in stekel po stopnicah, misleč, da se je zgodila kakšna nesreča, ker si nisem mogel predstavljati, da bi napadali mogli biti že pri tej stražnici. Ko pridem v vežo, se mi nudi grozen prizor: skozi vrata se valj iz stražnice gost dim, ranjenci kličejo na pomoč, strelca pri glavnem vходу v hišo je prevrnjena, strelec leži ranjen pod njo, skozi glavni vhod pridriži par napadalcev, vihteč visoko ročne granate v rokah in vpijoč: »Hinaus ihr Hunde!« Znašel sem se pred napadalcem in skušal sprožiti karabinko, ali je zatajila. Napadalec me je zgrabil za vrat in tako sva se ruvala par sekund. Ne vem, kako bi se stvar končala, da so napadalcu prišlo drugi na pomoč in da se ni med tem dvignil ranjeni strelec Kmetec izpod strojne puške in iz pištole oddal dva strela na mojega nasprotnika, na kar je ranjen pobegnil in z njim tudi ostali. Skočil sem takoj k strojni puški, jo postavil na noge in začel dajati salve po celem glavnem trgu, kjerkoli je bilo samo malo sumljivega gibanja. Ko sem tako zavaroval teren pred seboj, mi je šele stopila nevarnost, v kateri sem bil, jasno pred očmi. Bil sem dve leti na soški fronti, doživel sem štiri ofenzive, napade in protinapade, ali nikdar se nisem z golemi rokami boril s sovražnikom. Moj položaj ni bil zavidanja vreden. Imel sem sicer strojno puško, s katero sem obvladoval teren pred seboj, ali nezavarovana je bila pot, po kateri so prišli napadalcem. Ostala sta mi od cele straže samo dva moža, sposobna za borbo, in ta dva sem namestil v prvem nadstropju, da od zgoraj varujeta dohod k stražnici, po katerem so prišli napadalcem, sam pa sem s strojnico varoval glavni trg, tako, da ga ni mogel nikdo preoračati. Ta mučen položaj je trajal do sedmih zjutraj, ko se je pričelo dani. Potem je prišlo par fantov, ki so se rešili pri napadu straž, tako, da so me zamenili. Obvezali smo za silo ranjence, pisarna se je spreminila v bolnišnico, dovedli smo bližnjega zdravnika, da je ranjence pregledal in temeljiteje obvezal.

Medtem so bili

napadalec odbiti tudi pri vojašnici, ki pa so je vedno držali pod oklajem. Pri tem je bil ranjen precej hudo nad-

V DNEVIH VELESEJMA bo izhajal

Kličite telefonsko štev. 29-92

SLOVENEČ

v znatno povečani nakladi

in bo zato zelo primeren za priporočila tvrdk, ki razstavljajo na velesejmu ali v svojih poslovnih lokalih. — Poslužite se te izredno ugodne prilike! — Ne bo Vam žal! — „Oglasni oddelek SLOVENC“

boj končan. In če v boju padejo, so padli kot božji borci in njih duše bodo živele v večni sreči in v večnem sijaju...«

Blagoslovljeno rojstvo, ki mu je sledilo življenje, trpljenje in povišanje v Evharistiji! —lv—

poročnik Zeilhofer in jaz sem prevzel povelje čez ostanke posadke. V smislu navodil obmejnega poveljstva sem takoj vzel talce iz onega dela mesta, ki smo ga imeli v posesti, med njimi tudi zloglasnega dr. Karnikera, župana Kodolice in druge ugledne meščane. Vendar pa naš položaj ni bil rožnat, ker smo bili odrezani od vseh strani in smo imeli v posesti samo vojašnico in notranji del mesta. Telefonska in brzojavna zveza je bila pretrgana, tako, da nismo mogli javiti nikamor napada.

Brzojavna zveza obnovljena

Šele nekako ob osmih smo slučajno dobili brzojavno zvezo. Proti Ljutomeru je namreč vodila simultana telefonsko-brzojavna proga. Napadalcem so jo pri mostu prestrelili. Slučajno pa sta dve žici nekako dobili zvezo in ko je poštna uradnica gdna Mihelič, ki je imela to noč službo, prekusala progo, je videla, da je telefonska prekinjena, pač pa da funkcionira brzojavna. Vendar pa ni mogla pred osmo poslati brzojave, ker prva postaja Radenci, do katere je šla brzojavna proga, ni imela nočne službe. Na ta način smo mogli javiti obmejnemu poveljstvu v Mariboru naš prekrni položaj in prositi pomoči. Dobili smo okoli poldneva odgovor, da nam je pomoč zagotovljena, kar nas je potolažilo, ker smo sprevideli, da se čez noč ne bomo mogli ustavljati premoči. Medtem smo že v dopoldanskih urah

očistili notranje mesto

pregnali smo napadalce iz poslopja Občinske hranilnice, odkoder so nam nagajali najbolj, da nismo mogli priti do mostu čez Muro. Iz zavarovanega prostora sem dal s strojno puško spustiti salvo v ključavnico težkih železnih vrat. Salva je ključavnico enostavno izbila iz vrat in vrata odprla, nato pa so se naši fantje pod varstvom ognja iz strojne polastili poslopja. Ko smo imeli to poslopje v svojih rokah, so napadalcem zapustili most čez Muro proti Gornji Radgoni, ker smo jih iz poslopja mogli sigurno obstreljevati, tako, da je bila zveza z Gornjo Radgono okoli poldneva zopet vzpostavljena, kar nam je bilo v največjo korist. Popoldne smo čiščenje nadaljevali, dobili smo v posest skoraj celo mesto razven dela pri kolodvoru, proti Poterni in proti električni centrali. Vendar pa smo imeli zagotovljeno razsvetljavo, ker sem dal pognati pomožno električno centralo, ki je bila v opekarni v Gornji Radgoni. Vzeli smo še take iz očistitvenih delov mesta, iz Občinske hranilnice kontribucijo 200.000 kron in razglasili prebivalstvo, da ne sme nikdo na ulico niti se prikazati pri oknih, ki gledajo na ulico, kar je bilo nujno potrebno, ker se je streljalo tudi iz nekaterih hiš.

Dneva se nismo bali, ali s skrbjo smo pričakovali noči, ker obljubljena pomoč ni prišla. Po dispoziciji obmejnega poveljstva bi nam moral priti na pomoč neki hrvaški bataljon, ali iz neznanih vzrokov ni prišel.

Pomoč je prišla

Vest o napadu se je hitro razširila, časopisi so celo poročali, da so Radgono napadali zavzeli in naši ljudje so sami organizirali obrambo. Gornje-radgončani so že zjutraj zastražili izhod z mostu in pa cesto proti Apačam, najbolj pa se je izkazal Ljutomer, ki nam je poslal na pomoč nad sto ljudi. Največje zasluge pri tem je imel g. Lojze Hercog, ki je bil tedaj že demobiliziran in je delno sam in delno z drugimi nabiral prostovoljce. Pričelji so se proti večeru na saneh v Radgono, ker železnica ni imela lokomotive. Naši fantje so vsikali veselja, ko so videli pomoč, in veselo petje se je razlegalo do straž napadalcev. Največja zasluga teh prostovoljcev je, da so pravčasno prišli na pomoč, še pred nočjo, moralno podprli ostanke posadke in s svojim glasnim prepričevanjem dali znati napadalcem, da mirno pričakujemo novih napadov in da ne mislimo vreči puške v koruzo. In res, to noč si niso upali napasti in je noč potekla razmeroma mirno. Drugi ali tretji dan je prišla pomoč, in sicer pol bataljona nekega hrvaškega polka iz Medjimurja, ki so pripeljali s seboj tudi en top. Tega so postavili blizu opekarni v Gornji Radgoni.

Protinapad

Seveda smo se sedaj čutili dovolj močne, da smo prešli v protinapad. Naši oddelki, ojačeni s hrvaškimi oddelki, so prešli v ofenzivo na vseh straneh, najbolj se je upirala nemška posadka na kolodvoru, vendar pa so jo s pomočjo granat in šrapnelov kmalu ugnali. Pri tem je bila napravljena precejšnja škoda na poslopjih v okolici kolodvora. Tudi pri tem napadu smo imeli izgube, če večje pa Hrvat. Dobili smo nazaj vse postojanke, ki smo jih imeli prej, vzpostavili smo telefonsko zvezo, edino železnico ni mogla voziti, ker ni bilo lokomotive.

Komisija — Premirje

Ko so Nemci videli, da jim poskus ni uspel, je intervenirala deželna vlada v Gradcu, ki smo

uradno ni ničesar hotela vedeti o pripravah in napadu; v Radgono je prišla mešana komisija, da preišče dogodke in jih likvidira. Komisiji je predsedoval član francoske misije v Gradcu neki višji francoski častnik. Navzoč je bil tudi general Maister, dr. Rintelen, radgonski glavar Stürgh in več avstrijskih častnikov ter članov vlade. Hoteli so po vsej sili nam naprti krivdo za napad, češ, da smo z našim postopanjem maltretirali prebivalstvo, kar da je izzvalo obki upor. Komisija je svoje delo izvršila samo v toliko, da je posredovala med nami in napadalcem premirje, ki je stopilo takoj v veljavo in izpustilo smo morali talce. Nato je sklenila komisija nadaljevati začeto delo v Gradcu. Čez več ko teden dni se je sklenila nekaka mirovna pogodba. Naše posadke na progi nižje Spilja do Radgone se niso smele več postaviti, razglasila se je amnestija vsem napadalcem ali drugače sodelujočim, kontribucijo smo morali vrniti, posadka v Radgoni se je morala izmenjati in skriti, ujetniki pa izpustiti. Izmenjava posadke v Radgoni je bila res potrebna, ker gotovo noben od naših fantov ni mogel mirno gledati, da so napadalcem nekaznovani in da se jim rogajo. Zgodilo se je, da je neki bivši napadalec našega fanta na straži tako daleč izzival, da ga je ta ustrelil.

Nekako ob koncu februarja ali v začetku marca je bila izmenjana Zeilhoferjeva stotnja, ki se je v Radgoni tako sijajno izkazala, in bila premeščena v St. Jurij ob Pesnici in na Plac. Njena zasluga je bila, da je Radgona še za tedaj ostala v naši posesti in da Avstriji niso mogli preiti tudi na drugo stran Mure v Apaško kotlino, ki bi bila potem gotovo za nas izgubljena.

Oto V.

Dr. Valter Schmid — odlikovanec Jugosl. akademije

V svečani seji Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti dne 18. maja, ob proslavi 50 letnice Strossmayerjeve galerije slik, je bilo imenovanih več novih rednih članov, za dopisnega člana pa med drugimi tudi naš rojak dr. Valter Schmid, vseučiliški profesor in ravnatelj Deželnega muzeja v Gradcu, ugleden arheolog in prazgodovinar, in sicer zato, ker »nas je zadušilo svojim radom na tlu naše Slovenije«. S tem je prejel naš rojak in odlični znanstvenik zasluženo priznanje za delo, ki ga vrši že nad 30 let kot neumorni raziskovalec stare »Aemone« in drugih zgodovinskih važnih krajev v Sloveniji. Dr. Schmid je lani odkrival ilirsko selišče na Slemku pri Vačah in vrhnjski »Nauptorus«, letos pa namerava svoja raziskovanja na Vrhniki nadaljevati, kakor tudi razne prazgodovinske naselbine na Dolenjskem raziskovati. Častno odlikovanje Jugoslovanske akademije je dobil pravi mož. Naj slede še drugi rojaki! Koliko jih Slovenci že imamo doslej v tej visoki jugoslovanski znanstveni galeriji? Bilo bi dobro to enkrat ugotoviti in napisati zgodovinski pregled, kako smo Slovenci sodelovali od prvih početkov do najnovejših dni. Mor-da bi ugotovili zanimiva dejstva...

Ig pri Ljubljani

Ob zaključku protituberkuloznega tedna se je v nedeljo, dne 26. maja vršil tudi pri nas ustanovni občni zbor krajevne protituberkulozne lige na lgu za teritorij združene zdravstvene barjanske občine. Udeležba je bila prav dobra, prisostvovali so sešanku zastopniki vseh barjanskih občin, številno se je odzvalo posebno učiteljstvo, Banovinski zdravnik g. dr. Bitenc je obrazložil namen in pomen lige, nato je povzel besedo še okrajni san. referent g. dr. Lapajne. Da je tudi pri nas potrebno pričeti s pobijanjem te strašne socialne bolezni, prča vsega upoštevanja vredno dejstvo, da je po statističnih računih fiziologov pri nas približno 100 slučajev odprte tuberkuloze. Vsi ti bolniki so v domači oskrbi, povečini se sploh ne zdravijo in njihova okolica pred okužbo ni niti najmanj zaščitena. Zato je skrajni čas, da se prične s sistematičnim bojem proti tej bolezni, posebno ker so dani vsi pogoji za uspešno zdravljenje v naši najbližji, znano zdravi okolici. Odbor si je nadel nalogo, da prične z resnim delom in upa ter pričakuje gmotne in moralne pomoči od vseh v postev prihajajočih občin, banovine in prebivalstva.

Radeče

Visoki obisk. Generalni superior lazariata o. Karl Liouway iz Pariza, ki se te dni mudi v Sloveniji, je prišel s svojim tajnikom superiorjem Fli-son in generalnim ravnateljem tudi v Radeče. Kot vrhovni predstojnik usmiljenih sester sv. Vincencije Pavelkega se je mudil v njih samostanu »Marijine dvor«, od koder je odšel tebe drugi dan popoldne. Čč. seestre so visokemu obisku pridrele prirečen sprejem in mu razkazale svoj lepo urejeni samostan. Iz Radeč, od koder je odnesel vrhovni predstojnik misijonske družbe najlepši vtis, so odpotovali visoki gostje v Ljubljano, nakar bodo nadaljevali pot proti Rimu.

Nogometno igrišče. Velika želja radeških di-jakov-sportnikov se je končno uresničila. Predstoj-ništvo usmiljenih seester jim je na ponovno pro-žanje podelilo primeren prostor za nogometno igri-šče, na katerem iščejo dijak-sportniki vsako pro-sto uro zdravega razvedrila. Čč. seestram se tem potem za veliko naklonjenost zahvaljujemo.

Poročila sta se g. Miklavčič Jože, mehanik, in gospodična Novak Anica, šivilja. Mladima poro-čencema obilo sreče.

Gospodje gostilničarji, hotelirji.

Radovoljen gost je najboljša reklama za vaše podjetje! Stalnega gosta je težko dobiti — a lahko izgubiti!

Kdo vas v vinom ponudbe gostu smiraj mineralno vodo, ali resnično prvotnost vodo!

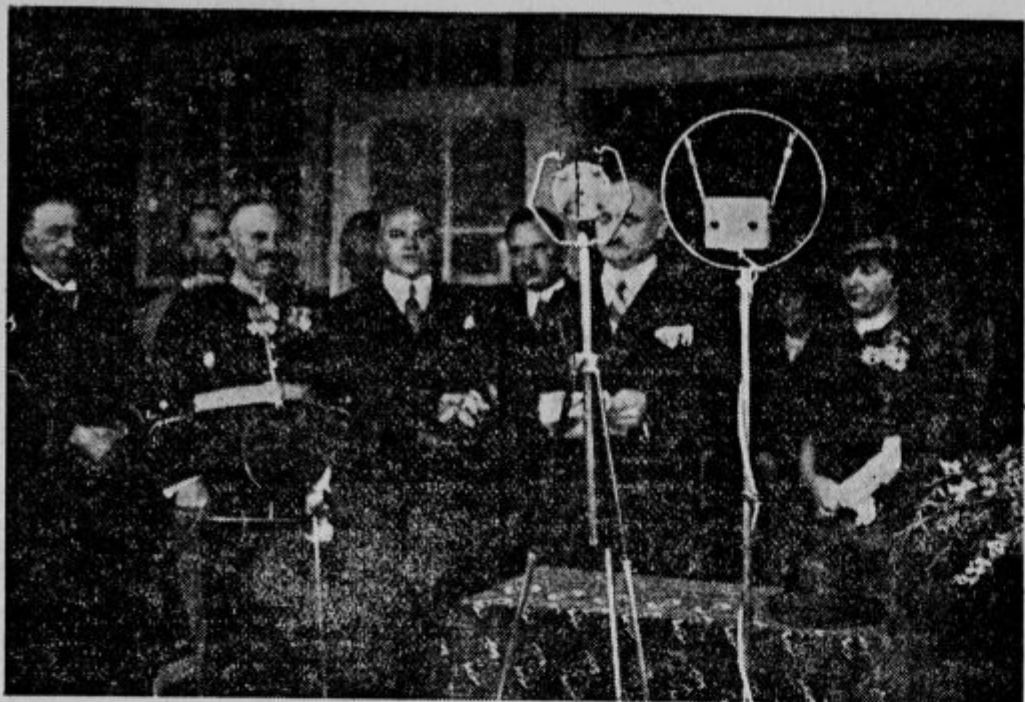
Radenska odgovarja vsakemu vnu! Za njo jamčimo, da bo zadovoljen gost in vi!

ako v Vašem kraju ni zastopstva Radenske, jo naročite karavnost iz vrelca. Zabož s 25 steklenicami s 14 dci 130.— Din franko šlatina Radenci. Isto priporočamo tudi zasebnikom, da se pravčasno preskrbijo za letno vro-čino z nekoliko zabož Radenske.

Zdravje je uštek!

vsa navodila, cenike, pošlje radovolje in z veseljem: Uprava kopališča šlatina Radenci, si ovanja.

XV. ljubljanski velesejem otvorjen

Otvoritev ljubljanskega velesejma: Od leve na desno: župan dr. Ravnihar, zastopnik Nj. V. kralja Petra II. div. general Nedeljkovič, ban dr. Puc, minister dr. Marušič in predsednik velesejma Bonač.

Ljubljana, 1. junija. Ljubljanski velesejem, ki je bil odprt s primerno slovesnostjo danes dopoldne, praznuje pomemben jubilej. Velesejska prirediteljstva namreč že petnajsta spomladanska prirediteljstva je namreč v Ljubljani pričela. Tudi letos se je zbralo k otvoritvi velesejma številno odlično občinstvo. Po smrti kralja Aleksandra je pokroviteljstvo nad velesejemom prevzel novi kralj Peter II., katerega je zastopal pri slovesnosti divizijski general Nedeljkovič, Nj. Vel. kraljico Marijo je zastopala dvorna dama ga. Tavčarjeva, vlado in trgovinskega ministra posebej je zastopal dr. Marušič. Knezoškofa dr. Rožmana je zastopal prošt Ign. Nadrh. Navzoči pa so bili med drugimi: ban dr. Puc, ki je tudi zastopal notranjega ministra, železniški direktor Jožef Čugmus, ki je zastopal prometnega ministra, prosvetnega ministra je zastopal prosvetni načelnik prof. Breznik, vojnega ministra general Jovanović in finančnega ministra fin. direktor dr. Sedlar. Zastopani so bili vsi večji ljubljanski uradi in oblasti, mestno občino so zastopali župan dr. Ravnihar, podžupan prof. Jaro in večja občinska svetila. Univerzo je zastopal rektor dr. Samec. Navzočni so bili vsi ljubljanski konzuli, romunsko poslanstvo v Beogradu je zastopal g. Gregorius Ghilza, trgovinski delegat. Po svojih jugoslovanskih zastopnikih sta bila zastopana lipski in bariški velesejem. Mesto Celovec je zastopal magistr. ravatelj dr. Gratzhofer. Združene bančnih zavodov in borzo je zastopal predsednik dr. Slokar. Navzočni pa so bili tudi župani raznih slovenskih mest, kakor dr. Lipold iz Maribora, dr. Gorican iz Celja, Jerše iz Ptuj in drugi. Po svojih predsednikih in predstavnikih so bile navzoče tudi številne gospodarske in stanovske korporacije, razna prosvetna društva, zavodi in posamezna podjetja. Katoliško tiskovno društvo je zastopal duh. sv. Čadež.

S primernim govorom je pozdravil vse navzoče predsednik ljubljanskega velesejma g. Ivan Bonač, ki se je spominjal naprej smrti kralja Aleksandra, pokrovitelja velesejma. Po pozdravih je govoril nadaljeval med drugim: Državna gospodarska politika naj za to skrbi, da se giblje razvoj domače industrijske delavnosti v pravih smereh.

Prednost naj se da zlasti onim strokam, ki imajo na razpolago domače sirovine in ki so za plačilno bilanco izredno važne. Predvsem pa se naj favorizirajo podjetja, ki se ustanavljajo z domačim kapitalom, kajti samo taka čisto domača podjetja morejo v izdatnejši meri doprinesti k povečanju našega narodnega premoženja. Naloga ljublj. velesejma pa je, da nazorno prikaže stanje in napredek posameznih produkcijskih panog ter omogoča in pospešuje neposredne zveze med producenti in kupci.

Predsednik je nato podal besedo ministru dr. Marušiču, ki je z daljšim govorom otvoril velesejem. Minister je med drugim naglašal:

»Velesejem nam nazorno dokumentira potrebo sodelovanja vseh gospodarskih panog, potrebo harmonije in solidarnosti vseh gospodarskih strok. S tem, da razvijamo industrijo, trgovino in obrt, koristimo kmetu in delavcu, ali ravno tako tudi pospešujemo trgovino, obrt in industrijo, ako podpiramo našega kmeta in delavca, ki sta najboljša konzumenta naše industrijske proizvodnje. Ta gospodarska vzajemnost in solidarnost, to složno sodelovanje vseh gospodarskih sil našega naroda, je zlasti v teh časih neminovno potrebno. Zaveza te solidarnosti mora tudi poroditi in ojačati čut socialne pravičnosti, katere je prvi predpogoj za skladen razvoj vseh gospodarskih panog.

Se posebej pa nam dokazuje velesejem organično nerazdružljivo povezanost posameznih pokrajin v naši lepi in veliki domovini. Dokazuje nam, kako nam je lastna država potrebna zato, da se lahko gospodarsko izživljamo, da si v teh njenih širokih mejah izmenjavamo svoje dobrine, da se v plemeniti medsebojni tekmi dvigamo gospodarsko in kulturno. Zato ima velesejem tudi globok vzgojni pomen.

Po govoru ministra dr. Marušiča, ki je proglasil velesejem za odprt, je godba zaigrala korračico, nakar se je številno občinstvo s predstavniki na čelu ogledalo velesejem. Poleg drugih so na velesejmu posebno pomembne specialne razstave, kakor obrtniška, gospodinjstva, modna in zlasti gasilska razstava. Že prvi dan je bil velesejem kljub razmeroma neugodnemu vremenu, ki je vladalo zlasti dopoldne, deležen lepega obiska.

Umetniška razstava v Jakopičevem paviljonu, ki je bila v četrtak slovesno otvorjena, je odprta vsak dan od 9 dopoldne do 7 zvečer. Ker je vstopnina skrajno znižana, je s tem omogočen obisk razstave vsakomur.

Uprava dramskega gledališča naj blagovoli pojasniti, zakaj ni bila v petek 31. maja vprizorjena Shakespearejeva komedija »Beneški trgovci« in zakaj ni pravočasno potrebno ukrejala, da bi abonenti reda »Četrtak« ne prišli gledat na uro v gledališče in zvedeli šele ob četrta na 9 zvečer, da mesto napovedane tudi druge predstave ne bo. — Kje je bila kritičnega dne gđ. Boltarjeva, kdaj in koga je obvestila, da drevi ne bo nastopila v svoji vlogi in kaj je nato storila uprava? Za točen in takojšen odgovor prosijo abonenti, ki so upravičeno od dneva do dneva bolj nerazpoloženi.

Zobni atelje Rihard Klemenčič
dentist-teh.
od 30. maja do 17. junija
ne oridnira

Na mestni ženski realni gimnaziji je otvorjena razstava risb in ročnih del v nedeljo in ponedeljek in sicer obkraj 9—13 in od 15—18.

Kino Kodeljevo igra danes ob 15 »Buster se ne smeje«, ob 17 in 20.30 ter jutri ob 20.30 »Buster se ne smeje« in »Vihare«.

Bi manska darila kupite zelo ugodno pri tvrdki
H. SUTTNER
Prešernova ulica 4.
Velika izbira ur, zlatnine itd.

Za mestne uboge je daroval g. dr. A. Nov. direktorju mestnih uradov gospodu Jančigaju znesek Din 100.

Vse dame govore o stenzkih in nedrčkih od I. Salaj, Aleksandrova 2-1.

Tujsko prometna razstava v Ljubljani, Frančiškanska ulica 10, je odprta v času velesejma: ob delavnikih od 11—13, ob nedeljah pa od 9—12 in od 15—18. Vstop prost, obisk se vsakomur priporoča.

Stolna kongregacija gospa vabi svoje članice, da se udeležijo pogreba gospe Justine Rastigerjeve, učiteljice v pok., danes popoldne ob 3 izpred Jožefila na Poljanski cesti.

Pri slabi prebavi
uporabljajte znani
PLANINKA-čaj
BAHOVEC.
Pristen je le v plombiranih paketih.
Apoteka: Bahovec, Ljubljana
Kongresni trg
Reg. br. 76 od 5.11.1932.

Železničarji praznujejo 3. junija na dan sv. Konstantina in sv. Jelene svojo slavo. Na dan pred slavo, t. j. danes ob 14, se vrši velika godna veselica v Matjanovem gaju pri gostilni g. Matjana v St. Vidu ob sodelovanju godbe in pevskega zbora glasbenega društva »Sloga«. Vstopnine ni. Za ljubljanske udeležence bo vozil posebni vlak v St. Vid—Vizmarje. Odhod ob 14.20 z glavne kolodvorja. Povratek ob 24. Čisti dobiček prireditve gre v korist železničarske dece, ki jo namerava krajevni odbor Jadranske straže poslati v letošnjih počitnicah na naše sinje morje, da se tam okrepí in spozna lepote ter koristi našega morja. V slučaju neugodnega vremena se vrši ta veselica naslednjo nedeljo, dne 9. junija. Prijatelji železničarjev vabljeni! — Na dan slave v ponedeljek, dne 3. t. m. ob 10.30 bo slavnostni zbor v prostorih kina »Ljubljanski dvor«.

V Gradišču pri Sotelskih tožijo zares naravno vino, pravijo oni, ki vino poznajo.

Reducirani trg. uradnik išče mesta v pisarni ali skladišču, kot inkasant ali podobno. Dolgoletna praksa, najboljše reference. Naslov in pojasnila iz prijaznosti v uradništvu »Slovenec«.

Dobro in poceni se oblečete pri Prešerju, Sv. Petra cesta 14.

Največjo izbiro venčkov in pajčolanov priporoča tvrdka Lozar, Mestni trg št. 7, — Ljubljana.

Vsaka dama je lahko elegantno oblečena za mali denar
Tvrdka BELIHAR & VELEPIČ
Selenburgova ulica 6
nudi letne obleke, svilene od . . Din 120.—
bluze elegantnega kroja od . . Din 69.—
bluze svilene od . . Din 120.— naprej,
kakor tudi otroške obleke za Binkošti v najprikupnejših vzorcih. Oglejte si našo razstavo na velesejmu!

50 letnica zavoda komisijonarjev v Mariboru

V sredini Vladimir Pušenjak, nadrevizor Zadrúžne zveze, desno načelnik Rudolf Kuhar, levo blaginjak Ivan Orner, zastavonoša Frane Vorišč. Foto Japelj.

Kdo v Mariboru ne pozna mož z modrordečimi kapami, na katerih ima vsak svojo številko? Ako kdo še ni rabil njihove pomoči, jo gotovo še bo. Vedno in povsod so vsakemu na razpolago za vse mogoče usluge. Navadno jih imenujemo kar na kratko »komisijonarje«. Vsi so organizirani v zadrugi »Zavod komisijonarjev v Mariboru«, ki ima 25 članov.

Člani te zadruge so razdeljeni v posamezne skupine. Eno tako skupino tvorijo prtljažni nosači, ki čakajo v plavi uniformi na kolodvoru ter so tam pri prihodu in odhodu vsakega vlaka na razpolago ter uslugo domačim in tujim popotnikom.

Pred kolodvorom stoji že druga uniformirana skupina, ki sprejema prijazno vse popotnike ter je vedno pripravljena, da razbremeni preveč obložene. Eden naloži prtljago na ročni voziček, drugi nabere zavoje pod pazduho, tretji pa naprti težki kovček na široka pleča in že hitijo vsak na določeno mesto.

Pa ne samo na kolodvoru in pred kolodvorom, tudi drugod po mestu vedno srečavamo komisijonarje. Pred hotelom »Pri Orli« jih je vedno večja ali manjša skupina. Svojo zadrúžno pisarno imajo v ulici Ob jarku št. 4. To pisarno zelo vestno in uslužno vodi njihov načelnik g. Kuhar. V pisarni sprejemajo vsakovrstna naročila. Vsi oni, ki se selijo, vsi, ki organizirajo razne prireditve, prihajajo semkaj, da jim nato pomagajo komisijonarji pri prenosu pohištva, klavirjev, ogledal in sličnega. Ne samo to, prenašajo in dostavljajo tudi razna obvešila, račune, liste itd.

Zadruga ima v zakupu vse razglasne deske po mestu ter izvršuje plakatiranje letakov, vabil in razglasov. — V črni uniformi sodelujejo pri pogrebni službi v mestu in na deželi. Na ti-soče umrlih Mariborčanov so že spremljali, nosili in položili v grob k večnemu počitku.

Nobenega nesporazuma ni nikdar v njihovih vrstah, mogli bi biti večkrat zgled nekaterim drugim zadrugam. Zavedajo se, da le združeni in organizirani morejo točno izvrševati poverjeni jim posej v splošno zadovoljstvo.

V samostojno zadrugo so se organizirali že 2. junija 1885 pod imenom Pridobitna zadruga postrežkov »Union«, II. štajerska r. z. z. o. z., in zavod za ališiranje.

Danes praznujejo torej naši plavi zadrugarji 50 letnico obstoja. To bodo primerno proslavili. Zjutraj imajo skupno sv. mašo za umrle člane in

terih je 32 z ustanoviteljij vred. Nato imajo slavnostno zborovanje, skupno kosilo in izlet.

K 50 letnici tudi mi iskreno čestitamo ter želimo zadrugi in zadrugarjem prav obilo uspehov in še mnogo jubilejev!

Zlata poroka

Minuli teden sta obhajala v cerkvi sv. Jožeta v Studencih pri Mariboru 50 letnico poroke Peter in Analijsa Pavalec, posestnika v Jarenini in v Studencih. Oba zlatoporočena sta skoraj iste starosti, vsak ima že nad sedem križev. Kljub temu pa sta še čila in zdrava. Ni mogoče popisati vseh dobrih del, ki sta jih zlatoporočena vedno izkazovala; zato pa sta tudi zaslužila in jima iz srca privoščimo čast, ki sta jo bila deležna ob priliki zlato poroke. Oba zlatoporočena sta vedno javno kazala, da sta globoko verna in sta bila vedno odločno naročena pripravljen. V istem strogo verskem in narodnem duhu sta vzgojila svoje otroke. V njuno hišo so vedno zahajali samo dobri častopisi. Že nad 40 let sta naročnika »Slovenskega gospodarja«. Odkar je začela izhajati »Nedelja«, sta že naročnika in vsak teden prihaja redno nedeljska izdaja »Slovenca« v njuno hišo. Zato se tudi mi pridružujemo mnogoštevilnim čestitkam in želimo, da bi še mnogo let in jubilejev mogla praznovati čila in zdrava.

Poizvedovanja

Aktovko sem pozabil v sredo včer v stolnici. Najdite se naroda, da ta čista vroči nagradi v uravi

3. junija ob 8. zvečer v Unionu:

HÄNDEL: MESIJA

oratorij za soli, zbor in orkester
Izvoja
SL. glasbeno društvo »Ljubljana«
Predprodaja vstopnic v trafikl
Union in v ljudski knjižnici na
Miklošičevi cesti št. 7

Evharistični križ v Ljubljani. Kakor čujemo, se je tudi v Ljubljani pričela akcija, da se v zadnjem mesecu pred evharističnim kongresom na primernem kraju postavi velik križ, kakor je že dala zgled vsa dežela. Akcijo vodijo skupno ljubljanske župnije. Po našem mnenju bi bila najprimernejša točka za evharistični križ šišenski vrh.

Okrasite izložbena okna za evharistični kongres. Pod tem naslovom poziva »Trgovski list« z dne 28. maja ljubljansko trgovstvo, da sodeluje pri splošni okrasitvi Ljubljane zlasti tudi z okrasitvijo izložb. Priprani smo, da bodo gđ. trgovci v polnem razumevanju pomembnosti kongresa za mesto Ljubljano poziv svojega stanovskega glasila radi upoštevali. Te dni prejemajo trgovine lepake in plakete s prošnjo Glav. pripr. odbora, da jih nadomestijo v svojih izložbah. Prosimo tudi tem potom, da blagobotno pomagajo h kongresnemu značaju Ljubljane.

Najlepše birmanske obleke dobite pri priznani solidni tvrdki J. Maček, Aleksandrova c. 12.

Oratorij ne izvaja svojega postanka dejstvu umetniške samovoljnosti. Povedati, kdaj se je pojavil kot glasbena oblika — je toliko težje, čim več dokazov — zavezojočih prve razvojne stadije — je bilo objavljenih. V splošnem lahko rečemo, da je florentinska reforma ustvarila tudi nove oblike, oziroma vse predpogoje, da so se mogle razviti nove oblike — in to na eni strani tudi oratorij. Oratorij imenujemo skladbo deloma liricnega in dramatičnega značaja in sicer za soli, zbor in instrumentalno spremljavo, vse pa brez sceničnih pripomočkov. Obstoji iz uvoda in cele vrste zaključnih samostojnih odtavkov (arij, duetov, zborov), ki so z recitativi med seboj organsko zvezani. Besedilo je vzeto iz sv. pisma ali pa iz legende. Ime pride od »oratorio« molitnica, kjer je Filip Nerij prirejal take duhovne prireditve, ki so obstojale iz predavanj, duhovnega branja in dramatičnih predstav sveta pisemskih dogodkov: vse pa je bilo povezano s pevanjem oddelkov

iz sv. pisma. Določiti bistvo oratorija, dojeti v temelju ležečo idejo — je šele možnost podana, ko se s postankom in rastjo oblike same pojavi popolnoma pristoječe glasbeni duh, ki ni vezan na nobeno zunanje ozir: to osebnost znači — v razvoju oratorija — ravno Händel.

Gregorinova pasijonska drama »V času obiskanja«, ki je bila na praznik v četrtak popolnoma razprodana in je moral del občinstva oditi brez vstopnic, se ponovi danes ob 15 popoldne. Občinstvo z dežele naj si vstopnice rezervira v predprodaji v opernem gledališču. — Veljajo znižane dramske cene! — Za boljše razumevanje posameznih slik, naj si vsakdo prebrski knjigo »V času obiskanja«, ki jo je spisal E. Gregorin, in stane broš. 26 Din, vezana 38 Din. Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in pri blaginjak in biljetarjih v gledališču.

Birmanska darila
po nizkih cenah pri
J. Vilhar, urar
Ljubljana Sv. Petra c. 36
pri Zmalskem mostu

Ljubljanski cerkveni pevci bomo imeli v torek 4. t. m. zvečer ob 8 zopet skupno vajo v Rokodelskem domu. Upamo, da ne bomo pogrešali nobenega teh zvestih sodelavcev, ki ste doslej s takim navdušenjem žrtvovali torkove večerne ure Kristusu Kralju v Rešnjem Telesu. Treba se bo naučiti še slovesni spev (antifono) »Ti si Peter«, ki jo bomo peli, ko bo kardinal legat šel k oltarju. Preprosta skladba je sicer, pa upamo, da bo poslušavce veselila. Saj ima v drugem delu za glavno misel uporabljen napev iz tistega živahnega odpeva pri litanijah: »Ti nebeški ključ imaš«. Kakor da Marija (vrata nebeška) svoj napev, svoje nebeške ključne posodi, da sv. Petru in sv. Očetu z njenim napevom pojemo: »In peklenska vrata je ne bodo zmagale«. Na veselo svidenje v torek!

Ekspozitura Slovenca

na Velesejmu
(pri glavnem vhodu, leva stran)
sprejema vsa naročila na oglase
v »Slovenec« in »Domoljubu« ter
naročnino na vse naše liste.
Na razpolago je ondi vsak dan »Slovenec«

Dve žrtvi poklica

Orožnika Franc Štefančič in Franc Vričko sta v ljubljanski bolnišnici podlegla hudim poškodbam, ki jih jima je zadal neznani zločinec - Zločinca orožniki vztrajno zasledujejo

Ljubljana, 1. junija.

«Slovenec» je danes kratko javil žalostno vest, da je včeraj ob 18.45 v ljubljanski bolnišnici podlegel hudim poškodbam orožniški podnarednik France Štefančič, doma z Ivanjega sela pri Rakeku, ki je postal žrtev razbojniškega napadala in žrtev svojega poklica, ko je vršil svojo naporno službo. Podnarednik Štefančič je bil že doma simpatičen fant, ki je mnogo žrtvoval za sloves svoje rodbine in tudi rodbina je danes prihitela z doma, da se mu pokloni kot žrtvi poklica.

Davi ob 3.30 pa je podlegel hudim poškodbam tudi poveljniki France Vričko v najboljšem svojem razmahu in življenju.

Ze poprej v sredo, ko je državno tožilstvo prejelo od splošne bolnišnice kratko in suhoparno poročilo o poškodbah obeh orožnikov, je bila odredjena od okroglega sodišča v Ljubljani točna preiskava, ki jo v glavnem vodi okrajno sodišče na Brdu pri Lukovici, toda preiskovalni sodnik v Ljubljani, g. Jože Baričević je takoj izvedel zaslišanje obeh žrtev v bolnišnici v prisotnosti zapisničarja g. odvetniškega pripravnika Strehovca, da ugotovi dejanski stan, kako sta bila napadena v koči Gabrškove na Vrhpolju pri Moravčah. Njuni izpovedi se v bistvu skladata s poročili, ki jih je objavil «Slovenec». Oba sta podala točen popis sumljivega človeka, ki je na nju oddal toliko strel.

Sodna obdukcija — 8 strel

Državno tožilstvo je z ozirom na to, da sta obe žrtvi od snodi do danes podlegli svojim poškodbam, odredilo, da se ima v mrtvaški veži izvršiti sodna obdukcija obeh žrtev. Pod vodstvom preiskovalnega sodnika g. Jože Baričevića ter v prisotnosti dveh sodnih zdravnikov izvedencev in zapisničarice odvetniške pripravnice gđe. Nataše Pregljeve se je danes izvršila obdukcija, ki je trajala od 11 do 13. Zdravnika izvedenca sta med drugim ugotovila, da sta bila oboje orožnika ranjena s projektili, ki izvirajo najmanj iz dveh revolverjev.

Podnarednik France Štefančič je dobil 4 strele iz revolverja kalibra do 6 mm. Projektili so bili kakor grahova zrna. En strel je dobil v desni prstane, dva strela v levo podlaket in četrti strel je bil smrtno nevaren, ker ga je neposredno zadel v trebuh in je šel skozi jetra. Obstal je projektil v hrbtenici.

Poveljniki France Vričko pa je dobil najprej en strel v levo podlaket, katera poškodba je bila po naravi sami lahkega značaja. Drugi strel je dobil v desno roko, ki mu jo je zdrobil. Dva strela pa sta bila oddana v trebuh, oboje smrtonosna. Vsi strelji so bili oddani tako neposredno, da je morala nastopiti zaradi notranje izkrvavitve smrt. Vričko je dobil dva strela v jetra, želodec in ledvice. Oba strela sta prav tako, kakor pri prvem, Štefančiču, obšla v hrbtu.

Natačno preiskavo o tem skrajno hujdnem zločinu vodi okrajno sodišče na Brdu pri Lukovici, ki jo še ni zaključilo in je pričakovati, da bo v najkrajšem času kon-

čana. Aretirana je bila sicer gostiteljica nevarnega zločinca Brigita Gabršek, ki je sprejela v svojo kočjo neznanega človeka in je bila svojočasno v Franciji. Prvotno zaslišana je trdila, da je videla tega človeka v Franciji. To je pozneje preklcala. Zatrjuje pa, da je usodnega dne prišla domov na Vrhpolje, pa sta sedela ob poti dva moška, eden star 30 let, drugi 50 let. Mlajši jo je nagovoril in jo je prosil: »Imate kaj jesti?« Odgovorila je: »Nič!« Na ponovno prošnjo, naj mu kaj napravi, se je udala in je šla domov, mlajši moški pa za njo. Skuhala mu je zgance. Doma je pripovedovala, da je bil v Franciji ter je pristavil: »Če kdo po meni vpraša, recite, da sem iz Francije in da me poznate iz Francije!« Ona ni nič hudega slutila in je pogostila neznanca. Mislija je, da je sprejela v svojo borno kočjo poštenega človeka, ki je tudi navajal nekaj imen ljudi iz Francije, doma iz teh krajev. Poslala je svojega 14-letnega sinčka še do bližnje gostilne po vino za 12 Din. Neznane sam pa je izvele iz nahrbtnika rogaško-slatinsko steklenico in rekel, da naj prinese še posebej en liter vina in je dal dečku 48 komadov po 25 par. Vse to znači, da je moral biti neznanec človek, ki je poprej vlomil v župnišče na Vrhnikih, odkoder je pobegnil v neznan smer in se je najbrže skušal skriti v samotnih krajih okoli Moravč. Na postelji Gabrškove so namreč našli papirni zvitek 25 parskih novcev, na katerem je bil pečat župnega in dekanjskega urada na Vrhnikih. Pri vseh preiskavi je težavno ugotoviti pravo identiteto napadaleca na oboje orožnika. Gotovo je, da fotografije služijo orožnikom v olajšavo zasledovanja, pomisliti pa je treba, da ubegli Omerzo, čigar slika je bila v dnevnem tisku objavljena v formatu kazniškega delikventa, mnogo otežava njegovo identifikacijo, ker se je med tem časom zelo spremenil, tako v pogledu las, ki si jih je pustil rasti, kakor tudi v pogledu obleke, ker je kazniško rasevino sšlekl in oblekel kakšno ukradeno obleko. «Slovenec» je že 22. januarja objavil sliko ubeglega Omerza in vsak, kdor vidi to sliko, je mnenja, da je pravi zločinec na oboje orožnika prav ta Omerzo. Splošno mnenje je, da je neznan tolovaj na oboje orožnika imel pri sebi dva mala revolverja, enega je pustil na domu Gabrškove, drugega je vzel s seboj, seveda da se brani pred nadaljnjim zasledovanjem.

Orožniki so klub velikim naličjem, ki so trajali dve dni, vršili zasledovanje napadaleca po vsem ozemlju tja daleč na Dolenjsko. O uspehih tega zasledovanja zaradi preiskave in v interesu nadaljnjega zasledovanja ne moremo poročati. V borni koči Gabrškove je pustil zločinec svoj nahrbtnik, v katerem je bil tudi daljnogled, kakor tudi v treh žepnih rutah zavezanih več kovancev in »Jutro«, kar je znak, da se je zločinec zelo zanimal za časopisna poročila. Zločinca so videli pozneje ljudje v okolici Kresnic in po dolenjskih hribih.

— Koliko kiparskih in slikarskih del verse vsebine iz novjših časov krasi naše zasebne domove. Zato tudi zasebniki prosimo, naj s svojo lastjo razstavi pripomorejo do čim večje popolnosti. — Sploh pa ima na tej razstavi prostora vse, kar je za razvoj naše cerkvene in verske umetnosti kakorkoli pomembno. Pripomnimo naj še to, da bo razstava z razstavljenimi predmeti vred na vse močnejše zavarovana; v samostanu pri uršulinkah bo, za močnejšimi zapahli. Predmeti na v steklenih omarah (vitrinah), za pregradami, za steklenimi stenami, pod steklenimi ploščami; podnevi s številnimi varuhi in nadzorniki, ponoči z obojeznimi stražniki in še za nesrečo ali požar pri zavarovalnici.

Vrnil sem se

po dolgo trajajoči bolezni s klinike v Zagrebu in bom od 1. junija t. l. zopet redno ordiniral

Dr. V. Červinka

banovinski zdravnik na Polzeli.

Koledar

Nedelja, 2. junija (6. povelikonočna nedelja): Marcellin; Peter, mučenec, Erazem.
Ponedeljek, 3. junija: Klotilda, kraljica; Pavla, devica mučenica.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrl znani trgovec, g. Potokar Adolf. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 6 popoldne. — Umrla je ga. Justina Rasteiger, učiteljica v p. vdova po viš. sodnem oficijalu. Pogreb bo danes ob 3 popoldne. Naj v miru počivata! Zalujocim nas iskreno sozljaj!

† V Zaborštu pri Dolu je po dolgi mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal posestnik in družinski oče g. Jožef Slovnik. Naj počiva v miru! Preostali nam iskreno sozljaj!

† V Šostanju je v četrtek dopoldne umrl g. Franc Schwarz, čevljarski mojster in posestnik. Rajni je igral v življenju Šostanja vidno vlogo. Dolga leta je bil občinski odbornik in svetovalec, vedno med voditelji gasilnega in drugih društev. Blag mu spomin.

† Mošnje. Danes, dne 2. junija ob 10 bomo v Mošnjah pokopali petdesetletnega posestnika Janeza Rozmana, po domače Zvagna, z Gorice pri Radovljici. Posledice svetovne vojne so prežgale ugrabile šestim nepreskrbljenim otrokom sicerbo dobrega očeta. Vse pomiluje žalostno vdovo. Naj v miru počiva!

Osebnosti

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti v Ljubljani v sredo, 29. maja gg. Frantar Vladimir iz Kranja, Kolaric Karel iz Središča pri Ptuj in Ziberna Joško iz Divače. Čestitamo!

— Poročila se je gđna Anta Guštinova, hčerka gostil. in prevoznika gosp. A. Guština z gosp. dr. Avgustom Korbarjem, zdravnikom iz Ljubljane. Naše iskrene čestitke!

— Poroka. V Šostanju sta se včeraj poročila g. Jurce Polutnik in gđa. Franja Vrančeva. — Da bi srečno bilo!

Ostale vesti

— Za razstavo sodobne cerkvene umetnosti ob evharističnem kongresu je doslej napovedanih toliko predmetov z resnično visokimi umetniškimi lastnostmi, da bo bomo komurkoli smeli pokazati brez strahu, pa — upamo — celo s ponosom. Vendar pa je odsek za umetnostne prireditve prepražen, da je še precej umetnin, ki odboj za nje ne ve. Zato prosimo, naj cerkvena predstojništva o njih obveste glavni odbor in sponzor, kaj imajo. — Prav tako pozivamo vse umetnike, ki so izvršili katerekoli verske predmete za cerkve ali zasebnike, naj nam izvolijo sporočiti, kje te umetnine so, da se obrnemo na njih lastnike.

Lepe in elegantne

bodo

BOTERCE

če kupijo obleke in komplete iz velikomestne zaloge renomirane tyrdke

FRAN LUKIČ, Stritarjeva ulica

ne more delati nihče, posebno če se uvaja — 4 urni delavnik.

— Limbarska gora pri Moravčah. Kakor običajno druga leta, se vrši pri sv. Valentinu na Limbarski gori tudi letos na binkoštno praznike cerkveni romarski shod. Vsi dobromisleči romarji in častilci sv. Valentina vljudo vabljani. To na znanje vsem vpraševalcem, kateri so naselili izmišljeni govorci, da o binkošti cerkvenega opravila na Limbarski gori ne bo.

— Nova izdaja Večne molitve pred Jezusom v Zakramentu ljubezni (po Walsertu) je ravnokar izšla v osmem natisu in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Cena z dečo obrezo 44 Din. Vsem častilecem presv. Rešnjega Telesa — dnevnim in nočnim — knjižico toplo priporočamo.

Če se hočete zanesljivo iznebiti možoljev, ki se tvorijo vsled preobilne masoče na Vašem obrazu, uporabljajte

milo La Toja

ki ima v sebi med drugim učinkovite snovi iz radioaktivnih vrelcev svetovnoznane kopališča LA TOJA v Spaniji.

— Sestanek fantov in mož v Grobljah. Na binkoštno nedeljo zjutraj ob 7 je v Društvenem domu v Grobljah sestanek fantov KA za kamniško in moravsko dekanijo. Ta sestanek je namenjen pripravi za udeležbo na evharističnem kongresu v Ljubljani. Poročajo člani pripravljalnega odbora iz Ljubljane. Dostop k temu sestanku je izjemoma brez vstopnic. Fantje člani KA naj poskrbijo, da se tega sestanka udeležijo kar močnejše številni fantje in možje iz njihove fare. Prišlo naj zlasti tudi reditelji. V Grobljah je masa ob 6 zjutraj, sestanek takoj po maši. Udeleženci so lahko pri tej maši. Ker se sestanek konča najkasneje ob 9, se bo močnejše udeležiti tudi druge maše v Grobljah, ki je ta dan ob 9. uri.

— Naš list, glasilo KA kamniške in moravške dekanije, izide (junjska številka) en teden pred kongresom. Vsebovala bo vsa potrebna navodila za udeležbo obeh dekanij. Juljska številka izide takoj po kongresu.

— Dijaki konvikt v salezijanskem zavodu na Rakovniku sprejema telesno zdrave in pravno nepokvarjene fante, ki obiskujejo srednje šole v Ljubljani. Dijaki imajo v zavodu vso oskrbo, stalno nadzorstvo in brezplačne instrukcije. Mesečina je razmeroma nizka in se natančneje odmerja po premoženjskih razmerah staršev; lahko se plačuje tudi v naturalijah. Novi dijaki, ki žele, da jih zavod prijavi k sprejemnemu izpitu in vpiše na gimnazijo, naj vložijo prošnjo do 20. junija; prošnji je priložiti krstni list, šolsko in zdravniško spričevalo. Ostali dijaki se lahko zgledajo tudi meseca julija.

— Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov bo imelo letos svojo glavno skupščino v Belgradu 15.—18. junija, ko bo obenem posvečen novi dom tamošnje sekcije. Na dnevnem redu so važne stanovske in strokovne zadeve. Po skupščini bo izlet z ladjo, nato potovanje na Oplenac in obisk Kragujevca. Za člane je dovoljena četrtinska, za njihove rodbine pa polovična železniška vožnja. Članski sestanek sekcije Ljubljana, na katerem se bosta obravnavala dnevni red in program glavne skupščine, bo v torek 11. junija ob 20 v lokalni sekciji. Do takrat je poslati tajništvu sekcije prijave za udeležbo na skupščini.

— Za izlet Umetnostno-zgodovinskega društva v Prekmurje, ki bo o binkošti, 9. in 10. t. m., je na razpolago še nekaj avtobusnih sedežev. Natančen program izleta naj si interese izvolijo ogledati v «Slovenec» z dne 28. maja. Ljubljancem omogočamo odhod v soboto, dne 8. junija z brzovlakom ob 12.47. Po prihodu vlaka bo v Mariboru ogled mesta pod strokovnim vodstvom. Ostali lahko potujejo z večernimi ali nočnimi vlaki. Odhod iz Maribora na udobnem avtobusu v nedeljo, 9. junija ob 7 zjutraj izpred gradu. V nedeljo prenočišče v Murski Soboti. V ponedeljek povratek preko Slov. goric v Maribor. Odhod iz Maribora ob 17.58 ali ob 21.40. Vožnjo z vlakom, prehrano in prenočišče plačajo udeleženci vsak zase, društvo je poskrbelo za nizke cene in druge udobnosti. Za avtobusno vožnjo (čez 250 km) je treba založiti znesek Din 100 pri dr. Rajku Ložarju, Ljubljana, Narodni muzej, ki sprejema prijave dnevno od 8—12. Zadnji dan prijave je 5. junij 1935. Mariborčani naj se javijo pri prof. F. Bašu. — Izlet bo vodil konservator dr. France Stele.

— Stavka v Kočevju traja še vedno. Stavka tekstilnih delavcev v tovarni »Triglave«, ki so jo pričeli 20. t. m., traja še vedno. Vse dohode v tovarniške obrate stražijo stavkajoči noč in dan. Celotni dohod po vodni poti iz Rince čuvajo posebne straže na tolinih pred stavkokazi. Tudi vodstvu in uradnikom nen dovoljujejo vstopa; pri taki priliki je prišlo do dramatičnih prizorov, ki so se zraven odlikovale na svoj znani način zlasti ženske. Sicer pa ni prišlo do nikakih nastopov in se vzdržuje popoln red. Kakor čujemo, pride v ponedeljek vendarle do pogajanj z lastništva podjetja. Želimo iz srca, da se dosedanj položaj delavstva na vsak način zboljša, kajti za 1.30 na uro

— Nabavite si velesejske legitimacije. Legitimacija za obisk letošnjega XV. Ljubljanskega velesejskega upravičeni imetnika, da 11-krat poseti velesejem preko dneva in 11-krat vinski in jestvinski oddelek po 19. uri zvečer. Imetnik take legitimacije, ki je seveda neprenosna in velja samo za eno osebo, zamore poljubno izkoristiti svojo legitimacijo. Lahko pride na velesejem čez dan ali zvečer po enkrat dnevno tokom 11 dni, ali pa večkrat dnevno; skupaj tolikokrat, da je 11 dnevnih in 11 večernih obiskov izrpanih. Če bi nekdo obiskal velesejem 11 krat čez dan in 11 krat zvečer, skupaj torej 22 obiskov, in bi vstopnino sproti plačeval, bi ga to veljalo Din 125. Legitimacija za vse te obiske pa velja samo Din 25.

— Proti zaprtju, motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravne Franz Josef grenčice. Odober. od Min. soc. pol. in nar. zdravje S. br. 15.485 od 25. V. 1935.

— Poziv vsem bivšim borcev iz Koroške. Legija Koroških borcev poziva vse borce iz Koroške, da čimprej javijo pristop k svoji legiji, ki se je osnovala iz žive potrebe v prvi vrsti v narodno obrambne svrhe in ima namen, vsaj moralno podpreti naše brate onkraj Karavank. Prijavnice pošljite na naslov: Dragoljub Milivojevič, odpolkovnik v p., Ljubljana, Aleksandrova cesta 16-1.

— Strašna novost! Še nikoli! Svila po 11 Din. Stermečki, Celje.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jeter, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

Našim naročnikom! Položnice

dobe v današnji izdaji «Slovenca» vsi p. n. naročniki, da se z njo poravnava naročnina za čas od dne 1. junija 1935 dalje in morebitni zaostanki iz prejšnje dobe. Prosimo vljudo vse prizadete, da se položnice poslužijo in čim prej mogče, da ne bo ovire pri dostavljanju lista.

Po teh položnicah p. n. naročniki tudi lahko plačajo naročnino za «Ponedeljski Slovenec», vendar naj se to vrhu srednjega dela izrečno pripomni.

Pri tej priliki ponovno opozarjamo, da imajo pravico do «Slovenčeve» smrtnonezgodne podpore samo oni p. n. naročniki, ki so imeli ob času nesreče naročnino plačano vsaj za tisti mesec, v katerem se je pripetila nezgoda.

Oni p. n. naročniki, ki bi položnice trenutno ne potrebovali, naj jo shranijo za prihodnje plačilo ali naj pridobe z njo novega naročnika.

Naročnina za dnevnik «Slovenec»

Mesečno	Din 25.—
četrtletno	Din 75.—
polletno	Din 150.—
letno	Din 300.—
Za inozemstvo mesečno	Din 35.—

Nedeljski «Slovenec» stane

Mesečno	Din 8.—
polletno	Din 48.—
letno	Din 96.—
Za inozemstvo mesečno	Din 10.—

★

«Ponedeljski Slovenec» stane

Tednik «Ponedeljski Slovenec» je dopolnilo dnevnika «Slovenec», ki ob ponedeljkih ne izhaja. «Ponedeljski Slovenec» prinaša čitateljem v zanimivi obliki nedeljske novice iz domovine in iz inozemstva. Posebno pazljivo zasleduje življenje naših bratov za mejami. Izčrpno poroča o vseh panogah domačega in tujega sporta. Za onega, ki hoče biti o vseh dogodkih točno poučen, je nujno potrebno, da si poleg dnevnega «Slovenca» naroči tudi «Ponedeljskega Slovenca», ker dnevni «Slovenec» ne pcanavlja novic, ki jih je objavil «Ponedeljski Slovenec».

«Ponedeljski Slovenec» stane

Mesečno	Din 5.—
polletno	Din 26.—
letno	Din 50.—
Za inozemstvo letno . . .	Din 70.—

— Odvetniška zbornica v Ljubljani je prejela od nemškega poslanstva v Belgradu obvestilo, da se vrši v Berlinu od 18. do 24. avgusta 1935 XI. mednarodni kazenskoopravni in kazniški kongres. O tem se obvešča članstvo zbornice s pripombo, da daje pojasnila o programu kongresa, o prireditvah, o voznih olajšavah itd. pisarna odvetniške zbornice.

— Prepovedan tisk. Službene novine št. 122 in 124 objavljajo, da je državno tožilstvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 4 lista »Zemlja«, št. 38 polmesečnika »Smotra slavenške politike«, št. 4 in 5 tiskopisa »Pregled za april in maj 1935«, ki se tiskajo v Zagrebu, in št. 143 dnevnika »Völkischer Beobachter«, ki izhaja v Monakovem. — Z odlokom ministrstva za notranje posle pa je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej roman »Ubistvo kralja Aleksandra Obrenovića in kraljice Drage«, ki je izšel 1913. leta v Berlinu.

— Materinski dan je priredila šola na Prihovi na praznik Vnebohoda popoldne. Šolarčki so ljubko deklamovali o mili materi ljubezni in dobroti ter s čutom predstavljali igrico: »Sirota Jerica«. Šolska soba je bila natlačeno polna poslušavcev. Vse zasluge za večkratno razvedrilo ima gospodična upraviteljica Bajčeva. Čast ji! Naj sledi kmalu zopet kaj novega!

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 1. t. m. je objavljena »Naredba o osnavljanju in delovanju prazniških tečajev in izvrševanju ostalih določb zakona o obvezni telesni vzgoji«, dalje »Pravilnik o ocenjevanju sposobnosti učebozavzemcev obvezne telesne vzgoje«, »Pravilnik o stroju in poslovanju odseka za obvezno telesno vzgojo občine v . . .«, »Navodila za poslovanje odseka za obvezno telesno vzgojo občine mesta . . .« in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih davčnin«.

— Priporočila se Nova založba v Ljubljani (Kongresni trg): Knjižarna: vse knjige, revije, modni časopisi, naročila iz inozemstva po želji v najkrajšem času; trgovina s pisarniški in šolskimi in tehničnimi potrebščinami, bogata zaloga galanterije. Za birmance primerna darila in spominčki vseh vrst.

— Putnikovi avtobusni izleti za Binkošti: Benetke 685 Din, odhod v soboto ob 14. Koroško 415 Din, Plitvice-Crikvenica 455 Din. — Prijave pri »Putnik-uc« do 6. junija.

— Crema universal La Toja za turistiko in sport, za sonce in vodo! Mala skatljica Din 5, večja skatljica Din 10. »Chemotechna«, družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

— Za 300 Din iz Ljubljane na Dunaj in nazaj, priredi izlet s posebnim vlakom »Putnik« od 14. do 19. junija. Prijave do 5. junija in programi pri »Putnik-uc« v Ljubljani.

— Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg št. 10 (nasproti mestnega doma) Vas postreže z najboljšim blagom in najnižjimi cenami. Ako hočete dobro kupiti in prihraniti denar, potem obiščite to trgovino.

— Štirje kandidati smrti. Pred okroglim sodiščem v Bihacu bo prihodnje dni velika obravnava proti znanim razbojnikom in krivolokom Mili in Stevi Glukiču, Milošu Mediču in Stevi Kiziču. Ta obravnava se prične 24. junija t. l. Državni tožilec zahteva za vse štiri smrtno kazen.

XIII. kongres PEN-klubov

II.

Barcelona, 28. maja.

Razpoloženje, v katerem se nam je obetal začetek kongresa, ni popustilo prvo jutro, ko so nas v Casalu del Metge, v eni izmed centralnih katalonskih mecenarskih institucij, opremili s programi in izkaznicami, z navodili in z neskončnimi pozdravi ter nas naložili na odprte care, da bi nam dali zavonjati vsaj malo tistega, kar je Barcelona: mesto z menda najčudovitejšo lego v Evropi, z veke zarobenjeno z morjem in s srečo, mesto širokih, z razkošnim cvetjem, z vonji po parfemih in po bencinu natlačenih ulic, mesto bizarne, podivjane senzijo-nistične arhitekture in slikovitih pogledov. Vozé se smo begali med njegovim kovinastim in mese-nim življenjem, od spomenika do spomenika, od razgleda do razgleda, od Colonovega spomenika pred pristanom, ki kaže venomer na izgubljeni Ameriko, do Montjuicha, čigar zelenje in spomladansko razkošje pada čez stotine umetnih teras, tolmunov, spomenikov in zatišij v mesto in se izgublja v njem. Ugibali smo, kod se srečujemo z že znanimi spomini; to mora biti Rambla de las Flores, to Plaza d'España z rdečim, maverskim temp-ljem za bikoborbe, ki jih Katalonci kot tipičen izraz španjolvstva zavedno in hote bojkotirajo — spel naprej je drevedred tisoč cigarskih svetilnikov a svetovne razstave 1929, ki morajo za njen polom še danes vsi Iberijci plačevati davek pri znamkah — in tako naprej. Nazadnje smo se znašli pri majhnem lunchu v vladni palači, ki je bil improvi-ziran, da prireditelji kongresa niso niti vedeli zanj, saj je španska vlada kongres prezrla pri pripravi in pri izvedbi in so ga Katalonci morali izpeljati docela na svoje, privatne stroške, s podporo ne-štetih svojih kulturnih mecenov. A župan velike Barcelone ni mogel, da nas ne bi pozdravil v svo-jem kraljestvu, saj je Katalonec, čeprav oportuni-stičen, in dejstvo, da je cenzura vsa poročila o kongresu prav tako zakonito črtala in zračila ka-kor politiko, ga ni pri dobrodošlici nič oviralo. Od-govoril je najizrazitejši Jud na kongresu, Benja-min Crémieux, ki je sam napol Katalonec, in se je spustil za odgovor županovim željam v skoraj pre-tresljivo tirado o svobodi misli in besede. Njegov poziv je bil labodje vznese in reven — toda kljub vsemu mu je bilo težko verjeti, kakor verjeti v uspešnost te mednarodne duševne institucije, ki bi bila lahko važnejša in več, kakor je. Kajti nje-go-vega poziva niso slišali tisti, ki bi mu lahko naj-bolj uspešno sledili: na kongres niso prišli za-stopniki evropske literarne aristokracije, ki menda ostajajo rajši v zavetju neopredeljenosti, ki jim varuje honorarje in rente, kakor pa, da bi s svo-jimi imeni in s svojo besedo dali poudarka stremljenjem predvsem zastopnikov malih literatur in narodov, ki v penovsko ustanovo najbolj verujejo, zanjo največ žrtvujejo in celo trpe. Prišel ni niti najglasnejši in najtemperamentnejši toreator teh zborovanj, Ernst Toller, ki je imel napovedano ve-liko predavanje. Izgovorov za njegovo odsotnost so kongresisti našli dokaj: najmočnejši in najznačil-nejši je bil oni svetopisemski: oženil sem se (bo-gato), imej me za izgovorjenega. Ni bilo tudi na-povedanih Liona Feuchtwangerja, ne Hermana Ke-stena, niti Bruna Franka, ne Hellaia, ne Andreja Sheriveja in drugih.

Ko je na prvi seji Wells s svojim dobrodušnim izrazom, ki se neprenehoma zdi, da se hoče šaliti, nekam mimo mikrofona povedal, da se za-radi velike osebnosti zaposlenosti mora odgovorjati predstavi, se je zdelo, da se je penovska insti-tucija močno zazibala. In hudo je bilo pri tem zla-sti zastopnikom malih narodov, ki je bil zanje kon-gres Penov prav za prav edini forum, pri katerem so bili kulturno in človeško enakopravni in kate-rega so se oprijemali z velikim optimizmom.

Wells je v uvodnem govoru odkrito povedal, da mu manjka energije in zanimanja, da bi se ba-vil z mnogoterimi vprašanji, ki mu jih predsedni-štvo nosi, in da se rajši posveti docela svojemu osebnemu delu. Ostentativno se je spomnil zapre-ga Venture Gassola, svojega prijatelja in nekda-njega prosvetnega ministra v katalonski avtonomni vladi, spominjal se je zgodovine Pena, ki ga je rodila prav za prav vojna. »Proti volji smo zdaj sredi političnih zmed in vprašanj, česar nismo predvidevali v svojem prvotnem načrtu. To nas spravlja v dvom, ali naj se Pen-klub spremeni v nekako mednarodno intelektualno internacionalo, ki bi puščala vse te probleme ob strani, ali zgolj v klub, ki naj organizira vsakoletne bankete in po-potovanja.« Izpovedal je svoj veliki individualistič-ni credo: »Individuum in njegova svoboda imata v življenju neskončno večji pomen kakor katera-koli nacionalna, politična ali socialna tvorba.« Ve-liki mislec, ki so ga imeli za tako zvanega levega progresista, je to svojo presenetljivo izjavo ute-melil s pozivom na intervencijo za osvoboditev ruskega profesorja Kapice, ki ga sovjeti ne puste, da bi se vrnil v svoje laboratorije v Cambridgeju, ker ga je ruska vlada pridržala v Moskvi, češ, da mora kot znanstvenik in kot človek svoje spo-sobnosti postaviti ne v službo katekole države, ki bi mu omogočila znanstveno delo, marveč pre-dvsem v službo socialistične Rusije, tudi če mu ta ne nudi dovolj možnosti za popoln razmah nje-govega dela. Dejal je, da navaja ta primer zato, da se ne bi zdelo, da se je Pen-klub po izgonu hi-lerjevskih književnikov na dubrovniškem kongresu postavil na levo stališče; »borimo se za svobodo človeškega duha, ki jo levica danes ogroža težje kakor desnica, zakaj nova tiranija z leve je subtil-nejša in zato nevarnejša, ker je bolj simpatična mladini.« Predlagal je še, naj bi odzadj predsed-stvo Pena ne bilo stalno in naj bi se menjavalo;

naj bi ne bilo ko dozdej zgolj anglosaksonsko po-barvano in naj bi imelo bolj mednarodno značaj. Kot bodoče predsednike Pena po svoji želji je označil Paula Valérya, Julesa Romainsa, Capeka. Nato se je med aplavzom poslovil.

Po prijaznih in deloma neumestnih frazah, ki so jih govorile angleške dame, je vstal Marinetti, zlikan in comme il faut brez vsakih simultaneistič-nih atributov, docela podoben vsakemu navadnemu modnemu mešanju. S svojimi silovitimi gestami in čudovito blaženo francoščino se je priznal za na-vdušenega pristaša ideala duhovne svobode, ka-kršnega postavlja platonična resolucija angleških in ameriških delegatov. Seveda je ta ideal v praksi relativno omejen in more veljati le za velike pi-satelje, ne za ljudi, ki jih dela za pisatelje tre-nutni politični, volivni ali kakršenkoli položaj. O pisateljevi svobodi sploh ni debate, toda to svobo-do je treba določiti in presojati po položaju, v ka-terem se nahaja država, ki v njej pisatelj živi. Ni vseeno za izživljanje osebne svobode in za njeno področje, če je kaka država v mirnem, udobnem in varnem stanju — taka lahko tvega luksus vsake-tere, tudi destruktivne pisateljske svobode, ne more pa tega trpeti država, ki je v nemiru, v po-litičnih borbah ali pred vojno. Država, ki mora je-

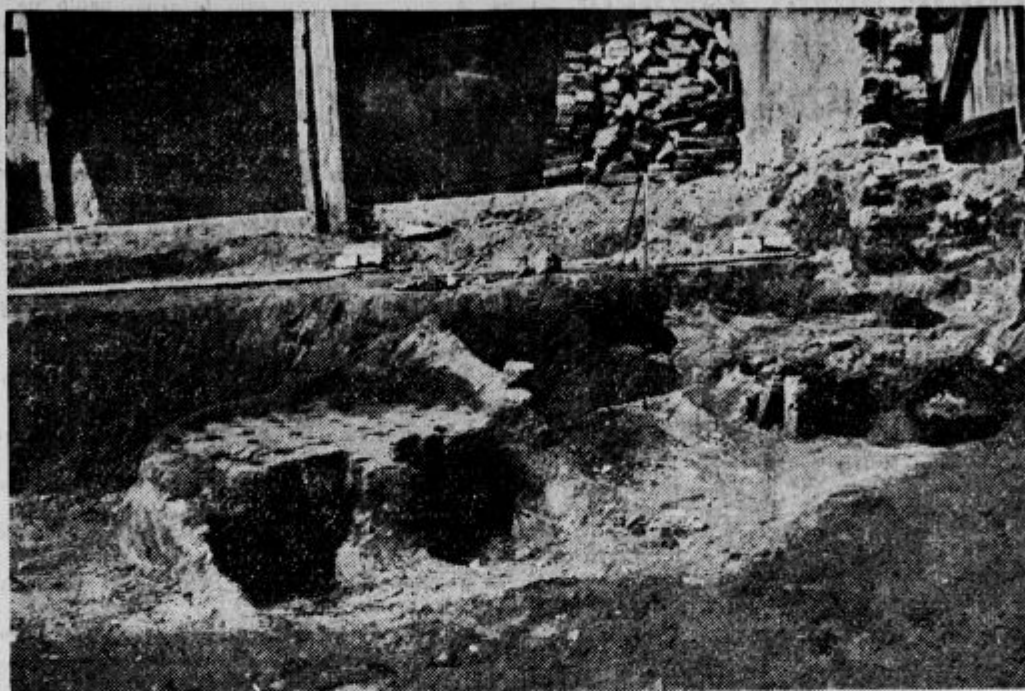
mati v obzir vojaške nujnosti, mora paziti na ne-varnosti, ki jih druge države ne poznajo. Dokaz za iskrenost njegovega stališča je Benedetto Croce, ki kljub temu, da ni fašist, uživa kot velik pisatelj v Italiji vso svobodo pri pisanju in pri izdajanju svojih del.

Kar se pa tiče njegovih jugoslovanskih sobra-tov (»quant à mes confrères yougoslaves«), ki so ga prosili, naj posreduje v prilog jugoslovanskim pisateljem, ki morajo, žal, res trpeti zaradi trenu-tnih omejitev delovne svobode, jim zagotavlja kot poet, da se bodo te omejitve omiljevale v isti meri, kakor se bodo izboljševale jugoslovansko-italijan-ski, danes že skoro a j prisrčni (presque cordiales) odnosaji.

Za to izjavo je žel dosti priznanja; nanjo je odgovoril z umirjenim nastopom delegat sloven-skega centra dr. Fran Stelč, ki je izrazil ekselenci Marinettiju zahvalo za besede ter poudaril svoje in svoje delegacije prepričanje, da bodo jugoslovan-ski Pen-klubi s italijanskim centrom znali složno delati za čim večjo duhovno in umetniško svobodo tudi brez ozira na dnevno politiko.

Resolucija ameriškega in angleškega centra je bila sprejeta (razen dveh glasov) enodušno; za ko-nec je Crémieux načel še vprašanje, ali je duhovni liberalizem res umrl, ali bo kdaj še oživel, kar pa zaradi poznega časa ni bilo moči ugotoviti; seja se je končala v dokaj platoničnih, lepih stavkih dru-gega izmed dveh glavnih govornikov na kongresu.

Prazgodovinska lončarska peč iz Osijeka

Ljudje, ki so se pečali z gotovo vrsto obrti, so navadno stanovali in delali skupaj iz enostavnega razloga, ker so bili v dotičnem kraju pogojni za dotično obrt najbolj primerni. Za lončarsko obrt je potrebna voda v bližini, drva predvsem pa odgovarjajoča zemlja. Vsem, je poznano lončarsko predmetje v sta-rih Atenah Kerameikos, kjer so bili lončarji in slikarji posod pravi umetniki in se njih-ovim proizvodom še danes čudi ves kulturni svet. Te posode so bile važen eksporten ob-jekt, seveda si jih je mogel nabaviti le član premožnejših slojev. Splošne potrebe so pa zadovoljevali domači obrtniki, ki so seveda véasih tudi poskušali posnemati tujo moderno robo. Navadno je bilo več pečarjev skupaj, kar sodimo po tem, da se najde navadno po več peči ene poleg druge (v Osijeku so ohran-jene dve, mnogo jih je pa uničenih). Tako lončarsko predmetje je bilo na zemljišču, kjer je sedaj dvorišče osiješke usnarne in po bližnjih vrtovih. Tvornica je dala kopati temelje za nova skladišča, pa so delavci ob tej priložnosti našli na mnogo razbitih posod in njim nepoznatih čudnih kopie iz ilovice. Večinoma so vse uničili, dokler niso slučajno zvedeli za stvar strokovnjaki

Stara lončarska peč se sestoji iz dveh delov: dolnjega za ogenj in gornjega kjer so stale posode za peči. Zunanja oblika take peči je bila stočasta in je bila najbolj po-dobna kopica sene, gornji del je gledal iznad površine zemlje, medtem ko je bil spodnji del v zemlji zakopan, oziroma izkapan. Na sliki vidimo ohranjen skoro celi dolnji del od gornjega pa samo nekaj ostankov. Spodnji del viš. 55 cm, ognjišče je razdeljeno po sre-dini v dve polovici in se sedaj so našli v njem ostanke ogla in saj. Dolnji del loči od gor-njega 20 cm debela plošča iz ilovice, ki je na mnogih mestih preluknjana tako, da je toplota lahko prihajala iz ognjišča v gornji prostor, kjer so stali pripravljeni lonci. Na-vadno so stali še na podstavkih tako, da niso nikakor prišli v direktno zvezo z ognjem. V rimskih časih so bile peči navadno zidane iz opeke, peči odkrite v Osijeku so pa vse iz ilo-vice. Po ostankih posod, ki so jih našli v pečeh, so določili, da so žgali v njih posodo v času okrog Kristusovega rojstva, t. j. par desetletij prej in kasneje. Da so bili lonci zelo dobri, se vidi še iz tega, da so ostali ohran-jeni do današnjega dne.

Maribor

□ Kdo je neznan radgonski junak? Skup-no z žrtvami radgonskega upora so položili v slovenski zemlji na Vnebohod tudi neznanega vojaka od Maistrovih borcev, ki so padli pri obrambi Radgone. Med njimi je bil neznanec, za katerega ni vedel nihče imena. Sedaj nam sporoča g. Kores, da je neznanec borec J. Ftič, rojen leta 1898 v Stopercih. Njegov brat še živi v Stopercih.

□ Iz sodne službe. Iz državne službe sta odpuščena Kralj Alojz in Lunder Ivan, služitelja pri okrajnem sodišču v Ptuj. Premješena sta služitelja Grobovšek Miha od sreskega so-dišča v Mur. Soboti in Ptuj in Volavčnik Marko iz Slovenske Bistrice v Celje. Postavljeni so za služitelje 2. skupine dnevnica Gregor Fran iz Maribora za Slovensko Bistrico, Fink Anton iz Vrhnike in Ptuj in Pirc Gabrijel iz Prevalj v Mursko Soboto. Postavljeni so za dnevnicaše služitelji Jerenok Martin in Maribor. Urbancelj Ignacij na Prevalje in Josip Horvat v Mursko Soboto.

□ Slovensko pevsko društvo »Maribor« ima skupno vajo mešanega zbora v petek, dne 7. t. m. ob 8 zvečer. Druge napovedane vaje ta te-den odpadejo.

□ Krema in olje za sončenje, parfumerijo v veliki izbiri in najnižjih cenah kupite pri Branko Sučević, Slovenska 8.

Priložnostni nakup!

1100 finih sobnih stolov

bo tovarna upognjenega pohištva REMEC-CO., Kamnik, v dneh vele-sejma oddala zelo po ceni. Oglasite se v njeni prodajalni v Ljubljani, Kersni-kova ulica 7 (poleg Slamiča). Cene od Din 22— do 42.—. Temu sicer pro-vrstnemu blagu so cene tako znižane vsled tega, ker so od vsake vrste na zalogi samo manjše količine (od 6 do 30 ko-madov). Hitite, dokler zaloga traja!

Med. univ. Dr. VALTER THALMANN

špecialist za oto-rhino-laryngologijo, je otvoril svojo prakso v

MARIBORU, Kopalnica ul. št. 4/I. nadst. (v novem poslojpu poleg Scherbaum-ovega mlina). — Ord. 1/210—11 in 1/23—4 ure.

□ Mladina beži od doma. Z zaključkom solskega leta se zopet množijo slučajni pobegov otrok od doma. V petek je zbežal 14-letni uč-nec ljudske šole Franc Ferš iz stanovanja v Dravski 10, ter se še do sedaj ni povrnil. Fan-tek je male postave, plavalas, razoglav in slabo oblečen.

□ Birmanska darila, lepa in poceni kupite pri R. Bizjak, urar, Gosposka 16.

□ Birmanske ure in zlatino na obroke da urar Ignac Jan v Gradu.

□ Orožje se bo prodajalo na dražbi dne 22. junija pri okrajnem glavarstvu Maribor levi breg.

Celje

□ Prijave za evharistični kongres. Občinstvo iz Celja in okolice, ki se misli udeležiti evharistič-nega kongresa v Ljubljani, opozarjamo, da ne od-laša s prijavi. Prijavi se lahko vsako v župnijski pisarni ali v Slovencevi podružnici.

Izkoristite ugodno priliko

in kupujte pri: Kolbezen, Celje, kjer so zaradi pre-selitve trgovine ponovno znižane cene vsemu blagu, posebno pa svilni, nogavicam in kopalnim oblekam.

□ Produkcije junicev Glasbene Matice v Celju bodo: dne 3. junija ob 6 zvečer za začelnike in nižjo stopnjo, dne 5. junija ob pol 8 zvečer za nižjo in srednjo stopnjo, dne 6. junija ob pol 8 zvečer za srednjo in višjo stopnjo. Dne 7. junija ob 8 zvečer večer komorne glasbe. Nastopijo 4 pi-anistinj, godalni kvartet in godalni orkester. Vsi nastopi bodo v mestnem gledališču. Vstopnine ni.

□ Razstava slik iz življenja ob našem Na-dranu. Danes ob 9 bo v sejni dvorani Mestne hranilnice otvoritev razstave, ki jo priredi prof. Stefan Bakovič. Razstava bo odprta od 2. do 10. junija od 9 do 13 in od 14 do 19.

Mladina je protestirala

Po vsej Ljubljani je pornografski film »Živele žene«, ki ga je od srede do petka pred. tedna pred-vajal kino »Matic«, vzbudil zgražanje in ogorčenje domala vsega prebivalstva. Škofijski ordinariat je upravi policije poslal protest. V petek popoldne je na policijski upravi protestirala proti temu nemo-ralnemu škandalu deputacija slovenskih akademi-kov. Zvečer pa so po vseh ljubljanskih cerkvah iz prižnice šmarnični pridigarji prebrali poziv ordi-nariata na vernike, naj proti temu filmu protesti-rajajo s tem, da ne posejajo pohujšljivih predstav.

Prepričani smo bili, da bo vsaj val protesta, ki se je dvignil v Ljubljani, dosegel, da bo film odstranjen iz repertoarja. To pa se ni zgodilo in se je v petek zvečer ob 9.15 vršila še zadnja napo-vedana predstava. Ob gnusni sceni, ki se mora upreti slehernemu, še količak zdravemu človeku, je v dvorani vstal mlad akademik in pozval ljublj-an-sko občinstvo, naj skupno z akademsko mladino protestira proti temu židovskemu šundu, ki pluje na krščansko kulturo in moralo in zastruplja slo-vensko ljudstvo. Po tem pozivu je nastalo v dvorani silno življenje, glasno protestiranje in hrup, da so predstavo morali prekiniti; intervenirala je policija in uslužbenici podjetja. A mladina je po-novno protestirala in predstava je bila drugič pre-kinjena, v dvorani pa je gorela luč. Končno je policija s pomočjo uslužbencev več akademikov odstranila iz dvorane. Ostali so protestirali na-prej in nato v znak protesta zapustili dvorano. Pred poslopjem »Matic« na Kongresnem trgu so se nato demonstracije nadaljevale do konca pred-stave.

Ker se ni zavedala svoje dolžnosti cenzura, je pokazala slovenska akademska mladina, kakor pred dvema letoma ob »Veselim vinogradu«, da ne dovoli, da bi židovski kapital na slovenski zem-lji vršil svojo načrtno demoralizacijo in raznaro-dovanje. Slovensko gledališče in slovenski kino mora služiti naši krščanski narodni kulturi, ne pa nje zastrupljanju in boljševizaciji. Kakor je slo-venska akademska mladina znala protestirati proti židovskemu kapitalističnemu šundu, tako bo vedela storiti isto glede židovskih-boljševi-ških filmov, ki pod lažno krinko ruske umet-nosti vrše komunistično propagando in kulturno boljševizacijo sredi Ljubljane. Zato opozarjamo mero-dajne faktorje, naj izvrše svojo pravo na-rodno dolžnost!

Jubilej dveh vzornih duhovnikov

Zdob pri Bežicah.

Ves mladeniško ži-vahen, podjeten in čil obhaja danes naš g. duhovni svetnik in žup-nik Alojzij Šoba se-demesletni dan roj-stva. Zdolani smo tako srečni, da nam že 38. leto župnikuje ta za vse sveto in plemenito vneti božji namestnik. Zunanji svet ne ve mnogo o njem, zato pa je njegovo ime tem globlje zapisano v sr-cih vseh faranov, ki ga vsi brez izjeme visoko cenijo in spoštujejo. Kako je g. svetnik Šoba goreč dušni pastir, o tem pač najbolj izpričuje njegova spovednica, kamor se zatekajo trudni in obteženi iz bližnjih in daljnih krajev in prihajajo poživljeni domov, ki je vedno oblegana. Pa njegove pridige in nauki, kako globoko so, polni mistike!

Kako goreč je g. svetnik, dokazuje tudi to, da že okrog 20 let vrši dvojno službo božjo ob nede-ljah in praznikih in navadno trikrat govori. So pa vsi njegovi govori plod neprestanega študija, njegove sobe komaj nosijo prebogato knjižnico.

G. svetnik je dalje velik apostol evharistije, zlasti apostol vsakdanjega sv. obhajila. Je eden iz-med prvih duhovnikov, ki so se takoj leta 1905 z vso apostolsko gorečnostjo oklenili Prijevega odloka o pogostnem sv. obhajilu. Na tisoč faranov pride na Zdolah letnih 30.000 sv. obhajil.

Končno naj omenimo še svetnikovo ljubezen do bolnikov. Vedno jih rad obiskuje in jim deli tolažbe in moči zlasti s sv. Rešnjim Telesom; saj jih obhaja mnoge tedensko ali celo večkrat na teden.

Hvaležni Zdolani prosimo danes ljubelega Boga, naj gospoda svetnika ohrani še dolgo let med na-mi, naj mu že na svetu tisočero poplača vsak ko-rak in besedo za nas, v nebesih pa naj bo On sam njegovo preveliko plačilo.

Gotovlje, 1. junija.

Kdo bi prisodil gosposdu župniku Ro-bertu Vaclaviku 70 let? In vendar jih je dopolnil 2. junija 1935. So ljudje, ki povsod, kjer se pojavijo, učin-kujejo kakor svetel solnčni žarek. In ni niti treba, da so mla-di. Njihov prijeten značaj, vedno dobra beseda, neusiljiva pri-pravilnost pomagati, kjer se da, — vse to učinkuje osvežujoče na vsakogar, kdor pri-de z njimi v dotiko. — Tak je naš jubilar, duhov-ni svetnik Robert Vaclavik. Njegovo življenje je polno solnca, zato pa tako razveseljuje vsakogar, kdor je v njegovi družbi.

Kje domov moj? Vodnjani na Češkem je nje-gov dom. Vsa solnčna so bila njegova mlada le-ta. Kako nazorno zna še sedaj pripovedovati o svojih dijaških dogodajih v Budějovicah. Po do-vršeni maturi se je odločil za duhovniški stan. Le-ta 1886 je vstopil v mariborsko bogoslovje. Božja Previdnost ga je odločila za duhovnika v lavan-tinski škofiji. Dasi čeh po rodu, se je popolnoma udomačil med Slovenci. Bil je kaplan pri sv. He-mi na Sladki gori, v Slov. Bistrici, v Vojniku in pri Novi cerkvi. L. 1898 je postal provizor in na-to župnik pri sv. Jedrti nad Laškim. Duhovniška gorečnost, njegova ljubezen do otrok, skrb za le-poto hiše božje, njegova vesela narava, vse to mu je pridobilo srce njegovih župljanov. 1. maja 1916 je prišel g. Vaclavik za župnika v Gotovlje. Na-mah si je osvojil srca svojih župljanov.

L. 1930 ga je imenoval rajni škof Andrej za kn. šk. duhovnega svetnika.

Radi boleznimi je stopil g. Vaclavik 1. 1933 v pokoj. Po smrti svojega naslednika g. župnika Agreža pa zopet opravlja gospod Robert z vso skrbjo in ljubeznijo župnijske posle v Gotovljah. Danes obhaja svojo sedemesletnico. Bog mu daj še mnogo solnčnih let v življenju!

DRAMA — Začetek ob 20

Nedelja, 2. junija ob 15: V čam obiskavja. Izven. Zni-žane cene od 34 Din navzdol.
Ponedeljek, 3. junija: Zlato tele. Red C.
Torek, 4. junija: Operna produkcija gojencev državne-ga konservatorija.
Sreda, 5. junija: Zlato tele. Red Sreda.

OPERA — Začetek ob 20

Nedelja, 2. junija ob 15: Boccaccio. Izven. Znižane ce-ne cene od 30 Din navzdol. — Ob 20: Gorenjski starček. Izven. Znižane cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek, 3. junija: Zaprt.
Torek, 4. junija: Zaprt.
Sreda, 5. junija: Zemruda. Red A.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 2. junija: Zaprt.
Ponedeljek, 3. junija: Zaprt.
Torek, 4. junija ob 20: Trafika. V korist Zdrženja gla-daliških igralcev. Bloki ne veljajo.

CELJSKO GLEDALIŠČE

Torek, 4. junija ob 80: Taffan, drama. Proslav 35 let-nega gledališkega delovanja g. Milana Skrbinška. Abonma.

Gospodarstvo

Kupujemo domače tekstilno blago

Nemčija, ki se zadnje čase toliko bori z deviznimi težavami, radi katerih trpi predvsem uvoz tekstilnih surovin, poskuša doseči na tem polju osvojitve od tuje uvoza. Zato čitamo vsak dan v nemških listih o naporih za izdelavo tekstilnega blaga iz takih surovin, ki se lahko producira doma in ni treba zanje plačevati deviz. Tudi Italija skuša svojo lastno produkcijo tekstilnih surovin povečati in izdaja v ta namen znatne vsote. Vse te države hočejo predvsem povzdigniti produkcijo domače volne in sploh vse ovčarstvo.

Podobno velja tudi za nas. Še vedno imamo znatno previsok uvoz tekstilnih surovin iz prekmorskih držav, dočim imamo vse predpogoje, da sami dvignemo domačo produkcijo važnih tekstilnih surovin na višino, ki bi zadoščala domačim potrebam predelovanja v tekstilno blago. Tu mislimo in prvi vrsti na našo ovčerejo, ki je v zadnjih desetletjih pred vojno stalno nazadovala, ker ni mogla vzdržati tuje konkurence. Toda nekaj let smo začeli uvidevati tudi mi potrebo pospeševanja domače ovčereje, ker so dani vsi predpogoji za njen uspeh na polju produkcije surovin za tkanje in predenje. Naša solčavska ovca je odlične kakovosti ter je razširjena po prevalskem, slovenjgriškem in gornjegrajskem okraju, dočim imamo na Gorenjskem nekoliko drugačen tip, ki pa tudi daje dobro volno. Zanimivo je, da baš Dolenjaka nima

dosti ove, pa bi bilo baš tu potrebno pospešiti ovčerejo, ker bi na ta način oživila naša tkalska obrt, ki je dajala tako lepe proizvode domačih rok. Z ozirom na veliko narodno-gospodarsko važnost domače volne in njene predelave je bilo prav, da je Osrednji zavod za žensko obrt, katerega tako strokovno vodi g. ravnatelj Božo Račič, priredil v paviljonu Zbornice za TOI na veselejmu razstavu domače volne in izdelkov iz nje. Poleg vzorcev slovenske volne so razstavljeni tudi vzorci volne iz južnih krajev države. Nato je razstavljena cela vrsta volnenih proizvodov, ki dokazujejo visoko kvaliteto delo. Zanimalo bo tudi, da se tudi pri nas izdeluje še vedno domače sukno in sicer na Kočevskem in na Gorenjskem. To produkcijo bo treba vsekakor izpopolniti. Nadalje opažamo tudi, da se je naša domača belokranjska tkalska obrt vrgla na izdelovanje lepih prevlak za pohištvo, katerih moderni vzorci in trpežnost bodo gotovo vzbudili zanimanje občinstva. Ne manjka pa seveda tudi izdelave statue, ki je popolnoma domač izdelok, tako da izdelujemo domače blago z domačimi stroji in domačimi ljudmi. Prizadevanjem Osrednjega zavoda in njegovega ravnatelja g. Račiča želimo uspeh, ker bo razvoj domače obrti na polju predelovanja volne lahko pripomogel marsikaterim našim krajem do kruha, razbremenil pa tudi našo trgovsko bilanco, posebej pa slovensko!

Frank se je nekoliko popravil

Zaradi hitre sestave nove vlade v Franciji se je danes tečaj franka nekoliko popravil. Zjutraj je notiral v Zürich kot včeraj: 20,375, opoldne pa je bil že javljen tečaj 20,38, torej isti kot prve dni preteklega tedna. Vendar pa so reportne postavke, ki se nanašajo na terminske devize, še vedno zelo visoke, kar dokazuje, da špekulacija še ni izgubila poguma.

Sedanjim diskontom Francoske banke je prav visok in je danes najvišji v važnih državah. Priporočiti pa je, da je Francija poznala še višji diskont, in sicer julija 1926, ko je bil položaj podoben sedanjemu in je le Morganovo 400 milijonsko (v dolarjih) posojilo rešilo frank. Tedaj je znašal diskont celo 7,5%. Tudi gibanja zlata so bila v prejšnjih časih prav znatna. Če pogledamo samo polletne izkaze Banque de France, vidimo znatne variacije zlasti od leta 1932 dalje. Svoj višek je dosegel zlati zaklad Banque de France dne 30. decembra 1932 s 83.016 milj. frankov. V prvi polovici 1933 je padel na 81.242, v drugi polovici pa na 77.098. V letu 1934 se je zlati zaklad zvišal. Dne 28. decembra 1934 je znašal zlati zaklad 82.124 milj. frankov in se je do 17. maja, do zadnjega objavljenega izkaza, zmanjšal na 79.761 milj. frankov, torej za 2363 milj. frankov, do konca maja pa je znašal odtok gotovo še okoli 5 milijard frankov tako, da znaša zlati zaklad le še 75 milijard frankov.

V zasebnem prometu pri nas se tečaj franka ni dosti izpremenil. Prejšnji teden je notiral 315—317, ta teden je notiral 312—318.

Prepoved uvoza oljnih plodov in semen

Iz Beograda poročajo: V zaščito in dvig domače proizvodnje oljnatih plodov je ministrski svet dne 31. maja sklenil: 1. ukiniti pripombo k št. 17 uvozne carinske tarife. Nadalje je prepovedal uvoz oljnatih plodov iz št. 30 in oljnatih semen iz št. 31 car. tar., izvezši laneno seme iz točke 3 in olje iz palmovih koščic po točki 4 te številke uvozne car. tarife. Ta odredba stopi v veljavo, ko se objavi v Službenih Novinah. Za blago po tem odloku, ki je prijavljeno carinarncam s splošno prijavo do uveljavljanja teh določb, veljajo dotedanje odredbe uvozne car. tar. S pričujočo uvozno prepovedjo se je deloma ugodilo Odboru za proučevanje dviga cen kmetijskih pridelkov. Uvoz teh olj ni bil znaten. Po uradnih podatkih carinske statistike za 1934 je znašal uvoz v carinskih postavki 30 (oljnatih plodov) repica 175.466 kg 428.426 Din, tar. postavka 31 seme solinčnic 820.877 kg 1.095.684 Din, sezamovo seme 2 milijona 988.500 kg 7.788.998 Din, makovo seme 12.005 kg 72.500 Din, bučno seme 1.070.420 kg 3.513.160 Din, dovoljen pa je uvoz lanenega semena, katerega uvoz je znašal lani 6.261.215 kg in 15.107.692 Din, prepovedan je pa tudi uvoz konopljinega in ricinovega semena, ki se nahajata oba v točki 3 skupno z lanenim semenom (uvoz konopljinega in ricinovega semena je znašal lani 559.102 kg v vrednosti 1.462.366 Din).

Konkurz je razglašen o imovini Kogojja Albi-
na, trg. s špecerijo v Ljubljani, Tavčarjeva 3, ogla-
siti se je do 23. junija, ugotovitevni narok 27. junija.

Hmelj

V Savinjski dolini razvoj hmeljske rastline prav dobro in hitro napreduje, odkar je postalo vreme toplejše. Kupčija pa za enkrat skoro popolnoma miruje. — Na Češkoslovaškem pri ugodnem vremenu sedaj hmeljska rastlina dobro napreduje v razvoju, vendar pa je zelo zaostala in se bo v glavnem šele prihodnji teden prišlo z napeljevanjem, tako, da se bo obiranje predvidoma za najmanj štirinajst dni zakasnilo. Rastlina je sicer slaba, vendar zdrava, le bolhači jo močno nadlegujejo. V kupčiji je zelo mirno, cene so popustile in se pri prav pičlem prometu plačuje sedaj za lanske žateški pridelek 60—67 Din za kg. Zaloga pa so že močno razprodane in znašajo le še kakih 1000 stotov. — V Nemčiji je stanje nasadov zelo različno; le v redkih zgoda obrezanih je rastlina izjemoma že do 150 cm visoko, sicer pa je v splošnem močno zaostala in ni še niti napeljana. Na mladih poganjkih povzročajo semterje mnogo škodo bolhači, pa tudi kuštrovcov se pojavlja vedno več. Na tržišču je mirno, zanimanja in prometa razmeroma malo, cene pa so ostale neizpremenjene. — V Franciji je rastlina sicer zdrava, vendar radi dolgotrajnega hladnega vremena zelo zaostala in oslabela. V kupčiji je popolnoma mirno, cene pa so nominalno neizpremenjene. — V Ameriki se rastlina pri ugodnem vremenu prav dobro razvija. V kupčiji pa je izredno mirno ter je tržišče skoro brez prometa. — Splošno je rastlina vsled dolgotrajnega hladnega vremena povsod močno zaostala v razvoju. Iz istega vzroka se tudi konsum piva vkljub skorajšnjemu poletju ne more dvigniti in zato pivovarne ne kažejo nobenega pravega zanimanja za nadaljne nakupe hmelja. Tako je tudi kupčija za lanske pridelek precej utihnula in so cene popustile. Lepo in toplo vreme bo koristilo rastlini, obenem pa tudi dvignilo konsum piva in s tem verjetno zopet nekoliko poži-
velo tudi kupčija.

Stanje naših kliringov

Po podatkih Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 29. maja naslednje:

Nemčija: Saldo se je od 22. do 29. maja zmanjševalo zmanjšal za pol milj. Din na 294,0 milj. in je bilo zadnje izvršeno plačilo št. 4498 (4422) z dne 20. decembra (17. decembra).

Italija: Saldo je zopet narasel od 41,2 na 47,2 milj. Din in je bilo zadnje izvršeno plačilo dne 7. maja (2. maja), in sicer št. 69.626 (69.380). Tako se je čakalna doba podaljšala od 20 na 27 dni.

Bolgarija: Tu so plačila zelo majhna in v dobi od 22. do 29. maja ni bilo izvršeno nobeno izvršilo in je medtem kliringni saldo narasel od 0,7 na 0,72 milj. Din. Zadnje izvršilo je bilo izvršeno 28. februarja pod št. 327. Tako se je čakalna doba povečala od 83 na 90 dni.

Zvišanje diskonta v Holandiji

Zadnji izkaz Holandske banke za 27. maj kaže v primeri izkazov za 20. maj zmanjšanje zlatega zaklada za 6,6 na 642,2 milj. goldinarjev. V zvezi s tem je Holandska banka zvišala zopet svoj diskont od 4 na 5% (prejšnji diskont 4% je bil v veljavi od 16. do 31. maja). Vendar se v splošnem v Holandiji še ne opaža zbežanosti v publiki, ki je dokaj disciplinirana.

Poravnalno postopanje je razglašeno o imovini Gubanca Janeza, posestnika in argovca v Vodica pri Kamniku, narok za sklepanje poravnave 22. junija, oglasiti se je do 15. junija; nadalje o imovini Kopača Draga, trgovca v Mariboru, Aleksandrova cesta 77 (trgovina z mešanim blagom), narok za sklepanje poravnave 8. julija, oglasiti se je do 3. julija, nudi 40%; nadalje o imovini Pillerja Henrika, posestnika in krojaškega mojstra v Ljubljani, Ob Ljubljani 25, narok za sklepanje poravnave 12. julija, oglasiti se je do 7. julija.

Občni zbori. Jurija grofa Thurnskega jeklarna na Ravnah, d. d., dne 14. junija ob 16 v Mariboru v pisarni dr. Leskovarja (bilanca, volitve uprave); Drava, lesna industrija, d. d. v Mariboru 15. junija ob 16 (bilanca, volitve nadzorstva), Železni majdan in topilnica Topusko, d. d. v Ljubljani 25. junija ob 10 na Jesenicah v prostorih Kranjske industrijske družbe (bilanca), Delniška družba za kemično industrijo na Dunaju 6. junija ob 11 (bilanca, volitve uprave), Narodna prosveta v Ljubljani, reg. zadr. z om. zavezo, 5. junija ob 15 v Kmetijski družbi (poročilo načelstva, dopolnilne volitve).

Celokupna domača papirna industrija razstavi letos svoje izdelke v paviljonu »Me na XV. Ljubljanskem veselejmu od 1. do 11. junija.

Jugoslovanska banka d. d. Dne 29. maja t. l. je bil XXV. redni občni zbor Jugoslovanske banke d. d. Občni zbor se je počinil o izvršitvi sanacije po Uredbi o zaščiti denarnih zavodov in po rešitvi ministra trgovine. Občni zbor je dalje vzel na znanje poročilo upravnega sveta o poslovanju v letih 1933. in 1934., odobril je zaključne račune in sprejel predlog, da se čisti dobiček iz leta 1933. v znesku od Din 29.109.82 prenese na leto 1934., čisti dobiček zadnjega leta v znesku od Din 711.787.42 pa na tekoče leto. V upravnih svetih so bili ponovno izvoljeni gg. Antonin Tille, dr. Nikola Kostrenčič, Anton pl. Mihalovič in dr. Julij Mogan ter gg. ing. Jan Dvořáček in Josip Schmidt.

Borza

Dne 1. junija 1965.

Denar

Ta teden so se vršili samo štirje borzni sestanki, ker je borza na praznik odpadla. Promet je bil slab in je znašal 1.691 milj. Din v primeri s 1.962, 3.685, 7.096 in 3.567 milj. Din v prejšnjih tednih. Največ prometa je bilo v avstrijskih šilingih.

Curih. Belgrad 7.02, Pariz 20.38, London 15.30, Newyork 909.75, Bruselj 53.10, Milan 26.475, Madrid 42.225, Amsterdam 208.65, Berlin 124.55, Dunaj 58, Stockholm 78.35, Oslo 76.35, Kopenhagen 67.80, Praga 12.925, Varšava 58.25, Atene 2.90, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.06, Helsingfors 6.706, Buenos-Aires 0.8125.

Les

Tendence še vedno neizpremenjeno mila. Vsi led pomanjkanja bolet je italijanskim trgovcem uvoz lesa iz naše države precej otežčen. Sicer se rabi blago, vendar pa morajo naši odjemalci zbog raznih formalnosti pri uvozu dolgo časa čakati na dovoljenje. Vse to pa zelo slabo vpliva na uvoz. Tako z naše strani kot s strani italijanskih kupcev se željno pričakuje sklenitev trgovske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo, kar se bo ba je v doglednem času tudi uresničilo.

Pretežni del našega izvoza gre zdaj skozi Sušak.

Stalno se iščejo in oddajajo trami ter deske v III. in IV. kvaliteti. Pri tramih je cena še nekoliko ustaljena, medtem ko je pri deskah cena popustila približno na ono višino kakor koncem leta 1964. V zadnjem času je nekaj več zanimanja za bukovino, vendar pa do zaključkov še ni prišlo. V hrastovini se položaj ni spremenil; odda se tu pa tam kak vagon podne in neobrobjenih plohov, večjih zaključkov pa ni bilo.

Kupčija v drvih pa skoro popolnoma počiva. V Trg. list.

Kako dražestna je ta kamera,

ki snema slike normalne velikosti formata 4x6,5 cm. Fotografiranje s

KODAK BABY-BROWNIE

Je igrača, a kar je najvažnejše: kamera stane samo **Din 75,-**

Napravite sebi in svojem veseleju s BABY-BROWNIE kamero.

Uporabljajte vedno Kodak ali Pathe filme, s katerimi boste dosegli dobre posnetke.

Kovačnica za ponarejanje bankovcev

Maribor, 1. junija.

Že dalje časa se pojavljajo v Mariboru in mariborski okolici ponarejeni deseterinarski srebrniki, ki so spravihi že mnogo ljudi v škodo. Kovanci so spretno ponarejeni, izdelani iz kositra ter na prvi pogled slični pravim. Šele na zvenku se prepoznajo in razločujejo. Največ takih ponarejenih kovačev je bilo razpečanih po bližnjih Slovenskih goricah, zlasti v okolici Sv. Jakoba, Sv. Marijete in St. Ilje. Skoro ni tam gostilničarja in trgovca, da ne bi bil došel našel med izkupičkom ponarejenega kovača, pa tudi v kmetijskih denarnicah so se pogosto pojavljali. Oblasti so bile dolgo časa na preži, vendar pa je bila preiskava zelo težavna, padlo pa je v oči, da menjajo neznanici ponarejene kovače zlasti na veselilnih prireditvah in ob drugih takih priložnostih, zato so orožniki podvojili svojo pažnjo. Tako je bilo izmenjanih na veselici streleke družine na Vnebohod v St. Jurju v Slov. goricah kar več komadov ponarejenih srebrnikov. Neki

natakar se je spominjal, da sta mu plačala dva tuja moška zapitek vsak s svojim kovačem. V tej smeri je šla preiskava naprej ter se je ugotovilo, da sta omenjena moška bila tudi na veselici v gostilni Ivana Ferka v Pesniškem dvoru, dalje v gostilni Dominika Peklarja pri Sv. Jakobu, Alberta Matjašiča pri Sv. Jakobu, v St. Ilju in še drugod, kjer so se potem našli falsifikati. Včasih sta bila oba skupaj, včasih pa še v družbi tretjega moža in vsi trije so vedno plačevali zapitke s kovači. Orožniki so jih sedaj izsledili in sicer v osebah dveh viničarjev in enega kovačarja pri Sv. Jakobu v Slov. goricah. Vse tri so aretirali, zdi se pa, da so na sledu obsežni organizaciji, ki se je bavila s ponarejanjem srebrnikov in spravljanjem v promet in zaradi tega se podrobnosti v interesu nadaljne preiskave še prikrivajo. Upati je, da se bodo sedaj pojasnili skrivnostni viri, iz katerih je prihajal ponarejen kovan denar, ki se je pojavljal zadnje čase v Mariboru in okolici.

Sport

Današnji sportni program

Ljubljana:

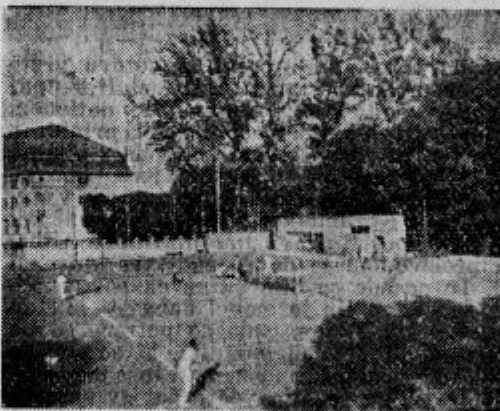
Tenis igrišče Ilirije: I. mednarodni tenis-turnir za prvenstvo Ljubljane.

Igrišče Primorja ob 14: Lahkoatletsko prvenstvo Jugoslavije za moštva.

Stadion ob 17: Ilirija:Čakovački SK (prvenstvena).

Mošte igrišče Mladike, Kodeljevo ob 10 dopoldne: Mladika:KAC.

Jesenice, igrišče Gorenjca ob 17: Korotan (Kranj):Gorenjec.

Tenis prostori Ilirije, kjer se vrši danes tenis-turnir

Primorje: Hajduk 2:2 (1:2)

Ljubljana, 30. maja.

Pred polno hišo je nastopilo danes Primorje proti moštru z morja, s katerim je remiziralo in si obdržalo eno točko doma. Danes je bila ena najzanimivejših tekem, kar smo jih videli v Ljubljani v letošnjem državnem prvenstvu. Bila pa je za oba nasprotnika tudi zelo važna, zato se je bila ves čas gigantska borba za biti in ne biti. Kljub temu, da je bila igra ves čas izredno napeta in odprta, so bili vsi igralci zelo fair, tako da se mora reči, da je bila to ena najbolj lepih iger, kar smo jih videli v zadnjem času v Ljubljani.

Moštvi sta nastopili v naslednjih postavah: Primorje: Logar-Hassl, Bertonec I., Kukanja, Slamič, Boncelj-Janežič, Pupo, Bertonec II, Franček, Zemljčič.

Hajduk: Čuhlić-Matošić Gere, Matošić Josip-

Marušić, Purišić, Radoniković-Kocejč, Zulj, Le-

mešić, Bakotič, Kosič.

V prvem polčasu so bili v premoči gostje, ki so nadkriljevali domače tako v tehniki kakor v star-

Odpis zgradarine

Finančno ministrstvo je izdalo na vsa davčna oblastva v državi tole okrožnico:

Neko finančno ravnanjstvo je vprašalo, če se more izvršiti odpis osnovnega davka zemljarine po čl. 40 zakona o neposrednih davkih, če na osnovi izjave davčnega obvezanega v letni prijavi za odmero zgradarine, da je zgradba prazna, ali je treba v to svrhu predložiti posebno prijavo? Dalje je vprašalo, kdaj je treba predpisati kazni radi neprijavljanja, po-novne porabe zgradbe in v katerih rokih je treba odpisati osnovni davek po citiranem členu zakona.

Davčni oddelek fin. ministrstva je izdal tole pojasnilo:

Po predpisu čl. 34. zakona in pravilnika je potrebno za zgradbe, ki ob priliki predložitve prijave za odmero zemljarine niso bile izdane pod zakup, t. j. za zgradbe, katere porablja hišni lastnik, ali stoji prazne, ugotoviti vrednost letne najemnine s primerjanjem z najemninami, ki se plačujejo za najbližja podobna stanovanja ali podobne lokale za obrt v času objave poziva za predložitev davčne prijave. Iz tega zakonskega predpisa sledi, da mora davčni uprava odmeriti zgradarino tudi za prazne prostore in to brez ozira na eventualno izjavo davčnega obvezanega v prijavi, da je zgradba prazna in da je ne bo dal v najem. Zato mora davčni obvezanec, če ga zgradba bo v bodočem letu prazna, po predpisu čl. 40 zakona, predložiti davčni prijavi zaradi odpisa osnovnega davka posebno taksirano prijavo v roku 14 dni od dne prestopa porabe davčnega objekta. Hišni lastnik, čigar zgradba je bila prazna za časa predložitve prijave pa je ostala prazna t. j.

tu. Tudi domači so igrali dobro, vendar se radi izborne igre Hajdukovcem niso mogli tako uveljaviti, kakor bi bilo za uspeh potrebno. Hajdukova obramba je bila v tem delu igre neprodorna, njihov napadalni kvintet pa izjavljal akcijo za akcijo, tako, da je imela obramba črnohbelih polne roke dela. Z ozirom na to se je morala tudi krilska vrsta domačih omejiti zgolj na defenzivno delo, ki ga je izvršila v popolno zadovoljstvo. Ker je imela preveč posla v defenzivnem pogledu, zato je manjkala potrebna vez med napadom in ozadjem in masinerija osredja vsled tega ni mogla tako funkcionirati, kakor bi bilo za rezultat potrebno. Domači napad je v tem delu igre zadovoljivo kombiniral, vendar do strela na gol ni mogel priti. Je pa kljub temu ustvaril nekaj prav nevarnih situacij pred Hajdukovim golom. Hajduk je v tem delu igre zabil dva gola, domači pa enega, kar nekoliko odgovarja poteku igre.

V drugem delu igre pa se je kar naenkrat obrnilo na bolje za domače. Zdelo se je poleg tega močno deževati, kar je očividno domačim prijalo in po-
časni preidejo v premoč, ki jo obdržijo vso drugo polovico in jo le v par slučajih izpuščijo iz rok. Popustili so sicer eni ko drugi, vendar so bili oboji še vedno zelo postritvovalni kljub naliwu, ki je mestoma zelo motil potek igre. Domači so pokazali boljše kondicijo in so močno pritiskali in posledica njihovih akcij je bila prvi gol, ki ga je dal Pepček po prostem strelu Boncelja z glavo v mrežo že v prvem polčasu. Drugi gol, ki je obenem izenačil stanje, pa je dal v drugem polčasu za domače Slamič iz enajstmetrovke, ki jo je diktiliral sodnik radi roke nasprotnega igralca v kazenskem prostoru. Sodil je g. Mikuličič iz Zagreba prav dobro.

SK Ilirija, hazenska sekcija. Danes naj bodo ob 9.30 na igrišču SK Jadranu v Kolenji s kompletno opremo hazena-igralka. Za vse ostale je v ponedeljek ob 18 trening v Stadionu.

SK Sloven. Seda glavnega odbora je v ponedeljek 3. junija ob pol 9 v gostilni pri Krušiču. Gospode odborniki pa prosimo, da ne izostanejo o se, ker to le moči poslovanje glavnega odbora. Vsi in točno!

Službene objave Ljubljanske hazena-podveze. — Za častnega člana LHP se sprejme SK Jadran, Ljubljana. V smislu zvez. predpisov se odredijo Jadranu dve poskusni tekmi dne 2. in 6. junija. SK Ilirija se poziva, da postavi za poskusne tekme, katere mora absolvirati SK Jadran, v oboje hazensko družino. Obe tekmi se vršita na igrišču Jadranu. Tekmi SK Ptuj:VSK Vardula in pravni odbor ne smatra za trening tekmi, temveč za regularni javni tekmi, h katerim se bo pobirala vstopnina, zato mora Ptuj obe tekmi naknadno pravilno prijaviti in izposlovati dovoljenje za odigranje, ker VSK ni še član zveze. Verificirajo se prvenstvene tekme: SK Ilirija:ASK Gorenje z rezultatom 9:1 (3:1), in ASK Gorenje:SK Korotan z rezultatom 5:9 (par for-fait). — Odobrilo se predložitve za propagandni pokalni hazenski turnir. Rok za prijave hazenskih sodniških kandidatov se podaljša do 5. junija. Vodstvo sodniškega tečaja je poverjeno tehn. ref. in s. a. Kušarju. Prvenstvena hazenska tekma Gorenje: Ilirija za pomladno sezono, da prinese hazensko tekmo za drž. prvenstvo ob 7. junija. Lahkotneško tekmo za drž. prvenstvo za družino je preloženo. Nov termin bo pravčasno objavljen. — V upravni odbor je kooptiran gg. Jamnik Ciril. — Iz odbora za delegiranje sodnikov: Za poskusne tekme Jadran:Ilirija se delegirajo: 2. junija Baltesar (rez. Doberlet), 6. junija Kušar, za prvenstvene tekme Gorenje: Ilirija Volčini.

naurja in naprej v prih. letu, mora predložiti prijavo radi odpisa osnov. davka, ker se more izvršiti uradno delo pri odpisu po prijavi samo v onem letu, za katero je predložena prijava. Izjava v letni prijavi za odmero zgradarine, da je zgradba prazna, se ne more vzeti za osnovo odpisa osnov. davka niti za ono leto, za katerega je bila predložena prijava, ker se mora pri vsaki prijavi izvršiti uradno delo samo v onem cilju, zaradi katerega je bila predložena, t. j. po prijavi za odmero, a po prijavi za odpis samo odpis davka. Razen tega je prijava po čl. 46 zakona terminirana in že ta okolnost zahteva predložitev posebne prijave.

Kaj je treba postopati pri odpisu davka v prejšnjem sledečem, se vidi iz 40 točke 6 pravilnika, ki jasno odreja, da je treba izvršiti odpis osnovnega davka polletno, ne pa celoletno. Kazen iz čl. 140 zakona zaradi neprijavljanja ponovne porabe zgradbe ima značaj kazni radi nerednosti, pa se mora predpisati v vsakem slučaju neprijavljanja v višini dvojnega zneska osnovnega davka, ki bo ostal zaradi ponovne porabe zgradbe v zadolžitvi v odnosnem letu. Dejstvo, da je davčna uprava, vršec kontrolo, pravčasno ugotovila ponovno porabo zgradbe in s tem onemogočila nadaljnje odpise osnovnega davka, ne razbremeni hišnega lastnika od kazenskih posledic iz čl. 140 zakona.

Na koncu se dodaja, da deli kazni po čl. 137 vedno usodo osnovnega davka, pa je treba pri odpisu osnovnega davka po čl. 40 zakona odpisati sorazmerno delu odpisanega osnovnega davka.

»BRAN-I-BOR« SE BRIGA ZA BRATE V SUZNOSTI PRISTOPAJTE!

Žena in dom

Nekaj besed o izletih

Za izlete nam je treba mnogo dobre volje. Največ te dobre volje mora seveda imeti ženska-mati, kadar gre z družino na izlet. Težko je imeti to dobro voljo, ko mora baš ženska vse pripraviti za izlet. Skrbeti mora za denar, da ga je dovolj za pot (težko si ga pritruga od gospodinjskega); skrbeti za pripravna oblačila in za brašno. Mnogo tekanja je prejšnji dan in dvojne skrbi so: da je vse nared za izlet in da je tudi doma vse urejeno in še, da družino čaka kaj za pod zob, ko se vrne domov. Navadno je gospodinja vsa zasopla že tedaj, ko niso še nikjer in si pri odhodu od doma bolj zaželi postelje in samote, ko pa vožnje ali hoje. Slaba volja kar sama od sebe leze vanjo, a gorje, če jo pokaže! Ves izlet je narobe in ni izlet, marveč le muka za vse. (Drugče je seveda, če bi šlo tako: naročiti zvečer — tja in tja — in brezskrbno pričakati jutro. To je, kakor da pritisneš na gumb — in je luč. A za takšne stvari je treba biti bogat.) Kriz je z majhnimi otroki; zato, če je le mogoče, ne hodimo z njimi na daljše izlete in na počitnice, če ni nujna potreba. Majhni otroci nimajo ničesar od izletov in počitnic. Ker se moramo ozirati na okolico, zahtevamo, da so otroci mirni. A kateri otrok, ki je zdrav, more biti miren! Z ukazi le mučimo otroke, sebe in druge. Navadno dolgi izleti bolj škodujejo ko koristijo majhnim otrokom in večkrat se pripeti, da pridejo otroci s počitnic (ob morju, na primer, kar je zdaj »odveč« moderno) bolni domov. Skoraj sleharna mati zna povedati storijske o izletih in počitnicah z otroki. Da se gnetemo z otroki v avtobusih, je še huje ko na vlak. Večina otrok ne prenese dolge vožnje z avtom, pa je treba že prej preudariti, kam pojdemo na izlet, da je pripravno tudi za otroke. Hudo je odraslim gledati, ko karamo otroke, jih razkazujem, hočemo,

da se prav naši najbolj pridni, najbolj zdravi in odporni. Marsikaka bolezen, ki jo ima otrok v poznejši dobi, je izšla baš iz katerega izleta, ki smo ga napravili morda največ zato, da bi hasnilo otrokovemu zdravju. — Izlete, če smo sami odrasli skupaj, hočemo čim bolj izrabiti. To se pravi, da hočemo biti za vsako ceno veseli. To veselje pa mora prav ženska pojmovati na svoj način. Res je, da govorimo o enakopravnosti z moškim svetom in da je tudi za moške zapoved o dostojnosti. A če te dostojnosti moški nočejo prav pojmovati, nikakor še ne drži, da bi šla ženska za njimi, pa čprav si na izletu. Izlet ni le telesna, marveč tudi duševna zadeva. Če poletiš telesno iz ozkih meja mestnih hiš, ne sme ženska duševno tako poleteti, da ne pozna meje in da se veselje izmalči v razposajenosti. Bodi veselje, razmah duše, mladostnost še tako velika, eno pravilo je brez dvoma, ki povsod, tudi v gorah in ob morju drži: dostojno vedenje. Moški se navadno tako vedejo v ženski družbi, kakor vidijo, da je dotičnim ženskam všeč. Kaj kmalu spoznajo, ali so jim kvante v zabavo ali ne, ali jim je čisto veselje bolj všeč ko neomejena razposajenost. — Še to značilno posebnost imajo ženske v pogovorih z večjo družbo — zlasti na izletih: če nanesejo besede o kakih ženski osebi in so te besede huda kritika, kar na mah so baš ženske tiste, ki dotično »grešnico« najbolj obsojajo. Navadno ni ne ene zastopnice ženskega spola, ki bi se s toplo besedo, vsaj z molkom, zavzela za dotično žensko, ki jo obsoja družba. Ženske smo tozadevno močno na slabi poti in bi se morale prav v takih okoliščinah učiti od moških. Sleherni moški se zavzame za moškega. Malokdaj obsoja moški svet svojega odsotnega tovariša, če je v pogovoru opljuvan. Čas bi že bil, da bi tudi ženske tako ravnale. Kako je to, da nam gre pohvala za tovariščico tako težko z jezika? — Izleti, počitnice na morju so točka zase. Ali je zares tako popolna zahteva ženske mode, da hodimo v kopalnih oblekah po cestah? Ali da se razkazuemo v pidžamah vseh vrst in barv? Ali ni kopalna obleka zares za kopanje, sončenje in za k vodi? In pidžama z posteljo, za v sobe? Če že sledimo sleherni potezi gospe mode, pa ji sledimo vsaj do tiste meje, ki še pozna dostojnost. Starokopitnost? Mogoče — za hip. A na vsak način je dostojnost zmeraj moderna in tudi moškemu svetu konec koncev — najbolj všeč. Km.

O birmanskih oblekah

sno govorili že tedaj, ko smo omenili obleke za prvo sv. obhajilo. Ondi smo dejali, da so iste obleke primerne tudi za birmo. Predvsem naj bodo te obleke — za dedice — bele in ne predrage. Odveč je tudi okras, ki hoče biti najbolj viden. Mladost sama na sebi je že okras. Časih prav taki okraski zabrišejo lepoto obleke in zasenčijo mladost. Mi-mo tega naj bodo tudi birmanske obleke stanu pri-merne in čim bolj preproste tako, da so kasneje

tudi za drugačne dneve uporabne. — Za dedice so bolj pripravne temne, če mogoče kar črne žametaste obleke z belo srajco in kratkih hlač (kakršnih let je pač birmanec — za dolge hlače seveda žamet ni). — Res je dan sv. birmo praznik, ki ga (tako pravi) morajo otroci pomniti vse živice dni. Zato je bila časih navada, da se je birmanec moral opijati (»le pij, fant, da boš vedel, kdaj si bil pri birmi«). Ali botri še dandanes tako mislijo? Ker je nekakšna potratnost kar ukoreninjena za birmo, je tudi težko dobiti botrov in botrice. Morda se bomo nekoč odvadili teh nepotrebnih izdatkov za bogata darila. Otroci pač ne mislijo na zakrament, marveč le na uro z verzičico, novo obleko in gostijo. Polagoma bi se dalo to vendar kako skrbiti. Na vsak način pa je odveč izdatki za vožnjo s kočijo ali z avtom! Po mestih so se zdaj že tako daleč spametovali, da je dotični birmanec (birmanka) bolj gosposki, ki gre peš k birmi. Če le mogoče, obhajajo birmo doma, za domačo mizo, med domačimi ljudmi in ne v gostilni. Seveda — čula z leotom in pisčalka in orglice — to so ko cvetje, ki poživljajo dan birmo. Tudi nekakšna narodna last — narodno blago. Veselimo se tudi odrasli z veselimi otroki! Za dan veselja nam bodo bolj hvaležni, ko za tisoč skrbi, ki jih ne razumejo.

Blago, ime in barva

Navadili smo se že tuji imen za razne vrste blaga. Nič ne pomislimo, odkod je blago dobilo to in ono ime. Tako poznamo blago »katun«, ki je dobilo svoje ime od besede »cotton«, to je bombaž. Dalje imamo »madras«, volneno blago, ki se imenuje po vzhodnoindijskem mestu »Madras«, odkoder prihaja to blago. »Homespun« je angleško volneno blago in ime pomeni, da je »doma stikan«. Imamo še močno, ko usnje trpežno blago z imenom »Buckskin«, kar pomeni usnje (boks). Veliko imamo raznih blagov — »rips«. Rips izhaja iz imena »rib«, kar pomeni »rebro«. »Krep« je letinskega

izvora. »Crispus« pomeni »kodrast«, odtod ime za nakodrane blagove. »Crep de Chine« (krepdešin) je »nakodrana kitajski svila«. V prejšnjih časih so iz posebnega blaga delali obleke za krst. To blago, ker je bilo za »krst«, se imenuje »batist«. »Chifon« (šifon) pomeni prav za prav »cunjica«. »Muslin«, pajčevinasto blago, se imenuje po mestu »Mosul«, ki je začelo razpošiljati tako blago. »Damast« ima ime po mestu »Damask«. »Velur« je francosko (velour) ime za »žamet«. »Cheviot« in »Tweed« (ševijot, tvid) se imenujeta po dveh »škotskih« pokrajinah, kjer se bavijo z ovčerejo in izvažajo ovčjo volno. Blago se imenuje tudi po »živalih«, n. pr. »Tibet« in »Kašmir«, dvoje vrst finih, volnenih blagov, od ovac iz Tibeta in Kašmirja. »Mohair« (moer) je blago, ki se izdeluje iz volne živali »lame«, ki živi v Južni Ameriki.

Važno je, da vemo, ali je »barva« katerega blaga trpežna ali ne. Če bi to radi vedeli prej, preden prikojimo obleko, denimo košček blaga v okvirček (iz lepenke) in pustimo ga zunaj kakih 14 dni. Ko bo blago na dežju, vetru, soncu, snegu, v megli, se bo brez dvoma kaj spremenilo, se uskočilo, obledelo, izgubilo barvo itd. — ali pa bo nespremenjeno. — Če bi radi koj vedeli, ali blago drži barvo ali ne, ga drgnimo z bombažasto cunjico. Če barva ni trpežna, bo cunjica barvasta. Nekaterih blagov ne smemo likati. To preizkusimo, če položimo košček dotičnega blaga pod mokro platno in likamo toliko časa, da je platno suho. Če se je barva blaga spremenila, vemo, da ga ne smemo likati. Morda ne vemo, ali je kako blago za pranje ali ni. Vzemimo košček tistega blaga in ga deni v vročo vodo (do 50 stopinj Celzija), koj zraven pa še bel robec. Oboje perimo. Če bo robec dobil barvo, spoznamo, da je ono blago izgubilo svojo barvo. Denimo košček katerega blaga v vodo, kjer je nekaj octove kisline in salmijaka in ga pustimo ondi dve uri. Če blago izgubi barvo, tedaj bo tudi obleka obledel, ko bo prepotena (n. pr. pod pazduho). Vse to je važno, da preizkusiš, posebno še, če šivaš doma.

Za kuho: O belušu (šparglju)

Ni še dolgo tega, ko naša slovenska kuhinja (in kuha) sploh ni poznala beluša. Zdaj smo se tej dragoceni zelenjavi malo bolj približali, pač zato, ker ni več tako draga. Beluš je nekoč slovel, da je »skralj vseh zelenjav«, da je »lastovka med zeljši« in še, da je »čudovita majska sveča«. — Razni učenjaki menijo, da je bil beluš že davnim Egipčanom znan, a gojili so ga prav za prav šele stari Rimljani. V Nemčiji so ga uvedli okrog leta 1543 in iz leta 1551 imamo prvo kuharsko navodilo o belušu, ki pravi, da »je beluš ljubka jed, ki meči trehuh, prežrači pljuča in namaže črevesje, da dela.« V tisti dobi je bil beluš izredna jed, ki so jo imele le kraljevske mize in še na teh le določeno število. Kaj bi dejali vsi oni rajni čestilci beluša, ko bi vedeli, da raste zdaj beluš skoraj povsod pri nas in se z njegovo prodajo preživlja toliko vrtnarjev in tudi poljedelcev! — Nekateri menijo, da je to le vraga, da po 24. juniju ne smeš beluša nič več jemati iz zemlje. In vendar je res, da je beluš potreben počitka prav od tega dne dalje. Po 24. juniju mora belušev grmič počivati, da si nabere sokov in moči za drugo leto. — Skoraj nečloveško je trpljenje na beluševih nasadih onih 8 tednov, ko ga jemljejo iz zemlje in oddajajo na trg. Ze ob treh zjutraj začno delati in potem ves dan prav v noč, dokler se dotični posestnik z družino vred skoraj napol mrtev ne zgrudi v posteljo. Saj molijo nežne glavice povsod po polju iz zemlje in jih je treba koj pobrati, sicer so zanič.

V dveh mesecih belušev sežije si morajo posestniki njegovih nasadov prkibiti toliko izkupička, da se z njim preživljajo vse leto. Gospodinjje naj bi tudi na to malo pomislile in čim večkrat pripravile beluše za na mizo. Marsikaj izdatek za jedila je večji, ko za beluše — in vendar je malo zelenjav, ki bi bile tako zdrave in dobrega okusa, kakor je prav beluš. Ze od nekdanj je beluš znan, koliko zdravih snovi vsebuje. Posebno vpliva zdravilno na ledvice in prebavo in je vsakršnemu bolniku naravnost potreben.

Naš delavec

Kaj bo z našim tekstilnim delavcem

»Glad mori samo lenuha.«
— star pregovor nam veli —
»pridni najde dosti kruha!«
— al to dandanes ne drži.

Človek delaven gladuje,
v vsem pomanjkanje trpi,
len slepar za žulje tuje,
pa za mizo se gosti!

(Po »Brazdis«.)

Tekstilna industrija se je pri nas v Sloveniji razvijala breznačrtno, producirala je ogromne množine blaga in danes stoji ta industrija in bo skoraj zastala. Tekstilni delavec gleda z največjo skrbjo v bodočnost, ker ne ve, koliko časa bo imel še deko in zaslužek.

Prvotno je bil razvoj tekstilne industrije našemu gospodarstvu v veliko dobro, posebno našemu slovenskemu delavstvu. Tekstilna industrija je zaposlila namreč več tisoč delavcev, kateri so se rekrutirali večina s kmetov.

Ko je pa tudi za tekstilno industrijo prišla kriza, ko se cene in odjem začeli močno padati, se je začel med podjetji boj za obstanek. Manjši tekstilni obrati in tudi večji so zniževali delavske meze bolj in bolj. In ne samo to! Nujno je morala

tudi ta industrija, ki se ni hotela odreči svojim ogromnim dobičkom, odpustiti delavstvo. Pritisk z dežele se je podvojil, posebno še, ko je druga industrija skrbila promet, in tako se je med delavstvom začela konkurenca delavnih moči. Od tega je seveda imela dobiček zopet industrija.

Industrija pri nas brez dvoma ni bila ustanovljena in od povsod podpirana, da obogati posameznik, da bi delavstvo živelo in trpelo za državo in da bi slednji obremenilo občine in državo. Ta industrija, pa naj si bo tekstilna ali katerakoli druga, tudi v času najboljših zaslužkov in gospodarske konjunkturi ni dala delavcu onega, kar je po svoji storitvi zaslužil. Mnogo bi mogli pisati o tej stvari, toda v tem članku naj poudarimo predvsem tole:

1. Naš bednostni fond je v veliki množini sad delavstva samega. To industrijo in vsako drugo, ki se ne zmeni za socialne dolžnosti, katere ji nalaga družba, je obdavčilo kar najbolj in te davčnine naj porabijo potem za naše delavstvo in njegove potrebe.

2. Vsaka industrija in vsako drugo podjetje, pri katerih s svojim delom sodeluje delavstvo, naj se razvija po nekem načrtu, tako, da bo tudi delavstvo že pravočasno vnaprej zaščiten, in sicer v vsakem pogledu.

Brezposelnost je v Ameriki blagoslov ...

Rooseveltov poljedelski podtajnik je pred nekaj dnevi objavil v ameriških časopisih svoje misli, kako naj bi se v bodočnosti uredilo gospodarsko vprašanje.

On pravi takole: Brezposelnosti ne bo moči več odpraviti, vsaj kolikor se tiče zaposlitve v zasebnih industrijah. Brezposelnosti je dandanes še veliko zlo, ki radi nje trpi vse človeštvo. A mogli bi jo po reorganiziranem gospodarskem načrtu spremeniti v nekaj blagoslov, če bi to stanje obrnili v koristne namene. Brezposelnost, pravi tajnik, je naš (seveda za Američane) največji vir, iz katerega bi javnost lahko marsikaj črpala. Če bi se vse delavne moči brezposelnih delavcev uporabile v sedanji gospodarski krizi, bi prav lahko dosegli, da bi vsaka družina v naši državi dobila nov dom za 5000 dolarjev, ali pa bi mogli odstraniti sedanji zastareli sistem železnice, še bolj bi racionalizirali industrijo z novim sistemom, ki bi bil bolj moderen in učinkovit. Glede na velik napredek industrije, ki ga je dosegla s pomočjo strojev, potrebuje danes industrija mnogo manj delavstva kakor pa prej, in sicer 20% manj kakor pa leta 1929. Zato, pravi gornji podtajnik, da moramo računati s tem, da bo del prebivalstva vedno brezposeln. Vprašanje je pa, kako naj podpiramo te brezposelne. V prejšnjih časih je svet v takih prilikah govoril samo eno, potrebno nam je spet vojna. Da so države deloma odpravile brezposelnost, so prebivalstvo obkrožile v uniformi in tako je moralo priti do vojne. Naša rešitev tega vprašanja pa je, da bomo brezposelne delavce uporabili rajši za koristna javna dela tako, da se bodo sami preživljali in državi na ta način koristili. Stroške za ta javna dela bodo nosili seveda davkoplačevalci in s povvišanjem davkov bogatašev bomo polagoma dosegli razdelitev premoženja, da ne bo na eni strani nakopičeno samo bogastvo, na drugi pa bo obupna revščina. Glavne panoge industrije bodo prišle pod državno nadzorstvo, manj važne pa bodo ostale v rokah zasebnikov. — Kakšno bo to, pa ne vemo!

Socialne dajatve naših mest

S. Vidakovič, šef oddelka za tisk in kulturno propagando za mesto Belgrad, je v članku »Kritični pregled financ naših mest« napisal tudi te zanimivosti:

Večina naših mest, predvsem podeželska mesta, nimajo smisla, še manj pa volje za socialne potrebe današnjega časa. Saj je občina kot prva dolžna in poklicana, da v svojem okraju blaži in celi rane današnjega časa. Zato bi bilo potrebno, da bi se te socialne dolžnosti izpolnjevale in drugič s posebnim zakonom tudi predpisale. Pereče stvari bi bile: vprašanje zmanjšanja brezposelnosti, delo za boljše prehrano revnega mestnega prebivalstva, skrb za zidavo malih in delavskih domov, vprašanje zaščite otrok itd. Zakon, ki bi predpisoval vse take stvari, bi bil potreben, da bi v občinah zbudil socialno zavest, da bi same brez zakonske obveze delale v prid delavstvu in revnih slojev prebivalstva. Kako naša mesta malo posvečajo pažno socialnim problemom (čeprav je to njihova največja dolžnost), vidimo najbolj iz številki. Za socialne dajatve so dala angleška mesta 28,6%, češkoslovaška 14%, Sofija 10%. Naša mesta so pa dala leta 1933 povprečno komaj 3,71%, ali 47,112.466 Din.

O prvencu, vinski roži (Waldmeister), ki raste povsod po bukovih gozdovih, trdijo ljudje že iz davnih časov, da prenavlja in poživlja človeka, da »razveseljuje srce in utruje jetra«. Seveda ga je namakati v belem vinu. Če dodáš še pomarančne rezine, borovnice, jagode, vodo, pa vijolice, marjetice in sladkor — in to nekaj časa namakaš v belem vinu, dobiš pižamo, pravijo, ki te tako razvedri, da sploh pozabiš na vsakršno žalost! Časih si človek kaj takega zares iz srca poželi. Poskusimo!

Za pomivanje pa to, da ni treba, da bi bilo to delo najrže, marveč je kar prijetno, če: prej s krožnikov postrgaš ostanke jedi; jih lepo zložiš in pribor daš posebej; če imaš dovolj vroče vode, malo luga, lepo cunjico — in vsaj dve, dobri brisači. Sajaste lonce obdrži pri sebi v papirjem, pa si pri pomivanju ne umažeš rok. In ko kuhaš, že sproti pomivaj, da ne bo potem toliko dela.

KRUH
je iz rži, ostane
svež 8—10 dni

„TURIST“
Najprikladnejše
hranilo za večje
skupine in
izlete.

Naročite
pri

Dobite
pri

FEIERTAG-MARIBOR

Anton Feiertag, Maribor, Betnavska 43,
telefon 2824. Podružnice: Ulica 5. oktobra, trgovina
Skaza, Glavni trg 14, Rotovž, Nova vas.

Od 500.000 Din navzgor so za socialno skrbstvo dala sledeča jugoslovanska mesta:

	Din	od proračuna
Zagreb	11.570.216	243.363.013
Ljubljana	9.254.293	95.036.694
Belgrad	5.666.590	339.613.782
Maribor	2.513.468	61.591.881
Sarajevo	2.338.500	32.781.049
Sušak	2.326.200	32.349.906
Osijek	1.809.549	35.296.000
Split	877.500	31.184.663
Karlovac	797.121	14.328.721
Novi Sad	704.015	28.819.455
Pančevo	683.823	9.597.450
Subotica	637.320	34.593.386
Skoplje	628.000	23.213.286
Celje	571.763	?
Velika Kikinda	509.000	8.315.308

Vsa druga mesta pa dajo za socialne namene skupno 5.622.065 Din, kar pride povprečno po Din 144.000 na posamezno mesto. Zal, imamo mesta, ki so za vse socialno skrbstvo dala 15krat manj, kakor so pa potrošila za pisarniške izdatke v proračunskem letu. Na pr. neko mestec je 3000 prebivalci je dalo leta 1932 2000 Din za socialne namene, proračun je pa bil 1.300.000 Din. Neko polindustrijsko mesto z 12.000 prebivalci je dalo leta 1933 za socialne 15.000 Din od proračuna, ki je bil 2.500.000 dinarjev.

Zelo zanimiva je tudi povprečna višina odstotka, katerega so prispevala mesta v posameznih banovinah za socialne dajatve. Podatki se nanašajo za leto 1933. Za socialne dajatve so največ dala mesta v Sloveniji, in to povprečno 7,63% od vseh izdatkov. Potem pridejo mesta drinske banovine s 5,86%, savske banovine s 4,46%, primorske s 3,17%, vardarske z 2,85%, vrbske z 0,98%. Uprava mesta Belgrada je dala 1,73% in mesta v moravski banovini 2,26%.

Naša mesta so mesta malega človeka in zato mora biti politika mestnih občin taka, da misli na siromašne občane, ki nimajo najčiste niti osnovnega minimuma, ki je potreben za življenje.

„Bodočnost“ št. 5

Naša nedvomno najboljša strokovna revija »Bodočnost« prinaša v zadnji številki vrsto aktualnih strokovnih člankov. Uvodni članek je kot običajno globok načelni članek: Socializem in katolištvo. Dalje pa se vrste strokovni članki: Nadure in namencenci, Zavarovalna obveza, Zaposelitev tujih državljanov, O preračunavanju službenih prejemkov za pokojninsko zavarovalno osnovo, Sanacija bratovskih skladnic, Kazenska zaščita namencencev. V Vestniku Društva združenih zasebnih in trgovskih namencencev čitamo, da sta se ustanovili dve novi krepki podružnici: v Trbovljah in Slovenjgradcu. Dalje je poročilo o občnem zboru imenovanega društva in občnem zboru društva organistov za ljubljansko škofijo. V rubriki »Naše namencence« je objavljen lep članek: Življenjska naloga.

Namencenci, namencence, naročate se na svoj stanovski in strokovni list! (Naroča se pri upravi v Ljubljani, Miklošičeva cesta 6.)

Utrinki

Nam v Alžiru! Praktični Američani iz Kanade so nedavno pokazali, da more človek tudi v najtežjih prilikah storiti dobro, seveda — če sam hoče. Delavci neke velike tovarne so se namreč odločili, da bodo imeli zaprte duhovne vaje. Toda kako, ko pa niso imeli primerne stavbe za duhovno obnovo. Pri drugih narodih zdajajo za duhovne vaje posebne omove. In delavci so rekli: »Zakaj ne preuredimo svoje tovarne za dom duhovnih vaj?« Rečeno — storjeno! K sreči so imeli umevna lastnika podjetja, ki je rad ugodil prošnji delavcev. Vedel je, da bodo delavci, ki sebe duhovno obnavljajo pri duhovnih vajah, mnogo bolj vestni in bo njihovo delo tudi blagoslovljeno.

Posredovanje dela v francoski severni Afrika. Tudi v Alžiru je francoska vlada ustanovila posebne urade za posredovanje dela. Leta 1933 so te ustanove izvršile 14.154 posredovanj. V Maroku je centralni urad za posredovanje dela, ki nadzira 18 takih ustanov. Leta 1933 je bilo v Maroku 14.653 posredovanj. V Tunisu je ustanova »Francoski urad za brezplačno posredovanje«. Ta urad ima eno podružnico, ki je imela leta 1933 4716 posredovanj.

Najprijetnejše letovišče na morju nudi

Hotel VILA LUCIJA

Aleksandrovo, na otoku Krku

Pension od 50 Din naprej (vse takse vštete).

Sezona od 1. maja do 30. septembra.

Restavracijska terasa nad samim morjem.

Hotel je last renomirane slovenske tvrdke.

Zahtevajte brezplačne prospekte pri Putniku ali pa pri direkcoji hotela.

ENIŽANE CENE

dvokoles, dvokoles, igračnih, invalidskih voščkov, prevoznih trikot, ljeval, motorjev, šivalnih strojev. — Ceniki franko!

»TRIBUNA« F. BATEL, tovarna dvokoles in otroških voščkov, Ljubljana, Karlovaška cesta 4.

„SLOVENEČEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

F. S. C. »Krušena sol« je, kakor razvidim iz poslanih mi reklamnih precej »širokoustniha« (slike »ozdravljenec« kažejo široko odprta usta) oglasov mešanica šesterih soli, ki da odpravljajo zastarelo trganje, bolečine in grče v sklepih, zaprtje in dajejo debelastim ženskam vitkejšo obliko. V tej zmesi so gotovo znane odvajalne soli, bržkone tudi kakšna litijeva (lithium) sol, ki žene na vodo in »topi« sečno kislino v protinastem človeku, saj je protin (»giht«) bolezen, ki jo povzroča preobilna sečna kislina. Brez vrednosti ni to reklamno sredstvo, ki morda časih komu pomaga kaj več ko druga sredstva. Cena se mi zdi visoka, še bolj sumljivo vodilo, da treba za trajen uspeh jemati sredstvo kar naprej, dasi v manjših množinah.

S. B. Z. Voda da ne škoduje, ste brala v našem listu? V tem predelu gotovo ni bila ta trditve tako napisana! (V sv. pismu je neke zapisano: ni Boga, a pred tem je povedano, da je to trditve izrekel — brezumnik.) Kdor bere kaj, naj bere prav in vse sprejme tako, kakor je miselnega zveza. Vam je, kakor poročate, celo zdravilna voda zelo škodovala. Ob čišči (perilu) se pamestna ženska nikoli ne kopije. Nekoč bosa v mrzli vodi ob takem času, zdaj pa ves ta čas v vroči kopeli vsak dan? Bog previdi!

Ista. Bolečina v grlu in teženje okrog srca so menda v vročini zvezi. Zdi se mi tako na daleč, da se vam je ob vašem zelo nepredvidnem ravnanju razpaslo zastarelo vnetje v golto tudi na srce. Treba vam skrbne zdravniške preiskave in bržkone dolgotrajnega zdravljenja, oziroma zdravniškega nadzorstva.

Ista. Limonov sok s sladko smetano vam je napravil iz ene rjave lise ves obraz marogast? Pustite to lepoto zadevo v nemar vsaj dotlej, da se vam popravi drugo stanje, ki je zdravstveno in življenjsko važno.

I. J. V. Angleska bolezen? Nemirno in kratkotrajno spanje, polenje v glavo in tvorast izpuščaj po telesu ne dokazuje še angleske bolezni, treba še drugih znakov, ki naj jih ugotovi zdravnik. Vaš umetno hranjeni štirimesečni dojenček dobiva menda nezadostno in neprimerno hrano (šestkrat na dan samo mešanico pol mleka in pol žitne kave); če nima prsne prehrane, treba mu kaj boljše, zlasti če je res »anglesko bolan« ali rahitičen. Posvetujte se z domačim zdravnikom, ki ugotovi dejansko stanje, ali pa pojdite z otrokom v katero posvetovalnico za otroke in matere.

I. O. J. Zastrupljenje z arzenikom je točno popisano v vašem poročilu. Zelo je verjetno, da se da dognati ta strup še v ostankih mrljica, pokopane pred dvema letoma. Za tak dokaz treba sodelovanja večšakov pri izkopu in preiskavi v kemičnem arzeniku. Po našem popisu je sum več ko opravičen. Zveneti ne »zginet«, ker se ne razkaja v zemlji.

J. V. S. Zlata žila pri postarnem možu, ki ima nekaj let še podarjenih, se ne bo dala več odpraviti zgolj z zdravili, zlasti če ima moč bolečine in izgublja mnogo krvi. Vsekakor treba možu skrbne zdravniške preiskave in bržkone operativnega zdravljenja.

M. M. M. Naveličanost življenja se vas loteva vsako pomlad? In že v teh letih, ko stopate komaj čez prag življenja! — Ne poznam vas pobližje, a vas zelo pomilujem, ker ste v očitnem nasprotju s

prirodo, ki je vendar dobra mati vodnica, in z občečloveško naravo, ki se ji vedno hoče samo življenje. Takšno protiprirodno in protinaravno duševno stanje pri mladem človeku dokazuje, da je njegovo pojmovanje življenja zgrešeno. Ta moja več ko verjetna domneva ni in naj ne bo očitek ne vam, ne komu drugemu, saj poznam miselno razvrstitev razumnikega naraščaja, njegovo duševno zbežanost, ko mu plitva novodobna izobrazba ne daje samostojnosti in opore, da bi se mogel spoznati v silnem valovanju nasprotnih si miselnih tokov in izbrati si svobodno smer življenja. Ta več ali manj jasna zavest tlači premnogo mladostnike, ki iščejo v praznih lupinah življenja kleno zrnje, in jim jemlje pogum. — Kaj torej? Potnik, ki je zgrešil pot in izgubil smer, a hoče do smotra, se vrne na izhodišče, da se tam nanovo razgleda in bolje usmeri. Storitve isto. Pot krščanske življenjske modrosti se vam zdi preveč izhujena... Boljše ni posledje prej! Poskusite za zdaj kot zapadnjak s starogrško modrostjo, ki vam bo najlažje dostopna po Dnevniku modrijana — cesarja Marka Avrelija. Po tem mrkem ovinku zadenete skoraj gotovo na varnejšo in veseljšo življenjsko pot. Najboljša vodnica vam bo Ušeničnikova Knjiga o življenju. Po tej poti pridete do razgledne točke ali spoznanja, da je tudi vaše življenje vredno življenja.

C. V. O. Grozeči splav se vam je ustavil? Hvalite Boga, da je tako, in da se počutite bolje ko popreji. Ne dajte se begati ob »prijeteljc«, ki časih tudi brez zlega namena raznašajo svoje v resnici ali domišljiji doživljene strahove, da si pridobijo ali ohranijo slutek »izkušenih« žensk. Držite se svojega zdravnika, če bi kaj trebal. Menim pa, da pojde vse po sreči.

Ista. Beli tok, če mi kužnega izvora, ni kužen.

Ista. Prirasla pljuča kot posledica »zarebrnice« (vnetja rebrne ali prsne mreže) se navadno popravi pri otroku tako, da kasneje ni več sledov o bolezni. Poznam mladega moža, ki smo mu kot dečku odvzeli nekaj litrov gnoja iz prsi, narezavši mu dve rebri, ki je danes zdrav ko riba in ima samo na koži opazne brazgotine tedanje operacije. Če vam je mogoče, spravite svojega dečka v vročem poletju v kak gorski ali gozdni kraj, spomladaj ali jeseni bi mu koristilo tudi morsko podnebje. Utrujate ga in pustite, da se izživlja kot zdrav otrok! V hladnih mesecih naj uživa ribje olje.

Ista. Čir je žledolčna bolezen vaše sestre. O tej bolezni je bilo na tem mestu pisano letos že večkrat. Brez redne zdravniške oskrbe in skrbno držane prehrane ne pojde, morda tudi ne brez operacije.

K. B. K. Naglušnost in šumenje v enem ušesu? Če je zunanji sluhovod prost in ni na bobniču opaziti tvarnih sprememb, potem tiči vzrok motnji v ušesni toboli (cevi med srednjim ušesom in nosno duplino), ki je zaprt morda zavoljo vnetne zabreklosti in ne »zračni« (ventilator) več ušesa. Motnja se da ponavadi odpraviti, dasi se rada ponavlja (če je golit in zadnji del nosa vnetij ali trajno vnet). Kot domače sredstvo sem že večkrat priporočal spiranje nosa s toplim malce osoljenim kadijevim ali slezovim ali kamiličnim čajem. Tudi segreti morska voda je primerna za spiranje.

Drugim — drugič!

Kmetijski nasveti

Kako izvedem zel »gnojenje«. A. M. L. — Jeseni ste v svojem vinogradu zasejali inkarnatno deteljo (laska ali rdeča detelja) za spomladno zeleno gnojenje. Ker je sedaj že precej zrastle, ne veste, kdaj in kako bi jo spravili v zemljo, da bi bilo gnojenje čim bolj uspešno. Zdi se vam tudi škoda podkopavati to izvrstno krmo. — Če hočete vinograd tako dobro zagnojiti, kakor s hlevskim gnojem, vam ne sme biti škoda teh rastlin, saj ste jih zato posejali. Doba za podkopavanje rdeče detelje je sedaj, ko je v najbujnejšem cvetju. Ker je pa svežo nekoliko težko podkopavati, pustite dan ali dva na mestu, da zvane, potem šele jo podkopajte. Tako pojde to delo lahko in gladko izpod rok. Pri tem pa pazite, da bo vse rastlinstvo pokrito z zemljo, da laže segnjete in zagnojite trte.

Neprijeten vonj kozjega mleka. S. R. P. — Radi bi vedeli, iz česa izvira kozlov vonj v kozjem mleku. — Neprijeten vonj kozla preide tudi na kozje mleko, če so kozje skupaj z kozli. Doslej so bili strokovnjaki mnenja, da izvira svojevrsten vonj kozjega mleka le od nečistoče. Po najnovejših raziskovanjih znanstvenikov Koestlerja in Wegmüllerja v Švici je pa iskati izvor kozlovskega vonja čisto drugje. Ze vonj kozla ne izhaja, kakor se je prej domnevalo, iz potenja kože, zlasti, ker ima kozji rod le malo lojčevih žlez, toda nikakih žlez za potenje. Vonjave kozla se tvori v obistih in se izločijo s sečnico in se onesnaži kozlova dlaka. Vonj kozjega mleka pa izvira najbrž iz mlečne tolače, ki pa sama nima tega vonja; vsebuje pa dve snovi: kapronovo in kaprilovo kislino, ki s tem, da se razkrajata, proizvajata značilni vonj.

Poseka je grmovja o pravem času. I. D. v D. — Z grmovjem zarastel gozd bi radi zasadili s smrekovimi sadikami, prej pa še grmovje odstranili, da ne bi oviralo smrek v rasti. Slišali pa ste, da je poseben čas v letu, mesec, v katerem se posekanemu grmovju posuše tudi korenine, da potem več ne ozeleni. — Najbolj pripraven mesec za to je junij, ko je grmovje najbujnejše. Tedaj je ves rastlinski sok že v listih, vejah in mladikah, medtem ko so korenine že izčrpane. Če tedaj posekate grmovje, ne bodo mogle korenine prehraniti novih poganjkov in zato bodo te rastline izumrle. Kolikor bodo pa vendarle še kaj odgnale, tiste poganjke odstranite do jeseni, potem ste lahko prepričani, da boste to grmovje uničili in omogočili smrekam nemoten razvoj.

Odprava uši pri kokoših. Imam pet kokoši in 12 piščet, ki imajo mnogo uši. Razkužil sem kurnik z apnom, potem z lizolom. Kako odpravim uši perutnini in s katerim sredstvom? Z. A. D. — Kurje uši spadajo med najhujše nadlegovalke in zajedavce kokoši, zlasti pa piščet. Po ušeh trpinčena piščeta nimajo nikdar potrebnega miru, so zategadelj čez dan več ali manj zaspana, porušijo hrano le slabo prebavijo, zelo zaostajajo v rasti, tudi perje jim le neenakomerno raste in postanejo polagoma gola na glavi in gornjem vratu. Kurje uši so črne in jih lahko opazite s prostim očesom na koži piščet. Ker so kurje uši trdožive živali, jih je treba temeljito in vsestransko zatirati s primernimi sredstvi. Za zatiranje lahko uporabite mrčesni prašek. Dobro sredstvo je zmes, ki jo pripravite iz desetih delov jedilnega (bučnega ali podobnega) olja in iz enega dela janeževega olja. Tudi ogrščično in repično olje, dalje vazelina so primerna sredstva za zatiranje kurjih uši. Maščobne snovi zamažejo ušem ob telesnih straneh male luknjice, skozi katere dihaajo,

in uši se zadušijo. Kokoši in piščeta morate poprašiti z mrčesnim praškom ali pa jih namazati z enim ali drugim navedenim maščobnim sredstvom zlasti na najbolj ušivih mestih (vrh glave in vrat), pa več ali manj tudi po ostalih delih telesa, kar uši so pri konojih po celem telesu. Veliko uši je pri kokoših tudi ob spodnjih delih (ob cevkah) peres. Opazili boste lahko, da se držijo uši trdovratno posebno vrh glave. Čez osem dni morate ponovno poprašiti ali namazati posamezne živali, da uničite še one uši, ki so se izlegle iz jajčec ali gnid šele po prvem poprašenju ali namazanju. Zatiranje uši pa ne bo uspešno, če ne boste istočasno očistili vseh delov kurnika, gredljaj, gnezda itd., v kolikor tega še niste napravili, ker bi sicer dobile kokoši uši zopet v ušivih prostorih. Iz kurnika počistite vse smeti in slamo z gnezdi. Smeti in slamo zažgite. Kar je v kurniku premečnega (gredelj, gnezda itd.), znesite na prosto in dobro zmijte z vročim lugom. Dalje pripravite srednje gost, ne preredej apneni belež, ki mu primešate okrog pet odstotkov kveolina ali lizola in nekoliko terpentinskega olja. Pobelite nato z apnenim beležem kurnik v vseh njegovih delih prav skrbno, da prodrate apneni belež v vse špranje in sklade, ki jih tudi dobro zadelaite in zamažite. Tudi po tleh kurnika razmažite apneni belež, da tudi tam uničite mrčes. Ako se je med tem časom že posušilo prej z vročim lugom osnaženo orodje, pobelite tudi to z apnenim beležem. Le če kurnik in vse, kar je v njem, temeljito osnažite, prečistite in pobelite, zatrete uši in pa tudi morebitne druge nadležne živalice, pršice, bolhe itd., ki se lahko skrivajo zlasti po špranjah, razpokah, skladih, gredljaj, gnezdu itd. Za očiščenje in razkuženje kurnika lahko uporabite tudi spraseno živo apno, s katerim dobro poprašite kurnik in vse, kar je v njem. Kokošim morate nuditi priliko, da se tudi same lahko rešijo in olajšajo čim bolj svojih zajedavcev. Zato postavite v kurnik ali na kak drug primeren in pokrit prostor velik, nizek zaboj. V zaboj nasuje mešanico, ki jo pripravite iz drobnega peska (čiste suhe zemlje) in lesnega pepela. Na vsakihih 10 do 20 delov te mešanice primešajte še del žveplenega prahu (cveta) ali mrčesnega praška. Te mešanice mora biti v zaboji toliko, da si kokoši lahko napravijo v njih plitvo jamo. Tudi beljenje kurnika ponovite po osmih dneh iz istega vzroka kakor poprašenje ali namazanje kokoši. Le s takim ravnanjem lahko res uničite uši pa tudi druge morebitne zajedavce. Ko bodo piščeta in kokoši zopet brez uši, potem skrbite, da jih ne bodo nadlegovale kurje uši pa tudi ne nobene druge nadležne živalice nikdar več. To pa dosežete najbolje z rednim snaženjem in vsestransko snago, ki je najboljša in najcenejše sredstvo proti zajedavcem in za preprečenje raznih bolezni.

Gnojenje travnikov po prvi košnji. S. R. M. Ker vam jeseni in spomladi ni bilo mogoče pognojiti svojega travnika, bi radi sedaj po prvi košnji potrosili po njem kompost. Vprašujete, če se da to sedaj izvesti z uspehom. — Tudi po prvi košnji je mogoče travnike pognojiti ne samo s kompostom in gnojnic, ampak celo z dobro razkrojenim hlevskim gnojem ter se tako doseže bogato drugo in tretjo košnjo. Toda za tako poletno gnojenje morajo biti dani gotovi pogoji. Predvsem mora biti kompost in hlevski gnoj dobro udelan, razkrojen, da lahko takoj učinkuje. Potem je za tako gnojenje potrebna poletna vlaga. Če imate pri vas julija, avgusta meseca običajno dovolj dežja in rože, tedaj vam tako

gnojenje priporočamo. Če sta pa ta dva meseca navadno brez dežja, tedaj vam ta postopek odsvetujemo, kajti tedaj bo zagnojeno zemljišče še slabše uspevalo nego brez gnoja. V Švici in na Holandskem je poletno gnojenje travnikov in pašnikov splošno uvedeno; toda tam imajo poletne mesece stalno mokre. Pri nas v Sloveniji bi se dalo tako gnojiti v bolj planinskih legah s poletnimi padavinami, na pr. na Gorenjskem, v Solčavi, v slovenjegraškem okraju. Po drugih krajih bi pa tako gnojenje bilo bolj negotovo.

Ali so mravlje na posestvu škodljive in kako se uničuje gnezdo mravelj? S. E. P. — Vaše vprašanje je presplošno, da bi vam mogli nanj točno in primerno odgovoriti. Mravlje so na posestvu lahko škodljive pa tudi zelo koristne. Tako so za ohranitev gozda mravlje velikega pomena, ker s svojo brezprimerno pridnostjo uničujejo škodljivce, ki so posebno nevarni gozdnemu drevu. V naslednjem nam pa lahko postanejo mravlje predvsem na vrtu, daje v stanovanju. Ako je kakšen izreden ali poseben slučaj na vašem posestvu, kjer vam delajo mravlje škodo, opišite nam kraj in vrsto škode, ki jo povzročajo mravlje, nakar nam bo mogoče kaj primernega nasvetovati za zatiranje mravelj in uničenje mravljišča.

Škropljenje krompirja, paradižnika in fižola z modro galico. Z. R. S. Zelite vedeti, jeli potrebno škropljenje z modro galico krompirja, paradižnikov in fižola, kako močno raztopino je uporabljati in kdaj je škropiti. — Krompir in paradižnik sta si sorodni rastlini, ki sta napadeni po sličnih boleznih, zato jih tudi enako zdravimo. Tako napada liste obeh polež (fitofora infestans), bolezen, ki je slična peronospori na trtah: listi porjave, se posuše in končno odpadajo. Brez listov pa krompir ne more tvoriti gomolja, pa tudi paradižnik ne sa-dežev, zato je vedno pridelek od paleža napadenih rastlin pičel. Pa tudi fižol ima svoje bolezni.

Pravni nasveti

Plačilo blaga na Češkem. F. U. R. Naročili ste pri neki češki tvrdki blago, ki vam ga je tvrdka poslala, glede plačila pa vam je rekla, da vplačate pri čekovnem računu poštno hranilnico v Jugoslaviji dolžno vsoto v dinarjih na račun kake druge tvrdke iz istega mesta v Českoslovaški. Iz seznama imetnikov čekovnih računov ste našli ime neke druge tvrdke ter kratkoma vplačali na ta čekovni račun prvi tvrdki dolžni znesek in pismeno zaprosili to drugo tvrdko, da na njen račun vplačani znesek izroči prvi tvrdki. Na svoje pismo niste dobili odgovora, a prva tvrdka doslej še ni dobila plačila. Vprašate, kako bi mogli dobiti denar nazaj. — Ako se vam ne posreči s korespondenco doseči, da ta druga tvrdka je izplača vašemu upniku na Českoslovaškem dolžni znesek, oz. če vam ne bi hotela vrniti vplačane vsote, vam ni drugače, kakor da tožite drugo tvrdko za povračilo, na njen račun vplačane vsote.

Stan. P. Lj. Preden ste se vselili v novo stanovanje, vam je hišna lastnica povedala svoje zahteve glede najemnine, odpovedi, plačanja vode itd., s katerimi ste bili zadovoljni. Rečeno je bilo, da podpisate pogodbo po vselitvi. Po vselitvi vam je gospodinja dala podpisati pogodbo, vendar je v tej napisani pogodbi poleg ušnih zahtev stavila še zahtevo, da morate ob izselitvi celo stanovanje preslikati, kakor ste ga sprejeli ob vselitvi. Gospodinji ste rekli, da na ta pogoj ne pristajate, a ste vendar podpisali pogodbo. Vprašate, če ste dolžni pri izselitvi prečistiti stanovanje ali ne. — Ker je bilo med vama dogovorjeno, da se bo sestavila pismena najemna pogodba, je za oba dela ta pismena pogodba obvezna, ne pa to, kar je bilo pred tem govoreno. Če se niste strinjali z vsemi pogoji pismene pogodbe, bi pač morali dotične odstavke prečrtati. V slučaju pravde bo ravno od vas podpisana pogodba dokaz, da ste pristali na vse pogoje te pogodbe, ki je za oba dela obvezna, brez ozira na prejšnje ustne dogovore.

Sin Amerikana. A. T. K. Oče je leta 1912 odšel v Ameriko, na posestvu pa pustil ženo in dva otroka. Po desetih letih je žena umrla, otroka sta šla služiti za pastirja, brat pok. žene pa je posestvo dal kot oskrbnik v najem tujim ljudem. Oba otroka sta sedaj že polnoletna in bi rada sama oskrbovala posestvo, ali jima stitit to ne pusti. Oče se od leta 1931 sploh več ne oglašja iz Amerike. Vprašate, kako bi kot sin lastnika mogli postati skrbnik na svoji domačiji. — Svetujemo vam, da se na sodišču prepričate, čigava je domačija; ali samo očetova, ali pa je bila tudi materina. Če je bila tudi materina, ali se je vršila po materini smrti zapuščinska obravnava in s kakšnim uspehom. Ali je vašega strica postavilo za skrbnika domačije sodišče, ali pa ga je postavil vaš oče. Če ga je postavilo sodišče, ga lahko iz tehničnih vzrokov odstavite in postavite vas za skrbnika.

Odgovornost za hranjene stvari. I. Z. Tovarna je delavec določila poseben prostor za shranjevanje koles. V shrambo je bilo vloženo in so vložili nekaj koles ukradli. Delavci so že prej opozarjali, da je shramba preslabo zavarovana. Ali odgovarja tovarna za škodo, ki jo imajo delavci, ki so jim bila kolesa ukradena. — Po našem mnenju odgovarja za škodo tovarna, ker je ona odredila prostor, kjer naj bodo spravljena kolesa in jih je torej sprejela v shrambo. Ona bo morda zastopala drugo stališče, ako bi stvar prišla pred sodišče, ki bi odločilo, ali je v tem slučaju prišlo do prave hranbene pogodbe, po kateri je shranjevalec dolžan shranjeno stvar varovati vsake škode. Vsekakor imate pri opisanem položaju precej nade na uspeh.

Denar v hranilnici. K. A. Z. Ako se hranilnica ni poslužila zaščite, vam mora po pravilni odpovedi izplačati vlogo. Drugače jo lahko tožite. Svetujemo vam pa, da tega koraka ne storite, ampak se prej pogovorite z načelstvom. Dogodilo se je že namreč, da je bila hranilnica zaradi nepotrpežljivega vlagatelja, ki se ni dal pogovoriti, pod zaščito, kar bi ji morda drugače ne bilo treba. V tem slučaju je bil tudi ta vlagatelj prisiljen čakati.

Prošnja za oprostitev zgradarine. F. N. O. Za oprostitev zgradarine, ker ste kmetovalec in nimate nobenega najemnika v hiši, morate vložiti pismo prijavo pri davčni upravi. Davčna oprostitev se prične šele z začetkom tromesečja, ki nastopi po predložitvi prijave. Ako ste sezidali novo hišo, morate vložiti prijavo v 30 dneh od začetka uporabe. Prošnja je treba kolekovati.

Zemljkupnžno zavarovanje terjatve. »Westminster.« Dobrovoljcu, ki ima dobiti nekaj zemlje od agrarne reforme, se posodili večji znesek. En del dolžne vsote ste že iztožili. Za drugi del dolga vam je samo podpisal potrdilo, da ta drugi prizna. Vprašate, kako si lahko zavarujete svojo terjatve, ker se bojite, da bo dobrovoljec zemljo, čim jo bo dobil, takoj prodal drugemu. — Dokler ni posestvo prepisano na ime dobrovoljca, tako dolgo se sploh ne morete zavarovati na njegovem zemljišču. Čim bo zemljišče prepisano, se lahko takoj zavarujete za

KRK MESTO KRK

oddaljeno z ladjo 3 ure od Sušaka.

Ugodno bivališče in peščeno kopališče zlasti za otroke. Informacije daje Kopalniško poverništvo v Krku in spodaj navedeni hoteli.

HOTEL »KRK« dograjen, tople kopeli, senčnat vrt. Pension v pred in po sezoni 46—50 Din, sezona 45 Din vključno takse.

HOTEL »JUGOSLAVIJA« na morju, terasa za solnčenje, tople morske kopeli, lastni kino v hiši. — Pension izven sezone 48—50 Din, v sezoni 52—56 Din.

Paležu slična je plesnoba na listih, na katerih na stanejo rjavosivi madeži, na spodnji listni strani pa plesniva polja. Druga pri nas še bolj razširjena bolezen je pegavost fižolovega stroča, ki v nekaterih letih znatno zmanjša pridelek. Nastopa zlasti v letih, z bolj vlažnim vremenom. Vse te tri navedene rastline obranimo pred opisanimi boleznimi s škropljenjem z enodostno raztopino modre galice in gašenega apna, s tako zvano galicno-apnenno brozgo. — Da pravilno pripravimo to škropivo, vzamemo 50 litrov vode in raztopimo v njej 1 kg modre galice. V drugi posodi zmešamo v 50 litrih vode 1,5 kg gašenega apna. Nato zmešamo obe raztopini skupaj in tako dobimo enodostno galicno-apnenno brozgo. Pred škropljenjem moramo to škropivo preizkusiti s fenolftaleinomim papirjem, da ni preveč kisko. Ko vtaknete ta beli papir v škropivo, postane rdeč. To je potem pravilna zmes. Za škropljenje rastlin nam služi navadna trtna škropilnica. Škropimo pa junija in julija meseca, čim se polazejo znaki ene ali druge te bolezni. Ker pa rastline vedno nanovo poganjajo, moramo po štirinajstih dneh ali po potrebi ponoviti škropljenje. Razkuževalno škropivo bo preprečilo razširjevanje bolezni, listje bo ostalo zdravo, zeleno in pridelek krompirjevega gomolja, paradižnikov in fižolovega zrna bo zadovoljiv.

terjatev, za katero imate že izvršljivo sodbo. Za drugi del terjatve si morate preskrbeti od dolžnika legalizirano listino, s katero dovolj vknjižbo. Če je ne da zlepa, ga boste morali pač tožiti. Na podlagi tudi še ne pravomočne sodbe lahko zahtevate v zavarovanje svoje terjatve predzaznambo na zemljišču svojega dolžnika. Ker je zemljiška knjiga javna, lahko vsak čas zahtevate uvid in boste na ta način takoj vedeli, kdaj bo agrarna zemlja prepisana na dolžnika.

Cevljarski advokat. K. F. R. Cevljarski mojster je napravil nekemu kmetu čevlje na upanje. Večkrat ga je opomnil za plačilo, a brez uspeha. Zato je cevlar sestavil poseben opomin, kakor da bi ga napisal advokat, ter tudi podpisal nekega advokata. Dolžnik je šel z opominom k dotičnemu advokatu. Advokat je prijavil cevlarja orožnikom in je orožnik rekel, da bo lahko cevlar za to zaprt en mesec. Vprašate, kakšna kazen čaka cevlarja. — Cevlar se je poslužil neumestne zvijače in je to prednost, da podpisuje advokata. Vendar po našem mnenju za to ne more biti sodniško kaznovan, pač pa ga lahko okrajni načelnik kaznuje policijsko po nekem starem avstrijskem patentu. Če in kakšna bo kazen izrečena, ne moremo prerokovati.

Težke posledice neumestnega varčevanja. H. J. Lj. Oče je izročil z notarsko pogodbo najstarejšemu sinu posestvo, ostalim otrokom pa izgovoril doto, ki bi jo moral prevzemnik izplačati. Po preteku roka ni hotel brat, ki se je medtem oženil, kljub prigovarjanju in grožnjam izplačati dote. Med tem časom pa se je bratova žena za svojo doto vknjižila na moževem posestvu, kljub temu, da mož še ni poravnal svojih obveznosti do bratov in sester. Vknjižba žene je na prvem mestu, a bratje in sestre so se šele sedaj vknjižili na drugo mesto. Vprašate, če se lahko žena vknjižila na posestvu razveljavljeno, ker so s tem oškodovani bratje in sestre. — Nevestini starši, oziroma žena, ki je prinesla možu doto, je popolnoma upravičeno zahtevala vknjižbo radi zavarovanja dote. S tem je le izvršila svojo pravico. Bratje in sestre pa so zaradi neumestnega varčevanja opustili pravočasno vknjižbo svojih dot, katero bi lahko izvršili na temelju izročilne pogodbe, pa so sedaj sami krivi, če so se drugi pred njimi vknjižili. V primeru prisilne dražbe posestva se vknjiženi upniki vpoštevajo po vrstnem redu izvršenih vknjižb.

Ali je mogoče na kmetско posestvo razpisati konkurzo? H. J. Lj. Da. Proglšenje konkurza se lahko zahteva za vsakega, ki postane prezadolžen in ne more več svojih plačilnih obveznosti v redu izvrševati. Če spada v konkurzno premoženje posestvo, potem se vknjiženi upniki izplačujejo po vrstnem redu vknjižbe. Oni vknjiženi upniki, ki ostanejo na ta način neizplačani, dobijo le sorazmerni del z ostalimi konkurznimi upniki iz preostale konkurzne mase, katere pa pri navadnem kmečkem posestvu sploh ni.

Preklid darovanja radi obubožanja. V. K. Pri svojem sorodniku ste živeli od tretjega leta dalje. Po dovršitvi šole ste opravljali vsa dela doma in na polju, za kar ste dobivali hrano in obleko. Ko ste bili stari 25 let, ste se oženili in vam je ob tej priliki sorodnik podaril nekaj zemljišča in kravo. Zaradi nesreče je sorodnik tako obubožal, da se preživljal le s tem, kar z rokami zasluži. Sedaj zahteva, da mu darovano vrnete. Vprašate, kaj vam je storiti in če vam za vaše delo od 14. leta do živitve nič ne pripada. — Ako je darovatelj tako obubožal, da mu manjka za potrebno preživljanje, tedaj sicer ne more darovanja preklicati, pač pa lahko zahteva od obdarovanca, da mu plačuje preživnino, ki pa ne more biti večja, kakor bi znašale letne zakonite obresti od vrednosti darovanega, in ne večja, kakor mu je potrebna in samo od onega, kar obdarovanec še ima. Ako ste prejeli zemljišče in drugo kot plačilo za svoje delo, prej navedeno seveda ne velja. Tudi bi moglo biti samo del »darovanega« plačilo in tedaj od tega darovatelj ne more nič zahtevati. Najbolje bo, da se z njim zlepa pomenite. Ako vas toži, bo pač sodišče presodilo, koliko so izročene stvari »darovane« in koliko so vam bile dane kot plačilo za opravljeno delo. Na tej osnovi bi vas nato tudi obsodilo, če ste in koliko ste dolžni plačevati preživnino.

(Nadaljevanje prihodnje nedelje)

Konrad Gologranc

MESTNI STAVBENIK V CELJU, Mariborska 30

prevzema in izvršuje vsakovrstne privatne, javne in industrijske zgradbe solidno in poceni. Sodniško zaprežene cenilec. Daje tehnične nasvete in pojasnila.

Vihar na morju

Ko sem bil ob osmih na ladji v kopalni banji, je odtekala voda iz nje — dobesečno — odtekla je. Čudovito je bilo. Vstal sem in me je z glavo vrglo v vrata. Medtem ko sem se jaz opotekal ko razbita ladja, bi bil rad ujel kljuko, a ko sem se ji že približal, se mi je izmuznila ko kaka postrv.

A kopalni sluga, plemenit moj, me je rešil. V jedilnici je tedaj pri zajtrku predaval neki svetovni romar: »Čez dve uri bomo pri rtiču Finisterre in se iznebimo biskajskega zaliva. Brez dvoma bo do Gibraltara prav mirno.« Ko je izgovoril zadnjo besedo, je pljusnila kava iz njegove skodelice v obraz debelemu gospodu, ki je sedel nasproti, ta pa je spravljal šilce žganja na črno svitleno bluzo svoje sosedice. Sluga je pravkar hotel iznova natočiti kavo, a je zgrešil pravi kraj in vroči pramen iz njegovega srebrnega vrča je zažuborel po golih kolenih nekega majhnega Angležka, ki je zatulil, da se je slišalo po vsem krovu. Malo žal mi je bilo, da tega nisem videl, zakaj ta fantek se je redno vozil pred mojo kabino z »drdro« — in sploh ne maram otrok na ladji. Človek je razočaran, če ne vidi koga pasti v morje, ko plezajo kar tako po ograji krova. Nekoč sem se vozil z ladjo, ki je bilo na njej 22 otrok in so bili povsod, le v salonu za otroke ne. Prav težavno je bilo, predem smo zaplenili dvojce bobnov in en trikolezni bicikel. Ko drugi dan ni bilo teh reči, so se otroci jokali, a matere so se jezile. Zlasti so se hudovale name, čeprav sem le en bobenček zagnal v morje. (Bicikel je pa uničil neki državni pravdnik, čeprav je dalje veljal za ljubitelja otrok.)

A kaj bi govoril o tem, povedati hočem, kako je bilo v viharju, ki je v biskajskem zalivu, sredi največje tišine, iznenada napadel našo pridno ladjo. V romantičnih spisih viharjev na morju ni nikjer povedano, kako naj se človek obleče, kadar se viharja, čeprav ni manj važno ko navodilo za rešilne čolne in za klic na pomoč. Prav zelo sem pogrešal takega navodila. Človeku se niti ne sanja, kako težko si je obuti hlače, ko stene in tla menjavajo svoje prostore. Najbolje je, če se usedeš na tla in se ko šimpanz okleneš nog postelje. To sem storil, zeno sta se pa veliki in mali kovčgi trkljali po kabini in so valovi pljuskali na okence. V

kabino ni prišla voda. A saj je bilo tudi nepotrebno, ker je bilo zadostno, kar so vsebovale steklenice za vodo in pa umivalnik.

Ladijski fotograf — pravi pravcati mornar — je stal tik napol odprtih vrat za na krov in je čakal z aparatom, kdaj bo pljusnil kak prav močen val na krov. Nekaj jih je izpustil, a butnila je vanj prava gora vode in ga obilila čez glavo. Fotografiral jo je — menda je bil zadovoljen. Pred jedilnico je neka gospa pričakovala kapitana in ga je — medtem ko se je kotalila iz kota v kot — prosila, naj zažene sodček olja v morje. Da je to brala prejšnji dan v nekem romanu.

Velikanski sunek me je zadegal brez truda v sobo za kadike, kjer sem zagledal žlobudro iz šaha, pepelnikov in steklenice žganja. Mornarji v olinatih oblekah so se romantično gibali mimo in oni svetovni romar je dajal z nekega stola, ki je oživil in ko obseden drsal sem in tja, neki blede gospe navodilo, naj vzame veronal, kar na vsak način pomaga. Nakar si je mahoma zatisnil usta z robcem in zakrmaril s stolom proti vratom.

Ladja se je pozibavala ko raka in se je sukala v več smeri, kakor pa jih more pokazati kak kompas. V nekem kotu so bile stlačene gospe, ki so jokale žele krog nekega fantika. Kolikokrat se je zgodilo, pa je zajela njegova sestra: »Oh, škoda za dobro čokolado!«

Zares, prav nič ni bilo lepo. Le neki upokojeni kapitan, ki se je peljal z nami, je bil menda neskončno blažen in je venomer zatrjeval: »Saj to že ni več vihar. Saj je orkan!«

Ko je bila sila najhujša, je zadonela trobenta, ki nas je klicala k predjužniku s pesmijo »Veselite se življenja...« A mi se nismo prav nič veselili, marveč smo preudarjali, koliko manj tekne ven ko noter.

Nenadoma je vihar zaspal, kar trenutno, kakor se je bil zbudil, jasno sonce je vželo in svetovni romar je dejal: »Kaj to! Ampak tiisto, kar sem doživel jaz v bengalskem zalivu, ko je tajfun...« Tedaj je dvignil glavo oni debeli gospod in s težavo izustil: »Se eno besedo, pa vas vržem v morje!«

(R. K.)

Križ v gorah

V dalji, v ravnici je spalo mesto. S koroške strani so vrela oblaki, razcevljeno češnjevo cvetje je podritevalo v vetru. Nočilo se je. Gore so stale v grozotnem molku mrke, tihe. Z Drejem sva slovnica na vratih koč in nemo strmela v gore, ki so se ovijale v plašč noči. Od Grintovca je potegnil ledeno mrzel sever, dreve je zajelo in češnjevi cvetovi so vztrepetali, zaplavali v zraku in padali, drsli raz vej na tla.

Za hip je zastal veter, stemnilo se je popolnoma, spet je zajokal veter in pričelo je kapljati, lit. Grozotno temo gora pa je zdaj zdaj presekala zeleno plameniči blisk. Umeknila sva se v koč, zakurila ogenj, se zadržala v plameniči zublje, nad nama pa je vihar pel svojo divjo, veličastno pesem.

Pod polnoč se je vse umirilo, na čistem nebu so zatrepale zvezde v vsem svojem nežnem soju. Ogenj je pojeval, midva sva zasнула.

Ob pol dveh so naju zbudili trdi koraki lovca. Toplo sva se oblekla, oprtala puški, prižgala luč in že sva stopila v tibo, jasno noč. Vse gore so bile čiste, le Rogatec je bil opasan z belim pramenom megle.

Tiha, temna noč. Prešla sva hoste, šla preko trav, ki so se spale zimski sen, le tu pa tam je iztegovalo krivo rušje svoje temne roke. Prišla sva na rob, ugasnila luč in za hip postala.

Huruh... prislutnil sem. Vse je bilo mrtvo, tibo, le veter je jekal v rušju in okoli skal. Sneg na Konju se je zelenkasto, komaj vidno svetil, zvezde so sijale še v polnem soju — pa se je vendar že pričel najljepši, a najbolj divja in vroča pesem krivorepega ruševca.

V globel sva šla. Tiba, mrtva je bila. Kot bi stali vojski na mrtvi straži, so stala mrtva, okleščena debila, kot mrtvici so ležala debila in veje po tleh. Med njimi so se v mrki luči odražale bele skale in temno, črnkasto rušje.

»Tu bo pel,« sem šepnil Dreju. »Če ga ne bo tu, potem ne vem, kje bo pel.« Stisnila sva se za roko, ki je bil ves s slečem prepleten, le na vrhu je moglelo v nebo temno in od vetra razkodrano rušje. Okoli skal je pohiteval nočnik in jemal slovo.

— ujuju—u— zdrnil sem se. »Tam že pojek,« je veselo šepnil Dreje. Spet gluha tišina. Samo vzdih vetra in drugega nič. Huu uuh... Vse tiho za hip, potem pa krepko:

»Ujuju, juju...« — »Bo,« je dahnil Dreje. Toda namesto korajžnega klica divjega, krivorepega pevca — molk.

Nebo je postajalo svetlejšo, belejšo, noč se je umikala. Z dnevom je rasel veter, hladno nama je bilo.

Ko je začel sneg na Konju rdeči, je zletel na smreko pod nama komatar in otvoril z lepo, nežno pesemko jutranjo hvalnico Gospodu. Kakor bi se oglašil planinski zbor, so zapeli drozgi in komatarji, nama za slovo je pa veter prinesel še daljni odmev ruševčeve pesmi, samo daljni ujujuju... sva čula.

Med planinsko travo je pokukal iz tal modri svišč, ko se je povsem zdanilo, se mi je zdelo, da je bilo po travi raztreseno modro nebo... »Lova« je bilo za eno jutro konec, šla sva v koč nazaj, poskušala sva srečo še drugo jutro.

Kako lep je bil oni dan ves planinski svet, tiho, ponosno so stale planine, vse čiste, prelestne so žarele v soncu, svet okoli koč se je kopal v sončnem zlatu, vrh češnje pa je vriskal činkavec ves zaljubljen, le prebelo češnjevo cvetje je ležalo na tleh, oropal ga je nočni vihar in sedaj je venelo v soncu.

Pod cvetočo češnjo, ki ji je veter že vzel belo cvetje, ob zvokih pesmi činkavca, mi je Dreje razkril svoje srce, vso ono trpkost, ki mu je napolnjevala dušo. »Češnjevi cvet je onaj!« je tiho vzklil, prsti so mu pa brodili po odpadlem, venecem cvetju... »Tako lepa in čista je, da stojim pred njo, kot pred božjim hramom. Toda, kot otrok je včasih, kot nerazumno dete. Sama pravi tako. Ljubezen je zanj pretežno vprašanje, ne razume je še. Toda vztrajal bom, moja lila bo sčasoma videla, da mi je ona vse, in bo moja...« Ves dan mi je govoril o njej, videl sem, vso dušo in srce mu je zavzela, za nobeno drugo stvar ni bilo v njej več prostora.

turškimi topovskimi krogami; tudi nekaj tlaka je iz teh krogel. Tu stoji tudi majhna katoliška cerkva, ostanek avstrijske okupacije, a še sedaj služi svojemu namenu.

Novi Pazar, kakor tudi vsa druga sandžaska mesta, rajši nazadujejo ko napredujejo. Edino uradi in šole jim dajejo svoj poudarek, a nekdanja slava in bogastvo sta odšla. V teh mestih so bivali močni begi; v njihovi lasti je bila vsa zemlja iz okolice; kmetje so jo obdelovali in nosili begom desetino, četrtino itd. Danes seveda tega ni več, in tako ta mesta propadajo, zakaj trgovina se le polagoma dviga, ker so Sandžaklije skromni ljudje in večinoma zadovoljni s pridelki lastnih rok. Nekdanji močni begi propadajo; mnogi so se izselili in se še sedaj izseljujejo v Turčijo; sram jih je tu prijeti za delo, ko so bili navajeni živeti od žuljev drugih.

Po veri so Novopazarčani, ki jih je nekaj nad 6000, pravoslavni in muslimani. Vsakih je približno polovica. Isto razmerje je po vsem Sandžaku; v nekkih krajih je več muslimanov, po drugih več pravoslavni. Po mestih so tudi Židje. Katolčanov je samo toliko, da ljudje vedo za nje. So to največ družine oročnikov in drugih državnih uslužbencev in uradnikov.

V bližini Novega Pazara je tudi zdravilno kopalnice, ki ga pa nisem utegnil obiskati. Ko sem opravil svoje zadeve, sem kmalu zašel v slovensko družino; v vsakem večjem kraju dobiš tu kakega Slovenca; pa ga ni treba nič iskati; komaj spregovoriš, že vsak domačin ve, da si Slovenec. Takoj ti pove, koliko je Slovencev v mestu in še sam te vodi do njih. Tudi v Novem Pazaru sem tako zašel mednje in kmalu bi v družini pozabil, da bo treba naprej.

Po Sandžaku putuje največ s poštnimi avtomobili. Vsi večji kraji so zvezani s cestami. Iz Novega Pazara vodi cesta v Sjenico in od tu naprej na Prijepolje v dolini Lima. Na Tutin in Rožaj ter od tu naprej do Beran pa čisto sedaj zvezani; v te kraje moreš danes samo peš ali na konju. Domačini sta najvažnejše prometno sredstvo še vedno konj in osel; vozov vidis malo. Otovorjene konje srečuješ po stezah, potih in širokih cestah. Gnoj na njih, pridelek z njih in nato v mesto na »pijac«, drva iz gozda in v mesto, vse to navežejo na tovarno živinčje. Včasih srečaš naravnost idilične prizore: na konju sedi mati z zibelko, a oče vodi konja — kot da si srečal sv. Družino na poti v

Neopazno nama je minul dan in dolgo v noč, ko so se svetle zvezde na temnosinjem nebesnem svodu svetile, sva še vedno kramljala, o deklicah, o pomladi in o ruševcu, o tem vročem ljubimcu, le Dreje se ni mogel ločiti od like niti v mislih...

Spet s prvo jutranjo uro v goro, spet preko planinskih trat, do poslednjih pastirskih koč, do poslednjih zaplat snega. Komaj sva prišla do roba, odkoder sva prejšnje jutro čula izpod Konja ruševca, sva že čula glasni polni ju, juju... ruševca. »Pozna sva,« mi je pritaženo dejal Dreje. »Ne, ne!« sem brezbržno pripomnil. »Kar tu ob snežišču se stisniva za rušje, pa ga bom poklical, le umiri se, da boš imel mirno roko in puško pripravi. Sicer je pa še tema! Kar tu počakajva.« Stisnila sva se, ne bi naju mogel nihče uzreti, tako tiha in mirna sva bila. Zvezde so še sijale na nebu, planine so tiho stale v zgodnjem jutranjem hladu, tu pa je za dva streljaja od naju plesal v prekipeljavici ljubezni črn ptič. Zdelo se mi je, z daljnogledom sem ga opazoval, da se trklja po snegu, da je pernata krogla, pa ni ptič. Zvezde so jele ugašati, ko sem zapihal. Zapršil se je sneg, ruševce se je zapeljal za pol streljaja bliže in plesal, norel, odskakoval po snegu. Joj, še v meni je vzkipela kri!

Tsuii... divji kolobar; nato jujuju... in zapeljal se je spet bliže. Ze sem jasno ločil, vsako pero mu je stalo posebej, rdeča roža nad temnim očesom mu je divje gorela. Zatrepetalo mi je srce, še dvajset korakov in potem, namesto vroče ljubezni pokojna, mrzla, tiha smrt.

Pogledal sem za hip na snežne plazove Konja, tedaj spet tsuii... Preden se je zapeljal in zagružil, pa nankrat za robom, ne, prav na robu: »Juhuhul!« Ko sem se zavedel, je bilo snežišče prazno in že spet se je razlegal ta »prekleti glas človeške živine«, prešeren vrisk planinca, ki je skrunil devilstvo, svetost planinskega miru. V treh skokih sva bila z Drejem na robu in pred presenečenim planincem. Nič kaj lepo se nismo pomenili, toda oprostiti sva mu morala, ko nama je skesan dejal, da ima v koči nižje doli dečvo in da ne more spati...

Obrnil sem mu hrbet in šel z Drejem proti koči. Pri pravih pastirskih kočah je prilezla iz ljubke pastirske bajte — lila, zaspana, kot bi že štirinajst dni hodila na ruševca...

Dreje je okamenel in obraz mu je bil blede. Videl sem, neka čudna sila ga je zgrabila za grlo, brez besed se je z nemo bolečino pogljal naprej. Komaj sem ga došel.

»Joža, Joža,« je zahropel in se ves strl naslonil name.

»Dreje, pozabi, ni te vredna.«

»Molči!« me je mrzlo, a trdo zavrnil. Molče sva šla nizdol. Vse polno je bilo sonca in činkavec vrh češnje je vriskal poln ljubezni, toda češnjevo cvetje je bilo že velo, napol suho...

Ne pihaj, kjer te ne peče!

1. Ko sem imel dvajset let in sem se baš rešil mučnih šolskih klopi, sem s kolesom potoval po domovini in na neki postaji sem vstopil v vlak, da se odpeljem domov.

Pravkar je izstopilo neko pevsko društvo in iz gneče je črno štrlel drog njegove zastave. Vagon je bil prazen. Le neki gospod je še vstopil. Razšopiril sem se, vzel časopis v roke, pogledal na uro. Pevec so na kolodvoru, brčkone odhajajočemu vaku na čast, zapeli pomladno pesem. Lokomotiva je potegnila, še preden je bila pesem pri kraju in kolodvor, pevsko društvo, zastava, se je začelo oddaljevati od nas.

Tedaj sem zapazil dežnik, ki je samotno stal v kotu pri oknu. Ozrl sem se na sopotnika in koj spoznal, da dežnik pač ni njegov. Naglo sem planil k dežniku in oknu in sem še videl pevce, ki so stali krog svoje zastave. Pomislil sem dežnik skozi okno, mahal z njim, mihal in iskal ubogege lastnika. Pa se ni javil in zato sem naglo zagnal dežnik skozi okno in sem še slišal, kako je dežnik lopnil na tla. Prepričan sem bil, da ga bo lastnik našel baš zato, ker sem imel tako prisotnost duha, ker sem bil tako pripravljen pomagati in služiti bližnjemu.

Toda — nismo se še dolgo peljali, ko se odri-nejo vrata in vstopi iz nekega tajnega oddelka neki možki. Usedel se je prav tja, kjer je bil prej dežnik.

Potajil sem se, skril za časnik in se neznanško boril sam s seboj. Saj bi bil molčal, a kaj, ko je bila priča v vagonu! Pokukal sem izza lista in videl, kako me je oni opazoval. Tedaj je tudi oni tretji, pravi lastnik dežnika, opazil izgubo. Premikal se

Varaždinske Toplice:

Radioaktivna švaplena voda 89° in radioaktivno blato.

ZDRAVI: revmatična obolenja členkov in mišičevja, posledice rane in brazgotin po operacijah, neurasthenia, lila, protin, kronične ekzeme, ženske bolezni, vnetje vene, kronične ekzeme, skrofuloze, asarupljenje s kovinami, bolezni jeter, preobitno kislino v želodcu itd. • Do 15. junija veljajo cene in popusti zimске sezone. • Kopaliski avto vozi dnevno iz Zagreba in v Zagreb. • Pojasnila daje ravnanstevstvo kopalnice.

Vse križem mi je rojilo po glavi. Vihar, češnjevi cveti, ruševce, fant in lila, Dreje sam s svojo žalostjo, pa mnogo sonca.

Dreje je bil ubit. Najrajši bi se bil jokal. Bi, če me ne bi bilo poleg, pa ni mogel, prehudo mu je bilo.

Zvonovi v dolini so veličastno vabili. V dolino sva se napotila, konec je bilo lova, konec mojega prostega časa, konec Drejeve ljubezni. Prejšnji dan je že Dreje natrgal šopek rož za lilo. Vzel jih je s seboj in ko sva prišla do križa na robu planine, se je odkril, vzel šopek in jih zataknil k vznožju Trpetega.

Tiho sva stala ob križu sklonjenih glav in žalostnih misli, kljub pomladi in soncu.

Zmotili so me v tihi molitvi koraki dveh planincev. lila in njen fant —

»Dreje!« je glasno zaklicala lila. Nemo, topo jo je pogledal. »Zakaj si mi zjutraj ušel?«

»Pusti me, saj imaš fanta. Saj si bila z njim v koči,« je trpko poudaril. Napela je šobico, ljubka je bila, toda ni se mi zdela lepa, na Drejca sem mislil.

»Veš kaj, moj brat pa ni moj fant!«

Dreje jo je neumno pogledal.

»Da, to je moj brat!«

»Gospod Dreje, saj ste vi to, oprostite, veliko mi je pravila lila o vas, zaradi vas je šla v gore, ker je vedela, da greste na lov. Zjutraj sem pa dejal ono kar tako, no zaradi lepšega, ker mi ni dala lila miru zaradi vas, pa poznal vas nisem.«

lila je rdeča bolj in bolj. Ko je brat končal, je bila rdeča ko piruh.

Dreje je brez besed snel s križa šopek rož in ga ponudil lili.

»Ne, te niso moje, daroval si jih že drugemu!«

Poljubila je modri svišč in zateknila šopek nazaj na križ.

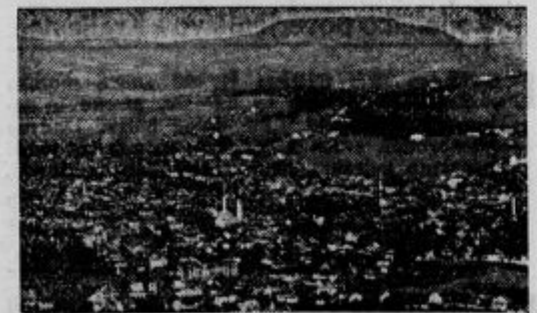
In Dreje je bil vesel, ker je bila pomlad, vesel, ker je doživela njegova trpeča duša vstajenje...

Tiho sta stala oba pod križem. Sele to jutro sta se našla. (Joža Herfort.)

Zavika:

Novi Pazar in do Tutina

Sedel sem v avtobus, ki me je odpeljal ob reki Raški v 21 km oddaljeni Novi Pazar. Po vrhovih med Raško in Novim Pazarem je tekla nekdanja srbsko-turška meja. Se danes se takoj jasno opazijo vplivi druge kulture. Novi Pazar je nekaj drugega kot pa Raška, četudi sta oddaljena drug od drugega samo 20 km. Minareti, s kamenom tlakovane ulice (kalkrma), nizki trgovski lokali (dućani), nizke hišice, ki stojijo sredi dobro ograjenih vrtičkov; ta ograja mora biti tako visoka, da ni mogoče videti z ulice ali sosednje hiše v hišo. Puste in prazne so te

Plevlje

ulice, ko stopaš po kalkrmanu, vidiš ob straneh samo vrtni zid, v njem nekako skrivnostna vrata (kapije), a srečuješ ljudi s fesi in belimi albanskimi čepicami. Pa nikar ne misli, da so tu Turki ali Albanci! Res je tudi teh nekaj, a večinoma so to pomuslimanjeni Slovani; govore večinoma samo srbsko; bela čepica je njihovo delovno pokrivalo, a fesi praznično.

Novi Pazar stoji na zgodovinskih tleh; okolica je domovina Nemanjičev in v cerkvi sv. Petra, ki stoji na grški ob vhodu v mesto, je bil krščen sv. Sava. Ko je bila tu turška vlada, je bilo v Pazarju oporišče njihove vojaške sile. Podrine starih vojaških govorov o tem. Tudi naši vojaki so nastanjeni v starih turških vojašnicah. Na grški sredi mesta je bil nekdanji grad, a sedaj je tam le nekaj vojaških zgradb. Obsiren prostor se polagoma preureja v park, ki so mu steezice ograjene s starimi,

Egipt, Jaha v teh krajih vse, možje in ženske, staro in mlado.

Ker sem hotel napraviti pot skozi Tutin na Berane (ca. 120 km), sem moral tudi jaz seči po tem prometenem sredstvu. Ponudil se mi je mož z obljubo, da mi bo preskrbel dobrega konja s sedlom. Dogovorimo se, kdaj naj pride. V štirih urah boste v Tutinu,« so mi govorili. Za dogovorjeno ceno so mi dovedli ne lepega konja, marveč staro kobilico — pravo kljuje, a namesto sedla je bil na njem »samar«, nekakšno lesenno sedlo, ki je samo znotraj podloženo, da ne rani konja. Na zunanji strani je vse leseno, kamor privezujejo raznovrstne tovore. Moj kovčeg in nahrbtnik sta bila že privezana, a da bi bil sedež lepše videti, je spremljevalec položil nanj svoj volneni suknjič. Odšel sem napitnito in

Sandžasko prometno sredstvo

v mislih na Krpana zasedel kobilico. Molčal sem; če bi namreč godrnjal, bi se mi lahko zgodilo, da bi ostal v Novem Pazaru. Saj me je oni, ki mi je oskrbel konja, potolažil, češ, deset minut iz mesta boste dobili sedlo. Molče sem pogljal. Lastnik konja, kmet iz okolice, me je spremljal. Ko sem izven mesta kobilico malo pogljal, me je poprosil, naj ji priznašam, ker je »zrebnak«. »Se to!« sem zagodrnjal — sušal. Pot je kmalu krenila navkreber po cesti, ki je še nedodelana. Prišla sva do naraslega potoka, Sebečke reke, ki se izliva v Raško. Malo sem privzdignil noge in na kobilici srečno prebroditi, a njen lastnik je imel smolo. Hotel je preskočiti, a nikjer ni mogel. Poskušal je tu in tam, pa ni šlo. Tudi kobilice ni maral, ki sem mu jo hotel poslati v pomoč. Nadaljevala sva pot vsak na svoji strani potoka. Nemudoma sta se bregova zožila,

pot je zavila navkreber, a moj spremljevalec na drugi strani ni mogel naprej. Pa jo je kmalu potuhtal. Sredi potoka je rasla velika »joha«, nasi vrbi podobno drevo. Spretno se je povzpel na veje in prišel na drugo stran; tu pa so bile veje previseko in skok bi bil nevaren. Hitro si je odvezal 8 m dolgi pas (pojas), ga obesil preko veje in se po njem spustil na zemljo. Nadaljevala sva pot; sedaj sem šel tudi jaz peš radi »zrebnak« kobile. V vasi smo se malo odpočili, v prvi vrsti seveda kobilica. Za okrepljeno dobili lahko črno kavo, ki je v teh krajih res izborna, in pa žganje — rakijo, ki je navadno »mek« = neprekuhana, melika.

Preteklo je že pet ur, a Tutina ni bilo še nikjer. Pokrajina ni kazala posebne zanimivosti; brdovit planinski svet s pašniki in grmčinami, kjer se je v rumenem cvetju košatil dren. Pogovarjali sem se začel s spremljevalcem. Ljudje se preživljajo največ z živinorejo (goveda in ovce); žive siromašno in so kmalu zadovoljni. Musliman po veri mi je pravil zgodovino teh krajev: Najprej so vladali tu dolgo Latini; za njimi so prišli Grki, ki pa so o sv. Juriju zastavili plug, a je zaoral v sneg. »To ni za nas,« so rekli in odšli. Deželo so zasedli Slovani; podjarmili so jih Turki in mnogo domačinov je prešlo v muslimanstvo, ker bi sicer izgubili zemljo in domaćino. »Naši predniki so bili to,« mi je rekel. Po dobrih razlag sem na potu še več slišal. Koliko je v tem zgodovinskih resnic, naj določijo strokovnjaki; toliko vem, da bi tudi letos sv. Jurij oral po snegu. — »Pa zakaj se ne vrnete nazaj v krščanstvo, ko veste, da so vaši predniki bili krščani?« sem vprašal. — »Tega pa nikdar ne,« se je glasil odgovor. Naj bo že kakorkoli, vsekakor so Sandžaklije nekaj drugega kot šumadinski Srbi in nekaj drugega kot Crnogorci. Seveda niso vsi spremenili vere, a pravoslavni so ostali »raja« — tlačani. — Še najbolj bo morda držala razlaga, ki sem jo slišal od nekega učitelja, da so Sandžaklije potomci nekdanjih bogomilov, ki so se morali radi preganjanja umekniti iz ravnin v planine. Kot krivoverci so bili bolj dovtetni za menjavanje vere. Pred balkansko vojno so bili ti kraji bogati, zakaj Turčija jih je protežirala, pa tudi obmejne države, posebno Avstrija, so stezale v to ozemlje roke, ki so bile večkrat obložene z zlatom. Spotoma sem večkrat slišal, da so bili Sandžaklije prijazni na vse strani in so se vsem smejali. No, danes so vsa ta vprašanja rešena v svobodni državi, ki je Sandžaklije osvobodila begov in jim dala enakopravnost, red, šole, ceste.

onci, saj bo kmalu tu, mi bo v tolažbo, bo vesel, čeprav ves mrtev od strahu.

Spet sem se usedel in razkošno užival, ker sem storil tako možgano delo, ki ga marsikdo ne bi bil zmogel. Tedaj pa — še zdaj ga vidim! — prisopihala skoraj brez sape mogočni Rus, od mraza zardelega obraza in me je koj spoznal in se zasmeljal in sopihal in drhtel.

»Za las — pa bi bilo narobe! Še dobro, da sem slišal sprevednika! Stelak sem kar počel sem kaj, čeprav so ljudje kričali in se še o pravem času povzpeli na zadnji vagon.« Jaz pa, ljubi moji, svoj živ dan bom proslavljal Ruse. Ta moj dragi znanec mi je odpustil lahkomišelnost dejanja, zašepetal sprevedniku nekaj besed in me je sečil v roko in se mi še zahvalil.

3.

Pa je prišla vojna. Leta 1916 sem se peljal na dopust s francoske fronte. Ves obložen s prtljago sem zahrepan po ljudeh, zapustil za seboj pepelnate in smrtne poljane.

Poljubil sem prvi zeleni, blaženi šop trave.

Na neki postaji nas je čakal pravi vlak, vstopil sem, odložil bremena in se tiho zarič v svoj kot.

Čez več ur je vstopil neki vojak, se usedel, ni rekel ne beč ne mev in ždel tako ko jaz. Ko se je že znočilo, je vstal, pozdravil in izstopil.

Tedaj sem v temi zagledal na klopi njegov kožuh. Krasen je bil, z ovčjo kožo podšit; kožuh, ki si ležal na njem ko na postelji, ko na mehki zofi, ko v naslanjaju in si bil varen spričo ran in smrti. Sklonil sem se skozi okno, kričnil »hej, infanterist!« — a vlak se je že odmikal in — o ne! — to pot pa nisem bil tak! Kožuh se mi je zdel pripraven zame. Prav lepo se mi bo prilegel za ležišče. Spomnil sem se dežnika, spomnil Rusa. A takole ti življenje pobije prenapeto mišljenje, takole nas usposablja, da smo »možje iz jekla«, da smo zviti, trezni. Da, predvsem: trezni, trezni!

Pa nisem dobro spal na tej tuji, po krivem privojujeni lastnini. Ne bom rekel, mogoče je bil ta kožuh ko zofa, a ne zame. Mogoče te je oranil ran in smrti, a mene ni. Zakaj, majeni, drobni sovražniki so me bridko napadali iz njega. Nič manj ko človeški sovražniki. — In zdaj — kaj naj rečem, kaj je prav in kaj ni prav? Ali je prav, da smo ne-sebični? Ali je boljše, da smo sebični? Ta svet, dasi je tako lep, ima le polno zvičajnih pasti, ki se jim kar ne moreš izogniti. (J. M. Becker.)

Šah

Današnja nedelja je posvečena slovenskemu šahu! Ob 10 bo delegatski sestanek vseh slovenskih šahistov v dvorani restavracije »Zvezde«.

Ob 14 se bo pričela šahovska tekma na 20 deskah v veliki dvorani hotela Union. Najboljši hrvatski šahisti se bodo spoprijeli z najmočnejšimi slovenskimi igralci.

Danes vsi šahisti v Ljubljano!

★

Turnir v Barceloni

Turnir, ki bi se moral vršiti ta mesec v Lubačevicah in na katerem bi igral tudi naš mojster Pirc, je bil preložen. Vršil pa se bo ta mesec turnir v Barceloni, na katerem bodo igrali Flohr, Thomas, belgijski mojster Koltanovski, francoski mojster Gromer in več španskih mojstrov. Flohr najbrž ne bo imel posebno težkega posla.

★

Turnir za prvenstvo Prage

Na turnirju za prvenstvo Prage, ki je bil pred kratkim končan, sta dosegla prvo in drugo mesto češki mojster Opočensky in praški mojster Pelikan, ki dosedaj še ni imel tako lepih uspehov. Pelikan je dolgo časa vodil, toda je izgubil partijo z Opočenskym, v kateri je imel že mnogo boljšo pozicijo. Za prvenstvo bosta morala igrati match.

★

Stehelin: Eliskases

V Švici so pred kratkim priredili manjši turnir, na katerem je dosegel prvo mesto mladi avstrijski mojster Eliskases, ki je vse partije dobil. Naslednja partija je iz tega turnirja.

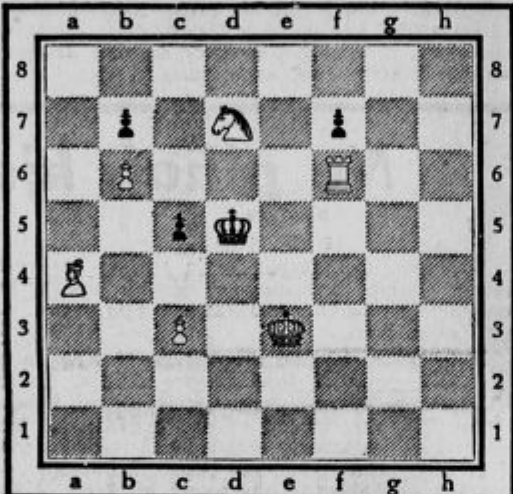
1. d2—d4, Sg8—f6; 2. c2—c4, g7—g6; 3. Sb1—c3, Lf8—g7; 4. e2—e4, d7—d6; 5. Sg1—f3, Sb8—d7; 6. Lf1—e2, e7—e5; 7. d4—d5, Sd7—c5; 8. Dd1—c2, a7—a5 (ta poteza ima namen utrditi pozicijo skakača na c5 proti eventualnemu napadu z b4); 9. 0—0, 0—0; 10. b2—b3 (po teoriji je tukaj najmočnejše Lf3—d2 in potem Sb3), Sf6—h5 (črni je začel z značilnim napadom na kraljevo indijsko obrambo); 11. Tf1—e1, f7—f5; 12. Lf3—d2, Sh5—f6; 13. f2—f3, Lf6—h5! (beli si je obično oslabil črna polja in črni to takoj izkoristi za vdor v črno pozicijo); 14. e4×f5 (na to postane črni napad zelo močan), Dd8—h4!; 15. Lc1—b2, Lg7—h2 (preti mat v dveh potezih); 16. Sd2—f1, Dh4—d4+; 17. Kg1—h1, Lc8×f5; 18. Dc2—d1, Dd4—f2 (preti Sh5—f4); 19. Lb2—c1, Lf5—c2! (dobi kvaliteto, s čimer je partija odločena); 20. Dd1×c2, Df2×e1; 21. a2—a3, Lh6×c1; 22. Ta1×c1, De1—f2; 23. Sc3—d1, Df2—d4; 24. b3—b4, a5×b4; 25. a3×b4, Sc5—a6; 26. Tc1—b1, Sh5—f4; 27. Sf1—g3, c7—c5; 28. b4×c5, Sa6×c5 in beli se je vdal, ker s kvaliteto manj in slabšo pozicijo nima izgledov na uspešen odpor.

Moskva: Leningrad

Naslednjo zanimivo partijo sta igrala pred kratkim v matchu Moskva-Leningrad Kamišev (Mo-

skva) in Sokolski (Leningrad). Kamišev je bil beli in Sokolski črni.

1. d2—d4, Sg8—f6; 2. c2—c4, e7—e6; 3. Sb1—c3, Lf8—b4; 4. Dd1—c2, d7—d5, a2—a3, Lb4×c3+; 6. Lf6—e4; 7. Dc3—c2, c7—c5; 8. d4×c5, Sb8—c6; 9. Sg1—f3, Dd8—a5+; 10. Lf3—d2 (solidneje je Ld2. Sedaj pride do zelo zapletene igre), Sc6—d4!; 11. Dc2—d3, e6—e5; 12. b2—b4, Da5—a4; 13. Ta1—a2, Lc8—f5; 14. c4×d5, Se4×c5; 15. Dd3—c3, Se5—e4; 16. Sd2×e4, Lf5×e4; 17. e2—e3, 0—0! (črni žrtvuje figuro za napad, ker je beli slabo razvit); 18. e3×d4, Ta8—c8; 19. Dc3—d2, Le4×d5; 20. Ta2—a1, Tf8—c8; 21. Lf1—e2, Tc8—c2; 22. Dd2—d1, Ld5×g2! (črni vodi napad zelo dobro); 23. Th1—g1, e5×d4; 24. Tg1×g2, d4—d3! (na D×d3 bi sedaj sledilo Tc2×e2+, D×e2, T×e2+, K×e2, Db5+ in črni bi dobil eno trdnjavo in s tem materialno premoč); 25. Lc1—e3, Tc2×e2+; 26. Kg1—f1, Da4c6! (preti Te8×e3!); 27. Ta1—c1, Dc6—d5; 28. Tc1—c5, Dd5—f3 (sedaj grozi črni takoj odločiti s T×f2+); 29. Dd1—a1, g7—g6; 30. Tg2—g3 (črni je grozil vzeti na c3), Df3—h1+; 31. Tg3—g1, Dh1×h2; 32. Da4—d4, Te2×e3 (črni je dobil figuro nazaj, ker beli ne sme vzeti radi mata na e2); 33. Tc5—c1, Te3—e2; 34. Tc1—d1, d3—d2 in beli se je vdal, ker ne more več kriti mata.

Problem št. 15

A. Schiffmann

Mat v treh potezih

Rešitev problema št. 14. 1. Metjenauer. 1. c2—c3 preti Dd4+ in Dd4 mat, Th2—h4; 2. Ke8—d8 in črni ne more braniti mata, ker si je sam vzeti možno vezavo z Lh4. Na 1... Lg3×f2 pride 2. Ke8—f8 in črni ne more vezati skakača v Th2—f2.

Potrkaj, preden stopiš v sobo, nikoli pa ne, kadar si iz kakih naravnih vzrokov zapustil sobo in se vrnil.

Knjige, ki si si jih od koga izposodil, vrni v primernem času — brez oslovskih uses.

Majhne navade. Ne govori preglasno, a tudi ne prehitro. Govori mirno, ne hitro, nervozno. Vodi se lepo, četudi si sam in misliš, da te nihče ne opazuje, ker morda te. Misli dobrotno o drugih. Ne oslini si prsta, predno obrneš list, kar se pogosto vidi v kavarnah in čitalnicah. Prvi, pogosto odločilo, kakšenkrat usodni vtis je odvisen od zunanosti. Ta lahko zbudi simpatijo ali antipatijo, lahko ti pomaga na poti skozi življenje, ali pa te ovira. Zato je za vsakega človeka, moškega ali ženskega, da pazi na svojo zunanost. Za to ni treba ne drage obleke ne šminke ne parfuma, ampak v prvi vrsti skrbne nege telesa, obilo vode, mila, krtače, česanja, britja, dobre drže in uglejnih kretanj.

Oglej se enkrat prav kritično v ogledalu v svoji sobi, pa ne takrat, ko si se morda za kakšno posebno priliko lepo napravil, in pomisli: prav tako malo kakor ti na drugih, bodo tudi drugi na tebi prezirli umazani vrat, roke, nohte, razmršene lase, slabo obrit obraz, slabe, gnile zobe. Prav tako malo bodo vse to prezirli in sodili te bodo po tem. Lahko si še tako duhovit in značajan — ako je tvoja zunanost negovana, zanemarjena, ne boš napravil dobrega vtisa ne v poklicu ne v zasebnem življenju. Nihče ne vidi rad negovane uslužbenca, tovariša. Zanimke gosta nihče ne povabi. Nobena žena ne gre rada za zanemarjenim možem, noben mož se ne pokaže rad z negovanim ženo.

Po drugi strani pa je kdo recimo lahko pohabljen — saj vsi ne moremo biti lepo rasli, zdravi — pa vendar prijeten, privlačen, če je njegova zunanost skrbno gojena. Vsak izmed nas gotovo pozna n. pr. kakega grbastega človeka, ki pa je vseeno priključen in to prav zaradi svoje gojene zunanosti.

Obleka in drža. Ali je tvoja obleka snažna in v redu (ovratnik, manšete)? Ali ne manjka kakšen gumb? Ali je kravatna lepa zavezana in ali ni suknja prašna, ali ne visi tam nit? Ali ni tam nekaj z varnostno zaponko speto? Ali so čevlji lepo osnaženi? In dame! Ali so šivi vaših nogavic ravni, ali niso pete vaših čevljev izhoge?

In zdaj k držji. Drži se ravno! Kot otroci smo to več kakor dovolj slišali. Odraslemu pa tega nihče več ne reče, dasi bi bilo potrebno za marsikoga. Zato se moremo od časa do časa sami izpodbojati: drži se ravno! Saj smo potem za cel peden večji. Pogosto vidimo na cesti ljudi, ki gredo sključeni s povešeno glavo kakor skesan grešnik, ali kakor da bi šli na morišče. S tako držjo ne bomo nikomur imponirali.

Hoja. Ali hodiš mirno, elastično, umerjeno, ali cepetaje, težko, z velikanskimi koraki, navzven? Kako vidimo na cesti, kako bi ne smeli hoditi! (Dalje.)

Frtaučku Gustl ma beseda

Mejčkn prepozna se se brezposeln organiziral. Kurita sa že usa zasedena, za kej družga se organiziral, se pa na splača. Klubu maja že ud nekdej zadost. Ampak klub dost na zaleže. Tu je tulc, kokr če b enga juda u pekou vrgu, kokr se reče. Borza sa mel tud že soja, ke sa s tistem urednostem pupirjem kepčval, ke sa jh ud dobreh

kdi nafehtal. Ke je pa kurs teh pupirju tku nizk stavu, se d dubu za dva taka urednostna pupirja kumi ena žemla, in še tista z nejevolja, pijače pa nubene, sa pa borza zaprl in pa tud ene par borznih senzalu zraun. Derehtarju, ne generalneh ne takeh ta navadneh, pa h sreč nisa mel, zatu jh tud nisa mogli zaprt.

Astn, z borza ni blu zaenkat nč. Ce b ub pravem čas kašna banka al pa hranilca z umejena al pa z neumejena zaveza — sej b blu useglih — ustanoul, tu b se pa splačal. Sevede dondons, ke brat brate več na zaupa, b blu prenaumen, de b se eden u take špekulacije spušu. Soje čase, ke še ni griza tku razsajala, se je pa tu dobr ubnesl.

Sevede, zmeri tud ušenica na more cvetel, ne enmu, ne drugmu. Usake rči more b enkat konc. Bank sevede tud, ke nima nubeneden več tulc, de b na mogu u varžet iz saba nost.

Zatu jest na morm zapupast, za kua bo zdej brezposelnem organizacija. Banke mende ja na boja ustanovl. Kašnga pukujinskega zavoda, de b en brezposeln, ke b enkat tku umagu, de b na mogu več lehtat, dubu prmrn penzjon, tud na kaže. Sej še ta, ke ga mama, ni prriblen drugem, kokr tistem,

Uči se plavati — bodi previden!

Ni skoraj poletja, ko ne bi utonil ta ali oni kopalec, da naravnost velikansko je število onih, ki so žrtve voda. To število se pa, žal, ne manjša, ampak je od leta do leta večje in človek se kar zgrozi, če pomisli na velikansko število nesrečnežev, ki jih vsako leto pogoltnejo valovi morja in rek. Koliko žalosti napravi kopalna doba marsikateri družini in tudi v naših krajih se množijo primeri utopljenecv kljub opominom in svarilom. Kako omejiti nezgode?

Plavanje spada med najlepše in obenem najbolj zdrave sporte in se z nobeno sportno panogo ne bavi toliko ljudi, kakor s plavanjem. Zato je seveda umljivo, da je prav pri tem sportu največ nesreč. Toda, če bi se kopalcu naučili plavati in bi bili opreznjši, bi vse te nezgode lahko omejili in najmanj, kar bi lahko dosegli, je to, da bi bilo polovico manj nesreč. To je tem bolj potrebno, ker se končajo vse nesreče običajno s smrtjo.

Plavanje nam je premalo važno. Da ne omenim reševanja utopljenecv, za kar se skoraj ne zme-nimo. Edini klub v Ljubljani, ki uči mladino plavanja, je Ilirija in ki se tudi sicer briga za urejeno gojitev te sportne vrste, drugače je pa vse le slučajno. Da v takih razmerah ne bomo mogli ome-jiti smrtnih primerov v vodi, je seveda jasno.

Nemci so lani zasnovali teden za spopolnitev plavalnega sporta. Ta teden je imel namen naučiti vse sloje naroda, brez ozira na spol in poklic, zlasti pa mladino, plavanja ter to seznaniti z vodo. Veliko so se pri tem plavalnem tednu ozirali na reševanje utopljenecv. In uspeh je bil velikanski. Kaj takega bi morali tudi pri nas napraviti. Kajti naša država ima tako veliko morja in rek, da ni dosti krajev, ki ne bi mogli gojiti plavanja. In če bi pripravili

ke hodja u nebotičnk krokati, ke če b pukujinskega zavoda na mel, b tud nebutičnka na blu.

Murde sa pa zatu ustanovi organizacija, de uja lohka ekskurzije delat pu svet.

Neki maja gvšn u grif, pa tega nočja nubennu puvedat, ke se bujeja, de b na dubl nazadne še kašne kunkurence. Sej vema kuku je dondons na svet. Kej nouga nubennu na pade u glava, kokr bo pa eden kašna reč začeu, jh bo pa prec ta narmin en tucat, ke boja glih tist začel. Nazadne uja šli pa usi skp prilafur.

Tu pa lohka rečem, de bo organizacija brezposelnih ta nar mučnejš pr nas, če uja usi zraun pristupil, ker sa brezposeln. Edin, če b se organiziral tud tist, ke sa večkat lačn, kokr sit, če maja prou službe in morja garat pu deset in še več ur na dan. Ta organizacija b pa prekusila chu organizacija brezposelnih.

Sevede, h organizaci zaposlenih pa lačneh b mogli pa na usaka viža tud ta jetičen zraun pristopt, ke te tud zraun slišja. In tu b bla taka armada, de b mela clu ta narbl napucana družba pred no rešpekt.

Taka organizacija nej ustanujeja preh ket mu-goče, če čja, de na bo šou ceu svet cugrunt. Ampak tulc jn pa svetelj, de nej dobr merkaja, de se saj te organizaci na boja z kumandante prstulel spet kašn tak ide, ke še u sojem žeulejn nisa bli še nkol lačen in ježen tud ne, kokr se pumavad h organizacijam prstulja. Kumanda morja dubit u roka tak ide, ke sa sami večkat lačen, kokr sit. Ta nar bulš b bli pa tak kumandanti, ke se jh tud jetka že pu malem prjemle, pa ne ud krokajna, ampak ud lakate in drugih putreb.

Veste, kde boži: organizacije sa hedu putrebne, ke en sam člouk s še u uh na more pihat. Use pa tud ne. Sa organizacije, ke jh nahter nucaja za lojtre, keder spregledaja, de na druga viža na uja mogli nkol u lft pridet. In pu te al pa u organizaci jh je že več tku vesok prpelzal, de nisa več mogli dol du soje organizacije videt. Ke sa bli enkat tku vesok, sa pa rekl: »Pište me vi u uh, ke se sam na morm.« F. G.

večino ljudi do tega, da bi se kopali in plavali, bi tudi splošno zdravje naroda močno dvignili.

Sedaj bo doba kopanja, doba plavalnega sporta. Ker za zdaj ni pričakovati, da bi imeli splošne ljudske tečaje za plavanje, reševanje in prvo pomoč, bi priporočali kopalcem veliko previdnost. To velja zlasti za neveščje plavalce in one, ki sploh ne znajo plavati. Sam se nikdar ne odajaj v globoke vode in se le v družbi izvežbah plavalcev, med katerimi pa mora biti vsaj en tak zraven, ki je več reševanja, podajaj daleč proč od bregov. Vadi se dosti v plitvejših vodah plavati pod vodo, sploh se dosti potaplja v vodo. Pazi na pravilno dihanje in uči se vseh načinov plavanja (hrbno, prsno in crawl). Bodi pa vedno zelo previden in nikdar preveč drzen!

To naj bi bil nekaj opomin za začetek letošnje kopalne sezone, v kateri delujmo z vsemi silami na to, da se vsak nauči plavati in tudi reševati.

Gornji Jadran

Savez na pospeševanje turizma na gornjem Jadranu — Sušak — daje brezplačno vse informacije za mesta: Sušak, Bakar, Bakarac, Kraljevico, Crikvenico, Selce, Novi Vinodol, Senj, Sv. Juraj, Jablanac, Karlobah, Pag, Rab, Lopar, Baško, Aleksandrovo, Krk, Malinsko, Omišalj, Vrbnik, Fužine, Lokve, Delnice in Skrad.

Sušak kopališko mesto in izhodna točka vseh parobrodskih zvez za gornji

Jadran, Dalmacijo in inozemstvo. Vse informacije in prospekte daje brezplačno

Kopališko poverjenišтво — Sušak.

Jadranska plovdba d. d. — Sušak

vzdržuje vsakodnevne zveze z brzoparniki z vsemi kopališkimi mest na gornjem Jadranu in Dalmaciji. Turistovske proge za Dalmacijo, Benečijo in Orčijo. Nizke cene — prvovrstna postrežba.

Kraljevica kopališko mesto na Kvar-

neru. V neposredni bližini Sušaka. — Kopališče, park, tenis, ribolov, jadranje, zabave. Vse informacije in prospekte daje brezplačno

Kopališko poverjenišтво - Kraljevica.

Baška na otoku Krku znano morskop kopališče za odrasle, otroke in nep-livače. Največja 2 km dolga plaža. Dnevna parobrodna zveza s Sušakom in ostalimi mest gornjega Jadrana. Elektr. razsvetljava, vodovod, zdravnik, lekarna itd. - Hoteli: Baška, Grandić, Evropa, Praha, Velebit, Volartić. Pensloni: A. Barbič, Jadran. Kvarner, Ruža, Tomša, Triglav, Zvonimir. Gostilna F. C. Dujmović. Informacije: Kopališko poverjenišтво, Baška.

Malinska eno najprijetnejših in najbolj obiskovanih kopališč. Dvakratna dnevna zveza s Sušakom. Vožnja traja 2 uri. Peščenica kopališča in za neplivače in otroke. Devel hotelov in restavracij. Popolna oskrba s taksmi 50—70 Din dnevno. Elektr. razsvetljava. - Informacije:

Kopališko poverjenišтво - Malinska

Omišalj na otoku Krku v neposredni bližini Sušaka (45 min. vožnje). V mestu so hoteli: Učka, Biserka, Slavija, Sude-ljia in penslon vila Ruža. Informacije:

Kopališko poverjenišтво

in uprave hotelov

Sodna dražba

Dne 14. junija t. l. ob 10 bo naprodaj pri sreškem sodišču v Vel. Laščah turbinska žaga in mlin, hiša ter nekaj zemljišča v Podlogu pri Vel. Laščah. Cenilna vrednost 200.000 Din, najmanjši ponudek 120.000 Din.

Zelo ugodni plačilni pogoji, večji del prevzem hipoteke. Dražbeni pogoji in podatki na razpolago pri Ivanu Hanžiču, javnem notariju v Vel. Laščah.

Mirko: »Mama, kdaj pa bo konec sveta?«
Mama: »Tega pa nihče na svetu ne ve, sinko moj.«

Mirko: »Ali bi ne bilo bolj prav, da še danes pojem oni kos potice, varno je pač varno.«

Lepo vedenje

Nekaj splošnih pravil

Lepo vedenje mora biti neprisliljeno; ne sme biti tesno, recimo kakor pretesen čevlj, ki te tišči. Kadar dvomiš, kako bi se obnašal, izberi, kar je naravno, neprisliljeno, nevsliljeno, samo po sebi umevno, in vedno boš napravil prav.

Misli na to, da smeš svojega bližnjega kolikor mogoče malo nadlegovati s svojo navzočnostjo. Ako rabiš žepno ruto, jo uporabljaj brez hrupa. Ni prav, ako se tedaj proč obrneš ali skrijš obraz pod mizo. Med tem ne govori. Ko robca ne rabiš več, ga spravi, a nezanjenega. Preden ga rabiš, ga razgumi. Gospod naj ne nosi robca s čipkami, ampak preprostega brez čipk.

Ni lepo, ako gospod pri govorjenju drži cigareto ali cigaro med zobmi. Dama naj se ne igra s svojo verižico, naj si ne sega v obraz, lase, ali kaj popravlja na svoji obleki, ampak naj se mirno obnaša. Naj se ne parfumiira, da bo drugim slabo.

Kadar zdehaš (to opusti, če le moreš, ker ni lepo videti), kašljaš ali kihaa, drži roko pred usti.

Kadar podaš roko, je ne stisni kakor atlet, a je tudi ne podaj, kakor da bi bila mrtva. Neolikano je seči v roko, ne da bi odvrnil stisk drugega.

Vse, kar lahko vreže ali zbode (nož, vilice, škarje, igle), podaj tako, da bo topi konec ali ročaj predmeta obrnjen proti tistemu, ki mu ga daješ. Tudi vrče, posode z omako in slično, podajaj vedno tako, da je reč obrnjena proti tistemu, ki prejema.

Ne oziraj se na cesti, ne fiksiraj človeka, zlasti tistega ne, ki ga ne poznaš; ne bodi indiskreten, razdoven.

Ne glej v tuja pisma, v časnik drugih ljudi.

Opusti vsako nervozno igranje, kakor zavijanje listovih voglov itd.

Čebula in zdravje

Casih so nam dejali, da ni dobro jesti čebulo, češ, da suši. Isto je veljalo za limone. Dandanes pa je prišla čebula (in tudi limona) na častno mesto — in velja o njej, da te varuje raznih boleznih, kakor kašlja, ledvičnih boleznih, katarja v črevih, driske, gnitja v črevesju, legarja, kolere, bolezni srca, jeter; da ti pozivi kri, pospeši prebavo, odpravi razne spomladanske bolezni. Pravijo, da naj človek vsak dan kar s kruhom poje najmanj eno čebulo zjutraj in eno zvečer. Čebula spravi iz telesa vse, kar ne spada vanj, očisti čreva in kri in obnovi zdravje. Tudi za hujšanje je pripravna, kdor ima namreč preveč maščobe. Da ne dišiš po čebuli, vzemi nato po nekaj brinjevih jagod in jih žveči. S čebulo se zdravi spomladaj 6 do 12 tednov; prav je, da s sleherni človek poje vsaj trikrat na teden po dve čebuli na dan.

MLADI SLOVENEČ

Lojze Bektram:

Otroci ceste

Nas usoda žene
daleč tja po svetu;
nimamo obstanka
niti enkrat v letu.

Tam na bilih cestah
kamenje nas zbada
in do kože mokri
smo, ko dežek pada.

Bedni smo in lačni,
strgani in bosi,
zebe nas, ko zjutraj
hodimo po rosi.

Nase je življenje
kakor dan brez sonca:
dolgo so te ceste,
dolge — ni jim konca...

Na prepovedani poti

Enajstletni deček Rudolf Polak v Bras-Pilzen na Češkem je napisal iz svojega življenja kratko zgodbo, ki je tako prisrčno lepa, da vam jo natisnemo za vzgled, kako je treba takšne stvari pisati. To je vsa skrivnost: pisati jih je treba — s srcem.

Ko sem bil star komaj pet let, so me starejši tovariši večkrat povabili na sprehod. Potem so me pustili na kakšnem zapuščenem kraju samoga in se na vso moč veselili, če sem jokati in jih nisem mogel najti. Moja mama mi je prepovedala hoditi s temi dečki okrog. Večkrat sem bil topen, ker je nisem ubogal.

Nekoga dne so me dečki spet zvabili s seboj. A topot ne na sprehod, ampak za pogrebom v neko bližnjo vas. Še nikoli nisem šel za pogrebom, zato sem bil radoveden, kako napravijo takšne reči. V kresti so nesli mater nekega majhnega dečka. Na pokopališču sem se postavil čisto blizu izkopane jame. Videl sem, kako so možje spustili krsto v grob. Slišal sem, kako je črno oblečeni deček obupno zakričal:

»Mama! Moja mama! Ne v grob! Ne v grob!«

Obšel me je čuden strah, kakor da so zakopali mojo mamo in ne njegovo. Stekel sem kar so me nesle noge, proti domu, da bi se prepričal, če mama še živi...

Pot me je vodila mimo gostega gozda. Obšel me je še večji strah, srce se mi je krčilo v prsih in najraje bi zajokal na glas. Ozrl sem se v nebo in zagledal velike bele oblake, ki so počasi polzeli dalje in me spremljali na poti. Bil sem še tako majhen, zato sem bil prepričan, da je to ljubi Bog, ki varuje neboljane otroke.

Stemnilo se je že, ko sem prišel domov. Medtem me je mama iskala vsepovsod po vasi. Vrnila se je v hišo skorajda v istem času ko jaz. Tako rad bi ji bil planil nasproti in jo objel okoli vratu. Pa je bil tako žalosten njen obraz, da sem obstal na mestu kakor pribit. Prijela me je za roko in vprašala:

»Otrok, otrok, kje si hodil tako dolgo?«

»Mama, tega ti ne povem; potem boš jezna name in me boš natepla,« sem se nakremžil.

»Vedeti hočem, kje si bil. Povej, pa te ne bom kaznovala.«

Še nekaj časa sem se obotavljal, ker pa mama ni odnehala, sem ji slednjič s solzami v očeh povedal, kaj sem doživel.

Materine oči so se napol ljubče, napol očistajoče zazrle vame in njen glas je rahlo zadržel:

»Obljubila sem ti, da te ne bom kaznovala, in bom, kakor vedno, držala besedo. A povej mi, kaj bi bil storil, če bi bil nenadoma stopil iz gozda črn mož in te odvedel s seboj?«

Spomnil sem se oblakov na nebu in odgovoril:

»Mama, nič se ne boj! Ljubi Bog me je spremljal prav do hiše in je potlej odšel še dalje.«

Kokum:

Čuden svet

Solnce sveti sred noči,
luna dan zvoni: bím, bam...
Čudno res zato nič ni,
da je vse narobe tam!

Muhe tulijo kot voli
in lovijo lastovce,
sloni majhni so kot miši
in pojo kot prepelice.

Zajček drobní vam za zajtrk
vsak dan leve tri pohruata,
kakor krokodil široka
majski hrošček ima usta.

Na orežju v belem pesku
solnčijo se zlate ribe,
v vodi pa namesto njih vam
plavajo zelene šibe...

Kdor v prečudno to deželo
najde pot, naj tja brž steče —
prav gotovo na ledenih
tleh podplate si opeče!

Pilse za volane v različnih gubah
Specielni entel pajčolanov rut, šalov, oble.
Finí entel vložkov in šipk
Specielni azur za žepne robce
Azurirane prtov, volan t.t.d.
Predtiskane ženskih ročnic dol — lepi vzorci, čist tisk

Vezenje monogramov, zaves, perila s naj-finejšo in najprejnejšo prejo.
Žepni robci komad Din 2—, Din 3—, Din 3-50, Din 5— in Din 6—

Za naše kvaliteto delo nizke cene in hitro postrežbo se vam izplača pot k

Maték & Mikeš, Ljubljana
samo poleg hotela Strukelj

Jezik brez besed

Za časa kralja Jakoba I. (ki je vladal od leta 1603 do leta 1625) je živel na angleškem dvoru v Londonu španski poslanik, ki je bil zelo učen mož. Vso učenost tedanjega časa je zajel z veliko šlico (hudo veliko) pa ta šlica najbrž ni bila — opomba Kotičkovskega strička, tako da revež še ni vedel več, kaj bi počel in s čim bi se ukvarjal. Pa se domeli zvita buča, da ne bi bilo napak, če bi izumil jezik, ki bi ga razumeli vsi narodi in s katerim bi se lahko sporazumeli brez vseh težav, ne da bi jim bilo treba sploh kaj govoriti.

Na svetu je bilo pač vedno tako, da so skoraj vsi veliki izumitelji izumili smolo, da jih nihče ni hotel za življenje priznati. Šele čez dolga leta je kakšen puhloglavež spoznal vso vrednost njihovega življenjskega dela in se okoristil s njo, čeprav ni niti z mezinem ganil. Pač žalostna usoda vseh velikih ljudi. Našemu poslaniku se ni godilo nič bolje. Naj je še tako vneto razlagal svoj novi izum: jezik brez besed in dokazoval zbranim učenjakom, kakšnega pomena je za mednarodno sožitje, nihče ga ni vzel resno in še posmehovali so se mu. Zato se je nekega lepega dne obrnil na samega kralja in mu potožil svoje gorje. Kralj, ki mu latinščina — tedaj so se izobraženci vseh dežel sporazumevali v tem jeziku — med seboj, da se jim jih ni bilo treba učiti kar pet ali deset namah, kakor je danes žal navada — ni bogve kako lepo tekla in je zato ni preveč cenil, se je takoj navdušil za poslanikovo iznajdbo. Dal je poizvedovati okrog, kdo bi se še bavil s to stvarjo. In res so iztaknili nekega starega vseučiliškega profesorja nekje na Škotskem, ki je že od svoje mladosti proučeval ta jezik.

Brž ko je poslanik zvedel za tega profesorja, se je ves vesel odpravil s kraljevim priporočilnim pismom na pot. Nič ga ni strašilo, da je moral prepotovati 600 angleških milj (tedaj o železnici seveda še ni bilo ne duha ne sluha). Tolažil se je z mislijo, da bo vendar enkrat našel človeka, s katerim se bo lahko pogovoril v svojem jeziku.

Poslanika so na škotskem vseučilišču prijazno sprejeli. Ko so zvedeli, po kaj je prišel, so mu z obžalovanjem sporočili, da je oni profesor za dalje časa odpotoval. Toda poslanik se ni dal odgnati, marveč je menil nič, tebi nič skratkoma! Izjavil, da bo tako dolgo ostal pri njih, dokler se ne vrne učeni profesor, pa magari tudi celo leto.

Labko si mislite, kako so se ubogi škotski profesorji ustrašili, ko so to slišali. Saj ste menda že slišali, da so škoti najbolj varčni in skopi ljudje na svetu; vsak belič trikrat obrnejo, preden ga dajo iz roka. Dolgo so tuhtali, kako bi se odkrižali nadležnega Španca, nazadnje so jo pa le iztuhtali. V vseučiliškem mestu je živel mesar, ki mu je bilo ime Žorž (po naše Jurček). Bil je veseljak in pretkanec, da mu ga ni bilo para, dasi je imel samo eno oko. Poklicali so ga na vseučilišče in ko so ga razložili, za kaj gre, je bil koj pripravljen. Vtaknili so ga v profesorski plašč in mu natakili profesorsko uradno čepico na glavo (tedaj so bili namreč profesorji še uniformirani, da so bolj grozno in slovesno izgledali). Posadili so ga za mizo v predavalnici in sporočili poslaniku, da se je profesor, ki ga tako željno pričakuje, vrnil.

Poslanik je s veličastno alevnostjo, kakor se je spodobilo odposlanec španskega kralja na angleškem dvoru, počasi stopal proti domnev-nemu profesorju. Vsi so napeto pričakovali, kako se bo stvar končala. Poslanik je dvignil kazalec. (Glej sliko št. 1 na levi!) Mesar, ne bodi len, je imel koj pripravljen odgovor: dvignil je kazalec in sredinec. (Glej sliko št. 1 na desni!) Poslanik je odgovoril s tremi prsti: kazalec, sredinec in prstane. (Slika št. 2 na levi.) Mesarju je pa menda šlo prepočasno: pokazal je poslaniku kar pest. (Slika št. 2 na desni.) To pa poslanika ni zmedlo. Ker so prsti že vse povedali, kar so znali, je vtaknil roko v žep in pomolil presenečenemu mesarju pomarančo pod nos. (Slika št. 3 na levi.) Ta pa ni ostal dolžan odgovora; izlekel je iz žepa kos črnega ovenjenega kruha. (Slika št. 3 na desni.) Poslanik je bil menda zelo zadovoljen, saj priklonil se je globoko in odšel iz dvorane.

Profesorji so bili seveda hudo radovedni, kako mu je bil razgovor všeč. Poslanik je odgovoril:

»O, to je zelo učen gospod! Več je vreden kot vsi zakladi tega sveta! Ko sem dvignil kazalec, kar naj bi predstavljalo enega samega Boga, me je takoj razumel in dvignil kazalec in sredinec, s čemer mi je gotovo hotel povedati, da kraljuje v nebesih poleg Boga Očeta tudi Bog Sin. Dvignil sem tri prste in s tem dokazal sveto Trojico. Pa je imel koj pripravljen odgovor: pokazal mi je pest, češ, vsi trije so eno. Pomolil sem mu pomarančo, s čemer sem hotel reči, da nam Bog ne daje samo vsakdanjega kruha, ampak tudi sladkosti življenja. Zavrnil me je s kosom črnega ovenjenega kruha, da bi me opomnil, da je kruh najpotrebnejši in da odtehta vse sladkarije.«

Vprašali so še mesarja. Ta pa se je ujezil in rekel:

»Vaš poslanik je navaden aurovež in neotesanec! Ze koj spočeno me je žalil. Pokazal mi je prst, da bi se norčeval iz mojega edinega očesa. Pa mu nisem ostal dolžan odgovora. Dvignil sem dva prsta, da bi mu dopovedal, da s svojim edinim očesom bolje vidim kakor on z obema skupaj. In še ni pustil moje nakaze, ki mu prav nič mar ne gre, na miru. Dvignil je tri prste, češ, pa imava oba skupaj vendarle samo tri oči. To mi je bilo pa že preveč! Kmalu bi se mi bil razil žolč od jeze! Vendar sem se še krotil in mu pomolil samo pest pod nos. Še mu ni bilo dovolj: norčevati se je hotel iz nas vseh. Privlekel je na dan pomarančo, kakor bi hotel reči: vaša mrzla in revna domovina pač ne premore kaj takega. Nadutost španska! Še dobro, da sem imel pri sebi ovenjenjak, da sem mu s njim lahko dokazal, da se na njegove španske sladkarije poživljam. Prav zares, še v glavo bi mu ga bil vrgel, če je ne bi pravočasno odkuril iz dvorane!«

Prečudni možici

(Rešitev zemljepisne naloge.)

Možic pod št. 1 je Jugoslovian.

Možic pod št. 2 je Nemec.

Možic pod št. 3 je Španec.

Da so mladi Slovenci v zemljepisju kaj dobro podkovani, dokazuje velik kup pravih rešitev, ki jih je Kotičkov striček topot prejel. Med poslanimi rešitvami je le pet rešitev, ki niso pravilne. Za to petorico reševalcev je zanimivo, da so državljanstvo drugega in tretjega močica pravilno uganili, za prvega močica pa sta dva izmed njih napisala, da je Danec, druga dva da je Nizozemec, peti pa, da je — Belorus. Ta petorica reševalcev torej najmanj pozna obris lastne države na zemljevidu... Hu, ali bo kakšen strog učitelj zemljepisa grdo pogledal in zarobantil, ko bo tobral! Hvala Bogu, da je Kotičkov striček greh povedal, grešnika pa ne.

Za nagrado sta bila izrečana:

1. Majda Podgornik, dijakinja II. razr. kl. gimn. v Ljubljani, Pokopališka št. 8.
2. Janez Prepeluh, dijak I. razr. real. gimn. v Ljubljani, Breg št. 10.

Brzjoavka

Janezek je bil sin bogatih staršev. Starši so živeli nekje na deželi, Janezek pa je hodil v mestno šolo. Ko se je približal Janezov god, mu je mama poslala v mesto brzjoavko:

»Za god ti pošljemo zlato uro in kolo. Ali hočeš?«

Janezek je hitro odšel na pošto in odkritosrčno povedal, da ne ve, kako je treba brzjoaviti. Ko mu je uradnik razložil, kako in kaj in mu obenem povedal, da more imeti brzjoavka najmanj deset besed, je Janezek napisal:

»Dragi starši! Da, da, da, da, da, da, da!«

STRIČKOV KOTICEK

662. Dragi Kotičkov striček! — Spet sem se po dolgem času pripravila k pisanju. Res ni lepo od mene, da se Ti šele zdaj zahvaljujem, ker si me uslišal in me vtaknil v svoj kotiček. Pa moram priznati, da Ti na to zahvalo vendarle ni bilo treba čakati tako dolgo, kakor sem morala čakati jaz na Tvoj odgovor. Ko sem zagledala svoje ime natisnjeno, sem od veselja poskočila tako visoko, da bi bila gotovo v glavo prebila strop, če me ne bi slučajno držala sestra za krilo.

Zdaj Ti moram pa nekaj svetovati. Saj se gotovo še spominjaš, kaj si mi zadnjič odgovoril? Če Te bo še kdaj pot zanesla v trgovino po maske in Te bo posilil tisti neumni kašelj in Ti bo trgovka zaradi tega ponujala krhlje, se lepo spomni name in začni namesto: krhlji! krhlji! — raje kašljati: torta! torta! In če ti bo trgovka potem res torte dala, pa jih sam ne bi hotel pojesti (takile stari strički tort sploh ne bi smeli jesti), jih pa kar meni pošlji! Ti ne veš, kako rada imam torte. Če bi to vedel, bi mi jih gotovo poslal poln zaboj.

Da pa me ne boš tako rekoč zastonj natisnil v svoj kotiček. Ti sporočam, da sem pravilno rešila tisto zemljepisno uganko »Prečudni možici«. Verjemi mi, da sem jo rešila čisto sama, saj takšni otroci, kot sem jaz, še ne znajo lagati.

Za danes naj bo dovolj. Lepo pozdravlja Tebe in Tvoj koš, katerega si tako lepo ugnal, Dragica Trtnikova, učenka I. razr. m. šole v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani.

Draga Dragica! — Predvsem se spodobí, da navdušeno pobjalim Tvojo hrabro sestro, ki Te je v onem usodnem trenutku, ko si od veselja hotela skočiti do stropa, zgrabila za krilce in tako preprečila strahovito nesrečo. Brrr, kar groza me strese ob misli, kakšno veličansko luknjo bi bila nemara napravila v stropu. Ubogi strop! Takšne nesreče mu pač ne more privoščiti nihče, ki ima vsaj malo srca še v prsih...

Tvoj prelepi in premordni nasvet sem si vzel k arcu in se takoj začel vaditi v kašljanju: torta! torta! Kar dobro in gladko mi je že šlo. Ko pa sem stopil v trgovino in se hotel ravnati po Tvojem navodilu, sem — o, smola smolasta! — kar na mah pozabil, po kaj sem prav za prav prišel.

»Zeljlo?« me je prijazno pobarala trgovka s širokim usti.

In me je bilo sram priznati, da ne vem, kaj bi rad, pa sem se možko odrezal: »Pet kil popra prosim!«

Trgovka me je debelo pogledala in vzkliznila: »Za božjo voljo, čemu vam pa bo toliko popra?«

»Moja stvar!« sem se spet možko odrezal in pošteno plačal račun in odkolovratil s poprom proti domu. Ker pa popra v svojem kotičku prav nič ne potrebujem, sem ga na prvem oglu neopaženo položil na tla in odšel dalje, kakor da se ni zgodilo ničesar. Pa je prišel za menoj čevljarski vajenec in zakričal: »Hej, hej, gospod, poper ste izgubili!« In sem ga spet imel, poper, in ga imam še zdaj, kajti se mi je na desetih oglih pripetilo isto kot na prvem. Nisem in nisem se mogel popra iznebiti... Če bi bil pa namesto popra odlozil na oglu možno cekinov — nikoli več je ne bi videlo moje oko! Takšen je pač svet!

Vidiš, tako je Tvoj nasvet pri meni klavrno propadel. Z onim zabojem tort — na žalost — torej ne bo nič. Pač pa Ti je na razpolago poper, če ga hočeš. Upam, da Ti bo prav tako imenito teknil kakor torte. Je izredno dober in fin, tako fin, da vsakokrat, ko ga poduham, navdušeno kihnem: »Chm!« Če ne verjameš, se pridi prepričati!

Pa še drugič kaj. Za prijazno pozdrave se Ti prisrčno zahvaljujem oba: jaz in moj koš, in se Ti priporočava za nadaljno naklonjenost. Bog te živi! — Kotičkov striček.

663. Dragi Kotičkov striček! — Danes Ti pa jaz nekaj lepega povem. Veš, pri nas imamo prašička, ki je zelo prebrisan in tako srčan, da bi ga kar živega požrla. Včeraj nam je ušel na cesto. Tako hitro je je rcal, da smo ga komaj ujeli. Smejali smo se mu pa tako, da bi bili kmalu popokali. Ušel nam je zato, ker ga je naša Franča premalo napitala. Kadar ga pa dovolj napita, prašiček zadovoljno zaviha repek in reče: »Mrr, mrr!«

Pa ne smeš dati v koš!

Marinka Omejec,

učenka III. razr. v St. Vidu.

Draga Marinka! — Ti prav rad verjamem, da je vaš prašiček od sil srčan in lep, tako srčan in lep, da bi ga kar živega požrla, a vendar Te na ves glas prosim in rotim: Nikar ne stori tega! Ali se nič ne bojiš, da bi prašiček v Tvojem trebuščku začel uganjati vsakojake burke in se prekučavati tako, da ne bi mogla spati noč in dan? Nak, nak, je pa že bolje, da še malo počakaš in ga pohrustaš šele takrat, kadar bo vrli stric mesar naredil iz njega slaštne klobase in ocvirke in pečenko...

In ker smo že ravno pri njem, prašičku, recimo še eno ali dve na njegov račun! Praviš, da Vam je zadnjič ušel zato, ker ga je Vaša Franča premalo napitala. Meni se pa močno zdi, da je prašiček zaradi Tebe ušel in ne zaradi Franče. Mu je moral že kdo naskrivaj povedati na uho, da bi ga rada živega požrla, pa si je misli: »Saj vem kakole in jo je pred krvoločnimi Tvojimi zobmi popihal v širni svet. Stavim tri piškave orehe, da je bilo tako!«

In ker sem že dva odstotka posvetil prašičku, naj mu bo posvečen še tretji. Kadar ga Franča dovolj napita, prašiček zadovoljno zamrmra: »Mrr, mrr!«, praviš. Sapramiš, potem je Vaš prašiček gotovo v sorodu z nekim debelustim gospodom v Ljubljani, ki drugega ne dela, kakor Bogu krade čas (delajo zanj drugi)! Tudi on začne zadovoljno brundati predse: brr, brr, kadar se do mile volje napapca. Samo ta razlika je med vašim prašičkom in onim gospodom, da vam bo prašiček nekoč, ko bo njegova zadnja ura odbila, koristil z mesom in slanino, od onega gospoda za njih nič ne bo imelo...

Lepe pozdravke Tebi, Franti in prašičku tudi — da ne bo zamere — pošilja — Kotičkov striček.

MLADA GREDA

Otrok

Kdo srčnejši je od otroka,
ki vedno je le vedrih lic,
kateremu nevidna roka
na pot nastilja le cvetice?

On raste kot na polju roža
brezskrbno v ljubi božji dan,
in če nevarnost ga pobaža,
zanj mama se postavi v bran.

Otrok ne ve, kaj so težave,
kaj vse skrbi so njemu mar?
Veseli smeji in zabave
mu krajšajo mladostni žar.

Jelica Kramberger,
učenka I. razr. mešč. šole v St. Lenartu v Slov. gor.

Zmaj in otrok

Moj zmaj, papirnati zmaj,
poleti zdaj v raj
tja k mamici moji
in reci ji:

Nič več ni tako
kot nekdanj lepo...

Puščobno pri nas
je zadnji čas,
ker mamice ni,
vse črno se včasih mi zdi.

O mamica, vrni se k meni,
s seboj me siroto vzemi
v nebo!

Potem mi bo spet lepo...

Viktor Gregorčič,
dijak III. razr. real. gimn. v Ljubljani.

Kako evropski povabljenec popi-
sjuje posebnosti kitajskega obeda

Pri Kitajcih na obedu

Casnikar Troebst popotuje po Kitajskem ter
popisuje tudi kitajski obed, ki je bil nanj povab-
ljen. Med drugim takole kramlja:

Pravkar sem se vrnil z velikega kitajskega
obeda, kjer so nam postregli s 55 jedmi. Poleg
medvedjih šap so nam ponudili še vse druge ki-
tajske posbnosti. Pa sem se vrnil domov z lahkim
želodcem. Če bi bil doma pojedel vsaj desetino
tega, kar so nudili tu, bi bil moral utrujen leči,
da bi bil mogel vse prebaviti.

Kakšne bajke so nam včasih doma pravili o
kitajskih obedih! »Grdobe žro gnila jajca, v med
namočene miši in druge take reči!« Kaka oslarija
je tako govorjenje! Mislim, da še rimski Lukul ni
tako imenitno jedel, kakor si znajo postreči Ki-
tajci. Koliko poznavanje narave je potrebno, da
morejo imenitno pripraviti za jed celo take reči,
ki se nam sicer zde »neuzžitne«. Pa pojdemo k
mizi! Restavracij v evropskem smislu Kitajec
skoraj ne pozna. Vsaka družba obedi s sama zasé
v svoji sobi. Mislite si golo hotelsko sobo, dve
mizi, nekaj stolov, brez zaves, brez slik in podob.

Za uvod nam ponudijo cigarete, čaj iz ze-
lenih listov v čudovito lepih skodelicah iz porce-
lana, s roko poslikanih. Zraven žvečič mandlje
in semena solčne rože.

Kosmate ptičje glave. Sedaj pride na
mizo za tako zvano predjed deset jedi v desetih
skledah. Med vsemi je bila le kuhana mrzla gnjat
»evropskega«. Najbolj pa so mi ugajale male suho-
pečene ptičje glave, s kožo, perjem, kljunom in
kostmi. Če si premagal prvi odpor proti taki jedi,
se ti je, ko si jih zalival s kuhanim riževim vi-
nom, to zdelo boljše ko najfinejša pasteta iz gosjih
jetar. Neizrečeno dobre so bile tudi ocvrte ostrige,
bambusovi poganjki, ki se ti kar na jeziku razle-
zijo, glavice belušev ter oslajena lotosova zrna,
katera opeva že Odiseja in ki so tako dobra, da
ob njih kar na vse pozabljaš.

Jedli smo kajpada s palčicami. Vsak gost si
je s palčico iz vsake izmed 10 skled pobral tisto,
kar mu je ugajalo. Le tak, ki je tega še neveč,
ni maral n. pr. za morske črve, male rake, male
sipe in druge posebnosti.

Glavne jedi. Teh je bilo 35. Ko bi hotel
vse popisati, bi moral napisati celo knjigo. Ome-
njam le najbolj slovečo: kožo pitane race! Kožo
pitane race prav na lahko opečejo ter razrežejo
na kosce. Kosce denejo na tanko plast nalahko
opečenega testa, dodajo majcen kosček česnja ter
vse to pomažejo s sojino polivko. V testene
kosce vse to zavijejo ter zavitek denejo v usta.
Že v ustih se ti vse razleže. Vsi štirje okusi se
zlijejo v en akord kakor na klavirju.

Morilci španskih duhovnikov obsojeni

V Oviadu so bili te dni sojeni trije socialisti,
ki so bili obtoženi, da so umorili župnika iz Mo-
rede, p. Suero Coviellasa. Obsojeni so bili na do-
smrtno ječo, razen tega pa morajo plačati še 22.000
pezet globe, duhovnikovim sorodnikom pa 15.000
pezet.

Srečni oče

»Ali bi mi lahko povedali, sestra, ali je otro-
ček meni kaj podoben?«

Seveda tudi ni manjkalo slovityh lastavičjih
gnezd. To so snežno bela gnezda, prave umetnine,
spletene iz nekakega morskega mahu. Gnezda
skuhajo, da se v skodelici razpuste kakor niti
rezancev. Ta juha je tako imenitna, da je v pri-
meri z njo naša najboljša juha podobna slabim
pomijam.

Imeli smo tudi plavuti morskega psa — tudi
strašila iz mladih let! Te plavuti so tri dni pri
šibkem ognju počasi kuhali. Pomislite, koliko po-
tem tak obed stane! Razrezane plavuti potem se-
veda nimajo pravega okusa. Ampak juha je tako
imenitna, da bi jo človek kar mižé srebal... Ali
naj hvalim jedi iz medu, sladkorja in testa, ali
v sladkorju vkuhanu sadje in pecivo vseh vrst...
ali rake, ostrige in druge morske živali? Ne
ustrašite se! Najbolj mi je ugajala lovka hobot-
nice (polipa), ki je bila bolj nežna kakor najfi-
nejša teletina.

Vmes so nam ponujali cigarete in po vsaki
jedi so prinesli vroče ptičje, da smo si z njimi
brisali pot, ki je po vročem riževem vinu in moč-
nih jedilih vrel iz nas. Teh 35 jedi so bile pesem
kuharske umetnosti. Jedli smo pa molče.

Zadnja jed. Zopet 10 polnih kročnikov
najrazličnejših reči: ostrig, solate, školkj, gob, na
kose zrezanih sirovih rib, neznane zelenjave itd.
Vse to so stresli v velik bakren kotlič, ki je stal
na mizi ter so kar vpržbo nas kuhali. Ko je bilo
kuhano, pa nismo jedli drugega ko izvleček vsega
tega v obliki dobre juhe.

Zadnja jed je bila skleda navadnega riža,
kakršnega uživamo tudi doma. In v tej jedi je bil
globok pomen: Riž je na Kitajskem to, kar je pri
nas kruh. Da počaste riž — kitajski kruh — ga
obdajo s tako izbranimi jedili, katerih krona je
riž, brez katerega se tudi najbogatejši ne more
nasistiti in brez njega nihče ne more živeti. To
je globoka kitajska filozofija — tudi v obedu.

Kapelica na največji ladji sveta

Francozi so zgradili največjo in najhitrejšo potniško ladjo, ki nosi ime »Normandie«. Na
ladji je prostorna kapela, v kateri se bo med vožnjo vsak dan brala sv. maša. Kapelo so
slovesno posvetili v navzočnosti pariškega nadškofa kardinala Verdiera (na desni).

Pred 10.000 leti

Italijanski znanstvenik prof. Luigi Ugo-
lini je začel priobčevati poročila o izkopani-
nah, ki jih je odkril na otoku Malti. Po uče-
njakovem mnenju je vse to, kar je sedaj
odkril na Malti, precej starejše kakor pa
egiptovske piramide. Izkopanine predstavlja-
jo tempel, ki je najmanj 7000—10.000 let star.

Ta odkopana stavba je bila torej zgrajena
že v kamenu dobi, vendar v kljub temu kaže
vse znake visoke kulture. Iz ostankov izkopa-
nih hiš je razvidno, da so tedanji prebivalci
imeli mnogo smisla za lepoto. Templi so
močno razsežni in zgrajeni po istem vzorec

ko stanovanjske hiše. Zgrajeni so v obliki
treh krogov, ki leže drug ob drugem.

Poleg poslopij so našli vse polno orodja,
posod, vaz, predvsem pa kipov in mrliških
podob. Kipi in podobe so narejene iz gline.
V kolikor so oblečene, kaže obleka precejšnjo
umetelstno ljudstva. Značilno pa je, da so ti
»umetniki« pred 10.000 leti veliko debelost te-
lesa imeli za posebno lepoto.

Zveza ponižnosti proti novemu poganstvu

Katoličani v Chicagi so ustanovili »Zvezo po-
nižnosti« (League of Modesty), ki ima namen po-
bijati moderno novo poganstvo. Pred kratkim je
bil razglašen program tega gibanja. Temu progra-
mu je čikaški nadškof kardinal Mundelain napisal
predgovor, v katerem med drugim pravi: »Svet bo
vedno tako čist, kakor ga bo čistega delala ženska.
Zato je posebna dolžnost vseh žensk, da varujejo
ponižnost in čistost.«

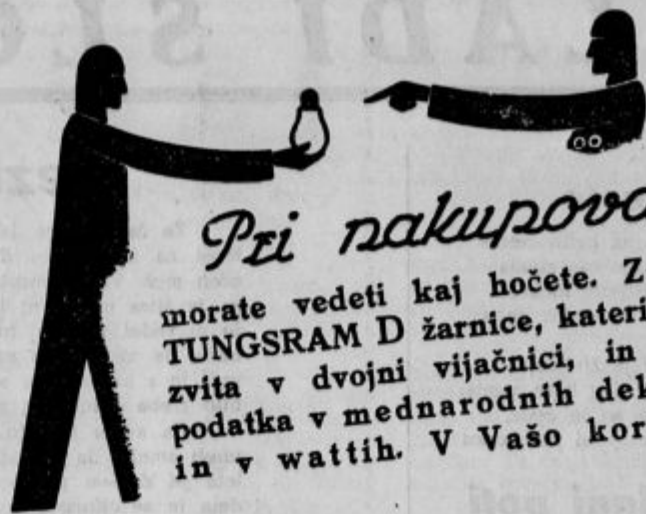
Največje - najmanjše ...

Ko so iskali olje, so v Alami (Vera Cruz v Me-
ksiki) izvrtali luknjo 3328 m globoko v zemljo.
Največji toplomer so kazali na čikaški svetovni
razstavi, visok 65 m, skala sama pa 45 m.
Najhitrejši stroj so pred kratkim izdelali v
neki ameriški tovarni, v eni minuti se zavrti 6000
tisoč krat.

Najmočnejše dvigalo (žerjav) so postavili v
Južni Afriki. V eni minuti dvigne 80 ton 1,75 m
visoko.

Največja astronomska ura je na novi katedrali
v Mesini. Ta čudovita ura, ki je visoka 30 m, je
vdelana v 50 m visok zvonik. Kazalo ima v pre-
meru 3 m. 60 avtomatov pa ureja figure, ki pre-
stavljajo štiri življenjske dobe. Večno se gibajoči
koledar — s premerom 3 in pol metra — sega do
leta 10.000.

Največji obmejni zid je kitajski: 2450 km dolg,
16,5 m visok, 8 m debel.

Pri nakupovanju
morate vedeti kaj hočete. Zahtevajte
TUNGSRAM D žarnice, katerih nitka je
zvitá v dvojni vijačnici, in ki nosijo
podatka v mednarodnih dekalumenih
in v wattih. V Vašo korist je to!

ZARNICE

TUNGSRAMD

nitka v dvojni vijačnici - svetlobna množina v dekalumenih

Narava zahteva snago!

Živali se češejo in umivajo

Ljubitelj živali pisatelj profesor dr. Bastian
Schmid piše: Kdor ima za živali odprte oči, je
lahko videl, da tudi živalski svet čisti, snazi, riba,
umiva, se koplje in krtači.

Pred menoj leži mala mačica, ki je 8 dni
stara in je pravkar spregledala. Pa si je najprej
oblizala svojo desno, potem pa še levo tatico. Po-
tem pa so prišli na vrsto še drugi deli telesa,
kolikor je mogla z jezikom doseči, da si je pogla-

dila štrleče dlačice. Tega se ni nikjer učila, to
dela po nagonu. Stare mačke se čistijo podnevi
in ponoči. Ze zgodaj zjutraj, ob dveh ali treh,
kadar se pač prebude, začno ta opravke. Pa tudi
podnevi se s svojim hrupavim jezikom ližejo, če-
šejo svojo dlako ter si s prednjima tacema gladijo
glavo in hrbet. Mačka je najbolj čista domača žival.

Psi pa za svoje snaženje porabljajo tudi
zobe, s katerimi se po dlaki češejo kakor s glav-
nikom. Njihov jezik je mehkejši in bolj vlažen,
zato ni dober za čiščenje kakor mačji; zato pa ga
potem za povrhu porabijo namesto čunja. Prav
tako ravnata volk in lisica. Med temi tremi
lisica najbolj skrbi za svojo zunanost, saj ne trpi
na sebi niti mrvice blata. Čudno pa je, da v svoji
lisičini vse poneznaži.

V tem se docela razlikuje od jazbeca, ka-
teri zraven svoje jazbecine napravi več malih ja-
mice za stranišče. Jazbec, ki ga imam sedaj na
vrtu, ima sedaj dve stranišči, tretje pa je že zasul.
Jazbeci se radi kopljejo v vodi in blatu. Lisice
pa, četudi dobro plavajo, se v vodi nerade ko-
pljejo. Jazbec si večkrat kopje svoj smrček. Zdi
se mi, da mu je za zaradi tega potrebno, ker to-
liko riže pod zemljo.

Moja veverica se je umivala že tretji te-
den svojega življenja.

Nekoč sem videl slona, ki so priplaval
na pesek. Tam so si s rliči nametali po telesu
vse polno ko prah drobnega rečnega peska — za-
radi snage. Menda so se hoteli s tem braniti nad-
ležnih muh. Sicer bi si ne mogli misliti, čemu
je to tem debelokožcem potrebno. Morda se naši
sloni, ki so ujeti, le iz navade potresajo s peskom.

Vsak sesalec in ptič, če je zdrav, na vso moč
skrbi za svojo kožo. Že naša kokoš s kljunom
gladi vsako pero, katero mora doseči. Gosi,
čaplje in štorke glavo kar nazaj zavrté
ter likajo svoj hrbet; včasih pa obdelujejo perje
tudi s nogami. Ptice pevke in druge se kopljejo
že pozimi. Ko januarsko ali februarско solnce topi
sneg na strehi, skoči vrabec v žleb in se ko-
plje. Kos pa na tleh poišče male luže, v katerih
se okoplje. Moje srake se kopljejo v snegu in
snežnici. Eno in drugo jim prija. In kar počno pri-
meni na vrtu, prav to delajo tudi zunaj na livadah
in v gozdovih. Najmanjša lužica v kolesnici sredi
kolovoza ima kopalec iz ptičjega rodu. Zolne,
senice in ščinkovci se kar skupaj kopljejo.

Tudi solčne kopeli imajo ptiči radi, kakor
opazujemo že pri domačih kurah. Najlepše je vi-
diti, kadar se solniči siva čaplja, ki razpro-
stre svoja krila, da so podobna ščitom in sanjaše
uživa solčno kopel.

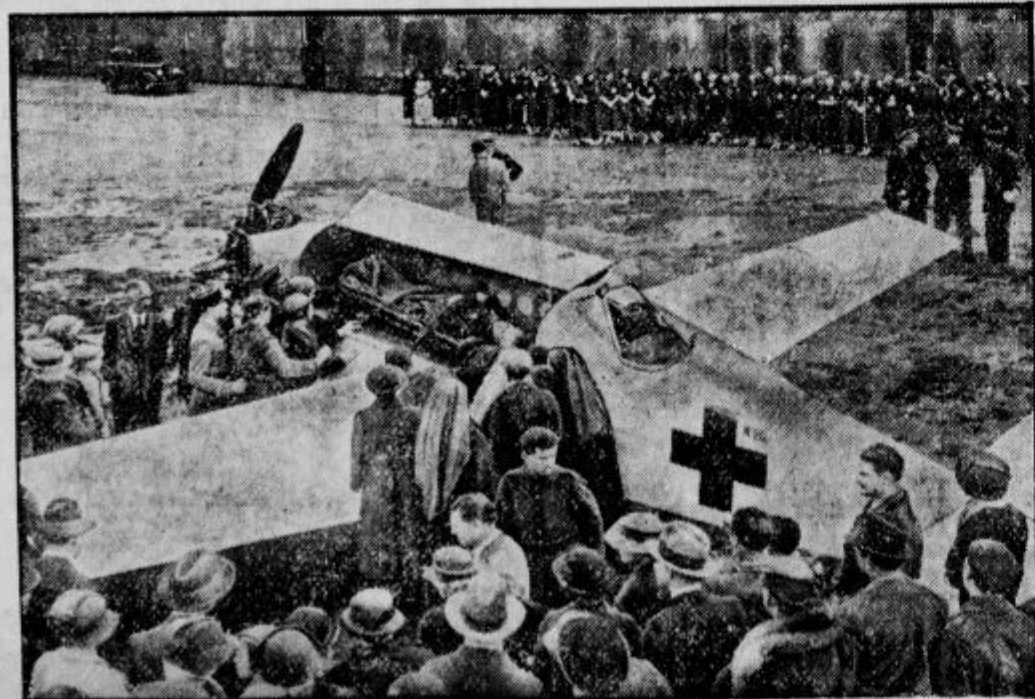
Skoraj vsi ptiči pa tudi skrbé, da so gnezda
snažna. Včasih stara dva sedeta na robu gnezda
in čakata, kdaj se bo kak mladič iztrebil, da
iztrebek odnese iz gnezda. Skoraj vsi ptiči, ka-
tere sem vzgojil doma, gredo čepet na rob gnezda,
kadar s trebijo, da ne onesnažijo gnezda.

Ta snaga ni kako razkošje, ampak je ta gon
utemeljen v gonu samoobrane.

Ubogi otroci ameriških bogatašev

To je 9 letni sinček, Jurček, ameriškega mili-
jonarja Weyerhäuserja, katerega so ugrabili
tolovaji, ko se je iz šole vračal domov. To-
lovaji so zahtevali 200.000 dolarjev odkupnine
za otroka. Policija doslej niti posredovala
ni, da bi tolovaji otroka ne umorili. — Neka-
tera poročila trde, da je se otrok med tem že
vrnil k staršem. — Vsekakor pa ni vedno pri-
jetno, biti sin ameriškega bogataša.

Bolnike bodo prevažali z letali. Na pariškem letališču so delali poskuse, kako bodo z no-
vimi letali rdečega križa prevažali bolnike. Obenem so bile skušnje »letečih bolniških
strelčev«.

Mariborska Jugosl.-čsl. liga

Maribor, 1. junija.

Z 12. rednim občinim zborom se je zaključila enajsta poslovna doba mariborske Jugoslovansko-českoslovaške lige. Deset let plodonosnega dela na polju tesnega sodelovanja med obema bratskima narodoma ima mariborska liga s tem za seboj in to je prišlo prav do posebnega izraza na občnem zboru. Uvodoma je predaval minister v p. dr. Večoslav Kukovec o slovanskem vprašanju sedanjosti ter naglašal v svojih izjavah, da so izgledi za bodočnost kljub vsestranskim težkostim boljši. V debati so se v isti smeri oglašili dr. Pivko, dr. Dolar, prof. Sedivy, prof. Sokolov, Bureš in drugi. Tajniško poročilo je izdala liga v obliki lične brošure, ki jo je uredil tajnik prof. Anton Oven. Zanimiv je kronološki pregled desetletnega delovanja lige, ki nam v kratkem obrisu podaja sliko ogromnega dela in velikih zaslug, ki si jih je ustanova v tem razmeroma kratkem razdobju za zblizanje in spoznavanje med Cehi in Slovenci pridobila. Plodonosna je bila tudi pretekla 11. poslovna doba, v kateri je liga poleg notranjega dela vršila tudi veliko idejno-propagandno nalogo. Koncert »Smetane«, proslave 86. letnice Masarykove, ekskurzije iz Českoslovaške, tečaj českega jezika na mariborskih zavodih, vse to so bila področja liginega udejstvovanja. Poročilo o gospodarskem položaju družstva je podal ravnatelj Quintz. Soglasno so nato izvolili zborovalci zaslužnega člana in odbornika svetnika Knopa ob njegovi 80. letnici za častnega člana. — Ligi so čestitali k 10. letnici Češki klub. Rуска matica, Jugoslovansko-bolgarska liga, Narodna odbrana, Maistrovi borci, SPD, Jadranska straža ter ligina posestrima CJ liga iz Brna. — Občni zbor se je končal z volitvami, pri katerih je ostalo dosedanje vodstvo neizpremenjeno.

Naznanila

Ljubljana

1. Občni zbor *Leonova družbe* bo v četrtek, 6. junija ob 16.30 v posvetovalnici Katoliškega tiskovnega društva. — Odbor.

1. Kino *Kodoljevo*. Danes ob 15 »Buster se ne smeje«, ob 17 in 20.30 ter jutri ob 20.30 »Buster se ne smeje« in »Vihar«.

1. Nočno službo imajo lekarnice: danes: mr. Sušnik, Martini trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 4; in mr. Bohinec, d. d., Rimska cesta 31. — Jutri: mr. Leuštak, Reačeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič.

1. Ustanovni občni zbor banovinskih uslužbenecv in upokojenecv dravske banovine bo 8. junija ob 18 v salonu restavracije pri Leva na Gosposvetski cesti v Ljubljani.

Drugi kraji

Polzela pri Celju. Prostovoljna gasilska četa v Polzeli vprizori na blaznično nedeljo narodno igro s pečem »Črna kosa«. Igrano v dvorani posojilniškega doma. Z ozirom na jedrno lepo vsebino igre vse prav vladno vabimo. Začetek ob 15.

Prostovoljna gasilska četa Račica priredi na blaznično nedeljo popoldne veliko vrtno zabavo v prostori gostilne Franca Kneza. V primeru slabega vremena bo zabava 10. junija. Za Ljubljance lep zlet, udobna pot za avtomobilje. — Vljadno vabi odbor.

Cerkveni vestnik

II. vnanja Marijina kongregacija pri uršulinkah v Ljubljani ima danes ob 14 shod. Pridite vsi! — Voditelj.

Celonočno čiščenje prave. Zakramenta bo v ljubljanski stolnici v noči od 6. na 7. junija (prvi petek). Medli bomo iz knjige »Večna molitev« 27. stro: »Za sveči blagoslov praznik. Knjiga »Večna molitev« je že izšla v novem izdaju in se dobiva za ceno 44 Din v Jugoslovanski knjigarni in trgovini H. Njman.

Križanska molka in mladeniška Marijina družba ima v nedeljo 16. junija glavni božejpotni izlet v Velečovo nad Kranjem. Priglasje za kosilo in vožnjo od Kranja do Velečovega prosimo najkasneje do 11. junija pri vratarju v Križankah ali v upravi »Slovenec«. Prodajalo za pešce 10 Din, za one z vozom 20 Din. Izlet se izvrši ob vsakem vremenu.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Nedelja, 2. junija: 7.30 Kmetijska posvetovalnica (in. Sadar Vinko) 8.00 Nekaj koračnic na ploščah 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franciskanske cerkve 9.30 Vseko predavanje (p. dr. Regalat Čebulj) 9.45 V hribih se dela dan, v hribih žari... (sodelujejo radijski orkester in plošče, akademski kvintet in Drago Zagar) 11.40 Obvestila 12.00 Plošče po željah 16.00 Plošče 16.15 Ženska ura: Počitniške kolonije (dr. Kuralt Mara) 16.30 Prenos z velesejma 19.30 Nacionalna ura 20.00 Čas, poročila, sporod, obvestila 20.30 Od Krna do Učke gore (koncert pevstva zbora »Lebor«, vmes predavanje s. Vladojina Bogaljičja) 21.30 Čas, poročila, sporod 22.00 Ljubljana, arce Slovenije (prof. Jare govori v esperantu) 22.10 Orkester vam bo sviral, plošče bodo pele koračno in poskočno, okroglo in vosele 23.00 Prenos z velesejma.

Ponedeljek, 3. junija: 12.00 Odlomki iz »Aide« na ploščah 12.45 Poročila, vreme 13.00 Čas, obvestila 13.15 Klavirska glasba 14.00 Vreme, sporod, borza 15.00 Te prementane citre (plošče) 16.30 Zbirniška ura (dr. B. Magajna) 18.40 Čas, poročila, sporod, obvestila 19.00 Beethoven, Schubert, Brahms (poje godna Vida Rudolfova, igrajo trije člani orkestra) 19.30 Nacionalna ura 20.00 Prenos opere iz Belgrada, v podmoti: Naša opera v letinskem sezoni (Vilko Ukmar) 22.00 Vabimo vas na Bled (esperanto), čas, poročila, sporod 23.30 Belgrad.

Drugi programi:

NEDELJA, 2. junija, Belgrad: 16.30 Slagerji 20.00 Srbski veser 22.30 Plesna glasba — Zagreb: 30.00 Duhovni koncert 21.30 Reclacija 22.15 Tamburaški orkester — Dunaj: 17.10 Opereta »Čardaska knežinja«, Kalman 19.15 Pesmi in arije 20.00 Glasba na tokočem traku 22.25 Jazz 24.00 Ciganaka glasba — Budimpešta: 20.05 Potje 20.40 Veseloliga 22.40 Jazz 23.10 Ciganaka glasba — Milan-Trst: 17.00 Mandolinistični koncert 20.55 Prenos opere — Rim-Bari: 17.00 Pevski in instrumentalni koncert 20.55 Opereta »Moja hiša, Pietri — Praga: 19.15 Lahka glasba 20.05 Narodne pesmi 20.30 Glasbeno potovanje po Jugoslaviji 21.25 Opera »Busanika« Dvo-rjak 22.45 Jazz »Brno: 20.00 Kvarlet kitar — Bratislava: 19.00 Slovenske narodne pesmi 22.45 Ciganaka glasba — Varaz: 20.15 Smrtna ura, slike 22.15 Poljska glasba — 22.05 Orkestralna glasba — Berlin: 19.00 Igra 20.00 Opereta »Fatinita«, Suppe — Königsberg: 16.50 Glasba za violino in klavir 20.00 Vesela opera »Car in teater«, Lortzing — Hamburg: 16.35 Citre 20.00 Gladil-ske počitnice, zadnji pozdravi — Bratislava: 18.25 Zbor poje 20.00 Radijski orkester — Lipsko: 19.00 Simfonična glasba 20.20 Stari plesi 21.00 Frankfurt — Köln: 19.00 Lahka glasba 20.00 Königsberg — Frankfurt: 19.00 No-va nemška plesna glasba 20.00 Brucknerjev koncert 21.00 Strausove skladbe — Stuttgart: 19.00 Monakovo 20.00 Pester vesel večer — Monakovo: 19.00 Godba na pihali 20.00 Iz kmetijskega življenja 21.00 Veseloliga o vojaškem življenju iz leta 1902 — Zürich: 19.05 Planin-ske pesmi 30.00 Violinska in orkestralna glasba —

PONEDELJEK, 3. junija, Belgrad: 20.00 Opera »Don Kizot«, Mawenet — Zagreb: 20.00 Belgrad — Du-naj: 17.05 Komorna glasba 20.00 Avstrijske narodne pe-smi 20.30 Prenos koncerta iz Londona 22.45 Radijski orkester 24.00 Jazz — Budimpešta: 19.15 Ciganaka gla-sba 20.30 London 22.45 Ciganaka glasba 23.30 Plošče — Milan-Trst: 17.05 Zabavna glasba 20.55 Rim 22.00 Ko-morna glasba — Rim-Bari: 17.05 Potje in klavir 20.35 Koncert po željah 22.00 Citraški koncert — Praga: 19.00 Plošče 19.45 Pester koncert 20.40 Glasbeke plošče 21.15 Stari angleški medijalni 21.40 Komorna glasba — Bratislava: 21.55 Plesna glasba in šanson — Varaz: 20.00 Sa-lonska glasba 21.00 Orkester in klavir 22.15 Orkestralna glasba — Berlin: 19.00 Frankfurt 20.40 Stare vojaške koračnice — Königsberg: 20.15 Stuttgart — Hamburg: 19.00 Igra v dialektu 20.10 Plesna glasba 21.00 Medna-rodna orkestralna glasba (2. točka Gotovčev Kolo) — Bratislava: 19.00 Frankfurt 20.10 Godba na pihali — Lipsko: 19.00 Mladina poje 20.15 Komorna glasba 20.40 Igra — Köln: 19.00 Poljska narodna glasba 20.16 Stutt-gart — Frankfurt: 19.00 Operetni koncert 20.15 Igra 21.15 Serenade — Stuttgart: 19.00 Frankfurt 20.15 Ka-voata lazzini, pester večer.

JARA

zopet odprodaja čevlje

po 10—30% znižanih cenah. — Da Vam ta ugodna prilika cene-nega nakupa zopet ne uide, se kar najbolj požurite v naše prodajalne.

„JARA“, Ljubljana, Sv. Petra cesta 20

„JARA“, Maribor, firma Martinc, Gosposka 18

„JARA“, Zagreb, Ilica 60

Za birmance, za botre in boterce!

Otroški čevlji, beli, platneni	Din 16.—
Dekliški, beli, platneni	Din 30.—
Dekliški, beli, usnjeni	Din 45.—
Damski čevlji	Din 65.—
Moški čevlji	Din 75.—
Otroški beli sokni od	Din 3.50 dalje
Otroške bele nogavice od	Din 4.50 dalje
Damske nogavice od	Din 6.50 dalje
Moške nogavice od	Din 2.75 dalje
Oblekce za 8 letne	Din 128 —
Mornarske obleke za 8 letne	Din 132.—
Moške bouret obleke	Din 186.—
Moške temne obleke	Din 250.—
Moške modne hlače	Din 42.—

ANT. KRISPER

Mestni trg 26 :: LJUBLJANA :: Stritarjeva ulica 1-3

Birmance slikam

v prenovljenem modernem

ateljeju Foto Meyer

Maribor, Gosposka ulica 2

Naznanilo.

Staroznana tvrdka **FRANJA SNOJ, Ljubljana, Prešernova ulica**, je prevzela tovarniške zaloge kva-litetnih čevljev znamk „JARA“, „GOLDREGEN“ in „UNION“. Od 1. junija naprej bo zamogla svoje ce-njene odjemalce postreči z najboljšimi čevlji po tovarniških cenah. — Oglejte si naše zaloge. Naše cene so skrajno niske, zato vsakomur dostopne

Opozarjamo na

MALI OGLASNIK

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki pril ki!

Danes zjutraj nas je po kratki, mučni bolezni nenadoma zapustil naš dobri, zlati papa, soprog, brat in svak, gospod

ADOLF POTOKAR

trgovce

Pogreb bo v ponedeljek, dne 3. junija 1935 ob pol šestih popoldne izpred mrtvašnice Vidovdan-ska cesta 9 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 1. junija 1935.

Zalujoči ostali.

ZAHVALA. Ob prerani in nenadomestljivi smrti našega nad vse dobrega moža in očeta, gospoda

STERNA JOŽEFA

skladničnika drž. žel. v p.

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem, ki so nam v najtežjih tre-nutkih izkazali svoje sočutje. Posebej se zahvaljujemo čč. duhov-sčini za zadnjo tolažbo in spremstvo na zadnji poti, žel. zdrav-niku g. dr. Premschaku za pomoč v bolezni, vsem darovalcem cvetja in vencev, šefu celjske postaje g. Vranjeku, stanovskim tovarišem in vsem drugim, ki so v tako častnem številu spremlili pokojnika na njegovi zadnji poti. Vsem skupaj Bog plačaj! Celje, dne 31. maja 1935.

Zalujoča žena in sin ter ostalo sorodstvo.

Za koliko izgubljenih KS ste plačali gorivo?

Kjer je gibanje, tam je tudi trenje! Tretjina moči motorja gre za trenje. Cim začne delovati motor, se pojavi tudi trenje, ki pomeni zmanjšanje moči in obrabo.

Ena glavnih nalog mazanja je zmanjšanje trenja. V koliki meri pa uspe, da se na ta način poveča rezerva moči, torej prihrani na gorivu, in da se zmanjša obraba, torej prihrani na popra-vilih, je odvisno od kakovosti maziva. Zato milijoni avtomo-bilistov na vsem svetu uporabljajo Mobiloil. Njegova visoka kvaliteta zagotavlja najboljšo izrabo moči motorja, sigurno vožnjo in ekonomičen pogon.

Tudi šestjo, gonilo in diferencial je treba redno ma-zati. Zanje je Mobilgrease idealno mazivo. Kdor ceni svoje vozilo in pravilno izdaja svoj denar, ga bo stalno uporabljal. Pred uporabo pa je treba pogledati, če motna Kazalo priporoči za določeno vozilo ne pred-piše kakšno drugo vrsto Mobiloila. Osebn, tovarni avtomobil ali motorno kolo ste nabavili, da vozite in da služu namenu, kateremu ste ga name-nili. Ne bi bili zadovoljni, če bi porabili več goriva, kot je prav, in če bi bilo vozilo stalno v popravilu.

Zato uporabljajte:

Tovarniško poslopje v Mengšu

z različnimi stroji za tovarno klobukov, s stanovanj-sko hišo, gospodarskimi poslopji itd., ter ca. 4000 m² zemljišča, vse lepo ograjeno, se bo prodalo na sodni dražbi dne 6. junija 1935 ob 8 pri Sreskem sodišču v Kamniku, soba št. 2. Dražbeni pogoji so na vpogled pri Sreskem sodišču v Kamniku — in v pisarni g. dr. Albina Smoleta, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 5, kjer so na razpolago tudi načrti in popis strojev.

Velemesarija Slamič v Ljubljani sporoča za-lostno vest, da je umrl njen dolgoletni zvesti uslužbenec

Janez Pavšič

doma iz Lokovca pri Gorici. Pokojnik je bil vzor zvestega in gospodarju vdanega uslužbenca in mu bo ohranjen trajen spomin. Pogreb dragaega pokojnika se je vršil v soboto 1. junija 1935 ob petih popoldne.

Umrta je in se preselila k svojemu možu in otrokom pre-dobra gospa

Rasteiger Justina

učiteljica v p. in vdova po višjem sodnem oficijalu

Pokopali jo bomo v nedeljo, dne 2. junija 1935. Pogreb gre iz Zavetišča sv. Jožefa na Vidovdanski cesti ob treh popoldne na viško pokopališče. Sv. maše se bodo opravile zanj in kapeli Zavetišča sv. Jo-žefa in v uršulinski cerkvi. Rajsko priporočamo v blag spomin in molitev. Ljubljana, dne 1. junija 1935.

Zalujoči ostali.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petlinjska vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Proizvajamo:

Sobne stole
vrtni stole
ležalne stole
pisarniške fotelje

zložljive vrtni fotelje
vrtni sklopne mize
obešalnike
brivske fotelje

sklopne fotelje
za gledališča
furnirske plošče
za sedala

REMEC-Co.

parkete

Za botre in birmance

priporočamo veliko izbiro moškega in ženskega blaga, kakor tudi izdelane oblike bele svile od 80.— Din za botre lepe svile od 220.— naprej, kakor tudi vse vrste spodnje perilo, nagavičke, torbice, trakove itd. po najnižjih cenah.

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 29

Prireditve

Ljubljancanil

Danes popoldne vsi na Podutik na prireditve tamnoje gasilске čete. — Igra priznana gasil. godba iz Vnanjih Goric. (b)

Službe iščejo

Pek

na svojo koncesijo — išče službo. Dopise upr. »Sl.« pod »Koncesija« 6101. (a)

Zaposlitev želi

čez dan starejša oseba, zanesljiva, večja boljše meščanske kuhe, hišnega dela in pranja. Ponudbe upravi »Sl.« pod »Delo« št. 6153. (a)

Primorska begunka

na trgovsko šolo, zmožna strojepranja in slov. nemšk. in italijanskega jezika — prosi za primerno službo. Ponudbe upravi »Sl.« pod »23 let« št. 6312. (a)

Mesto gospodinjje

namostojne, iščem k starejši dami ali k zakoncu. Ponudbe upravi »Sl.« pod »Izurnjena v gospodinjstvu« št. 6284. (a)

Strojnik-kurjač

izprašan, zmožen vsakega popravila, želi prenesti službo. Izvežban posebno pri stabilnih lokomobilah. Dopise prosim upr. »Sl.« pod »Strojnik-kurjač« št. 6256. (a)

Službo sluga,

inkasanta ali kaj sličnega iščem. Kavcija 15.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »15.000« 6241.

Pridno 24 letno dekle

izučeno kuhanja, nekoliko življaja ter vsega gospodinjstva, želi službe. Najraje v župnišču, kjer je že služila dve leti. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 6244.

Mlad trg. pomočnik

priključuje zunanosti, vestransko verziran z večletno prakso, želi nameščenja za takoj ali pozneje. Na željo položi tudi kavcijo. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 6217. (a)

Vrtnar

starejši, oženjen, z večletnimi spričevali, želi stalne zaposlitve. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 6247. (a)

Upokojenec

srednjih let sprejme vsako službo. Ponudbe na upr. »Sl.« pod »44« 6243. (a)

Dekle

ki je služila več let pri boljši družini, vajena samostojnega gospodinjstva, išče službo. Naslov pove upr. »Sl.« pod št. 6261. (a)

17 letno kmeč. dekle

vajeno nekaj kuhe, želi mesta v boljši kuhinji. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6087. (a)

Starejša služkinja

išče službo za vsa hišna dela. Ponudbe upr. »Sl.« pod »100 Din mesečno« št. 6373. (a)

Zidarski pomočnik

išče kakršnokoli službo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6404. (a)

Prodajalka

izurnjena v trgovini z mešanim blagom, večja tudi nemščine, želi spremeniti mesto. Naslov pove uprava »Slovenca« Maribor št. 1792. (a)

Službo določa

Rajonske zastopnike

in trgovske potnike, ki so dobro vpeljani v parfumerijskih in galanterijskih trgovinah, sprejemmo. Ponudbe (nemške) je poslati pod »Tuzemska industrija« na »Publicitas«, Zagreb. (b)

Sobarja

z večletnimi spričevali, večšega vrtnarstva in samostojnega dela na vrtu, sprejme Vlado Radan — Zagreb, Mihanovičeva ulica 14.

Dekle štajerka

z letnimi spričevali, resna in solidna, ki zna kuhati, se sprejme. — Pisati na: Cabrian, Varaždinske Toplice. (b)

Sekirnega kovača

popolnoma izurnjenega, za brušenje na akord, sprejme takoj tvornica gospodarskega orodja: Bratje Hočevar, družba z o. z., Mekinje, Kamnik. (b)

Čevljarja

za prvovrstno luksuzno delo sprejme »Triumf«, Kolodvorska 11. (b)

Kapelnika

išče godba v okolici Ljubljane za 4 ure na teden. Ponudbe upravi »Sl.« pod »Kapelnika« št. 6287. (b)

Deklico

14—15 let staro, z dežele, sprejemem k otrokom in v pomoč gospodinjji. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor, pod št. 1780. (b)

Pošteno dekle

za začetno natakario za čez poletje — iščem. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »56« št. 6343. (b)

Prodajalko

zmožno tudi vseh pisarniških del, z gotovino od 5—10.000 Din, takoj sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stalno mesto« 6246. (b)

Odgovornost

(otroško) z znanjem nemščine — sprejemem takoj ali s 1. julijem. Plača 250 Din in vsa oskrba in 100 Din za potne stroške. — Ponudbe samo v nemškem jeziku s sliko na dr. Andrejevič, Subotica, Pašičeva 3. (b)

Fotografino

mlajšo moč, išče za takoj večje podjetje za izdelavo amaterskih del. Ponudbe z navedbo plače, dosedanje zaposlitve ter svojerodno izdelano sliko pod št. »Fotografinja« št. 6392 upravi »Slovenca« Maribor, Celje, Ljubljana. (b)

Duhovnik penzionist

se išče, ki bi imel vsako nedeljo in praznik ob 10 duh. opravilo. Nagrada za to: prosto stanovanje ter bira po dogovoru. Zadnji rok 28. junija t. l. Zupnik urad Zalna, Dolenjsko. (b)

Šafar ali majer

kateri je več vseh panog kmetijstva, živinoreje, sadjarstva itd. ter je pridnih in poštenih rok, dobi stalno službo. — Ponudbe na upravo »Slovenca«: »Zanesljiv in trezen« 6227. (b)

Zasluzek

Jazz-band

kvartet ali kvintet, študentje, se sprejme za julij in avgust na morje. Oskrba in stanovanje prosto. Ponudbe z natančnimi navodili je poslati na direktoriju hotela Sudetija, Omišalj, otok Krk, Jugoslavija. (z)

Vajenci

Učenca

lepo vzgojenega — sprejemem k cerkveno-slikarskemu delu. — Železnik, Predovičeva 11, Moste pri Ljubljani. (v)

Močnega vajenca

za pekovo obrt, takoj sprejemem. Dam vso oskrbo v hiši. Pretnar Martin, parna pekarna, Ljubljana VII., Černetova ul. 12. (v)

Deklica

z 2. razr. sred. šole — se želi izučiti v trgovini. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zelo poštena« št. 6311. (v)

Ureditev dolgov

potom sodnih in izven-sodnih poravnav.

Nasveti v konkurznih zadevah in vseh drugih trgovsko-obrtnih poslih. Strokovne knjigovodske revizije, sestava in apro-bacija bilanc.

Preskrba kreditov, nasveti glede hranilnih vlog in plasiranje istih. Vsi posli kmečke zaščite.

Edina koncesionirana komercialna pisarna: **Lojze Zajc**, Ljubljana, Gledališka ulica 7. Telefon 38-18.

Posredujem

denar na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov. Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. Telefon 38-10. Pismeni odgovor 3 Din. (d)

Hranilne knjižice

Kmečke posojilnice Vrh-nika - kupim proti takojšnji gotovini. Sporočite višino vloge in ceno upravi »Slovenca« pod »Vrh-nika« št. 6356. (d)

Učenca

pridna in poštena, ki ima veselje do trgovine, išče mesto. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 6297. (v)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Prodaj vlogo

Zadružne gospodar. banke 9000 Din — najboljšemu ponudniku. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6269. (d)

Vlož. bančne knjižice

kupujemo in prodajamo po najboljšem tečaju in izplačujemo takoj v gotovini. Poslovni zavod d. d., Zagreb, Praška ul. 6—II. Tel. int. 38-38. Naročila z dežele izvršujemo najtočnejše. — Vse informacije brezplačno. (d)

Knjigo 295.000 Din

Mestne hranilnice ljubljanske prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Najvišji ponudnik« 6393.

Hranilne knjižice

kupite ali prodaste najugodnejše potom Bančnokom. zavoda, Maribor — Aleksandrova 40. Za odgovor 3 Din. (d)

Tovarna stolov

Remec - Co.

Duplica pri Kamniku

Vas vabi, da si ogledate njene solidne in krasne izdelke na velesejmu, paviljon E.

Za časa velesejma (od 1.—11. junija) Vam nudimo izredno priložnost, da si fine sobne stole kupite izredno po ceni.

Prodajalna: Kersnikova ul. 7 (poleg Slamiča).

Tovarna in pisarne:

Duplica pri Kamniku

Prodajalna:

Ljubljana, Kersnikova ul. 7 (Poleg Slamiča)

Velesejem:

Paviljon E

Ženitbe

Bogato dekle

čedne zunanosti, čiste preteklosti, dobra gospodinja, bi poročila zdravega, solidnega, dobrosrčnega, 30 do 38 let starega državnega uradnika. Ponudbe po možnosti s fotografijo, katera se vrne, pošlati upr. »Slovenca« pod »Morje« 6218. (ž)

Letovišča

Letovišče

vsa oskrba v neki graščini. — Vpraša se: Moravce, pošteno ležeče. (L)

Letoviščarjem

oddam opremljene sobe po 30 Din dnevno, z vso oskrbo. Vodovod, elektrika in radio v hiši. M. Zupančič, Boštanj ob Savi.

Stanovanja

ODDAJO:

Stanovanje

oddam: mirna lega. Vprašati: Cesta na Loko, Trnovo, gostilna Brekvar.

2 dvosobni stanovanji

z vsemi pritliklinami, v novi hiši, se takoj odda. Moste, Detelova št. 8, vprašati: Vel. čolnarska št. 20. (č)

Lepo stanovanje

kabinet, oddam z avgustom blizu nove šole za Bežigradom, Podmilščakova 37 a. (č)

Dvosobno stanovanje

veliko, solčno, veranda, vrt, parketi, elektrika, eno postajo od Ljubljane, oddam za ceno 380 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6220. (č)

Štirisobno stanovanje

lepo, z vsemi pritliklinami, v vili, s krasnim parkom, oddam. — Karlovska cesta št. 1. (č)

Stanovanje

soba, kuhinjo, shrambo, klet, drvarnico — oddam tisti dvočlanski družini, katera odkupi skoraj novo sobno opremo. — Istotam oddam opremljeno sobo s posebnim vhomod. Aljaževa 8. Ljubljana. (č)

Enosobno stanovanje

podprtilčno — oddam s 1. julijem. Milčinskega 73.

Trisobno stanovanje

solčno, s kopalnico, balkonom in plinom — oddam v 3 leta stari vili v bližini Tabora in tramvaja. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6344. (č)

Petsobno stanovanje

lepo, solčno, komfortno, s kopalnico, nasproti operi, — oddam po zmerni ceni s 1. avgustom ali prej. — Istotam za takoj trisobno stanovanje, pripravnost za pisarno. — Pojasnila daje g. J. Grašek, Gledališka 4. (č)

Trisobno stanovanje

in pritliklinami — oddam. Informacije daje hišna uprava: Dvorakova 3 (dvorišče). — Istotam oddam 40 m² veliko delavnico. (č)

Dvosobno stanovanje

oddam 2 osebama. Zabjek št. 10. (č)

Enosobno stanovanje

s sobo, kuhinjo in pritliklinami oddam s 1. julijem. Cerkvena ulica 21. (č)

Solčno sobico

z dobro domačo hrano — oddam boljši gospodinj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6285. (a)

Na stanovanje

in dobro hrano sprejem priprosto gospodinj po zmerni ceni. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6333. (a)

Gospodična

se sprejme na stanovanje k družini. Vrankar, Breg št. 16-III. (a)

Lepa prazna soba

velika, s posebnim vhomod, parketom in elektriko, 5 minut od vojaške bolnišnice — se odda. Vodmatska ulica 14/I. (a)

Kabinet

oddam čez dan odsotni solidni osebi. Istotam prodam omaro za obleko, navadno preprogo 2 x 3, črno mizo, 4 stole, moderno, trd les. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3677. (a)

1100 finih sobnih stolov

bomo v dneh velesejma oddali izredno poceni. Oglejte si jih v Kersnikovi ulici 7 (poleg Slamiča)

REMEC-Co.

Parketne desčice
VAM DOBAVI IN POLOŽI

hrastove in bukove
solidno in poceni
Bokal Anton
Ljubljana, Slomškova ulica 19
Telefon 25-27.

Vnajem

ISČEJO:

Pekarno

Isčemo v najem na prometnem kraju v Mariboru ali okolici. Ponudbe na: A. Robič, Maribor, Trubarjeva 5.

ODDAJO:

Trgovina

v industrijskem kraju, ob prometni cesti, se odda v najem. Cenjene ponudbe pod »Lepa prilika« 6178 podružnici »Slovenca« Jesenice.

Lokal

v centru mesta, se odda s 1. julijem. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6304.

Lokal

priljubljen tudi za pisarno, se odda na Tyrševi c. 36. Pojasnila istotam pri hišniku.

Posestva

Posedujem v Ljubljani, na Vrtači, 1200 m² vrta, napredaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6134.

Dvostanovanjsko hišo blizu postaje Sevnica — poceni prodaja Colner Ed. Šmarje 19, Sevnica. (p)

Dvostanovanjska hišica z vsemi pritliklinami ter vrtno in živo, na zelo lepi točki v trgu na bivšem Spod. Stajerskem — napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6171. (p)

Posestvo

12 orajo, nova hiša, v bližini večjega industrijskega središča Dolenjske, napredaj za 22.000 Din proti gotovini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6189.

Visokoprtilično hišo novo, prodam zaradi dolga, 10 minut od Kranja. Poizve se Priamskovo 84, Kranj.

Veleposestvo

arondirano, v zelo ugodni legi, z mrtvim in živim inventarjem napredaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodna prilika« št. 6133.

Redka priložnost!

Za smešno ceno prodam lepo zaokroženo posestvo (dvojni grunt). Cena v gotovini manjša kot je vreden les v gozdu. Eventuelno bi dal ljubitelju kmetijstva tudi podnajem, če rajši upokojujencu v uživanje. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Družinski dom in dovoli kruha« št. 6215.

Pri Tičku na Gričku sta napredaj dve krasni parceli. Informacije v gostilni.

Vila v Ljubljani

blizu cerkve sv. Jožefa, 9 sob, veranda, 1200 m² vrta — napredaj. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6134.

Gostilna in kavarna

z inventarjem, zimsko kegljišče, senčni in zelenjadni vrt, dvorišče, moderno stanovanje in stanovanje za hišnika, v Ljubljani, Privoz 4, se odda najboljšemu ponudniku za več let v najem. Pisarne ponudbe z navedbo najemnine je poslali do 15. junija 1935 Realitetski pisarni, Ljubljana, Wolfova ul. 1, kjer se dobe nadaljne informacije.

Majhna posestva

veleposestva, hiše, vile, parcele, gostilne, mline, pekarnice — prodaja in kupuje Posredovalnica v Ljubljani, Wolfova 1. (p)

Hišo

z mesarskim lokalom in 3 stanovanji, pripravno za vsako obrt — prodam. Rožna dolina, Cesta VI, št. 4.

Večje posestvo

s stanovanjem, gospodarskim poslopjem in orodjem oddam v najem pod zelo ugodnimi pogoji. — Redi se lahko 15—20 govedi. Več usno. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 6248.

Stanovanjsko hišo

z lepim vrtnom, prodam. Podmilščakova 5, Ljubljana VII. (p)

Stavbna parcela

napredaj v Radečah pri Zid. mostu. Krasna lega. Vprašati pri Ivan Kralj, Loke 363, Trbovlje. (p)

Posestvo

blizu Maribora 17 ha, primerno za zdravniško prakso, temu primerano novo poslopje in prostori za privatnega zdravnika, se radi boleznijo ugodno prodajo. Ponudbe na upravo »Slovenca«, Maribor, pod »Krasna pozicija« 6290. (p)

Nova hiša

3 sobe, kuhinja, klet, napredaj. Lovska 15, Počrežje pri Mariboru. (p)

Dražbeni oklic

Dne 18. junija 1935 ob 10 dopoldne bo sresko sodišče v Trebnjem na Dolenjskem prodajalo krasno posestvo

K. O. Dobernič na Dolenjskem. — Na tem zemljišču so zidana stanovanjska in gospodarska poslopja. Vsi objekti so zidani, z opeko kriti, vse v najboljšem stanju. V hiši je gostilničarska in mesarska obrt, ter trgovski lokal, prostorna lednica, zemljišče s poslopji je v sredini vasi in pri farni cerkvi. — Cenilna vrednost je 202.161 Din, najmanjši ponudnik znaša 134.000 Din. — Glavna upnika: Meštna hranilnica Ljubljanska in trdnica Ivan A. Grosek v Trebnjem, sta pripravljena z izdražiteljem se pogajati na obročno odplačilo. — Podrobni pogoji se zvedo pri sreskem sodišču v Trebnjem in pri odvetaiku dr. A. Zupančiču v Trebnjem.

Napredaj hiša

radi starosti v centru mesta s tremi sobami, klet, gospodarsko poslopje, vrt, sadovnjak, električna luč, pripravna za obrtnika ali vpokojujencu za gostilno. — Cena po dogovoru. Pojasnila daje Daniel Car, gostilničar pri Sv. Jožetu, Slov. Bistrica. (p)

Tinčkove in Tončkove prigode

45. Gorila zmaga.

Medtem, ko se je gorila borila s krokodilom, je Tinček skočil po palico, s katero je bil že enkrat pregnal krokodile, in hotel znova poseči v boj. Tonček ga je pridržal z besedami: »Hrani svoj poper za drugič! Saj vidiš, da mu bo gorila sama kos. Kaj pa je to zanj? — enega krokodila premagati? Toliko kot meni porustati sladkorček!« Gorila je zdajci napela vse sile, zgrabila krokodila, ga zavrhnila po zraku in že je...

kakor nogometna žoga sfrljal po zraku in treščil z glavo ob breg. Gorila je na ves glas zakričala od zmagovalstva in nato mirno, kakor da se ni zgodilo ničesar, odlomastila nazaj v kolibo.

Obleka dela človeka-TIVAR dela obleke

Prijetno poletje v Tivar obleki!

Poletna moda je praktična: elegantne svetle hlače, lahek poseben suknič brez podloge (janker).

Nabavite si tako obleko pri nas. Niti v najtoplejših dneh Vam ne bo vroče.

Bouret obleka	Din 190⁻, 240⁻
Kaša hlače	90⁻, 110⁻, 140⁻
Janker	110⁻, 130⁻
Tricot - Sacco	110⁻
Bele Bouret hlače	90⁻, 100⁻, 110⁻, 130⁻
Otroški janker	65⁻, 75⁻
Velvet hlače	40⁻, 45⁻, 50⁻
Bouret hlače	45⁻, 50⁻

Vse naše poletne obleke se lahko perejo
OBIŠČITE NAS!

TIVAR OBLEKE

Kličite telefon št. 2005

in takoj pošljemo krzneni plašč, da ga Vam čez poletje shranimo in obenem izvršimo potrebna popravila za polovično ceno. — Plačljivo šele jeseni pri prevzemu
Krznarstvo L. ROT, Mestni trg.

Gostilna in trgovina

s lepim posestvom, pri Mariboru, napredaj - na obroke in knjižice. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Vila 150.000« št. 6259. (p)

Parna žaga

kompletna z vsemi stroji, z lepimi stavbnimi parcelami ter dobro idoco restavracijo, tik kolodvora, na najlepšem kraju manjšega mesta v Sloveniji, se radi starosti ugodno prodajo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6175. (p)

Petstanovanjsko hišo

parketi, elektrika, vodovod, 10 min. od tramvaja, prodam. Letni donos 16 tisoč dinarjev. Cena 140 tisoč dinarjev. - Naslov v upr. »Sl.« pod št. 6334. p

Stavbno parcelo

500 m², na zelo lepem kraju, prodam. Aljaževa št. 8, Ljubljana. (p)

Uradniška zadruga

kupi več stavbnih parcel brez posredovalca. Plača takoj v gotovini. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Parcela« št. 6349. (p)

Nova hiša

5 minut od postaje Domžal, napredaj. Cena Din 37.000. Naslov v upravi »Slovenca« št. 6402. (p)

Dvostanovanjska hiša

skoraj nova, v prometnem kraju ob italijanski meji, pripravna tudi za kako trgovino ali obrt, napredaj tudi proti knjižicam večjih domačih denarnih zavodov. - Informacije v Kmetaki posojilnici ljubljanske okolice.

Auto-motor

Prodaj autobus 24 sedežni »Renault«, v dobrem stanju, primeren tudi za preureditev v tovorne, nosilnost 3800 kilogramov. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6211. (f)

»Fiat« 501

s novo limuzino in nove gume poceni prodam ali zamenjam za blago. — Rojina, Šiška 50. (f)

Chevrolet

dobro ohranjen, poceni napredaj. Garaža Lojze. f

Motorno kolo

dobro ohranjeno prodam za 2400 Din. Vprašati pri Silovšek, Velenje. (f)

Avto

majhna poraba - bencina, prodam za 6000 Din. — Hojnik, Maribor, Aleksandrova cesta 12. (f)

Kupimo

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne krone

kupujem po najvišjih dnevnih cenah. — A. KAJFEZ urar Ljubljana, Miklošičeva 14

Vsakovrstno

zlato kunje po najvišjih cenah CERNE, jvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Rabljeno moško kolo dobre znamke — kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6295. (k)

Krajevni šolski odbor

v Zg. Šiški razpisuje za šol leto 1935-36 dobavo 250 m² suhih bukovih drv. Nabavni pogoji se dobe pri šolskem upravitelju v Zg. Šiški, kamor je tudi nasloviti zaprte ponudbe do 15. junija 1935. (k)

Izložbeno okno

kompletno, z rolo, kupim. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6324. (k)

Mizarski stroj

rabljen, kombiniran (univerzal) kupim po primeren nizki ceni, ali da stopi lastnik stroja v družbo. Ponudbe pod šifro »Dobra prilika« št. 6385 poslati upravi »Slovenca« Maribor. (k)

Tehtnico »Berkel«

ali kake druge znamke kupim. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Avtomatična« št. 6375. (k)

Glasba

Klavr

prvovrsten, inozemski, angleške mehanike, zavoljo opustitve trgovine z glasbilo — ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6064. (f)

Za mal' d'narja dost' muzke

plošče - gramofone izposojamo, samonajavamo, prodajamo in kupujemo
ELEKTROTON c. 20. z. pasaja nebolitalka

Pohištvo

Moderno pohištvo v veliki izbiri, po najnižjih cenah — dobite pri Andlovic, Komenskega ul. št. 34.

Češnjava spalnica

elegantna, napredaj pri mizarju Merharju v Stanežičah pri St. Vidu nad Ljubljano. (s)

Razno

Pri Tičku na Gričku sprejemamo abonente na prvovrstno domačo hrano

Prvovrsten mlin v Potislu (Bačka) sprejema v mletov pšenico pod najugodnejšimi pogoji. Pojasnila daje trdnica Niklsbacher & Smrkolj v Ljubljani. (r)

Pozor trgovci!

Prvovrsten mlin v Potislu (Bačka) sprejema v mletov pšenico pod najugodnejšimi pogoji. Pojasnila daje trdnica Niklsbacher & Smrkolj v Ljubljani. (r)

Obrt

Stavbeno mizar. dela vam dobavim deloma tudi na knjižice Ljudske posojilnice ljubljanske. Ponudbe na upr. Slov. pod »Solidno delo« 5878. (t)

Modroce

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetirane izdelke nudi največje RUDOLF RADOVAN tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilba za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Damsko in moško garderobo

barva in kemično čisti: parna barvarja in kemična čistilnica »Jugobarvarna«, Kamnik. — Sprejemališče: Ašič Jožica, Ljubljana, Poljanska cesta. Erbežnik L. Ljubljana, Gosposvetska cesta 16. (f)

Usnje
in vse čevljarne potrebščine, dalje veliko izbiro kruponov, boksa, laka, ševroa itd. nudi po najnižjih cenah trdnica
FRANC ERJAVEC, trgovina usnja
Ljubljana, Stari trg 18

Otomane
od 430 Rln naprej in vse druge tapetirane izdelke po najnižjih cenah pri Dolničar v St. Vidu nad Ljubljano (nasproti cerkve). (t)

Belega krompirja
več vagonov nudim. — Ekonom, Zagreb, Kaptol br. 3. (s)

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Posnemalniške
brzoparilnice - na obročno odplačilo pri »Tehna« v Ljubljani, Mestni trg 25. Sprejemamo potnike! (s)

Brivec Pirih Franc,
prosim, da mi javiš svoj naslov. Stanko Kralj, brivec, Maribor, Meljska 1. (e)

Prodamo
Ce arto svoj stari prodajal ali motorja bi znebil se rad. Vrt kupcev ti mnogo prižene Slovenec najmanjši inzerat

Nogavice, rokavice
in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in največje trdnica Karl Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (s)

Izredno dobra
in cenena oblačila, moško perilo itd. — kupite najbolje pri Preskerju Sv. Petra cesta 14.

Mestna elektrarna ljubljanska
prodaja interesentom elektromotorje za istosmerni tok 300 voltov, po zelo nizkih cenah. Interesentom v Ljubljani, ki so priključeni še na istosmerni tok, nudi za zmerno mesečno odškodnino motorje na posojilo. Pojasnila daje ravnanstvo mestne elektrarne v Ljubljani, Krekov trg št. 10-11. (f)

Lep ovčjak
dve leti star, dober čuvaj, napredaj. Lončarska steza št. 5. (f)

Gostilničarji pozor!
Nudi se Vam še prilika nabave dobrih, pristnih štajerskih vin — belo in rdeče — po ugodnih cenah, dokler zaloga. Ivo Vehovar, Koprivnica pri Rajhenburgu. (f)

Več birmanskih oblek
prodam. Stritarjeva 7-111.

Elektromotorji
novi in rabljeni, za vse napetosti, vedno v veliki izbiri na prodaj. Lastna delavnica za previjanje in popraviljanje dinam, avtodinam, elektromotorjev ter vseh električnih aparatov, instalacije za luč in pogon. Franjo Pertinli, elektro-podjetje, Ljubljana, Gosposvetska 16. Telef. 23-71.

Otroški vozički
znižane cene od 1. do 10. junija

S Rebol & Druo
Ljubljana, Gosposvetska cesta 13 in Velesejem naviljon H. zmag.

Mlatilnica
znamke Hoffer-Schranz, dvojno snajilo, boben v premeru 27 col (Schlag-leisten), za polovično ceno napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1789. (f)

Otroški voziček
globok, ponikljan, dobro ohranjen — prodam. Ilirska 27, prtiličje. (f)

Apno
prvovrstno, zamenjam za opeko, tudi staro ali travrce. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6378.

TUDI TI SE POSLUŠIJ NAŠIH

malih oglasov, o katerih gre glas po Sloveniji, da imajo vselej najpopolnejši uspeh. — Mali oglasi v »Slovenču« so najcenejša in najuspešnejša reklama za vsako stroko trgovine in obrti.

Damske torbice, aktovke

nabirtnike, denarnice, potovalne kovčge i. t. d. dobite najceneje pri trvdki **Franc Erjavec, trgovina usnja** Ljubljana, Stari trg 18

Velum

nov, bel, krasno z zlatom vezan, prodam ali zamenjam za vsakovratne stariše predmete: kipe, lestenice, stare mašne plašče, mahilje itd. Tizian, Sv. Petra cesta 4. (1)

Prodaj

navijalni stroj z 12 vreteni, in pletilni stroj št. 334/80. Informacije daje: »Mela«, Tyrševa 20. (1)

Mizarji!

Okovje za stavbe in pohištvo, klej itd. izbereite najceneje, tudi na knjižice, pri »Jeklo«, Stari trg

Prima kvargeljini

60 komadov 18 Din. Preprodajalci rabat. L. Uhler, delikatesna trgovina, Maribor, Glavni trg.

Malinovec

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan — se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, nasproti »Neboščinika«.

Cviček

originalni dobite v Centralni vinarni v Ljubliani

Kolesa

od 1. do 10. junija znižane cene

S. Rebolj & Drug

Ljubljana, Gosposvetska cesta 13 in Velesejem paviljon H, zunaj.

Lepo košnje

(večinoma detelja) ob Tyrševi cesti — prodaj. Vprašati: Einspielerjeva št. 23, Bežigrad. (1)

Vrtne stole

skladišča, po 20 in 22 Din — prodaj. Tribuč, Glince, Tržaška 6, telefon 26-05.

Prodaj tri oleandre

visoke 220—240 cm. Naslov: Kamnik, Graben 25.

Mali oglasi

Slovenču

za jomčijo najpopolnejši uspeh

Največja zaloga damskih, dekliskih in otroških poletnih oblek v Ljubljani je brezdvomno pri

F. J. Goričar, Sv. Petra cesta

In sicer se Vam nudi:

Moderna perilna obleka že od . . . Din 55— naprej
Boljša iz ripse, krepe, popline od . . . 88—
Najmodernejša iz raznih modnih artiklov od . . . 120—

Velika izbira športnih in modnih kril in bluz, ružave in črne halje, damske predpasnike od priprostitih do najfinejših, igralne obleke, bele obleke za birmanke i. t. d. Lastni izdelki. Prvo vrsten kroj. Fina izdelava. — Oglejte si naše izložbe kakor tudi zalogo brezobvezno.

Šivalni stroj dobro ohranjen, poceni naprodaj. Zabajak 10. (1)

Cenena birmanska darila

iz zlata in srebra dobite pri znanem zlatarju **A. Stumpf** Maribor, Koroška cesta 8 Obiščite me in boste se prepričali!

Cenena birmanska darila dobite pri urarju

Albertu Eccarius Maribor Slomšekov trg 5

Kdor se sklicuje na ta oglas, dobi 5% popusta!

Šivalni stroj

pogrezljiv, fin, par mesecev rabljen, poceni prodaj. Kladzina 26. (1)

Krava

s prvim teletom, dobra, montafonka, naprodaj. Florjanska 20. (1)

Rabljena

kolesa, ženska in moška, otroške vozičke, šivalne stroje in vsakovratne druge dobro ohranjene predmete — poceni kupite pri **-PROMET-** Ljubljana Napoleonov trg št. 7 (nasproti križevn. cerkve.)

Šivalni stroj

za usnje (flaherca), nov — naprodaj pri Jugo - avto, Tyrševa 36. (1)

Gospodinje!

5 do 6 Din Vas stane 1 kg domačega pralnega mila, če ga kuhate z milnim ekstraktom »Ruha« po najnovejšem navodilu, ki ga dobite brezplačno v drogeriji

R. HAFNER

Ljubljana VII, Celovška 61

Kolesa

otroški in igračni vozički najnovejših modelov, so razstavljeni na velesejmu v paviljonu J, zunaj, pri glavnem vходу, desno. — Razstavljeni so tudi v trgovini na Karlovski cesti št. 4. — Velika izbira, konkurenčne cene. »Tribuna«, F. Batjel, tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska c. 4.

Cisto in snežno belo Vam napravim čopi: v splošno zadovoljstvo, ki ga kupite pri

ŠIMENC HINKO

Rešljiva c. 2 pri Zmajakov mostu.

Mehka drva

120 m³ iz 1 m dolgih krajnikov — prodaj. Pucelj Jože, Goriča vas pri Ribnici. (1)

Elektromotor

(dinamo) istosmerni tok, ¼ ka, prodaj za 370 Din Rakovnik, Ljubljana. (1)

Najlepša darila

za birmance dobite v veliki izbiri pri J. Karlo, torbarstvo, Maribor, Trg Svobode 6. (1)

Ročni šivalni stroj

(Singer) naprodaj. Strelška ulica 2. (1)

Prodaj starin. avbo

Naslov v trgovini Remec, Poljanska cesta 13. (1)

Otroški voziček

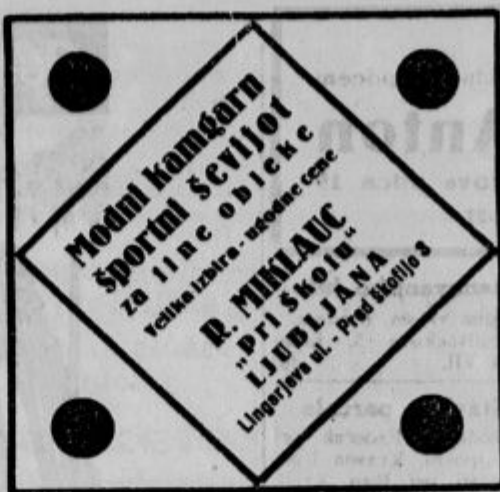
globok, priprost, dobro ohranjen, ugodno naprodaj. Borštinarov trg št. 1, II. nadst. desno. (1)

Košnja

nemške detelje se odda na Sv. Petra cesti 81. (1)

ČITAJTE IN ŠIRITE

»SLOVENČ«

Tehnična pisarna

inž. Borštinar Ognjeslav poobl. civ. strojni inženjer, Ljubljana — Pražakova 8/1

vrši vse strojno-inženjerske posle ter dobavlja vse vrste strojev, predvsem

vodne turbine

Izvanredno dober

HRUŠOVEC in JABOLČNIK

večje množino, ima na prodaj Podružnica Kmet. družbe št. 11 v Slov. goricah. Oddaja tudi v manjših količinah. — Pojasnila daje: **FRANJO THALER**, načelnik.

Lepo barvasto blago

po 4 do 5 Din meter

se dobi v

Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska 15

Pravkar izšlo!

P. J. Walser O. S. B.

VEČNA MOLITEV

pred Jezusom v Zakramentu ljubezni

DESETI NATIS

Strani 624. — Cena vezani knjigi z rdečo obrezo Din 44.—.

Da je ta knjiga izšla pri nas dozdaj v desetih izdajah, zgovorno pričča o njeni priljubljenosti. V zadnjem mesecu pred euharističnim kongresom naj se krog prijateljev te knjige še mogočno razširi!

Knjiga je tiskana s precej debelim tiskom, zato je cena v primeri s slabo izdajo z debelim tiskom mnogo nižja!

Jugoslovanska knjigarna

Ljubljana, Pred Škofijo

Trepalnice -- obrvi

dobre bujno rasti s pomočjo pripravila »AZIJSKI ŠOK«, prvi postanejo goste; trepalnice dolge in svilene, Din 40.—. »WIBBA« ima iste lastnosti, obenem pa jih potegni, Din 50.—. »BLISKI ŠJAJ« daje očem ognjovitost, svežino in polnost izraza pa »DIAMANT«. Zajemljeno neškodljivo, Din 50.—. Za rast las in proti prhljaju je nenadkriljiv »BALZAM«, Din 35.—. Originale SCHROEDER-SCHENKE razpošilja »Omnia«, oddelk J/7, Zagreb, Gunduličeva 20. Pošiljina pri plačilu v naprej Din 7.—, pri povzetju Din 14.—.

Zahtevajte brezplačen ilustrirani cenik.

Otvoritev gostilne.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem otvorila na novo urejeno gostilno na Sv. Petra nasipu 71, pri šentpeterskem mostu. Točila se bodo samo pristna štajerska in dalmatinska vina. Sprejemajo se abonenti na hrano. Za obilen obisk se priporoča

Ana Pua, gostilničarka

Še je čas

da se odločite in si nabavite

Praporček za Marijin vrtec!

Po najnovejših načrtih, lično in okusno, po najnižjih cenah!

Popravila zastav. Prenovljenje nastavkov Materijal za izdelavo narodnih noš. Pristno zlato za vezenje

Kravate za dečke in mladeniče za Euharistični kongres

Bogata izbira! Najnižje cene!

„NAŠA SLOGA“

Ljubljana - Tyrševa (Dunajska) cesta 17

Obiskovalci velesejma

Radovednež

Kjerkoli se gnetejo ljudje pred stojnico, tam mora biti tudi on zraven. Brezobzirno odetran vse, ki so mu napoti, ko pa pride do razstavljenega blaga, opazi, da ga prav nič ne zanima. Ravnotako odlično kakor je prišel, nastopi tudi pot nazaj in napade drugo stojnico. Joj, če kje dela zastoj kakšne poskušnje. Tam je stalen gost in se oglasi točno vsako uro, da nekaj pokuši. Pri tem mu je vseeno, kaj je, kocke za juho, kakao, marmelada, vse povprek, saj nič ne stane.

Dolgočasnež

Dostojanstveno gre počasi in vzdržljivo k posameznim razstavljalcem. Hladno gre njegov pogled od razstavljenega blaga do razstavljalca. V kateremkoli oddelku se nahaja, mu je vseeno. Saj vendar noče ničesar kupiti, rabi pa tudi ničesar, toda smatra za svojo dolžnost, da vse vidi in se obenem neznansko dolgočasi.

Zbiralec

Zbiralec je večinoma ženskega spola. Preden ne odnese s seboj domov 5 kilogramov prospektov, barva ali stroka mu je posttranska stvar, nima niti miru niti počitka. Človek ima občutek, kakor da je te ljudi najela papirna industrija.

Kritik

Za svojo glavno nalogo smatra, da gre od razstavnega prostora do razstavnega prostora in da počutje razstavljalca, kaj naj bi prinesli na razstavo in po katerih cenah bi morali prodajati. Ker bi že itak nič ne kupil, ne škoduje, če niso njegovih nasvetov poznali že pred velesejmom. Vsek ga vidi rad — ko gre.

Bonvivant

Drži se ameriškega izreka: smej se vedno. Semeje stopi k razstavnici, ki si da vse razložiti, se prijazno smehlja in razširja sonce ter veselje. Pohvali to in ono, ne zmeni pa se za naročilo knjižice razstavljalca ter gre hitro osrečevati soseda.

Kupec

Ta nastopa tako sporadično, da se pravzaprav s to kvantiteto ne glede na to bi bilo treba baviti, toda za velesejem ni brez važnosti in zato ga je radi popolnosti omeniti.

Ptuj

Zasačena tihotapka s saharinom. Polica je zasačila 83letno previtkarico Antonijo Meglič in Hajdine, ko je prodajala utihotapljen saharin po Ptuj. Kljub visoki starosti je Megličeva strastna tihotapka in zelo izveščana v tem poslu. Na straznici so ji zaplenili saharin in pri tej priliki tudi pri njej našli 1900 Din gotovine. Megličeva je dobro siturana. Oblast jo je kaznovala z ozirom na dejstvo, ker je bila radi aličnega dejanja že opetovano kaznovana, na 500 Din. Megličeva je kljub visoki starosti brhka in izgleda, kakor da bi imela šele 50 let.

Nezgod. Hudo se je ponesrečila Ivana Barančič iz Apač pri Sv. Lovrencu a. Dr. p. Padla je s lestve 4 m globoko in dobila nevarne notranje poškodbe ter si zlomila desno roko. Zdravi se v ptujski bolnišnici.

Iz zdravniške službe. Benovinski zdravnik dr. Beta Stuhac se je vrnil s dopusta in sopol redno ordinira.

Slovenske gorice

Prijavite se za euharistični kongres. Slovenske gorice morajo pokazati, da so še ostale slovenske in zato katoliške. To morejo pokazati najlepše na ta način, da so udeležijo v čim večjem številu euharističnega kongresa zadnje dni meseca junija v Ljubljani. Kdor se še ni prijavil, naj torej pohiti s prijavitvijo, ker bo pozneje prepozno. Vse prijave sprejemajo župni uradi vseh župnij, ter dajejo tudi pojasnila glede vožnje in stanovanj.

Tržič

Prveobhajancev smo imeli letos 107. Preteklo nedeljo so se sklenili prvi s svojim Bogom in je bila cerkvena slovesnost jako lepa. Popoldne so se zbrali prveobhajanci in številni drugi otroci na gričku Sv. Jurija nad Bistrico, kjer so imeli lepo mladinsko pobožnost. Prišli so tudi otroci iz Kovorja.

Posledice jesenske vihare, ki je pustila po pokopališču in ob potih okoli župnišča, bodo kmalu zabrisane. Pokopališče je že bilo v glavnem takoj v jeseni urejeno in zadnje tedne je bila napravljena po prejšnjem načinu tudi Kallingerjeva grobnica. Mestna občina utrjuje te dni tudi pot za župniščem in okoli podrtje skarpe na klanec se sušejo zidarije.

Ljutomer

Sattnerjev koncert pripravlja Ljutomersko pevsko okrožje. Prvi okrožni nastop se vrši v Ljutomeru, dne 2. junija popoldne ob pol 4 v Katoliškem domu. Pri zboru sodelujejo 7 zborov, okoli 200 pevcev. Na sporedu so same Sattnerjeve skladbe. To bo obenem prvi javni nastop na novo osnovanega Ljutomerskega pevskega okrožja.

Osebnost. Te dni se je poslovil od Ljutomera okrajni sodnik dr. Franc Gorenc, ki odhaja v Gornjo Radgono kot sodni starejšina. Želimo, da bi tudi na novem službenem mestu imel toliko zvestih prijateljev, kakor jih je imel v Ljutomeru.

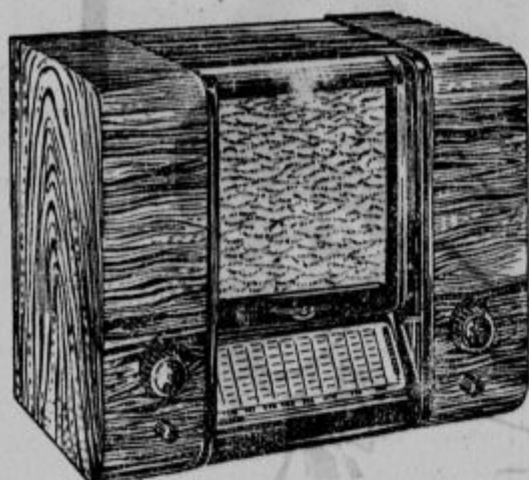
Videm ob Savi

Vlomi. Zopet prihajajo vesti, da je bilo na več mestih vlomljeno v vinske kleti. Neznani uzmivci so večjo zalogo vina odnesli, deloma pa ga uničili s tem, da so odprli zamaške na sodih. Sumijo, da je pri teh vlomih udeležen znani vlomilec Omerzu, ki ga orožništvo kljub skrbnemu zasledovanju doslej še ni moglo ujeti.

Trbovlje

Elektriko so pocenili. Zadruga elektrarna je znižala ceno toka pri razsvetljavi za 50 par — na Din 250 za kilovat, za motorje pa na 2 Din. Sklep zadruge je prav primeren radi gospodarske atiske in pa radi ugodnega gospodarskega stanja elektrarne.

Poslabšane poštne zveze. Vsled nejasnosti pri sklepanju pogodbe za prevoz pošte je prišlo do tega, da ima naš trg samo enkratno pošto zvezo z Ljubljano, dasi smo ob najpomembnejši železniški progi z vsemi mogočimi zvezami.

Na Ljubljanskem spomladanskem velesejmu so razstavljeni tudi sloviti radio aparati svetovne znamke

SCHAUB

in to najnovejši modeli

**WELTSUPER 35
BADEN
BALI 35**

Ojačevalne naprave za velike prostore, gostilne itd.

Tovarna želi priti v direktno zvezo z občinstvom in zato nudi za časa velesejma svoje aparate po izredno ugodnih cenah. — Izkoristite torej izredno in ugodno priliko za nabavo radio prejmnika slovite znamke **SCHAUB**!

G. SCHAUB Apparatebauges m. b. H., Pforzheim (Schwarzwald)

Generalni zastopnik za Jugoslavijo:

Ing. **KORNEL FRIEDMANN, ZAGREB**, ul. baruna Jelačića br. 1
za časa Ljubljanskega velesejma v paviljonu **M** naravnost od glavnega vhoda

Oskrbite si

za Vaše leposlovne,
znanstvene
in druge knjige
primerne
preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij:
Dom in Svet,
Mladika,
Ilustracija,
Zena in Dom

trpežne vezave originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

L. L. L. O. L.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Gospod živih in mrtvih je poklical k Sebi v večno življenje svojega zvestega služabnika, preč. gospoda brata, strica in svaka

P. PIJA ŽANKAR OFM

provinc. prokuratorja

Po dolgem, mučnem trpljenju, previden s sv. zakramenti umirajočih, je mirno v Gospodu zaspal dne 31. maja 1935.

Pogreb bo 2. junija ob 16 iz frančiškanskega samostana na pokopališče pri Sv. Križu.

Trzin-Ljubljana, dne 1. junija 1935.

Marija por. Šorn, Rozalija por. Orel, s. Pelagija
Žankar, usmiljenka, sestre; Franca Žankar, svakinja
in ostali sorodniki.

**Opozarjamo Vas na
ogromni popust
na naših kamgarn oblekah**

Dosedanje cene Din 590.—, 690.—, 790.—

Sedaj 20% ceneje

Ta popust dajemo samo do 15. junija

**Pohitite, dokler je
zaloga še velika, in
izkoristite to resnično
redko priliko.**

**Oglejte si
naše izložbe!**

TIVAR

Kamgarn obleka

Cena Din 590.—

manj 20% 118.—

sedaj Din 472.—

TIVAR

Kamgarn obleka

Cena Din 690.—

manj 20% 138.—

sedaj Din 552.—

TIVAR

Kamgarn obleka

Cena Din 790.—

manj 20% 158.—

sedaj Din 632.—

TIVAR OBLEKE

Pridite!

Prepričajte se!

ZA POLETJE

nudimo vsakovrstno manufakturno blago v veliki izbiri, po skrajno nizkih cenah kakor:

Engl. Crepu	Din 8.50	Brisače	Din 4.50
Poldelen 75 cm	> 7.50	Zavesa trodelna	> 65.—
Crepe Marceine	> 32.—	Gradi za madrace	> 19.—
Crepe de Chine vse barve	> 24.—	Kuhinjske brisače	> 4.50
Bureti 140 cm	> 42.—	Crepe Georgette čista svila	> 40.—

Lastni izdelki belega blaga:

Kontenina	Din 4.—	Kontenina za rjube, 150 cm	Din 12.—
Sifon	> 6.—	Belo za rjube 150 cm	> 17.—
Sifon la	> 9.—	Za kapne, 180 cm	> 24.50

Pri celim komadu poseben popust.

NARODNI MAGACIN

SPLOŠNA TEKSTILNA D. D.

Ljubljana, Mestni trg 17

Za birmance

molitvenike, rožne vence, trakove, mirtine venčke, ročne torbice,
denarice in najraznovrstnejša darila

dobite najceneje pri:

H. Ničman - Ljubljana - Kopitarjeva 2

NAZNANILO!

VELESEJMSKO RESTAVRACIJO

kjer bom točil samo prvovrstna, pristna štajerska in dolenska vina. Postrege: bom cenj. občinstvu z dobro domačo meščansko kuhinjo, razen tega pa še s specialiteto: Pristine kranjske klobase in pečenice. Prašički in piščanci na raznju. Čevapčiči, razniči in beogr. pečenica. Vino in jestvine po zelo zmernih cenah. — Postrežba prvovrstna. Vsak večer koncert vojaške godbe 40. pešpolka. — V dancingu vsak večer zabava. — Vedno sveže pivo in izborna turška kava.

Za prijazen obisk se priporoča

Franc Rozman

restavratel

Dolores Vieser

PEVČEK

Ljubzenska zgodba mlade duše

Ves srečen teče Ivan zraven patra. Za patra Bernardina bi šel prav do — do Varšave in še dlje. Zareči od občudovanja mu božajo pogledi duhovnika. Kako vzvišeno in silno ti meri korake, kako junaško mu zre oko, kako stroga so mu usta! Da, videti je kakor svetnik! Saj je tudi. Vsi pravijo. Ah, in kadar pridiga in mu doni lepi, globoki glas po cerkvi in mu goreča beseda ogreva srca vsem, je to nekaj čudovitega! Pa Ivan ve še več. Videl je v žgradu, kako je pater Bernardin ponižen in pokoren, služabnik vsem! In pri blagoslovu je videl nekoč na njegovem obrazu svetlobo, ki je bila svetlejša kakor samo odsev od zlate monštrance. — Njegovo ime izgovarjajo ubogi in žalostni.

In dečko čisto ne more prav razumeti, kako da ta sveti mož z njim tako ljubeznjivo potrpi in govori z njim, skoraj kakor da je že sobrat — in to, da ga ima rad! To bere jasno duhovniku iz očesa, da z njim ne potrpi samo, ker se mu smili, ampak da ga ljubi.

Srečo dečku visoko zavalovi. Rad bi potisnil svojo roko v krepko menihovo, pa si ne upa.

Frančiškan pač opazi pansenost in obrazu dečkovem. Malce toplo mu postane pri srcu. Nato reče — in oči mu zro tja preko malega prijatelja v daljnjo deželo:

»Ivan, kadar bi rad kaj povedal, povej vselej po vsem zaupljivo. Morda pride kaj kmalu čas, ko ti ne bom mogel pomagati drugače, kakor da bom molil zate.«
Kaj neki misli?

Ivan bi rad vprašal. Toda teena bojazen mu zapira

42

usta. Mora biti pač kaj velikega, svetega, težkega.

Sonce stoji na sinjem nebu in trop lahnih, belih oblakov se podi v južnem vetru. Na Grobniškem polju leži še sneg, toda ceste in pota se že rišejo globoko in črno v belo, tajajočo se ravan. Grmovje ima rdeče šibje. Pomlad se je zbudila za Karavankami in pošilja Bogu nežne pozdrave drugega za drugim.

Ivan stopa čilo. Veseli ga, da more spet tako prav na široko korakati, in svet se mu zdi tako širen in lep. Očeta seveda ni z njim in gosli ležijo doma v pevski sobi. Pa kar ga tako osrečuje, krha tudi hrepenenju ostrino: Bog je in njegova ljubezen, ki sije iz sonca, ki ga poljublja v vetru in ga vabi iz daljave.

Stari dvor se pokaže. Lepa cerkev, ponosna graščina na hribu se bleščita v soncu. Ivan se potiplje po pismu. Da, tukaj ga ima, lepo zavito, prav nič strto.

Polahko se cesta vzdiguje. Ivan si začne urejati, kar mu je naročil pater Bernardin. Cuj — lovski rog! Ostro in rezko buče glasovi. In skoraj prav ta trenutek zapoje podkve za dečkom semkaj po cesti. Pisan jezdec divja naprej, da brizga blato v veje dreves. Na vse grlo vpije: »— milost — — Egge—e—e—r—!« Gori na cestnem ovinku skoraj podere s konjem starega kmečkega možička. In glej, že prihajajo: zeleni lovci in sluga v pisanih služabniških oblekah — divja tropa psov — konji rezgetajo, — hlapec vpilje. Zivo lisico peljejo v kletki. Obupno kaže lepa žival zobe in se divje zaganja v rešetko svoje ječe. Ivan stopi nehotoma korak bliže.

Hrrr — krvosledni pes skoči vanj in že zgrabi z zobmi Ivana za nogo. Bliskoma zgrabi fantič žival za golt, jo krepko oplazi po ušesih, »ti — bestia!« Zamahne z njo ter jo vrže od sebe.

Nekdo od lovcev ga nahruli.

»Ujédati se ne dam!« reče Ivan še mirno, toda v oči mu sili jeza.

»Ti ušivec ti, te bom jaz naučil, pretepati visoke, grofovske lovske pse!« vpilje hlapec.

Drugi pa mu zašepeta:

»Le kar emeri se, dobiš denar za bolečine!«

»Menim se za denar,« zapiha fantič in stisne pest,

»naj si zanj kupi grof torbo in naj jo dene psu na gobec! Ampak ujédati se ne dam!«

Služabniki se mahoma globoko priklonijo — pa ne Ivanu, temveč dvema plemenitima jezdecema, ki sedita na prelepih vranjih.

»Zeli?« reče Ivanu starejši gospod, svetlih plavih las in v najlepših letih. Ivan okrene k njemu od jeze žareči obraz. Ah, to je grof — prav! Kljubovalno in iska-joč besed zapiči oči v oholi, blede obraz pod lovskim klobukom, z dragulji okrašenim.

»No?«

»Pes me je ujedel, gospod grof, in sem ga zato udaril, pa je ta-le hlapec tu-le zarežal name!«

Grof ga vprašujoče pogleda. Mladi gospod ob njegovi strani se namuzne.

»Kaj išče tu? Tu ni prosta pot.«

»Gospodu grofu sem —,« — »Vaši visoki grofovski milosti!« mu zašepeta nekdo za hrbtom — »pismo pri-nesel.«

Ozka roka v privihani rokavici poseže doli. Toda o groza! pismo — kje je pismo? V blatu leži — pečat je pomandran — nak, takega ne more dati gospodu. Ne vedoč, kaj bi, vrti mokri papir po rokah. Gospod grof zaviha tenki dolgi nos in namrdne ustnice. Roka mu leži zdavnaj že spet na vajetu.

Slovenska kuharica
S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod. Jugoslovanska knjigarna

Blago za ženske oblike
svilen, volnen in perlin,
sodno novosti, velika izbira in znano solidno ceno.

R. MIKLAUC
pri školu - ljubljana
Lingarjeva ul. - Pred školo 2

Narodne avbe
za manifestacije na svečanejši izraz — izdeluje in prenosi
modistka **SLABINA MARIJA**
Gospoka 5 — Ljubljana

V vsaki hiši

DR. OETKERJEV
VANILINOV SLADKOR

XVII. VELESEJEM V PADOVI

9.—24. junija

Sijajna trgovska razstava

treh beneških provinc

»Venezia Euganea«,
»Venezia Tridentina« &
»Venezia Giulia« ter Podonavja

NAROČITE POTNE OLAJŠAVE.

Ženske jopice

po Din 24.—dobite v

Trpinovem bazarju

Maribor, Vetrinjska ulica 15

BANKA BARUCH

11, RUE AUBER
PARIS (9°)

Telef.: Opéra 98-15 — Telef.: Opéra 98-16
Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 96

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles,
FRANCIJA: No. 1117-94 Paris
HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst,
LUKSENBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Za birmance

39.-
Vel. 23-26
Vel. 27-30 Din. 59.— Vel. 31-34 Din. 69.—

35.-
Vel. 27-30 Din. 39.—
Vel. 31-34 Din. 45.—
Vel. 35-38 Din. 49.—

39.-
Vel. 27-30 Din. 59.— Vel. 31-34 Din. 69.—

45.-
Vel. 27-30
Vel. 31-34 Din. 49.— Vel. 35-38 Din. 59.—

45.-
Vel. 31-34 Din. 49.— Vel. 35-38 Din. 59.—

59.-
Vel. 31-34 Din. 69.—
Vel. 35-38 Din. 79.—

59.-
Vel. 31-34 Din. 69.—

Plata

PERJE

1 kg Din 6.50 in 8.—

Kemično čiščeno perje 1 kg Din 16.— in 20.— skubljeno gosje perje 1 kg 36.—, polpuh Din 100.—, sivi puh Din 80.—, bel puh Din 150.—, polnjene blazine 60x80 cm od Din 22.—, polnjene pernice od Din 87.—, Inlet, platno in odeje. Vzorci brezplačno pri:

„POSTELJINA“, Zagreb, Ilica 76

ŽIMO

za žimnice in za vso drugo mehko opremo, izdelano tako, da odgovarja vsem higijenskim zahtevam, kupite v vsaki količini in kakovosti, najceneje samo pri največji in najstarejši tvrdki

J. KNIFIC, tovarna za žimo, Stražišče pri Kranju

Telefon Interurban
štev. 2

**Na ljubljanskem velesejmu paviljon „R“
Cene reklamne!**

Važno za hišne posestnike in cerkvene konkurenčne odbore!

Vse strelovodne naprave Vam preizkusi ter eventualne napake popravi po konkurenčni ceni z desetletno pismeno garancijo

ANTON ROMIH

Brzjav Romih, klepar, Maribor.

splošno stavbeno in galvanizirsko kleparstvo ter specialni odsek za napeljevanje in preizkušnje strelovodov v Mariboru.

Zadostuje dopisnica, da Vas obiščemo. Priporočam se tudi za vsa druga kleparska dela, kakor pokrivanje zvonikov, pleskanje, popravila itd.

Št. 2814-1.

RAZPIS

Občina Hrastnik—Dol, srez Laško, razpisuje pragmatično mesto občinskega redarja.

Solska izobrazba: Pismenost in odsluženi kadroški rok.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o obč. uslužbenih, je vložiti tekom enega meseca po objavi tega razpisa v »Službenem listu« pri tej občini.

Nastop službe 1. avgusta 1935.

Uprava občine Hrastnik—Dol,
dne 29. maja 1935.

RAZPIS

Občina Slovenska Bistrica mesto — razpisuje službo uradniškega pripravnika za delovodjo.

Prošnje za sprejem v službo je vložiti pismeno ter jih je podpreti z vsemi potrebnimi listinami v smislu čl. 8. uredbe o obč. uslužbenih.

Minimalna kvalifikacija za to mesto je popolna srednja ali tej enaka strokovna šola z zaključnim izpitom.

Prošnje je vložiti pri upravi občine Slovenska Bistrica mesto. Rok za vlaganje prošenj poteče z 31. julijem.

Službeni prejemki ter pokojnina so določeni v občinskem uslužbenem statutu. Po 3 letih pripravljalne službe ter dovršenem tečaju v smislu § 91. zakona o občinah so izpolnjeni pogoji za nastavitve za občinskega delovodjo.

Uprava občine Slovenska Bistrica mesto.

Nenadkriljiv uspeh

mnogih tisočev dokazuje, da je

„Heinzelmännchen“ physichromni
renovator za lase

najboljše sredstvo proti sivenju las.

Steklenico za Din 50.— dobite v vsaki tozadevni trgovini.

Depot: COSMOCHEMIA - ZAGREB, Smičklasova ul. 23.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem.